

ตัวละคร “มือที่สาม” ในนวนิยายของอะกุนิ คะโอะริ

นางสาวชญจุฑา คำแหง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR) are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

INTERVENING CHARACTERS IN EKUNI KAORI'S NOVELS

Miss Thanchutha Khamhaeng

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of The Requirements

for the Degree of Master of Arts Program in Japanese

Department of Eastern Languages

Faculty of Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of Chulalongkorn University

วิทยุฑา คำแหง : ตัวละคร “มือที่สาม” ในนวนิยายของเอะกุนิ คะโอะริ. (INTERVENING CHARACTERS IN EKUNI KAORI'S NOVELS) อ. ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
 ผศ.ดร.เดือนเต็ม กฤษดาชานนท์, 154หน้า.

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของตัวละคร “มือที่สาม” ในนวนิยายของเอะกุนิ คะโอะริจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เป็นประกาย โฮลิการ์เดนท์และหล่น ในฐานะที่กระทำบทบาทอันขัดแย้งกับ “ภาพเหมารวม” ที่ว่าตัวละคร “มือที่สาม” นั้นเป็นผู้ที่ก่อให้เกิดผลเสียแก่ตัวละครเอกประเด็นที่ศึกษา ได้แก่ บทบาทของตัวละครดังกล่าวรวมถึงผลลัพธ์จากบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม” ที่เกิดแก่ตัวละครเอก

จากการศึกษาพบว่าตัวละคร “มือที่สาม” ในนวนิยายทั้ง 3 เรื่องได้กระทำบทบาทอันผิดไปจาก ‘ภาพเหมารวม’ ที่ว่าตัวละครนี้เป็นผู้ส่งผลเสียต่อบุคคลอื่น เพราะตัวละครดังกล่าวไม่ได้ทำลายความสัมพันธ์ของตัวละครเอกแต่กลับช่วยแก้ไขปัญหาความสัมพันธ์ให้แก่ตัวละครนั้น นอกจากนี้ ตัวละคร “มือที่สาม” ยังได้แก้ไขปัญหาด้านอารมณ์และความคิดให้แก่ตัวละครเอกหญิงอีกด้วย การนำเสนอคุณลักษณะของตัวละคร “มือที่สาม” อันขัดต่อ ‘ภาพเหมารวม’ ดังนี้แสดงถึงการพิจารณาคุณลักษณะของสิ่งหนึ่งอย่างสนใจในรายละเอียดปลีกย่อยและการปฏิเสธกรอบความคิดเดิมที่ให้ภาพลักษณ์ทางลบแก่ตัวละคร “มือที่สาม”

เนื่องจากในอดีต นวนิยายนิยมนำเสนอตัวละคร “มือที่สาม” ให้อยู่ในฐานะปรปักษ์ของตัวละครเอกก็เพื่อตอบสนองอุดมการณ์แบบสมัยใหม่ที่มุ่งจัดระเบียบสังคม ในนวนิยายเองจึงปรากฏการแบ่งแยกฝ่ายธรรมกับฝ่ายอธรรมอย่างชัดเจน ภายหลังจากสังคมได้เปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคที่ผู้คนตระหนักถึงอุดมการณ์ที่ควบคุมความประพฤติของสาธารณชน ทั้งยังตระหนักได้ว่ากระบวนการแบบสมัยใหม่นั้นไม่ได้พิจารณาสรรพสิ่งอย่างสนใจบริบทเฉพาะกับรายละเอียดปลีกย่อยของสิ่งนั้น ผู้คนจึงได้ตั้งคำถามกับการอธิบายคุณลักษณะของสิ่งหนึ่งด้วยข้ออ้างแบบรวมและเริ่มปฏิเสธมโนทัศน์แบบสมัยใหม่นั้นด้วยเหตุนี้ นวนิยายร่วมสมัยอันเป็นวรรณกรรมในยุคที่เกิดท่าทีปฏิเสธอุดมการณ์แบบสมัยใหม่จึงนำเสนอเรื่องราวที่แตกต่างไปจากมโนทัศน์เดิม นวนิยายของเอะกุนิ คะโอะริซึ่งเป็นผลงานวรรณกรรมร่วมสมัยจึงนำเสนอตัวละคร “มือที่สาม” ให้มีคุณลักษณะผิดไปจาก “ภาพเหมารวม” ในแง่ที่ไม่ใช่ปรปักษ์ของตัวละครเอก

ภาควิชา..... ภาษาตะวันออก..... ลายมือชื่อนิสิต.....
 สาขาวิชา..... ภาษาญี่ปุ่น..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปริกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....
 ปีการศึกษา..... 2554.....

5180139222 : MAJOR JAPANESE

KEYWORDS : EKUNI KAORI/ INTERVENING CHARACTERS/ STEREOTYPE/
CONTEMPORARY LITERATURE

THANCHUTHA KHAMHAENG: INTERVENING CHARACTERS IN EKUNI KAORI'S
NOVELS. ADVISOR: ASST. PROF. DUANTEM KRISDATHANONT, Ph.D., 154pp.

This thesis aims to study the characteristic of the “intervening” characters in Ekuni Kaori’s 3 novels, *Kira Kira Hikaru*, *Holy Garden* and *Rakka suru Yuugata* as the “stereotype” characters, which oppose to the idea that “intervening” characters always give negative impacts to protagonists. The study focuses on “intervening” characters’ roles and result from “intervening” characters’ roles.

The study shows that the “intervening” characters’ roles in the selected 3 novels are deviated from stereotype; that is usually known as characters who always cause bad result to the others. “Intervening” characters in Ekuni Kaori’s novels do not destroy protagonist’s relationship, instead, they help solving problems for protagonist’s relationship and help solving problems for heroines’ emotion and thought. Presenting “intervening” characters which contrast to stereotype reveals contemporary social attitude that values particular condition rather than universal claims, also this idea shows the rejection of thought that provides negative images to “intervening” characters.

In the past, most novels present “intervening” characters as antagonist so that the stories response to modern ideologies which is focusing on social discipline. As a result, most novels divide certain distinction between good and bad person. When society shifts to contemporary age, people are beginning to aware that there are ideologies that dominate human behavior and that modern paradigm fail to consider things regarding to contexts. The people, therefore, question the explanation of things with macro perspective and reject modern paradigm. Contemporary novels, literatures in the age that modern ideologies decline, represent ideas that are different from modern view. Ekuni Kaori’s novels, therefore, present “intervening” characters as non-antagonists that are deviated from stereotype.

Department : Eastern Languages Student’s Signature .....

Field of Study : Japanese Advisor’s Signature .....

Academic Year : 2011 .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์อย่างสูงของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เคือนเต็ม กฤษดาธารนนท์ อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์มณฑา พิมพ์ทอง และอาจารย์ ดร.วรลักษณ์ โคนะจิ ที่กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนคณาจารย์ในสาขาวิชาภาษาและวรรณคดีญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ได้กรุณาเสียสละเวลาชี้แนะแนวทางให้คำปรึกษา รวมถึงตรวจแก้เนื้อหาทุกส่วนภายในตัวเล่มนี้ ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์คุโบะตะ ยูโกะ แห่งมหาวิทยาลัยฟูกุโอะกะ เคียวอิกู ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาชี้แนะแนวทางการวิเคราะห์ ให้รวมถึงอนุเคราะห์ผู้วิจัยด้านเอกสาร ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยต่างๆ

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรเดช โชติอุดมพันธ์และรองศาสตราจารย์ ดร.อนงค์นาฏ เถกิงวิทย์แห่งภาควิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสเรียนรู้ศาสตร์ของสาขาวิชาดังกล่าวและได้นำความรู้ วิธีคิดวิเคราะห์จากภาควิชาของท่านมาเป็นแนวคิดสำคัญประกอบการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณมูลนิธิญี่ปุ่น(The Japan Foundation) เป็นอย่างสูงที่ได้อนุเคราะห์ทุนสำหรับผู้วิจัยได้เดินทางไปเก็บข้อมูลที่จำเป็น ณ ประเทศญี่ปุ่นอันถือเป็นปัจจัยสำคัญให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้

ขอขอบพระคุณคุณกมลนันทร์ ธนัญชัยผู้จัดการสาขาภาษาญี่ปุ่น คุณทินภาส พาหะนิษฐ์และพี่ๆ เพื่อนๆร่วมสาขาวิชาทุกคนที่ช่วยเหลือผู้วิจัยในหลายๆด้านเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งต่อความอนุเคราะห์ของบุคคลในครอบครัวผู้คอยเป็นทั้งกำลังใจและสนับสนุน ช่วยเหลือผู้วิจัยทุกๆด้านจึงขอกราบขอบพระคุณบุคคลเหล่านั้นไว้ ณ โอกาสนี้ นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณทรัพยากรทุกอย่าง ทุกเหตุผล ทุกปัจจัยที่ได้มีส่วนผลักดันให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	9
1.3 สมมุติฐานการวิจัย.....	9
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	10
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
1.8 ปรึทัศน์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
บทที่ 2 นวนิยายของอะกุนิ คะโอะริในบริบทของวรรณกรรมร่วมสมัย.....	18
บทที่ 3 วิเคราะห์ตัวละคร“มือที่สาม” ในนวนิยายเรื่อง <i>เป็นประกาย</i>	31
3.1 เรื่องย่อ.....	32
3.2 ตัวละครในเรื่อง <i>เป็นประกาย</i>	32
3.3 การปรากฏตัวของตัวละคร “มือที่สาม”: การก่อให้เกิดครอบครัวที่ละเมิด กรอบจารีตของชายสองหญิงหนึ่ง.....	34
3.3.1 ลักษณะการละเมิดกรอบจารีตในความสัมพันธ์ของตัวละครเอก.....	34
3.3.2 ตำแหน่งอันขอกย้อนของตัวละคร “มือที่สาม”.....	36
3.3.3 การก่อตัวของความสัมพันธ์ของตัวละครเอก.....	38
3.3.3.1 สาเหตุของการแต่งงาน.....	38
3.3.3.2 ครอบครัวนอกกรอบ.....	41
3.4 ปมปัญหาของตัวละครเอก.....	44
3.4.1 การต้องการรักษาความสัมพันธ์กับสามีของตัวละครเอกหญิง.....	45
3.4.2 ความสัมพันธ์ที่ถูกสั่นคลอนจากบุคคลรอบข้าง.....	49
3.5 บทบาทสำคัญของตัวละคร“มือที่สาม”.....	53

3.5.1 มโนทัศน์ที่กำหนดสถานภาพ“มือที่สาม”.....	53
3.5.2 บทบาทอันขัดแย้งกับสถานภาพ“มือที่สาม”: การช่วยปกปิด ความสัมพันธ์อันละเมิดกรอบจารีตจากสายตาของสังคม.....	56
3.6 ผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีอยู่และบทบาทของตัวละคร“มือที่สาม”	59
3.6.1 ผลลัพธ์ต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอก: ความสัมพันธ์ของตัว ละครเอกหญิงกับสามีดำรงอยู่ต่อไปได้.....	59
3.6.2 ผลลัพธ์ต่อสภาพจิตใจของตัวละครเอกหญิง: ตัวละครเอกหญิง คลายความกังวลใจเรื่องการแยกทางกับสามี.....	60
3.7 สรุป.....	61
บทที่ 4 วิเคราะห์ตัวละคร“มือที่สาม” ในนวนิยายเรื่อง โฮลีการ์ดเดน.....	63
4.1 เรื่องย่อ	64
4.2 ตัวละครในเรื่อง โฮลีการ์ดเดน	65
4.3 การปรากฏตัวของตัวละคร “มือที่สาม” : หนึ่งชายในสายสัมพันธ์ระหว่าง เพื่อนหญิงสองคน.....	67
4.3.1 ลักษณะสายสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยชายหนึ่งหญิงสอง.....	67
4.3.2 ตำแหน่งอันยกย่องของตัวละคร“มือที่สาม”.....	68
4.3.3 การก่อตัวของโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอก.....	71
4.3.3.1 สายสัมพันธ์ของตัวละครหญิงทั้งสอง: มิตรภาพระหว่าง เพื่อนหญิง.....	71
4.3.3.2 สายสัมพันธ์ที่ผนวกตัวละครชาย: มิตรภาพระหว่างเพื่อน ผนวกความรักแบบชายหญิง.....	72
4.4 ปมปัญหาของตัวละครเอก.....	75
4.4.1 การยึดติดกับอดีตของตัวละครเอกหญิง.....	76
4.4.2 การไม่เข้าใจและไม่รู้วิธีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน.....	80
4.4.3 ความรู้สึกห่างเหินระหว่างกันของเพื่อนหญิง.....	83
4.5 บทบาทสำคัญของตัวละคร“มือที่สาม”.....	90
4.5.1 มโนทัศน์ที่กำหนดสถานภาพ“มือที่สาม”.....	90
4.5.2 บทบาทอันขัดแย้งกับสถานภาพ“มือที่สาม”.....	92
4.5.2.1 บทบาทต่อสภาพจิตใจของตัวละครเอกหญิง: การบรรเทา ความเหงาแก่ตัวละครเอกหญิง.....	92
4.5.2.2 บทบาทต่อทัศนคติของตัวละครเอกหญิง: การทำให้ตัวละคร เอกหญิงลดอคติและปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น..	97

4.5.2.3 บทบาทต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอก: การเป็นผู้ ประนีประนอมระหว่างตัวละครเอกหญิงทั้งสอง.....	100
4.6 ผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีอยู่และบทบาทของตัวละคร“มือที่สาม”.....	101
4.6.1 ผลลัพธ์ต่อสภาพจิตใจของตัวละครเอกหญิง:ตัวละครเอกหญิงเล็ก ยึดติดกับความรักในอดีต.....	101
4.6.2 ผลลัพธ์ต่อทัศนคติของตัวละครเอกหญิง: ตัวละครเอก หญิงเข้าใจและยอมรับตัวตนของผู้อื่น.....	104
4.6.3 ผลลัพธ์ต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอก: ตัวละครเอกหญิงมี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันดั้งเดิม.....	106
4.7 สรุป.....	107
บทที่ 5 วิเคราะห์ตัวละคร “มือที่สาม” ในนวนิยายเรื่อง หล่น.....	109
5.1 เรื่องย่อ.....	110
5.2 ตัวละครในเรื่อง หล่น	111
5.3 การปรากฏตัวของตัวละคร “มือที่สาม” : ผู้ก่อความสัมพันธ์แบบชาย หนึ่ง หญิงสองชิ้นใหม่.....	113
5.3.1 ลักษณะสายสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยชายหนึ่งหญิงสอง.....	113
5.3.2 ตำแหน่งอันขอกย้อนของตัวละคร“มือที่สาม”.....	114
5.3.3 การก่อตัวของโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอก.....	115
5.3.3.1 ความรักที่ล้มสลาย.....	115
5.3.3.2 มิตรภาพใหม่ระหว่างเพื่อนหญิง.....	117
5.3.3.3 พื้นที่ของคนสามคน.....	120
5.4 ปมปัญหาของตัวละครเอก.....	125
5.4.1 การต้องแยกทางจากคนรัก.....	125
5.4.2 การไม่ยอมรับความจริงของชีวิต: การยึดติดกับคนรอบข้าง.....	127
5.5 บทบาทสำคัญของตัวละคร“มือที่สาม”.....	129
5.5.1 มโนทัศน์ที่กำหนดสถานภาพ “มือที่สาม”.....	129
5.5.2 บทบาทอันขัดแย้งกับสถานภาพ“มือที่สาม”.....	131
5.5.2.1 บทบาทต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอก: การเป็นผู้ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสอง.....	132
5.5.2.2 บทบาทต่อการตระหนักรู้ของตัวละครเอกหญิง:การทำให้ตัว ละครเอกหญิงเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของชีวิตได้.....	135
5.6 ผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีอยู่และบทบาทของตัวละคร“มือที่สาม”.....	141

5.6.1 ผลลัพธ์ต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอก: ตัวละครเอกได้เกี่ยวข้องกับ กันในฐานะมิตรแท้.....	141
5.6.2 ผลลัพธ์ต่อการตระหนักรู้ของตัวละครเอกหญิง: ตัวละครเอกหญิง เข้าใจและยอมรับความจริงของชีวิต.....	141
5.7 สรุป.....	146
บทที่ 6 บทสรุป.....	148
รายการอ้างอิง.....	152
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	154

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

โดยทั่วไปในนวนิยายที่กล่าวถึงความรัก นอกจากตัวละครเอกชายหญิงแล้ว ตัวละครปรปักษ์ (antagonist)* เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ขาดไม่ได้ในการเสริมอรรถรสแก่นวนิยายนั้น ตัวละครปรปักษ์นี้ทำหน้าที่หลายประการ ได้แก่ ทำให้เนื้อเรื่องเกิดปมปัญหาขึ้น ทำให้เนื้อเรื่องมีสีสันมากขึ้น ช่วยขับเน้นอัตลักษณ์ของตัวละครเอกให้เด่นชัดมากขึ้น ช่วยให้ผู้อ่านเห็นความต่างของฝ่ายธรรมกับฝ่ายอธรรมที่สำคัญที่สุดคือตัวละครปรปักษ์ทำหน้าที่เป็นอุปสรรคแก่ความรักของตัวละครเอกชายหญิง เมื่อตัวละครปรปักษ์ทำหน้าที่ซ้ำๆเช่นนี้ในนวนิยายหลายๆเรื่อง ผู้อ่านจึงเกิดการรับรู้ล่วงหน้าแล้วว่า ในนวนิยายรักนั้นประกอบด้วยตัวละครเอกชาย ตัวละครเอกหญิง ส่วนตัวละครอีกตัวหนึ่งที่พยายามกระทำสิ่งใดกับความสัมพันธ์ของตัวละครเอกนั้นต้องเป็นผู้ที่เข้ามาขัดขวางความรักและต้องเป็นฝ่ายตรงข้ามกับตัวละครเอกชายหญิงแน่นอน

วิธีการนำเสนอเรื่องราวทำนองเดียวกันนี้ในนวนิยายหลายยุคหลายสมัย นอกจากจะทำให้เห็นว่าแก่นวนิยายรักนั้นจะเป็นผลงานต่างยุคกันแต่ก็ยังมีจุดร่วมกันอยู่ ยังทำให้เห็นอีกด้วยว่าในวงการวรรณกรรมมีการผลิตซ้ำเรื่องราวลักษณะนี้ด้วยการมองโลกแบบเหมารวมและตีความตัวบุคคลในมิติที่แบนราบ เมื่อมองถึงประเด็นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่านวนิยายที่สร้างความบันเทิงแก่ผู้อ่านนั้น อีกด้านหนึ่งยังแสดงให้เห็น โลกทัศน์ของคนในสังคม แท้จริงการมองสิ่งต่างๆว่ามีลักษณะตายตัวน่าจะมีสาเหตุมาจากกรอบความคิดบางประการหรืออุดมการณ์หลักของสังคมนั้นๆ คำอธิบายต่อวิธีการพิจารณาสรรพสิ่งอย่างขาดมิติได้แก่เหตุที่ว่าในยุคหนึ่งวิธีการมองโลกของคนยังไม่ซับซ้อน ผู้คนจึงนิยมมองโลกรอบๆตัวอย่างละเอียดรายละเอียดปลีกย่อยและเชื่อว่าสิ่งที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันน่าจะมีลักษณะเหมือนกันทั้งหมด วิธีการมองโลกเช่นนี้เป็นกระบวนทัศน์แบบสมัยใหม่ที่มุ่งมองหาลักษณะอันเป็นสากลของสิ่งใดๆนั่นเอง สำหรับโลกของนวนิยาย การจำแนกตัวละครออกเป็นฝ่ายธรรมกับฝ่ายอธรรมอย่างเด็ดขาดนั้นก็ เป็นผลมาจากวิธีการมอง โลกด้วยกระบวนทัศน์แบบสมัยใหม่ซึ่งแบ่งแยกกลุ่มต่างๆด้วยการสรุปอย่างรวบๆและให้คุณค่ากับกลุ่มที่ตอบรับกับอุดมการณ์หลักของสังคมว่าเป็นที่พึงประสงค์ หากจะสังเกตให้

---

* บ้างใช้ว่า ตัวละครปฏิปักษ์ หมายถึง ตัวละครในวรรณกรรมประเภทบันเทิงคดีและบทละครที่มีบทบาทเป็นฝ่ายตรงข้ามกับพระเอกหรือตัวเอก ในวิชานิพนธ์ฉบับนี้กล่าวถึงตัวละครปรปักษ์โดยพิจารณาจากตำแหน่งกับสถานภาพของตัวละครนั้นซึ่งทำให้คิดได้ว่าเป็นฝ่ายตรงกันข้ามของตัวละครเอกและมีพฤติกรรมบางอย่างมีแนวโน้มที่จะส่งผลเสียต่อตัวละครเอก แม้ว่าแท้จริงแล้วตัวละครที่ถูกวางตำแหน่งให้เป็นปรปักษ์จะไม่ได้รับบทบาทที่ขัดแย้งกับตัวละครเอก สืบเนื่องจากตัวละครทุกตัวในคัมภีร์ที่ศึกษาวิเคราะห์นี้ไม่ใช่ตัวละครเข้าแบบ (stock character) ซึ่งขาดมิติและความซับซ้อนดังที่ปรากฏในนวนิยายหรือบันเทิงคดีจำนวนหนึ่ง

ถี่ถ้วนมากขึ้น เนื้อเรื่องที่มีตัวละครหนึ่งมุ่งร้ายต่อฝ่ายพระนางนั้นแสดงถึงการเรียกร้องให้จัดระเบียบสังคมเพื่อว่าผู้คนในสังคมนั้นจะได้ประพฤติตัวอยู่ในกรอบที่เชื่อว่าเป็นศีลธรรมอันดี ตัวละครเอกชายหญิงนั้นเป็นตัวแทนของความถูกต้องดีงาม ส่วนตัวละครปรปักษ์นั้นเปรียบกับศัตรูของคุณธรรม พฤติกรรมที่ปะทะกับกลุ่มแห่งธรรมนองคลองธรรมของตัวละครปรปักษ์นั้นทำให้ผู้อ่านตระหนักได้ทันทีว่าไม่ควรยอมรับวิถีทางแบบตัวละครดังกล่าวและหันมานิยมวัฒนธรรมของตัวละครเอกชายหญิงไม่ว่าในท้ายที่สุด ตัวละครทั้งสองนั้นจะได้ครองคู่กันอย่างมีความสุขหรือพ่ายแพ้แก่ความร้ายกาจของตัวละครปรปักษ์ นวนิยายก็ต้องนำเสนอให้ฝ่ายพระนางนั้นเป็นกลุ่มที่สังคมให้ความชอบธรรมเสมอ

การเรียกร้องให้มีการจัดระเบียบสังคมนั้นไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะในยุคที่สังคมต่างๆก้าวเข้าสู่ความเป็นรัฐสมัยใหม่ (modern state)* เท่านั้น มิเช่นนั้นคงไม่ปรากฏผลงานประเภทที่ฝ่ายธรรมต้องปะทะกับฝ่ายอธรรมมาตั้งแต่ยุคโบราณ ท่าทีของความเป็นสมัยใหม่***ไม่ได้มีอยู่ในรูปของกฎหมายหรือความเชื่อในเหตุผลแบบวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่ยังอยู่ในรูปของความเชื่อในความจริงแท้แน่นอน เชื่อในมาตรฐานเดียวกัน เชื่อในการแบ่งแยกคุณสมบัติว่าสิ่งใดมีคุณค่ากว่าสิ่งใด เมื่อพิจารณาเนื้อเรื่องของวรรณคดีโบราณแล้วอนุมานได้ว่าการจัดระเบียบสังคมในยุคโบราณนั้นน่าจะอ้างอิงอยู่กับกฎศีลธรรม เห็นได้จากเนื้อเรื่องที่นำเสนอกลุ่มของฝ่ายธรรมกับฝ่ายอธรรมไว้ให้เห็นอย่างชัดเจน จริงๆแล้วแก่นสารที่แฝงอยู่เบื้องหลังเรื่องราวของหญิงสาว เจ้าชายหนุ่มกับแม่เลี้ยงใจร้ายในนิทานปรัมปราคงจะไม่ต่างกับเรื่องราวของตัวละครเอกชาย ตัวละครเอกหญิงกับตัวละครปรปักษ์ในนวนิยายยุคหลังๆเพราะหลักการของการให้คุณค่าแก่ความดี-ร้ายนั้นยังคงอยู่เพียงแต่เปลี่ยนวิธีการแสดงออกไปตามบริบทสังคมของแต่ละยุคเท่านั้น เมื่อมองย้อนกลับมาที่ยุคปัจจุบัน นวนิยายที่นำเสนอเรื่องตัวละครเอกชายหญิงคู่กันนอกจากจะสะท้อนถึงบริบทสังคมสมัยใหม่****ที่หญิงชายมีสิทธิเท่าเทียม ในระดับลึกยังแสดงถึงโลกทัศน์ที่อ้างอิงอยู่กับการแยกแยะถูก-ผิด การมองหาลักษณะของอุดมคติอันเป็นท่าทีของโลกทัศน์แบบสมัยใหม่เช่นเดิม เนื่องจากเรื่องราวของชายหญิงคู่กันนั้นแสดงถึงการยึดถือจารีตสังคมซึ่งยอมรับกันว่า

* รัฐที่กระบวนการทุกอย่างภายในพื้นที่นั้นต้องดำเนินไปภายใต้กฎหมายและมีการควบคุมพลเมืองซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยชอบธรรมของผู้ปกครอง ลักษณะของรัฐสมัยใหม่ ได้แก่ 1. มีกลไกในการใช้ความรุนแรง (control of the means of violence) 2. มีดินแดนที่แน่นอน (territoriality) 3. มีอำนาจอธิปไตย (sovereignty) 4. มีรัฐธรรมนูญ (constitutionality) 5. มีการใช้อำนาจที่ไม่ผูกติดกับตัวบุคคล (impersonal power) 6. มีระบบราชการ (the public bureaucracy) 7. มีความชอบธรรมในการควบคุม (authority/legitimacy) 8. มีการกำหนดสถานะความเป็นพลเมือง (citizenship) (Pierson 2004:6)

**

หมายถึงลักษณะของสังคมสมัยใหม่ งานด้านสังคมวิทยาจำนวนมากมีข้อสมมุติว่า สังคมสมัยใหม่แยกออกจากสังคมสมัยก่อนอย่างชัดเจน ความเป็นสมัยใหม่เห็นได้จากลักษณะทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น สังคมสมัยใหม่มีเศรษฐกิจแบบอุตสาหกรรมและทุนนิยม มีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยและมีโครงสร้างสังคมที่แบ่งออกเป็นชนชั้นต่างๆ

***

สังคมที่ผ่านกระบวนการทำให้เป็นสมัยใหม่ ไม่ว่าจะในด้านกายภาพหรือด้านความคิดความเชื่อ นอกจากโครงสร้างของเมืองที่พัฒนาด้วยเทคโนโลยีขั้นทันสมัย ระบบเศรษฐกิจเงินตราที่เน้นทุน การกำหนดปัจจัยด้านต่างๆเพื่อความสะดวกสบายของชีวิตประชาชนแล้ว ในด้านความคิดความเชื่อของผู้คนยังถูกกล่อมเกลามาให้เชื่อในเหตุผล ยอมรับความเป็นระเบียบแบบแผน ดำรงตนอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของรัฐเพื่อให้สังคมมีเอกภาพและพัฒนาตามความมุ่งหมายของรัฐได้ง่าย

เป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม จารีตสังคมนั้นเป็นวิถีที่สาธารณชนยอมรับกันอย่างกว้างขวาง จารีตจึงกลายเป็น
 ธรรมชาติ เป็นสิ่งสากลที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม ในยุคที่ผู้คนยังยึดถือกรอบความคิดอย่างหนึ่งร่วมกันนั้น
 หมายความว่าพวกเขานิยมในลักษณะที่เป็นเอกภาพมากกว่าจะมองหาบริบทเฉพาะ เรื่องราวของชาย
 หญิงครองคู่กันในนวนิยายจึงเป็นลักษณะแห่งอุดมคติสำหรับสาธารณชน ผู้คนที่อยู่ในกรอบแห่งจารีต
 จะไม่ตั้งคำถามว่านอกจากเรื่องราวเช่นนั้นแล้ว ยังมีเรื่องราวอื่นที่มีลักษณะแตกต่างออกไป
 ประกอบด้วยรายละเอียดที่แตกต่างกันและยังถือได้ว่าเป็นผลงานที่น่ายกย่องอยู่หรือไม่

หลังจากยุคที่นวนิยายอันนำเสนอเรื่องราวที่สอดคล้องกับกรอบจารีตเพื่อมุ่งฟูโก้ปรากฏนวนิยายที่
 นำเสนอเรื่องราวอีกลักษณะหนึ่งที่เริ่มให้ความสำคัญกับบริบทเฉพาะและกล่าวถึงลักษณะที่ไม่ตรงตาม
 อุดมคติของสังคม อย่างเช่น นวนิยายที่กล่าวถึงแม่ที่ปฏิเสธความเป็นแม่ นวนิยายที่นำเสนอตัวละครที่มี
 เพศสภาวะขัดแย้งกับเพศสรีระ เป็นต้น สาเหตุที่มีนวนิยายในลักษณะดังกล่าวเป็นเพราะผู้คนในสังคม
 ยุคหลังได้ตระหนักถึงอุดมการณ์หลักที่ครอบงำพวกเขาอยู่ ทั้งยังตระหนักได้ถึงความสลับซับซ้อนของ
 โลก เห็นว่าการมองสิ่งรอบตัวอย่างเหมารวมนั้นไม่ใช่วิถีที่พวกเขาจะเข้าใจความเป็นจริงของโลกได้ ใน
 ขณะเดียวกันก็ได้เกิดข้อกังขาต่อระเบียบวิธีแบบเดิมว่าไม่สามารถนำไปสู่ความเจริญของมนุษยชาติได้
 จริง ตรงกันข้าม การมองสิ่งต่างๆอย่างเหมารวม ไร้บริบทนั้นกลับสร้างปัญหามากขึ้นเพราะก่อให้เกิด
 การเหยียดวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่ม กระแสความคิดเช่นนี้สอดคล้องกับที่ ทัศนัย เศรษฐเสรี* กล่าวไว้ว่า

*กรรมวิธีในการแสวงหาความรู้ก่อนศตวรรษที่ 20 ดังการอธิบายแบบอภิปรัชญา
 และญาณวิทยาแบบดั้งเดิมซึ่งอาศัยกรอบนามธรรมในการพรรณนา (meta-
 narrative schemas) เพื่อให้ความจริง ความรู้แจ้ง หรือคำตอบที่เลิศหรู ไม่อาจนำมา
 ปรับใช้ได้ ในหลายกรณีกับปัจจุบันเนื่องจากความทันสมัยและความสลับซับซ้อนที่
 มากขึ้น อันทำให้องค์ความรู้ที่ค้นพบกันในตัวเอง เกิดข้อสงสัยในความรู้ที่ค้นพบ
 และพรมแดนแห่งความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆแยกซ้อนหรือเห็นพ้องในคุณค่า
 เดียวกัน¹*

*
 นักวิจารณ์เชิงวิพากษ์ทางสังคมและวัฒนธรรม และอาจารย์ประจำวิชาประวัติศาสตร์ความคิดภาควิชา Media Arts and Design
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

¹
 สุรพงษ์ โสธนะเสถียร ..2010.ความจริงในมายา [Online]. available: [http://www.surapongse.com/index.php?lay=show &ac= article&Id = 510079&Ntype=1](http://www.surapongse.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=510079&Ntype=1).

ด้วยเหตุที่นวนิยายเป็นตัวแทนที่สะท้อนกระแสแนวคิดหลัก* ของสังคม นวนิยายยุคปัจจุบัน หรือนวนิยายร่วมสมัยจึงเริ่มนำเสนอเรื่องราวที่อยู่นอกกรอบความคิดเดิม ขอบเขตของความดี-ชั่วนั้น เริ่มพร่าเลือนลงเพราะการแบ่งแยกคุณลักษณะออกเป็นสองกลุ่มใหญ่เพียงเท่านั้นไม่อาจนำไปสู่ความเข้าใจสรรพสิ่งอย่างแท้จริง ตัวละครจึงถูกนำเสนอให้มีลักษณะอย่างมนุษย์ในสังคมจริงมากขึ้น ตัวละครปรปักษ์เองก็มีมิติที่ลึกและซับซ้อนมากขึ้น อีกประการหนึ่ง น่าสังเกตว่านวนิยายร่วมสมัยไม่ได้มุ่งนำเสนออุดมการณ์ที่เป็นผลผลิตจากท่าทีแบบสมัยใหม่ แต่คล้ายจะชี้ให้เห็นเรื่องราวของชีวิตมนุษย์ในสังคมปัจจุบันที่มีลักษณะหลากหลาย ความถูกต้องดีงามอาจไม่ใช่จุดประสงค์สูงสุดของนวนิยายร่วมสมัย การชี้ให้เห็นภาพชีวิตคนที่มีบริบทเฉพาะตนจะเป็นลักษณะสำคัญของผลงานยุคนี้ เรื่องราวที่ปรากฏในงานเขียนร่วมสมัยจึงไม่ปรากฏทัศนคติที่ขาดมิติ ทั้งยังไม่คำนึงถึงกฎเกณฑ์ต่างๆ แต่กลับเริ่มได้กับความเชื่อและแก่นสารแบบสมัยใหม่ ดังนั้น สิ่งที่อยู่ในผลงานแบบร่วมสมัย ไม่ว่าจะป็นสารที่ต้องการสื่อ อุดมการณ์ของตัวละคร รวมถึงความสัมพันธ์ของตัวละครเอกล้วนแต่แสดงถึงมุมมองแบบร่วมสมัยที่ให้คุณค่ากับความแตกต่างและเรื่องราวที่มีบริบท ดังนั้น ความสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยตัวละครเอกชายหญิงคู่กันจึงอาจไม่ใช่ลักษณะแห่งอุดมคติอีกต่อไป

ในบรรดานวนิยายรักร่วมสมัย ผลงานของอะกุนิ คะโอะริได้นำเสนอเรื่องราวที่ตอบโต้กับวาทกรรม** เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคนไว้ไม่น้อย ด้วยเหตุที่โครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกประกอบด้วยคนสามคน ประกอบกับหนึ่งในตัวละครเอกที่ปรากฏตัวคล้ายตัวละครปรปักษ์ได้กระทำการบอบช้ำที่ขย้อนในตัวเอง กล่าวคือ ในแง่หนึ่งตัวละครปรปักษ์นั้นเป็นเหตุให้เกิดปัญหาแก่ตัวละครเอกสองตัว ในอีกด้านหนึ่งตัวละครนี้กลับช่วยแก้ไขปัญหาระหว่างตัวละครเอกทั้งสองนั้นด้วย เนื้อเรื่องทำนองนี้คล้ายกำลังท้าทายลักษณะของอุดมคติตามมโนคติแบบสมัยใหม่*** ที่แบ่งแยกฝ่ายธรรมออกจากฝ่ายอธรรมโดยสิ้นเชิง ดังนั้น นวนิยายของนักเขียนผู้นี้จึงนับเป็นวัตถุดิบอีกชิ้นหนึ่งที่จะช่วยให้เข้าถึงแนวคิด มุมมองต่อเรื่องความสัมพันธ์ของคนตลอดจนชี้ให้เห็นวิธีการมองโลกแบบสังคมร่วมสมัยที่ยอมรับความสลับซับซ้อนของโลก แม้ว่านวนิยายของนักเขียนผู้นี้จะจัดอยู่ในกลุ่มวรรณกรรมแนวอ่านง่าย(Light novel)ซึ่งไม่ได้มุ่งเน้นให้คุณค่าทางสังคมแก่ผู้อ่าน แต่ในฐานะตัวแทนที่สะท้อนปรากฏการณ์

* หมายถึง แนวคิดที่มีอิทธิพลต่อสาธารณชน เป็นที่ยึดถือและยอมรับในสังคมหนึ่งๆ ยุคหนึ่งๆ กระแสแนวคิดหลักจะเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยที่เปลี่ยนผ่านแต่จะไม่หายไปจากสังคมโดยสิ้นเชิง เช่น ในยุคหนึ่งสังคมให้คุณค่ากับความคิดความเชื่อของสถาบันศาสนาแต่เมื่อเวลาผ่านไปคนหนุ่มมากกลับหันมาให้ความสำคัญกับการหาแสวงหาความรู้ตามระเบียบวิธีแบบวิทยาศาสตร์

** แนวคิดของมิเชล ฟูโกต์(Michel Foucault) นักคิดชาวฝรั่งเศส วาทกรรมหมายถึง กรอบความคิด ความรู้ ความจริงอย่างหนึ่งที่ตั้งสร้างขึ้นมาจากกรอบจำกัดในสังคม ในแง่หนึ่งวาทกรรมเกี่ยวข้องกับอุดมการณ์และความสัมพันธ์เชิงอำนาจจึงเป็นแบบแผนปฏิบัติของสาธารณชน วาทกรรมทำงานร่วมกับปฏิบัติการทางวาทกรรม (discursive practice) ส่งผลให้ผู้คนเชื่อและปฏิบัติตามวาทกรรมนั้นๆ เช่น วาทกรรมความงามที่เชื่อว่าผู้หญิงรูปร่างผอมคือผู้ที่รูปร่างดีส่งผลให้ผู้หญิงส่วนใหญ่พยายามรักษารูปร่างให้ผอมบาง เป็นต้น

*** มโนคติแบบสมัยใหม่ได้แก่ แบบอย่าง แนวทางที่ได้รับอิทธิพลมาจากลักษณะของความเป็นสมัยใหม่และแสดงออกถึงกระแสแนวคิดหลักต่างๆของสังคมสมัยใหม่ เช่น การเชื่อในเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ การยึดถือกฎระเบียบ การแบ่งแยกวัฒนธรรมสูง-ต่ำ

บางอย่างในสังคม นวนิยายของอะกุณินั้นมีบรรยากาศแบบสังคมร่วมสมัยอย่างเต็มตัว นอกจากภาพสะท้อนของสังคมบริโภคนิยมแบบยุคทุนนิยมเสรีแล้ว การมุ่งเน้นนำเสนอวิถีชีวิตของตัวละครที่มักมีบริบทเฉพาะตนมากกว่าจะตอบสนองกับวัฒนธรรมกระแสหลัก โดยเฉพาะการกำหนดโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษา นวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวของตัวละครเอกสามคน โดยมีตัวละครหนึ่งที่รับบทบุคคลที่สามเข้ามาปรากฏตัวแทรกอยู่ระหว่างตัวละครเอกอีกสองคนในแง่หนึ่งอาจเป็นกลยุทธ์ทางการตลาดที่ทำให้ผู้อ่านหันมาสนใจผลงานนั้นๆ แต่หากพิจารณาผลงานของอะกุณีในฐานะที่เป็นผลผลิตของสังคมยุคหนึ่ง เรื่องราวเช่นนั้นน่าจะแสดงถึงท่าทีบางอย่างของสังคมร่วมสมัย แม้ว่าอะกุณีจะเป็นนักเขียนรุ่นใหม่ ผลิตรรณกรรมแนวตลาดซึ่งผลงานวรรณกรรมลักษณะนี้ไม่ถือว่าเป็นวรรณกรรมบริสุทธิ์ที่มุ่งเน้นคุณค่าทางใดเป็นพิเศษแก่ผู้อ่าน ทว่าในฐานะตัวบทที่จะนำไปสู่การเข้าใจปรากฏการณ์ใดๆ ในสังคมร่วมสมัยนั้น ผู้วิจัยเชื่อว่า นวนิยายของอะกุณีเป็นวัตถุดิบชั้นดีที่ช่วยให้เราได้ย้อนมาพิจารณากรอบความคิดบางประการ เข้าใจการทำงานของอุดมการณ์ตลอดจนมองเห็นโลกทัศน์อย่างหนึ่งของสังคมร่วมสมัยในวรรณกรรมได้

อะกุณี อะโอะริ 「江國香織」 「Ekuni Kaori」 (1964-ปัจจุบัน) เป็นนักเขียนสตรีที่มีผลงานวรรณกรรมตีพิมพ์สู่ท้องตลาดเป็นจำนวนมาก ได้แก่ นวนิยาย เรื่องสั้น บทความ ผลงานแปล หนังสือภาพ บทกวี เมื่ออายุ 20 ปี อะกุณีมีผลงานเป็นที่รู้จักครั้งแรก คือ นวนิยายเรื่อง *วะตะกะมิ* 『綿菓子』 「Watagashi」 หลังจากนั้นอะกุณี อะโอะริก็มีผลงานวรรณกรรมออกเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง ในปี 1989 นวนิยายเรื่อง *409 แรคคิฟ* 『409 ラドクリフ』 「409 Radcliffe」 ได้รับรางวัลเฟมินา 『フェミナ賞』 「femina」 ครั้งที่ 1² นับว่าอะกุณีเริ่มก้าวเข้าสู่เส้นทางนักเขียนอย่างเต็มตัวและได้เป็นที่รู้จักในวงการวรรณกรรมอย่างรวดเร็ว

นวนิยายเป็นงานเขียนที่โดดเด่นมากของอะกุณี อะโอะริ ผลงานหลายเรื่องของเธอดูถูกนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ เช่น เรื่อง *คิระคิระ ฮิคารุ* 『きらきらひかる』 「Kira Kira Hikaru」 *โตเกียว ทาวเวอร์* 『東京タワー』 「Tokyo Tower」 *สวีท ลิตเติล ไลส์* 『スイートリトルライズ』 「Sweet Little Lies」 เป็นต้น นวนิยายของอะกุณีมีจุดเด่นคือการนำเสนอเรื่องราวของผู้หญิง โดยถ่ายทอดอารมณ์ มุมมอง ความต้องการของตัวละครหญิงออกมาได้อย่างลึกซึ้ง นวนิยายของนักเขียนผู้นี้จึงเป็นดังภาพสะท้อนตัวตนที่ซับซ้อนของผู้หญิงในสังคมยุคร่วมสมัย รวมถึงเป็นพื้นที่ที่ผู้หญิงมีบทบาทความสำคัญทัดเทียมเพศชาย ลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งคือ อะกุณีได้หยิบยกเรื่องความสัมพันธ์ของชายหญิงขึ้นมาเสนอในบริบทสังคมร่วมสมัย ตัวละครชายหญิงในนวนิยายของอะกุณินั้นเกี่ยวข้งกันโดยมีความรักเป็นพื้นฐานเช่นเดียวกับนวนิยายรักทั่วไป ทว่าวิถีที่ตัวละครชายหญิงเหล่านั้นปฏิบัติสัมพันธ์กันล้วนแต่อยู่นอกกรอบของอุดมการณ์สมัยใหม่ เช่น ตัวละครชายรักร่วมเพศใช้ชีวิต

² 与那覇恵子、『現代女性文学を読む』双文社出版、2006年 p.5.

แต่งงานกับตัวละครหญิง หญิงที่มีสามีแล้วกลับมีคนรักอีกคนเป็นชายหนุ่มรุ่นลูก หญิงผู้หนึ่งพอใจจะสัมพันธ์กับสามีของผู้อื่น เป็นต้น เรื่องราวดังนี้แม้จะขัดแย้งกับมโนสำนึกที่เชื่อมโยงกับบรรทัดฐานทางศีลธรรมของคนทั้งมวล แต่เอะกุนิได้นำเสนอเรื่องราวเหล่านั้นอย่างสมเหตุสมผลด้วยการกำหนดบริบทแวดล้อมในเรื่องให้ผู้อ่านยอมรับเหตุการณ์ในเรื่องได้ กล่าวคือ เอะกุนิได้สร้างเหตุผลเพื่ออธิบายเหตุการณ์ที่ดูเหมือนไม่มีเหตุผลในโลกความจริงให้เป็นที่ยอมรับได้ในโลกของนวนิยาย ในอีกด้านหนึ่งผลงานของเอะกุนิยังปรากฏท่าทีตอบสนองกับวิถีของสังคมร่วมสมัย ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า ประเด็นที่น่าสนใจในนวนิยายของเอะกุนิ ได้แก่ เนื้อเรื่องที่นำเสนอโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกให้ประกอบด้วยคนสามคนแทนที่จะเป็นความสัมพันธ์แบบคู่ของตัวละครเอกชายหญิงตามขนบของนวนิยายรัก* ในโครงสร้างความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้ยังปรากฏบุคคลที่สามหรือที่ผู้วิจัยเลือกใช้คำว่าตัวละคร “มือที่สาม” เข้ามากระตุ้นให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆต่อความสัมพันธ์นั้น สนับสนุนการขมวดปมปัญหาในเรื่องและท้ายที่สุดได้มีบทบาทช่วยคลี่คลายปมปัญหาของตัวละครเอกโดยนำตัวละครเอกไปสู่ทางออกที่ดีของปัญหา บทบาทดังกล่าวนี้ทำให้ตัวละคร“มือที่สาม”ในนวนิยายของเอะกุนิมีสลักษณะแตกต่างไปจากตัวละคร “มือที่สาม” ตามการรับรู้เดิม ทั้งนี้เพราะโดยทั่วไปตัวละครที่อยู่ในฐานะ“มือที่สาม”มักมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี ถูกมองว่าเป็นผู้ร้ายเพราะอยู่ในฐานะปรปักษ์ของตัวละครเอก ทั้งยังเป็นที่ยอมรับว่าตัวละครนี้ยอมเป็นผู้ขัดขวางการครองคู่ของตัวละครเอกชายหญิง ส่วนความสัมพันธ์แบบคู่กันของตัวละครเอกสองคนเท่านั้นเป็นสิ่งชอบธรรม เมื่อพิจารณาจากข้อคิดที่ว่าวรรณกรรมเป็นผลงานที่ยึดโยงกับความเป็นไปในสังคมจริง ที่มาที่ไปของเนื้อเรื่องดังนี้ นอกจากจะเกี่ยวข้องกับการพยายามแบ่งแยกลักษณะความดี-ชั่วที่กระทำกันมาตั้งแต่สังคมมนุษย์ยุคโบราณ อีกสาเหตุหนึ่งน่าจะเชื่อมโยงกับอุดมการณ์ความรักตามแบบรัฐสมัยใหม่ซึ่งมีสาระเรื่องการกำหนดให้พลเมืองปฏิบัติตามในทิศทางเดียวกัน หนึ่งในอุดมการณ์ความรักตามแบบรัฐสมัยใหม่คือแนวคิดเรื่องการมีคู่ครองคนเดียว (monogamy) ของลัทธิทุนนิยมจากโลกตะวันตกได้ส่งผลต่อแนวคิดในนวนิยาย ตัวละครเอกชายหญิงที่คู่กันจึงเป็นตัวแทนของทำนองคลองธรรม ในขณะที่ผู้ที่เข้ามาแทรกแซงระหว่างความสัมพันธ์จะมีภาพลักษณ์ของบุคคลไม่พึงประสงค์ เป็นผู้ที่ต่อต้านกลุ่มแห่งทำนองคลองธรรมนั้น ภาพลักษณ์ดังกล่าวได้ถูกผลิตซ้ำจนเกิดมายาคติ** ว่าผู้ที่ทำให้ตัวละครเอกชายหญิงไม่ได้ครองคู่กันคือคนไม่ดี

*

ขนบนวนิยายรัก (romance novel) หมายถึง แบบแผนของนวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องรักใคร่ แสดงออกถึงความจริงที่เป็นอุดมคติ ขนบของนวนิยายรักได้แก่การกล่าวถึงความรักที่ซาบซึ้งน่าประทับใจระหว่างชายหญิง

**

แนวคิดของโรลันด์ บาร์ต (Roland Barthes) นักสัญวิทยาชาวฝรั่งเศส มายาคติเป็นส่วนหนึ่งของสัญวิทยา หมายถึงระบอบการสร้าง ความหมายอย่างหนึ่ง เป็นการศึกษาความหมายโดยไม่สนใจเนื้อหาสาระของสิ่งนั้น ในระบบมายาคติมีความหมาย 2 ระดับ ระดับแรกคือ ความหมายตรง (denotation) ส่วนระดับที่สอง คือ ความหมายแฝงหรือความหมายของมายาคติ (connotation) การทำงานของมายาคติได้แก่การ บิดเบือนความหมายเดิมของสิ่งหนึ่งๆ เช่น ภาพท่อน้ำ แม่น้ำ ถ้าคลองมีความหมายมากกว่าการแสดงถึงลักษณะทางภูมิศาสตร์ แต่ยั้งสื่อถึงความ อุดมสมบูรณ์รวมถึงวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของสังคมชนบท เป็นต้น

ประเด็นที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งสนใจ คือ เรื่องความสัมพันธ์ของบุคคลในนวนิยายของอะกุโนคะโอะริ กล่าวคือ ในนวนิยายเหล่านั้นมักปรากฏตัวละคร “มือที่สาม” เป็นตัวละครเอกอีกหนึ่งตัวที่เข้าเกี่ยวข้องกับกลุ่มของตัวละครเอกทั้งสอง จุดร่วมของนวนิยายเหล่านั้น ได้แก่ ตัวละครเอกหญิงมีปมปัญหาบางประการที่ไม่อาจแก้ไขได้ด้วยตนเองหรือปมปัญหานั้นเกิดจากตัวละครที่เป็นคู่ของตน เช่น การหวั่นเกรงต่อการสูญเสีย การถูกคาดหวังจากสังคมรอบข้าง การไม่อาจมีชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเอง เป็นต้น ส่วนตัวละครที่เป็น “มือที่สาม” นั้นได้เข้ามามีบทบาทช่วยเหลือตัวละครที่มีปมปัญหา เช่น ช่วยประคับประคองให้ความสัมพันธ์ของคนสองคนให้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ช่วยเยียวยาจิตใจอันขมขื่นของตัวละครนั้น ช่วยให้ตัวละครเอกเกิดรู้แจ้ง(enlightenment)เข้าใจความเป็นไปของชีวิต เป็นต้น เมื่อปมปัญหาของตัวละครเอกนั้นถูกคลี่คลายแล้วจะพบว่าการมีอยู่(existence)หรือบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม” ได้ส่งผลดีต่อตัวละครเอกทั้งสองและมักนำความสัมพันธ์ของตัวละครเอกไปสู่ผลลัพธ์ที่ดี

ในบรรดานวนิยายที่ปรากฏลักษณะดังกล่าว ผู้วิจัยได้เลือกนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* ซึ่งชื่อในภาษาญี่ปุ่นคือ *คิระ คิระ ฮิการุ* 『きらきらひかる』 「Kira Kira Hikaru」 เรื่อง *โฮลีการ์เดน* 『ホリ・ガーデン』 「Holy Garden」 และเรื่อง *หล่น* 『落下する夕方』 「Rakka suru Yuugata」 มาเพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม” เนื่องจากนวนิยายทั้งสามเรื่องปรากฏปมปัญหาของตัวละครเอกและบทบาทการคลี่คลายปมปัญหาของตัวละคร “มือที่สาม” อย่างชัดเจน โดยนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* นั้นกล่าวถึงคู่สามีภรรยาคนหนึ่ง ทั้งสองคนต่างมีลักษณะของคนชายขอบ(marginal people)^{**} คือ ฝ่ายภรรยามีอาการติดสุราและอารมณ์แปรปรวนผิดปกติ ส่วนฝ่ายสามีเป็นชายรักร่วมเพศ เรื่องราวดำเนินไปว่าคนรักของสามีที่คบกันมาตั้งแต่ก่อนแต่งงานได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตสมรสของคนทั้งคู่ และมีแนวโน้มว่าจะมีส่วนร่วมในชีวิตสมรสของตัวละครเอกทั้งสองต่อไป สิ่งที่ทำให้ตัวละคร “มือที่สาม” ในเรื่อง *เป็นประกาย* กลับมีลักษณะต่างจากตัวละครปรปักษ์ คือ ในที่สุดแล้วตัวละครดังกล่าวได้ช่วยให้ความสัมพันธ์ของคู่สามีภรรยาดำรงอยู่ได้ต่อไปหลังจากที่ถูกกดดันจากคนรอบข้างจนชีวิตคู่นี้เกือบต้องจบลง

* ดัชนีฉบับภาษาญี่ปุ่น *คิระ คิระ ฮิการุ* สำนักพิมพ์มินโซ แพลโดย นำทิพย์ เมธเศรษฐ สำนักพิมพ์ เจ บู้คในเครือบลิซพับลิชชิ่ง กรุงเทพมหานคร ลิขสิทธิ์ปี ค.ศ.2002.

**

บุคคลหรือกลุ่มคนที่สังคมไม่สนใจเหลือแล้ว ถูกทิ้งขว้างแปลกแยกจากสังคมกระแสหลัก เช่น ชาวเขา ชนกลุ่มน้อย ผู้หญิงขายบริการ กลุ่มรักเพศเดียวกัน และกลุ่มคนพิการ เป็นต้น คำว่า คนชายขอบ หมายถึง ผู้ที่ถูกทำให้ไม่มีความสำคัญ ทั้งในแง่พื้นที่หรือกลุ่มคน(จริงๆมักใช้กับกลุ่มคน) จากกลุ่มกระแสหลักที่เห็นว่าการพัฒนาความเจริญ(modernization) มีความสำคัญกว่าอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของชุมชน ดังนั้น การเป็นคนชายขอบไม่ใช่ว่าจะไม่มีอะไรแต่จริงๆมีแบบภาคภูมิใจด้วย..แต่คนใน กระแสหลักของสังคมกลับมองสิ่งที่มีหรืออัตลักษณ์เหล่านั้นเป็นสิ่งที่ไม่มี ความสำคัญ....ส่วนคนพิการ น่าจะจัดอยู่ในกลุ่มชนชั้นสอง(alternative) ที่เป็นคนส่วนน้อยในสังคมที่มักไม่มีโอกาสเข้าถึงการบริการหรือสิทธิขั้นพื้นฐานที่ควรจะได้รับในสังคมส่วนรวม เนื่องจากสวัสดิการของภาครัฐมักมุ่งไปเฉพาะเจาะจงในกลุ่มคนปกติธรรมดาที่มีอยู่มากในสังคม คนอีกหลายกลุ่มที่จัดอยู่ในกลุ่มนี้ เช่น พวกกรีกร่วมเพศ เป็นต้น (ที่มา: สถาบันกรุงเทพคริสตศาสนศาสตร์.คนชายขอบ

「ออนไลน์」 19 มีนาคม 2555. http://www.theology.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=49:2011-01-17-05-56-40&catid=39:2011-01-16-15-45-21&Itemid=57.

นวนิยายเรื่อง *โฮลีการ์ดเดน* กล่าวถึงความสัมพันธ์ของเพื่อนหญิงที่สนิทกันมานานแต่บางครั้งทั้งสองคนกลับรู้สึกว่ามีช่องว่างระหว่างกัน ปัญหาของตัวละครเอกทั้งสองคือต่างฝ่ายต่างไม่เข้าใจกันทั้งยังขาดการปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสม ฝ่ายหนึ่งได้ยึดติดกับความรักในอดีตกระทั่งดูเหมือนละทิ้งความสำคัญของชีวิตปัจจุบัน อีกฝ่ายหนึ่งต้องการให้เพื่อนลืมอดีตเพื่อใช้ชีวิตปัจจุบันให้ดีขึ้นแต่ไม่อาจหาวิธีสื่อสารกับเพื่อนอย่างเหมาะสมขณะที่ภายในใจก็อึดอัดเพราะตนเองไม่กล้าเอ่ยปากพูดคุยกับเพื่อนในหลายเรื่อง เมื่อเด็กหนุ่มคนหนึ่งเข้ามาพัวพันกับตัวละครเอกหญิงฝ่ายหนึ่ง เขาก็ได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนสนิทไปโดยปริยาย เด็กหนุ่มซึ่งถือเป็นตัวละคร “มือที่สาม” ได้ช่วยบรรเทาปัญหาแก่ตัวละครหญิงทั้งสองฝ่าย คือ ตัวละครเอกหญิงฝ่ายหนึ่งสลัดทิ้งความรักในอดีตไปได้ ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเริ่มได้ลดทอนที่เย็นชาและสามารถปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนได้อย่างดี ตัวละคร “มือที่สาม” ยังเป็นผู้ที่ลดทอนภาวะตึงเครียดระหว่างตัวละครเอกหญิงทั้งสองคน ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหญิงกลับมาเป็นมิตรภาพที่อบอุ่นประกอบด้วยความเข้าใจกัน

ท้ายที่สุด นวนิยายเรื่อง *หล่น* กล่าวถึงหญิงสาวคนหนึ่งที่เป็นต้นเหตุให้คู่รักแยกทางกัน ทว่าภายหลังหญิงสาวคนดังกล่าวกลับกลายมาเป็นเพื่อนกับตัวละครเอกหญิงที่ถูกคนรักทิ้งไป หญิงสาวที่รับบท “มือที่สาม” นอกจากจะเป็นตัวเชื่อมโยงตัวละครเอกหญิงกับชายคนรักเก่าแล้ว ยังได้ส่งผลดีต่อตัวละครเอกหญิงให้มีพัฒนาการในตัวเอง จากเดิมที่เคยเป็นคนยึดติดกับคนรัก ไม่สามารถใช้ชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองก็กลับกลายเป็นคนที่มีจิตใจแข็งแกร่งมากขึ้นทั้งยังได้ตระหนักถึงความจริงที่ว่าชีวิตต้องดำเนินอยู่กับความเป็นจริง น่าสังเกตว่า ในนวนิยายทั้งสามเรื่อง ตัวละคร “มือที่สาม” ไม่เพียงทำหน้าที่แก้ไขปัญหาความสัมพันธ์แก่ตัวละครเอกอีกสองตัวเท่านั้น ในระดับลึก ตัวละครดังกล่าวยังช่วยให้ตัวละครเอกเหล่านั้นเกิดบรรลุปัญญาในระดับตัวคนอีกด้วย เท่ากับว่า ตัวละคร “มือที่สาม” มีบทบาททั้งต่อโลกภายใน(internal world)ซึ่งก็คือความคิดกับสภาพจิตใจและโลกภายนอก(external world)ซึ่งหมายถึงสถานการณ์รอบตัว* ของตัวละครเอก

จากบทบาทข้างต้น ทำให้เห็นได้ว่าตัวละคร “มือที่สาม” ในนวนิยายของเอะกุนิ คะ โอะริมี บทบาทแตกต่างจากตัวละคร “มือที่สาม” ซึ่งโดยมากเป็นที่เข้าใจว่าเป็นผู้ส่งผลเสียแก่ตัวละครเอก ผู้วิจัยเห็นว่าบทบาทอันผิดไปจากความเข้าใจโดยทั่วไปนี้นอกจากจะแสดงถึงข้อคิดเห็นแนวใหม่ในวงการวรรณกรรมญี่ปุ่นแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่าตัวบทนวนิยายได้ตอบสนองต่อกระแสแนวคิดหลักในสังคมร่วมสมัย หากอนุมานว่าวิธีการมองโลกในนวนิยายแท้จริงแล้วเชื่อมโยงกับความคิดเห็นของคนใน

* แนวคิดทางปรัชญาได้กล่าวถึงการแบ่งแยกโลกภายในกับโลกภายนอกของมนุษย์ไว้ โลกภายในได้แก่ จิต ความคิดที่จะรับรู้ถึงวัตถุหรือสสารต่างๆ ส่วนโลกภายนอกคือ ปรากฏการณ์ สสารที่จิตได้สัมผัส รับรู้ โดยเฉพาะปรัชญาพุทธศาสนาได้กล่าวถึงประเด็นโลกภายในและภายนอกไว้ในเรื่องอายตนะ 6 ซึ่งประกอบด้วยอายตนะภายใน คือ ตา หู จมูก ลิ้น ใจ อายตนะภายนอก คือ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสและเหตุการณ์ต่างๆ อายตนะภายในกับภายนอกเป็นสิ่งคู่กันเพื่อให้เกิดการรับรู้ผัสสะ (ประมวลจากแนวคิดของจอห์น ล็อก เบิร์กเลย์ร่วมกับศาสนาพุทธ: บุญมี แทนแก้ว. ปรัชญาตะวันตก (สมัยใหม่). กรุงเทพมหานคร. โอเดียนสโตร์. 2545. หน้า 72-120 และ พระราชินีโรธังลีภักวีปัญญาวิชญ์. ปุจฉาวิสัชนาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร. วัชรราชพิตรสถิตมหาสีมาราม. 2539 หน้า 77-79.)

สังคมจริง เรื่องราวที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ที่ถูกแทรกแซงแต่ท้ายที่สุดการแทรกแซงนั้น ไม่ได้ส่งผลร้ายเสมอไปนี้ทำให้คิดได้ว่าผู้คนในสังคมยุคหลังได้ถอยห่างจากการมองสิ่งต่างๆอย่างเหมารวม การพิจารณาสรรพสิ่งอย่างเหมารวมทำให้เข้าใจว่าสิ่งที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันต้องมีคุณสมบัติเหมือนกันทุกประการ ปัจจุบันผู้คนได้หันมาพิจารณาสิ่งต่างๆอย่างลุ่มลึกมากขึ้นและเชื่อว่าโลกนั้นสลับซับซ้อน ทุกสิ่งต่างมีบริบทเฉพาะตนแตกต่างกัน การพิจารณาสรรพสิ่งโดยละเอียดละเอียดเฉพาะไม่อาจทำให้เข้าใจสิ่งนั้นอย่างถ่องแท้ได้ หากย้อนกลับมาพิจารณาถึงความเป็นนวนิยาย การให้ตัวละคร“มือที่สาม”ส่งผลดีต่อตัวละครเอกนี้แสดงถึงการสนใจในบริบทเฉพาะของสิ่งหนึ่งด้วยเหตุที่บทบาทของตัวละครนี้แตกต่างไปจากมโนทัศน์แบบเหมารวมที่มักพิจารณาตัวละครนี้ในแง่ลบ ส่วนการนำเสนอความสัมพันธ์ของตัวละครเอกที่ไม่จำกัดว่าต้องเป็นการครองคู่กันของชายหญิงเป็นการเสนอทางออกที่เปิดกว้างสำหรับความสัมพันธ์ของคนที่ไม่จำเป็นต้องมีบทสรุปเหมือนกัน หากพิจารณาด้วยทศนิยมกับโลกภายนอก ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกในเรื่องยังอาจเป็นต้นแบบของความสัมพันธ์แบบใหม่ของผู้คนในสังคมร่วมสมัยซึ่งอาจมีลักษณะแตกต่างกันได้ในฐานะปัจเจกบุคคล

ด้วยเนื้อเรื่องของนวนิยายที่มีจุดร่วมกัน ได้แก่ โครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกที่แตกต่างจากนวนิยายรักอื่นๆ พร้อมกับการปรากฏบทบาทคลี่คลายปมปัญหาของตัวละคร “มือที่สาม” รวมถึงการกล่าวถึงตัวละคร“มือที่สาม”ด้วยทัศนคติที่แตกต่างจาก “ภาพเหมารวม” ทว่าไปจนถึง ผู้วิจัยจึงได้สนใจเลือกนวนิยายทั้งสามเล่มข้างต้นมาวิเคราะห์ เพื่อศึกษาการเสนอมโนทัศน์เกี่ยวกับตัวละคร“มือที่สาม”ที่แตกต่างจากตัวละคร“มือที่สาม”ตาม“ภาพเหมารวม” ทั้งนี้เพื่อให้เห็นถึงการปรากฏตัวอย่างมีนัยสำคัญของตัวละครที่รับบท“มือที่สาม” เห็นถึงบทบาทที่ตัวละครนี้มีต่อตัวละครเอกทั้งสอง อีกทั้งเห็นถึงผลลัพธ์ใดๆที่เกิดจากการมีอยู่หรือบทบาทของตัวละครนี้อีกด้วย

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

วิเคราะห์บทบาทของตัวละคร“มือที่สาม”ในนวนิยายของอะกุนิ คะโอะริที่เลือกศึกษาเพื่อให้เห็นว่าตัวละครดังกล่าวมีบทบาทที่แตกต่างจากตัวละคร“มือที่สาม”ตามขนบของนวนิยายทั่วไป

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ตามขนบเดิม ตัวละคร“มือที่สาม”เป็นผู้ที่ทำลายความสัมพันธ์ของตัวละครเอก แต่ในนวนิยายของอะกุนิ คะโอะริ ตัวละคร “มือที่สาม” กลับทำให้ปัญหาความสัมพันธ์ของตัวละครเอกคลี่คลายลง ดังนั้น จึงถือได้ว่านวนิยายของอะกุนิ คะโอะริได้สร้างลักษณะความสัมพันธ์แบบใหม่ของกลุ่มบุคคลขึ้นในสังคมญี่ปุ่น

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาวิเคราะห์นวนิยายของอะคุนิ คะโอะริจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่
  - 1.1 เป็นประกาย 『きらきら ひかる』 สำนักพิมพ์ ฉินโซ 「新潮」 ค.ศ.1991
  - 1.2 โฮลีการ์เดน 『ホリー・ガーデン』 สำนักพิมพ์ฉินโซ 「新潮」 ค.ศ.1994
  - 1.3 หล่น 『落下する夕方』 สำนักพิมพ์คะโตะกะวะ 「角川書店」 ค.ศ.1996
2. ศึกษาเอกสารวิชาการและบทวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1. เลือกนวนิยายของอะคุนิ คะโอะริที่ปรากฏความสัมพันธ์ของตัวละครเอกสามคนจำนวน 3 เรื่อง
2. อ่านบทความ เอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการวิเคราะห์
3. วิเคราะห์การปรากฏตัวของตัวละคร “มือที่สาม” ในความสัมพันธ์ของตัวละครเอกสองคน
4. วิเคราะห์ปมปัญหาของตัวละครเอกที่ต้องพึ่งพาการมีอยู่และบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม”
5. วิเคราะห์บทบาทของตัวละครที่รับบท “มือที่สาม” ต่อตัวละครที่มีปมปัญหา
6. วิเคราะห์ผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีอยู่และบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม”
7. สรุปผลการวิจัย

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เข้าใจบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม” ในนวนิยายของอะคุนิ คะโอะริที่แตกต่างไปจากตัวละคร “มือที่สาม” ตามขนบทั่วไป
2. เป็นแนวทางในการศึกษานวนิยายของอะคุนิ คะโอะริต่อไป
3. เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ศึกษาและสนใจวรรณกรรมสตรียุคปัจจุบัน

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

1. อักษรภาษาญี่ปุ่นที่อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ 『』 คือชื่อนวนิยาย
2. อักษรโรมะจิที่อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ 「 」 หลังอักษรภาษาญี่ปุ่นคือวิธีอ่านคำหรือข้อความภาษาญี่ปุ่นนั้น

3. คำ ข้อความหรือตัวเลขที่อยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ ( ) คือรายละเอียดที่ต้องการอธิบายเพิ่มเติม
4. คำหรือข้อความภาษาญี่ปุ่นที่ปรากฏในงานวิจัยนี้จะใช้อักษรภาษาญี่ปุ่นและมีอักษรโรมันซึ่งเป็นวิธีอ่านกำกับไว้ในวงเล็บด้านหลัง หากมีการใช้คำหรือข้อความนั้นอีกอาจใช้วิธีการเขียนแบบเดิมหรือเขียนด้วยอักษรโรมันเท่านั้น
5. ผู้วิจัยใช้ระบบถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษาไทยซึ่งเป็นผลงานวิจัยของของคณาจารย์คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่ ผลงานวิจัยของอาจารย์สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กัลยาณี สิตสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุชาดา สัตยพงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เสาวลักษณ์ สุริยะวงศ์ไพศาล อาจารย์ภาควิชาภาษาศาสตร์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดาพร ลักษณะินาวินและอาจารย์ภาควิชาภาษาไทย คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์คุณฎิพร ชำนิโรคสานต์

ระบบดังกล่าว กำหนดการถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นที่เขียนด้วยอักษรโรมัน(อักษรโรมะจิ)เป็นอักษรไทยซึ่งอธิบายคร่าวๆเป็นตารางที่เข้าใจง่ายสำหรับผู้อ่านทั่วไปได้ดังนี้
(*คือส่วนที่ผู้อ่านยังไม่คุ้นเคยนัก)

สระ	
อักษรโรมะจิ	อักษรไทย
(สระเสียงสั้น,สระเสียงยาว)	
a,aa	อะ,อา
i,ii	อิ,อี
u,uu	อุ,อู
e,ee	เอะ,เอ
o,oo	โอะ,โอ
-ya,-yaa	เอียะ,เอีย
-yu,yuu	อิ้ว,อิว
*-yo,-you	เอียว,เอียว
Pเมื่อเกิดต้นคำ	พ
เมื่อเกิดที่อื่นๆ	ป
b	บ
m	ม
f	ฟ

w	ว
เมื่อเกิดต้นคำ	ท
เมื่อเกิดที่อื่นๆ	ด
*ts	ทซ์
ch	ช
d	ด
n	น
n(ที่เป็นพยัญชนะก่อกำพางค์ทำหน้าที่คล้าย ตัวสะกด)	
เมื่อเกิดหน้า p,b,m,	ม
เมื่อเกิดหน้า k,g,w	ง
เมื่อเกิดที่อื่นๆ	น
n'(ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดตามด้วยสระ)	น
s	ซ
*sh	ฌ
*z	จ
j	จ
r	ร
y	ย
kเมื่อเกิดต้นคำ	ค
เมื่อเกิดที่อื่นๆ	ก
gเมื่อเกิดต้นคำ	ก
เมื่อเกิดที่อื่นๆ	ง
h	ฮ

หมายเหตุ : ในงานวิจัยฉบับนี้ การถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นที่มีสระเสียงยาวซึ่งเขียนด้วยอักษร โรมะจิouจะ
ใช้อักษรไทยสระโอ เช่นเดียวกับอักษร โรมะจิoo

ขอนำบางส่วนของคำที่ใช้ในวิทยานิพนธ์เล่มนี้มาเป็นตัวอย่างประกอบดังนี้

อักษรไทย	อักษรโรมะจิ
----------	-------------

เอะกุนิ คะโอะริ	Ekuni Kaori
โฌ โคะ	Shouko
มุกุซุกิ	Mutsuki
ฮะนะ โคะ	Hanako
ฉิสึเอะ	Shizue
นะกะ โนะ	Nakano

อนึ่งคำบางคำที่ใช้แพร่หลายมากแล้วได้ใช้ตามความนิยม ไม่นำระบบการถอดอักษรดังกล่าวมาใช้ เช่น โตะเกียว โอซากา เมจิ ไฮกุ ซากุระ โฮลีการ์เดน เป็นต้น

6. การเขียนชื่อตัวละครและชื่อนักวิชาการชาวญี่ปุ่นจะใช้วิธีเขียนตามธรรมเนียมญี่ปุ่น คือใช้นามสกุลขึ้นก่อนแล้วตามด้วยชื่อ
7. ชื่อนักวิชาการชาวต่างประเทศที่นำมาอ้างอิง ครั้งแรกที่ปรากฏในตอนต้นบทจะเขียนทับศัพท์เป็นภาษาไทยและวงเล็บภาษาอังกฤษไว้ แต่ถ้ามีการอ้างอิงในครั้งต่อไปจะเขียนเป็นภาษาไทยเท่านั้น
8. ชื่อนวนิยายที่มีผู้แปลและตีพิมพ์เผยแพร่แล้วจะใช้ชื่อตามที่แปลนั้น ส่วนชื่อนวนิยายที่ยังไม่มีผู้แปลและเผยแพร่ ผู้วิจัยจะถอดอักษรภาษาญี่ปุ่นตามระบบข้างต้น

1.8 ปรัชญ่วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

หลังจากที่ได้ค้นคว้าเกี่ยวกับนวนิยายของเอะกุนิ คะโอะริแล้ว ผู้วิจัยพบว่ายังไม่ปรากฏงานวิจัยที่มุ่งศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทของบุคคลที่สามหรือตัวละคร“มือที่สาม”ในนวนิยายของนักเขียนผู้นี้มาก่อน งานวิจัยที่พบมักเน้นประเด็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์แบบใหม่ในสังคมร่วมสมัยและประเด็นเกี่ยวกับเพศสภาพของตัวละคร ได้แก่ บทความที่กล่าวถึงเรื่องเพศสภาพในนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* บทความเกี่ยวกับครอบครัวและความเป็นแม่ในงานเขียนของนักเขียนหญิงสามคน คือ ยะมะตะ เอมิ โยมิโมะโตะ บะนะนะและ เอะกุนิ คะโอะริ บทความดังกล่าวมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาการวิเคราะห์ตัวบทนวนิยายที่เลือกศึกษาครั้งนี้และอาจเป็นประโยชน์ต่อการต่อยอดสู่การวิจัยในประเด็นอื่นๆต่อไป ผู้วิจัยจึงขอสรุปข้อมูลในงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

岩淵宏子：〈偽装結婚〉という共同体 きらきらひかる (2006)

อิวะบุชิ อิโระโกะ ได้วิเคราะห์เรื่องชีวิตคู่ของตัวละครเอก โม่โกะกับมุทซูกิในนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* แบ่งประเด็นวิเคราะห์แยกย่อยออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ประเด็นแรก คือ เรื่องการแต่งงานตามความพอใจของพ่อแม่ พ่อแม่ของตัวละครเอกชายหญิง(มุทซูกิกับโม่โกะ)ต่างเป็นห่วงเรื่องปัญหาส่วนตัวของลูกตนเองจึงต้องการให้ลูกแต่งงาน เนื่องจากทั้งคู่เห็นว่าการแต่งงานจะทำให้ลูกมีคนช่วยดูแลและเป็นการช่วยรักษาภาพลักษณ์ของลูกด้วย ประเด็นที่สอง คือ เรื่องต้นไม้ของกงผู้เป็นคนรักของมุทซูกิ ต้นไม้นั้นเป็นสัญลักษณ์แทนตัวคงจึงทำให้โม่โกะรู้สึกหงุดหงิด ในขณะเดียวกัน เรื่องราวเกี่ยวกับตัวคงที่มุทซูกิเล่าให้โม่โกะฟังก็ถือได้ว่าเป็นส่วนเติมเต็มให้แก่ชีวิตคู่ที่มีความทรงจำร่วมกันเพียงเล็กน้อย ประเด็นที่สาม คือ เรื่องสิงโตสีเงินอันเป็นสิงโตที่ร่างกายอ่อนแอแต่สวยงามเปรียบได้กับมุทซูกิและตัวละครอื่นๆที่เป็นชายรักร่วมเพศ รวมถึงโม่โกะและคนอื่นๆที่จัดอยู่ในคนกลุ่มน้อยด้วย ประเด็นสุดท้าย คือ เรื่องจุดวิกฤตของปัญหาในเนื้อเรื่องจนถึงจุดที่คล้ายกับการเริ่มต้นใหม่ คือ เมื่อพ่อแม่ของทั้งโม่โกะกับมุทซูกิได้รู้ปัญหาส่วนตัวของลูกเขยกับลูกสะใภ้ของตนก็ไม่พอใจ หลังจากนั้นโม่โกะได้ไปปรึกษาสูตินารีแพทย์ที่ทำงานโรงพยาบาลเดียวกันกับมุทซูกิเรื่องผสมเทียมโดยใช้น้ำเชื้อของมุทซูกิกับกงผสมกับไข่ของตน จนถึงตอนจบของนวนิยายที่กล่าวเป็นนัยว่าทั้งสามคนจะใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันต่อไปโดยที่ไม่ได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาไว้อย่างชัดเจน ตอนจบของนวนิยายจึงเปิดกว้างให้ผู้อ่านสามารถคิดถึงวิธีแก้ปัญหของเนื้อเรื่องได้เอง นอกจากนี้ ในบทความยังกล่าวถึงนวนิยายของอะกุ นิ คะโอะริที่ปรากฏเรื่องราวความสัมพันธ์ของคนสามคนเช่นกัน คือ เรื่อง *หล่น* แต่นวนิยายเรื่อง *หล่น* นี้ได้เสนอเรื่องราวเกี่ยวกับความรักต่างเพศจึงมีลักษณะแตกต่างจากเรื่อง *เป็นประกาย* เล็กน้อย³

佐伯順子：現代日本の女性作家が描く家族と母性—山田詠美・よしもとばなな・江國香織が描く「近代家族」の終焉と新しい“親密性” (2008)

ชะอะเกกิ จุงโกะ ได้วิเคราะห์เรื่องครอบครัวและความเป็นแม่ในนวนิยายของนักเขียนหญิงสามคน ได้แก่ ยะมะคะ อะเอมิ โยะมิโมะโตะ บานานา และอะเอกุ นิ คะโอะริ ในฐานะที่ได้นำเสนอความสัมพันธ์แบบใหม่ที่แตกต่างจากครอบครัวในยุคสมัยใหม่(modern)* สำหรับนวนิยายเรื่อง *เจมิ โนะเซะ โยะเนะ* 『ジェシーの背骨』 นั้นชะอะเกกิเสนอว่าตัวละครแม่ทั้งสองคนได้แก่แม่เลี้ยงและแม่ผู้ให้กำเนิดต่างไม่ได้มีความเป็นแม่เช่นเดียวกัน สรุปได้ว่าเมื่อบุคคลมีสถานภาพเป็นแม่ไม่ว่าจะด้วยลักษณะใดก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลนั้นจะต้องมีความเป็นแม่เสมอไป นวนิยายเรื่องได้นี้นำเสนอ

³ 岩淵宏子、「〈偽装結婚〉という共同体 きらきらひかる」『ジェンダーで読む愛性家族』、東京堂出版社 2006 年、pp.177-184

* ยุคสมัยใหม่ หมายถึง ยุคที่กระแสแนวคิดหลักเกี่ยวกับความเป็นสมัยใหม่(modernity)ไหลเวียนอยู่ในสังคม ได้แก่ การเชื่อในเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ความเป็นเอกภาพ การให้ความสำคัญกับระเบียบแบบแผน กฎเกณฑ์ต่างๆ เรื่องเล่ากระแสหลัก เช่น แนวคิดแบบสมัยใหม่เชื่อว่าวิทยาการความรู้แบบตะวันตกคือสิ่งที่ป็นสากล ความรักระหว่างชายหญิงแท้เป็นสิ่งที่ถูกต้องจึงาม เป็นต้น

ครอบครัวแบบใหม่ที่ข้ามกรอบแนวคิดแบบสมัยใหม่ที่กำหนดว่าครอบครัวคือคนที่มีสายเลือดเดียวกัน อาศัยอยู่ด้วยกัน ส่วนเรื่อง *คิทเชน* 『キッチン』 นั้นชะเอะกิวิเคราะห์ว่า โยะมิโมะโตะบานานา ได้สร้าง กลุ่มสังคม(community)แบบใหม่ที่คนอยู่ร่วมกัน โดยไม่มีความสัมพันธ์ทางสายเลือด ความสัมพันธ์ทาง เพศหรือความสัมพันธ์แบบคนรัก เห็นได้จากตัวละครเอกหญิงมิกะเงะ ได้ย้ายเข้าไปอาศัยอยู่ในบ้าน ทะนะเบะ เธอกับยูอิชิตัวละครเอกฝ่ายชาย ได้มีความรู้สึกที่ดีต่อกันแต่ไม่ใช่ในเชิงทางเพศซึ่งแตกต่าง จากเรื่อง *เจมีโนะเซะโตะเนะ* ของยะมะดะ เอะอิมิที่ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ทางเพศปรากฏอยู่ด้วยใน ครอบครัวนั้น ท้ายที่สุด ชะเอะกิได้วิเคราะห์นวนิยายเรื่องเป็น *ประกาย*ว่าในนวนิยายเรื่องนี้ไม่มีการ แบ่งแยกความเป็นชายหญิง(gender free) เห็นได้จากตัวละครชายมุทซุกิกับตัวละครหญิงโคโนโกะที่เป็น สามีภรรยากันได้สลับบทบาทกัน โดยมุทซุกิเป็นผู้รับผิดชอบงานบ้านแทบทั้งหมด ชะเอะกิจึงวิเคราะห์ ว่าตัวละครหญิงโคโนโกะพอใจกับชีวิตคู่เพราะตนเองแทบไม่ต้องรับผิดชอบงานบ้านเลย นอกจากนี้ยัง เสนอว่าความรักระหว่างตัวละครเอกชายหญิงไม่ใช่ความรักที่มีเรื่องเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง อีกทั้ง ความสัมพันธ์แบบที่ประกอบด้วยคนสามคน คือ สามี ภรรยา กับคนรักของสามีก็ไม่อาจเรียกว่า ครอบครัวเสียทีเดียวแต่เป็นความสัมพันธ์ใกล้ชิดแบบใหม่ 「新蜜性」 ที่ไม่มีปรากฏในครอบครัวแบบ สมัยใหม่

ชะเอะกิสรุปว่า จุดร่วมของนักเขียนหญิงทั้งสามคน คือ การสร้างรูปแบบความสัมพันธ์แบบ ใหม่ในนวนิยายซึ่งต่างจากครอบครัวทั่วไปตามคติสมัยใหม่นั้นเอง⁴

吉田司雄:江國香織から遠く離れて

โยะมิคะ โมะริโอะวิเคราะห์ประเด็นเรื่องโฮโมโซเซียล(homosocial)ในนวนิยายเรื่องเป็น *ประกาย* *โฮลิการ์เดนและ หล่น* เชื่อมโยงกับเรื่องเพศสภาพ โยะมิคะอ้างถึงแนวคิดของอีฟ เค เซสวิทที่ เสนอว่าในกรณีของเพศหญิงโฮโมโซเซียลไม่ได้แยกออกจากโฮโมเซ็กซ์วลอย่างเด็ดขาด ทั้งนี้เนื่องจากการรักเพศเดียวกันของผู้หญิง 「女性同性愛」 กับสายสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงในลักษณะอื่น 「女性同士の絆」 มีคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกันอยู่ ในทางตรงกันข้าม โฮโมโซเซียลในเพศชายกลับแตกต่างจาก โฮโมเซ็กซ์วลอย่างชัดเจน โฮโมโซเซียลในเพศชายสนับสนุนด้วยความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามและการ สมรส ทั้งยังรองรับด้วยกลุ่มที่ต่อต้านการรักเพศเดียวกัน ดังนั้น เราจำเป็นต้องแยกกลุ่มรักร่วมเพศ กลุ่ม สตรีที่ล้มเหลวจากระบบการสมรสออกจากโฮโมโซเซียลเพื่อให้ความต้องการแบบโฮโมโซเซียลของ ผู้ชายกับพลังของระบบปีตุลาธิปไตยดำรงอยู่ต่อไป โยะมิคะนำแนวคิดของเซสวิทมาวิเคราะห์นวนิยาย ของอะกุนิ ประการแรกโคโนโกะ มุทซุกิและคงในนวนิยายเรื่อง เป็น *ประกาย* ก็คือกลุ่มชนชายขอบที่มีอัต

⁴ 佐伯順子、「現代日本の女性作家が描く家族と母性—山田詠美・よしもとばなな・江國香織が描く「近代家族」の終焉と新しい“親密性”」『タイ国日本研究国際シンポジウム 2007 論文報告集』、チュラーロン コーン大学印刷所、2008年、pp.71-89

ลักษณะความเป็นหญิง ทั้งสองคนเป็นชายรักร่วมเพศ การแต่งงานระหว่างโฌโกะกับมุทซูกิจิจึงได้ช่วยชำระระบอบปีตุลาธิปไตยในสังคมไว้ ประการต่อมา ความสัมพันธ์ระหว่างคะโอะกับมิสุเอะในเรื่อง *โฮลีการ์คน* แตกต่างจากโฮโมโซเซียวลในกลุ่มผู้ชายที่ยังปรารถนาในเพศตรงข้าม นะกะโนะจึงไม่อาจเข้าใจมิตรภาพระหว่างคะโอะกับมิสุเอะเพราะหากเห็นพ้องกับข้อเสนอที่ว่าความรักเพศเดียวกันในผู้หญิง 「女性同性愛」 มีพื้นฐานเดียวกันกับมิตรภาพระหว่างเพื่อนหญิง 「女同士の友情」 นะกะโนะซึ่งมาจากกลุ่มโฮโมโซเซียวลแบบผู้ชายที่มีแนวคิดต่อต้านการรักเพศเดียวกันเป็นฐานย่อมจะไม่เข้าใจมิตรภาพนั้น ประการสุดท้าย โยะมิอะะวิเคราะห์ตัวละครหญิงฮะนะโอะในนวนิยายเรื่อง *หล่น* ว่าเป็นตัวแทนของผู้ที่ปฏิเสธระบบปีตุลาธิปไตย พยายามพึ่งพาตนเอง พร้อมกันนั้นฮะนะโอะได้มีสายสัมพันธ์แบบโฮโมโซเซียวลกับริกะ แม้ฮะนะโอะจะไม่อาจออกจากอำนาจปีตุลาธิปไตยได้สำเร็จแต่สายสัมพันธ์ของทั้งสองคนก็ชี้ถึงการปฏิเสธความรักแบบต่างเพศ⁵

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นโดยรวมแล้วกล่าวถึงเรื่องความสัมพันธ์ของบุคคล ทั้งในประเด็นที่มุ่งสนใจเฉพาะเรื่องราวของปัจเจกและประเด็นที่นำปัจเจกบุคคลไปเชื่อมโยงกับสังคม ตลอดจนกล่าวถึงเรื่องอัตลักษณ์ของตัวละครที่ผิดแปลกไม่ตอบรับกับสถานภาพของตัวละคร ด้วยเหตุที่วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ประสงค์จะศึกษาเกี่ยวกับตัวละครเอกในนวนิยายและงานวิจัยเหล่านี้มุ่งวิเคราะห์ตัวละครเป็นสำคัญ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวจึงเป็นวัตถุดิบสำคัญที่ช่วยให้เกิดมุมมองที่กว้างขวางและข้อคิดเห็นประกอบการวิเคราะห์ได้มาก อย่างไรก็ตาม เนื่องจากผลงานนวนิยายของอะกุนิ คะโอะริเป็นผลงานของนักเขียนรุ่นใหม่จึงยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากนัก จากการค้นคว้าเอกสารและบทวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยพบว่าบทความวิจัยต่างๆข้างต้นเพียงแต่กล่าวถึงเรื่องครอบครัวไว้อย่างกว้างๆในแง่ที่ว่ามียุทธศาสตร์แตกต่างจากครอบครัวตามแนวคิดแบบสมัยใหม่ ส่วนประเด็นเรื่องอัตลักษณ์นั้น บทความวิจัยเพียงแต่เสนอถึงเรื่องเพศสภาพของตัวละครว่าในนวนิยายไม่มีการแบ่งแยกเรื่องความเป็นชายหญิงที่ชัดเจน ทั้งสองประเด็นข้างต้นเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตในบริบทสังคมร่วมสมัยอยู่มากก็จริง ทว่าผลงานวิจัยเหล่านั้นไม่ได้มุ่งวิเคราะห์บทบาทของตัวละครเอกรวมถึงตัวละครที่รับบทบุคคลที่สามในแง่ที่ว่าได้ส่งผลประการใดต่อการดำเนินเรื่อง ตลอดจนบทบาทของบุคคลที่สามนั้นชี้ถึงปรากฏการณ์ใดบ้างในโลกของนวนิยายอันเชื่อมโยงถึงสังคม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมุ่งหวังจะนำเสนอเรื่องความสัมพันธ์ของตัวละครเอกอันถือเป็นจุดเด่นในนวนิยายของอะกุนิ คะโอะริโดยหยิบยกบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม” ขึ้นมากล่าวเป็นหลัก เพื่อให้เห็นถึงความสำคัญของตัวละครตัวนี้ แต่เดิมตัวละคร “มือที่สาม” มักถูกมองว่าเป็นผู้ทำลายความสัมพันธ์ของผู้อื่น แท้จริงแล้ว ตัวละครดังกล่าวกลับมีบทบาทช่วยแก้ไขปัญหาความสัมพันธ์ของตัวละครเอกในเรื่องได้เป็นอย่างดี ทั้งยังส่งผลให้ตัวละครเอกหญิง ได้หลุดพ้นจากปัญหาในระดับจิตใจอีกด้วย เนื่องจากปรากฏการณ์ต่างๆในสังคมยุคปัจจุบัน ตลอดจนกระแสแนวคิด

5

吉田森雄、「江國香織から遠く離れて」『工学院大学共通課程研究論叢』、2001年、pp.99-115

กรอบความคิดในการมองโลกผ่านวรรณกรรมมีมิติที่ซับซ้อนมากขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นว่า วรรณกรรมเป็นตัวบดที่เชื่อมโยงกับบริบทในสังคมยุคหนึ่งๆ การศึกษาบทบาทของตัวละครที่ผิดจากขนบเดิม* จะส่งผลให้เข้าใจวิถีคิดบางประการที่นำเสนอในวรรณกรรม วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ยังจะช่วยให้เข้าใจประเด็นหนึ่งในนวนิยายของอะกุนิ คะโอะริผู้เป็นหนึ่งในนักเขียนที่นำเสนอเรื่องราวชีวิตร่วมสมัยสู่วงการวรรณกรรมอีกด้วย

---

* หมายถึง ระเบียบแบบแผนที่เป็นที่เข้าใจ ยอมรับกันในยุคสมัยก่อนหน้าที่สังคมจะเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคปัจจุบันซึ่งมีแนวคิดที่ยอมรับความแตกต่างของผู้คนและปฏิเสธกรอบจารีตต่างๆ กล่าวโดยเฉพาะเจาะจงในที่นี้ คำว่าขนบเดิมมุ่งกล่าวถึงแบบแผน วิถี แนวทางซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากสังคมยุคสมัยใหม่อันมีระเบียบ กฎเกณฑ์และอำนาจจากสถาบันต่างๆ ที่ควบคุมความประพฤติของผู้คน เช่น การมีความรักต่างเพศ การดำรงตนเป็นกุลสตรี เป็นต้น

บทที่ 2

นวนิยายของอะกุนิ คะโอะริในบริบทของวรรณกรรมร่วมสมัย

อะกุนิ คะโอะริและผลงาน

อะกุนิ คะโอะริเกิดเมื่อวันที่ 21 มีนาคม ค.ศ. 1964 ที่โตเกียว บิดาเป็นนักเขียนบทความ นักวิจารณ์ศิลปะบันเทิง 「演芸評論家」 นักแต่งกลอนไฮกุ เธอจึงได้ถ่ายทอดความสามารถทางการประพันธ์มาจากบิดาอย่างเต็มที่ อะกุนิ คะโอะริเข้าศึกษาที่คณะภาษาและวรรณคดีแห่งชาติที่วิทยาลัยเมะจิโร จากนั้นได้ไปศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยเคลาเวร์ สหรัฐอเมริกาเป็นเวลา 1 ปี เนื่องจากเป็นคนโตเกียวโดยกำเนิด ประกอบกับการเป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนที่สหรัฐอเมริกาถึง 1 ปี งานเขียนของอะกุนิ คะโอะริจึงมีบรรยากาศของชีวิตคนเมืองปรากูอยู่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นฉากของเรื่องที่ตั้งอยู่ในตัวเมืองหลวงเป็นหลัก การใช้ชีวิตของตัวละคร เช่น การบริโภค เสพสิ่งฟุ่มเฟือยต่างๆ และกระแสวัฒนธรรมตะวันตก เช่น การเลือกฟังเพลงจากฝั่งตะวันตก การกล่าวถึงศิลปะแบบตะวันตกแขนงต่างๆ เป็นต้น

อะกุนิ คะโอะริเริ่มเข้าสู่เส้นทางนักเขียนโดยการเขียนวรรณกรรมเยาวชนเป็นประเภทแรกและได้มีผลงานประเภณีตีพิมพ์ออกมาอย่างต่อเนื่องสลับกับงานเขียนประเภทอื่นๆ ตัวอย่างวรรณกรรมเยาวชน เช่น เรื่อง *วะตะกะมิ* 『綿菓子』 「Watakashi」 *โคบะมิอิฮิ* 『こうばしい日々』 「Koubashiihibi」 *ซุอิคะโนะนิโออิ* 『すいかの匂い』 「Suika no nioi」 หนังสือภาพเรื่อง *โมะโมะโกะ* 『桃子』 「Momoko」 *คุซะโนะโจโนะสะนะมิ* 『草之丞の話』 「Kusanojounohanashi」 *โอะซันโปะ* 『おさんぽ』 「Osanpo」 เป็นต้น แม้จะมีผลงานวรรณกรรมประเภทอื่นๆ มากมาย แต่วรรณกรรมที่สร้างชื่อให้กับอะกุนิ คะโอะริก็คือ วรรณกรรมเยาวชนกับนวนิยาย โดยเฉพาะนวนิยายสั้น ถือเป็นผลงานเขียนที่โดดเด่นที่สุดของนักเขียนผู้นี้ นวนิยายของอะกุนิ คะโอะริจัดเป็นนวนิยายร่วมสมัยที่ปรากฏเนื้อหาหลากหลายและได้รับความนิยมจากผู้อ่านอย่างกว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นนวนิยายที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้หญิงในสังคมปัจจุบัน เช่น *บะระโนะคิบิวะโนะคิ เรเมนโนะคิ* 『薔薇の木枇杷の木檸檬の木』 「Baranoki biwanoki remonnoki」 นวนิยายที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ของคนซึ่งแบ่งออกเป็น นวนิยายรัก เช่น *เป็นประกาย โตเกียวทาวเวอร์* นวนิยายที่กล่าวถึงมิตรภาพระหว่างเพื่อน เช่น *โฮลีการ์เดน* นวนิยายที่เกี่ยวกับครอบครัว เช่น *สวีทลิตเติล ไลส์* เป็นต้น

อะกุนิ คะโอะริเป็นนักเขียนสตรีที่มีผลงานวรรณกรรมออกเผยแพร่อย่างต่อเนื่อง ผลงานของเธอได้รับกระแสดอรับอย่างดีจากท้องตลาดและยังเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางในวงวรรณกรรม ผลงานที่สร้างชื่อให้เธอรวมถึงผลงานที่ได้รับรางวัล มีดังต่อไปนี้

- ปี1986 หนังสือภาพเรื่อง โมะโมะโกะ 『桃子』 「Momoko」 ถูกตีพิมพ์ลงในนิตยสารสำหรับเด็กชื่อ
โทบุกุเกียวฉิตซุ 『飛ぶ教室』 「Tobukyoshitsu」
- ปี1987 หนังสือภาพเรื่องคุซะ โนะ โจ โนะ สะนะฉิ 『草之丞の話』 「Kusanojounohanashi」 ได้รับ
รางวัลวรรณกรรมเยาวชนจากสำนักพิมพ์ไมเนิจิมบุน 「毎日新聞社」 「Mainichishinbun」
- ปี1989 นวนิยายเรื่อง409แรดคลิฟ 『409 ラドクリフ』 「409 Radcliffe」 ได้รับรางวัลเฟมินา
『フェミナ賞』 「FeminaShou」 ครั้งที่1
- ปี1991 นวนิยายเรื่อง โคบะฉิอิชิบิ 『こうばしい日々』 「Koubashihibi」 ได้รับรางวัลวัฒนธรรม
ของสำนักพิมพ์ซังเคอิ สาขาเยาวชน 『産経児童出版文化賞』
「Sankeijidoushuppanbunkashou」 ครั้งที่38
นวนิยายเรื่องเป็นประกายได้รับรางวัลมูระซะกิ ฉิกิบุ 『紫式部文学賞』
「Murasakishikibubunkashou」 ครั้งที่14
- ปี1999 นวนิยายเรื่องนกน้อยของผม* 『ぼくの小鳥ちゃん』 「Bokunokotorichan」 ได้รับรางวัล
วรรณกรรมโรโบโนะอิชิ 『路傍の石文学賞』 「Robounoishibungakushou」 ครั้งที่21
- ปี2001 นวนิยายเรื่อง โยะ โยะงุ โนะ นิ อันเซ็นเดะ โมะเทเกกิเซะทซุเดะ โมะอะริมะเซ็น 『泳ぐのに、安全
でも適切でもありません』 「Oyogunoni anzendemo sutekidemoarimasen」 ได้รับ
รางวัลวรรณกรรมยะมะ โมะ โตะฉุโงะโร 『山本周五郎賞』 「Yamamotoshuugorouhou」
ครั้งที่15
- ปี2004 นวนิยายเรื่องพร้อมแล้วที่จะร้องไห้ 『号泣する準備はできていた』
「Goukyusurujunbihadekiteita」 ได้รับรางวัลนะโอะกิ 『直木賞』 「Naokishou」 ครั้งที่130
- จวบจนถึงปัจจุบัน ผลงานของอะกุ นิ คะโอะริ ได้รับความนิยมนอย่างแพร่หลายไม่เพียงแต่ใน
ญี่ปุ่น ผลงานของเธอมีผู้นำไปแปลเป็นภาษาต่างประเทศมากมายทั้งในอเมริกา เกาหลี รวมถึงประเทศ
ไทยอีกด้วย

ก่อนถึงยุควรรณกรรมร่วมสมัย

ญี่ปุ่นก็เป็นเช่นเดียวกับชาติอื่นๆที่มีผลงานวรรณกรรมซึ่งเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และ
จินตนาการผ่านภาษามาตั้งแต่ยุคที่สังคมลงรากฐานทางวัฒนธรรมเป็นปึกแผ่นมั่นคง แต่เดิมก่อนที่

* ดันฉับบักภาษาญี่ปุ่น โยะกุ โนะ โคะ โคะริซัน สำนักพิมพ์ฉินโซ แปลโดย น้ำทิพย์ เมฆเศรษฐี สำนักพิมพ์ เจ บู้คในเครือบลิสพับลิชชิ่ง
กรุงเทพมหานคร ลิขสิทธิ์ปี ค.ศ.2002.

มนุษย์จะเริ่มใช้ตัวอักษร วรรณกรรมได้อยู่ในรูปมุขปาฐะหรือวรรณกรรมปากเปล่า เมื่อมนุษย์ได้คิดค้นตัวอักษรขึ้น วรรณกรรมจึงพัฒนาไปอยู่ในรูปลายลักษณ์อักษรซึ่งสามารถบันทึก ถ่ายทอดเรื่องราวต่างๆ ได้แม่นยำและยั่งยืนกว่า วรรณกรรมที่เป็นมรดกตกทอดสู่ปัจจุบันอยู่ในรูปลายลักษณ์อักษรทั้งสิ้น วรรณกรรมในรูปแบบนี้จึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้ศึกษาวรรณกรรมรุ่นหลังสามารถเข้าถึงโลกทัศน์ สภาพสังคมวัฒนธรรมของยุคที่ผลงานนั้นถูกสร้างสรรค์ขึ้นมาได้

วรรณคดีญี่ปุ่นนั้นรุ่งเรืองสูงสุดในสมัยเฮอัน 「平安時代」 「Heian Jidai」 (ค.ศ.794-1185) ซึ่งเป็นยุคที่ประเทศสงบสุข ปราศจากศึกสงคราม เหล่าชนชั้นนำอันหมายถึงชนชั้นสูงในราชสำนักจึงมีโอกาสดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานด้านวัฒนธรรมรวมถึงวรรณคดีจำนวนมากไม่น้อย วรรณคดีในยุคเฮอันจึงเป็นวรรณคดีราชสำนัก มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องราวชีวิตของชนชั้นสูงในวัง ผลงานที่มีชื่อเสียงโดดเด่นของยุคนี้คือ นิทานเก็นจิ 『源氏物語』* 「Genjimonogatari」 ของมูระซะกิ มิชิบุ 「紫式部」 「Murakishikibu」 หลังจากนั้น เมื่อญี่ปุ่นเข้าสู่ยุคศักดินาสวามิภักดิ์ในสมัยคะมุระมุ โรมะชิ 「鎌倉—室町」 「Kamakura-Muromachi」 (ค.ศ.1185-1573) เกิดสงครามกลางเมืองเนื่องจากการแย่งชิงอำนาจของตระกูลนักรบสองตระกูล วรรณคดียุคนี้จึงมีเนื้อหาเกี่ยวกับสงครามและการล้างแค้น จนขนานนามกันว่าเป็นนิยายบันทึกสงคราม 「軍記物語」 「Gunkimonogatari」 จบจนถึงสมัยเอโดะ 「江戸時代」 「Edo Jidai」 (ค.ศ.1600-1868) ชนชั้นพ่อค้ากลายเป็นกลุ่มที่มีบทบาทเด่นในสังคม วรรณคดียุคนี้จึงรองรับความสนใจและรสนิยมของกลุ่มคนดังกล่าว เนื้อหาของวรรณคดีมักนำเสนอสังคมบริโภคนิยมแบบชาวเมือง เรียกกันว่าวรรณกรรมชาวเมือง 「町人文学」 「Chouninbungaku」 เมื่อสิ้นสุดสมัยเอโดะเข้าสู่ยุคเมจิ 「明治時代」 「Meiji Jidai」 (ค.ศ.1868-1912) ประเทศญี่ปุ่นเริ่มรับแนวคิด วิทยาการต่างๆ จากตะวันตกและพัฒนาประเทศให้เข้าสู่สังคมสมัยใหม่ วรรณกรรมยุคนี้ได้นำเสนอโลกทัศน์รวมถึงสภาพสังคมแบบตะวันตกอันเป็นสัญลักษณ์ของการพัฒนา วรรณกรรมยุคนี้จึงเรียกว่าวรรณกรรมสมัยใหม่ 「近代文学」 「Kindaibungaku」

สังเกตได้ว่าวรรณกรรมญี่ปุ่นแต่ละยุคข้างต้นล้วนมีเนื้อหาแตกต่างกันและสอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรมของยุคนั้นๆ ลักษณะเช่นนี้เป็นสิ่งที่ยืนยันความคิดที่ว่าวรรณกรรมเป็นกระจกส่องสมัย วรรณกรรมของแต่ละยุคจะมีลักษณะเฉพาะตัวในแง่ของสภาพสังคม ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนความคิดในแง่ต่างๆ¹ ทั้งยังเป็นผลผลิตที่เกิดจากและ/หรือรองรับกลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญในสังคม กล่าวคือ ผลงานวรรณกรรมเริ่มเปลี่ยนศูนย์กลางจากชนชั้นสูงมาสู่ชนชั้นกลางซึ่งเป็นกลุ่มคนส่วนใหญ่

* วรรณคดีชิ้นเอกของญี่ปุ่น มีเนื้อหาที่สะท้อนวัฒนธรรมของชนชั้นสูงในราชสำนัก ประพันธ์ขึ้นในสมัยเฮอัน สันนิษฐานว่ามูระซะกิมิชิบุเริ่มเขียนนวนิยายชิ้นนี้เมื่อปีค.ศ.1001 รูปแบบการประพันธ์เป็นนิยาย 54 ตอน เนื้อเรื่องแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ หนึ่งกำเนิดของเก็นจิกระทั่งเติบโตเป็นชายหนุ่มรูปงาม มีความสามารถและมีสัมพันธ์กับสตรีมากหน้าหลายตาทั้งถูกและผิดธรรมเนียมของคลองธรรม สอง ช่วงที่เก็นจิเป็นรองจักรพรรดิ มเหสีคนหนึ่งของเก็นจิเป็นชู้กับชายหนุ่มอื่นเหมือนกับที่เก็นจิเคยทำผิดเป็นชู้กับมเหสีของบิดาและเก็นจิได้เศร้าเสียใจกับการเสียชีวิตของมูระซะกิโนะอุเอะ สาม กล่าวถึงลูกชายของเก็นจิที่ชื่อคะโอะรุ 「薫」 「Kaoru」 และการแสวงหาสัจธรรมของเก็นจิ

¹ คณาจารย์คณะอักษรศาสตร์, วรรณคดีศึกษา (กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538), หน้า 2.

ในสังคม เช่นนี้อาจอนุมานได้ว่า วรรณกรรมในยุคหลังมานี้จะยิ่งชี้ให้เห็นความจริงของโลกยุคนั้นได้ อย่างกว้างขวางมากขึ้นเพราะไม่ได้นำเสนอเรื่องราวของชนส่วนน้อยในสังคมอีกต่อไป อนึ่ง ด้วยเหตุที่ วรรณกรรมของแต่ละยุคได้สะท้อนสภาพสังคม วัฒนธรรม รวมถึงกระแสแนวคิดหลักบางประการที่ ไหลเวียนอยู่ในสังคมขณะนั้น ดังนี้แล้ว ย่อมถือได้ว่าวรรณกรรมของทุกยุคสมัยเป็นมรดกอันทรงคุณค่า ของยุคนั้นๆและมีความสำคัญในแง่ที่น่าพาให้ผู้ศึกษามองเห็นและเข้าใจปรากฏการณ์ของแต่ละยุค

เมื่อพิจารณาเนื้อเรื่องของวรรณกรรมร่วมกับความเห็นที่ว่าวรรณกรรมเกิดจากการประกอบ สร้าง(construction)* ของนักเขียนแล้ว ข้อสังเกตที่เกิดขึ้นตามมา คือ วรรณกรรมกระแสหลักนับตั้งแต่ยุค โบราณจนถึงวรรณกรรมยุคสมัยใหม่** ที่กล่าวถึงความรักนั้น ในเนื้อเรื่องเองจะปรากฏกรอบความคิด บางอย่าง que แสดงถึงความรักในอุดมคติ แม้คำว่าอุดมคตินั้นหากำนิยามที่ชี้ชัดตายตัวได้ยากยิ่งแต่ยังก็อาจ หาจุดร่วมบางประการเพื่อกำหนดขอบเขตของลักษณะแห่งอุดมคตินั้นได้ ได้แก่ เรื่องเพศสรีระของตัว ละครเอกที่ต้องสอดคล้องกับเพศสภาวะของตัวละครนั้น การกำหนดบทบาทของตัวละครให้เป็น ตัวแทนของความดีงาม รูปแบบของความรักที่ให้ความสำคัญกับจิตใจมากกว่าร่างกาย บรรยากาศของ ความสัมพันธ์ต้องมีลักษณะสูงส่ง นำเสนอภาพที่ซาบซึ้งกินใจและบทสรุปของความรักนั้นจบลงอย่างมี หมายที่ตอบสนองอุดมการณ์ความรักนั้น เกณฑ์ทั้งหมดนี้เป็นตัวช่วยกำหนดขอบเขตคร่าวๆว่าความรักที่ สวยงามและเป็นที่ยอมรับของคนหมู่มากเป็นอย่างไร ประการแรก เรื่องเพศสรีระของตัวละครเอกนั้น จำกัคอยู่ที่ชายจริงหญิงแท้เท่านั้น เนื่องจากคุณลักษณะดังกล่าวตอบสนองกับการแบ่งแยกบทบาทของ คนตามลักษณะทางกายภาพ ประการที่สอง ตัวละครเอกอยู่ในสถานะที่ตรงข้ามกับตัวละครปรปักษ์ ตัว ละครปรปักษ์นั้นนอกจากจะทำหน้าที่เพิ่มอรรถรสให้กับเนื้อเรื่อง กระตุ้นให้เนื้อเรื่องพัฒนาไปใน ทิศทางใดๆแล้ว ในอีกแง่หนึ่งตัวละครนี้ยังทำหน้าที่เป็นตัวเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านเห็นถึงข้อตรงข้าม ของสองลักษณะ คือฝ่ายธรรมกับฝ่ายอธรรม เมื่อตัวละครปรปักษ์เป็นอุปสรรคของความสัมพันธ์ ระหว่างตัวละครเอกชายหญิงแล้ว ผู้อ่านย่อมรับรู้ได้ว่าวิถีคิดและพฤติกรรมอย่างตัวละครปรปักษ์นั้น เป็นสิ่งที่ควรปฏิเสธและวิถีทางอย่างตัวละครเอกนั้นเป็นที่ยอมรับได้ ประการที่สาม รูปแบบความรักที่

* การประกอบสร้าง หรือการสร้างภาพความเป็นจริง หรือการสร้างภาพความเป็นจริงทางสังคมเป็นการนำเสนอข้อมูลชุดหนึ่งและข้อมูลนั้นๆ สามารถมีผลครอบงำความคิดของคนในสังคมได้ (ริคณา ประยูรรัชย์. "การประกอบสร้างความเป็นจริงและการตัดสินใจคนเป็นข่าวด้วยการเล่า เรื่องในหนังสือพิมพ์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวารสารศาสตร์ ภาควิชาวารสารศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2545).หน้า2.)

ทฤษฎีการประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคม (Social Construction of reality) เกิดมาจากแนวคิดของกลุ่มนักสังคมวิทยาเยอรมัน สำนักปรากฏการณ์นิยม (Phenomenology) เช่น อัลเฟรด ชูทส์ (A. Schutz) และได้รับการพัฒนาอย่างมากจากนักสังคมวิทยาอเมริกัน คือ จอร์จ เฮอร์เบิร์ต เมด (G.H. Mead) โดยมีแก่นความคิดหลักที่ตกผลึกอยู่ในประโยคของชูทส์ที่ว่า "โลกแห่งความเป็นจริงในชีวิตประจำวันของเราทุก คนล้วนแต่เป็นอัตวิสัยร่วม (intersubjectivity) ที่เกิดขึ้นจากการประกอบสร้าง (construction) ระหว่างความเป็นจริงที่หิบบมาจากคนอื่น บวกผสม กับความเป็นจริงที่เราสร้างขึ้นมาเอง" (กาญจนา แก้วเทพ.กลุ่มทฤษฎีว่าด้วยเนื้อหา/สารและความหมาย. [Online].available: http://www.stou.ac.th/Thai/Schools/sca/MA_TEXT/UNIT12.txt)

**

ยุคสมัยใหม่ หมายถึงยุคเมจิ(ค.ศ.1868-1912) ยุคทะอิโม่ (ค.ศ.1912-1926)และยุคโม่วะ(ค.ศ.1926-1989)

น่ายกย่องนั้นมักเป็นความรักทางใจมากกว่าทางกาย ประเด็นนี้อธิบายได้ว่า โดยทั่วไปสิ่งที่มีลักษณะเป็นรูปธรรมจับต้องได้ยังนับว่าอยู่ในระดับของโลกีย์ ในขณะที่สิ่งที่เป็นนามธรรม จับต้องไม่ได้อยู่ในระดับของจิตวิญญาณ คนมักให้คุณค่ากับจิตวิญญาณมากกว่าด้วยความเชื่อว่าจิตเป็นสิ่งที่ละเอียดอ่อนกว่ากาย ความรักทางใจจึงนับว่าเป็นความรักในอุดมคติมากกว่าความรักทางกายด้วยเหตุที่ว่าอยู่นอกเหนือผัสสะที่กระตุ้นการรับรู้ทางโลกีย์และไม่อาจประเมินคุณค่าได้ด้วยเครื่องมือที่เป็นวัตถุ

ประการที่สี่ ภาพลักษณ์ของความสัมพันธ์ที่เป็นอุดมคตินั้นมักเป็นความรักที่ก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนใจด้วยอารมณ์ที่ลึกซึ้ง ประณีตและสูงส่ง เปรียบเทียบกับความสัมพันธ์แบบที่ชวนให้ขบขันนั้นกลับไม่มีภาพลักษณ์ที่เลอค่า ประการสุดท้าย บทสรุปของความรักนั้นต้องจบลงอย่างมีนัยที่แสดงให้เห็นถึงความดีงาม หากเนื้อเรื่องไม่ได้จบลงอย่างสุขสมหวัง จุดจบที่น่าเศร้าสะเทือนใจนั้นก็แสดงถึงความเชื่อว่าการรักเป็นสิ่งที่สูงส่งน่ายกย่อง ความรักในอุดมคติก็นำเสนอว่าอยู่เหนือกาลเวลา การกำหนดลักษณะของความรักให้เป็นอย่างนี้แสดงถึงความเชื่อว่าการรักเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่อย่างหนึ่งในธรรมชาติ เป็นสิ่งที่แน่นอนและมีอยู่จริง เมื่อนำเกณฑ์ข้างต้นมาวิเคราะห์วรรณกรรมยุคต่างๆจะพบการประกอบสร้าง(construction)ลักษณะของความรักความรักในอุดมคติอยู่ในตัวบทนั้น ยกตัวอย่างวรรณคดีเอกยุคเฮอันอย่างนิทานเก็นจิ『源氏物語』 「Genjimonogatari」 แม้ตัวละครเอกชายอย่างฮิเกะรุเก็นจิ 「光源氏」 「Hikaru Genji」 จะมีความสัมพันธ์กับสตรีมากหน้าหลายตาซึ่งเป็นวิถีที่แตกต่างจากความสัมพันธ์ตามครรลองของยุคสมัยใหม่ กระนั้น ในงานเขียนดังกล่าวยังปรากฏตัวละครเอกหญิงคือ มุระซะกิโนะอุเอะ 「紫上」 「Murasakinoue」 ที่เป็นนางในฝันของเก็นจิ มุระซะกิโนะอุเอะเสียชีวิตพร้อมกับความทุกข์ที่เกินจยของสตรีอื่นขึ้นเป็นมเหสี ฝ่ายเก็นจิเองก็ต้องทุกข์ทรมานใจกับการตายของคนรักเช่นนั้น บทสรุปของความรักที่น่าเศร้าดังนี้ทำให้ผู้อ่านตระหนักได้ว่าแท้จริงแล้วความรักตามอุดมคติควรจะมีลักษณะตรงข้ามกับสิ่งที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง กล่าวคือ หากเก็นจิเกี่ยวข้องกับมุระซะกิโนะอุเอะคนเดียว เหตุการณ์จะจบลงด้วยความสงบสุขของตัวละครเอกทั้งสองแทนที่จะจบลงด้วยชะตากรรมที่ไม่น่าพึงประสงค์ นอกจากวรรณคดีเอกยุคโบราณอย่างนิทานเก็นจิแล้ว วรรณกรรมที่เป็นบทละครในสมัยเอโดะอย่างโอะซะซะกิชินจู『曾根崎心中』* 「Sonezaki Shinjuu」 ที่โทะกุเบอิ 「徳兵衛」 「Tokubei」 กับคนรักชื่อโอะฮะทซุ 「お初」 「Ohatsu」 ไม่อาจสมหวังในความรักได้จึงตกลงฆ่าตัวตายพร้อมกันเพื่อให้ได้พบกันในโลกหน้า บทละครเรื่องนี้ได้รับความนิยมอย่างล้นหลามเพราะนำเสนอเรื่องราวของความรักที่ลึกซึ้ง สะเทือนใจ การยอมสละชีวิตเพื่อความรักในบทละครเรื่องนี้ชี้ให้เห็นถึงมโนทัศน์ความรักในอุดมคติว่าเป็นสิ่งสูงส่ง มีคุณค่าและเป็นสิ่งที่ต้องเกิดทุன்பุชา ผู้วิจัย

* ผลงานของชิคะมะทซุ มนซะเอะมอน 「近松門左衛門」 「chikamatsu monzaemon」 นักแต่งบทละครหุ่นนสมัยเอโดะ เนื้อเรื่องกล่าวถึงโทะกุเบอิหนุ่มลูกจ้างในร้านแห่งหนึ่งกับโอะฮะทซุหญิงคณิกา โทะกุเบอิกับโอะฮะทซุรักกันแต่โทะกุเบอิถูกบังคับให้แต่งงานกับหญิงที่ผู้ใหญ่เลือกให้ เมื่อโทะกุเบอิปฏิเสธ พ่อเลี้ยงของโทะกุเบอิจึงให้เขาหาเงินสินสอดมาคืน โทะกุเบอิหาเงินจำนวนนั้นมาได้แต่เพื่อนของเขาขอยืมเงินนั้น เมื่อใกล้กำหนดที่โทะกุเบอิต้องคืนเงินพ่อเลี้ยง เพื่อนของเขาจึงไม่นำเงินมาคืน โทะกุเบอิหมดหนทางจึงตัดสินใจฆ่าตัวตายพร้อมกับโอะฮะทซุ

ยกตัวอย่างวรรณกรรมข้างต้นจากสองยุคขึ้นมาอภิปรายเพื่อชี้ให้เห็นลักษณะร่วมของแนวคิดที่ปรากฏในผลงานต่างยุค วรรณกรรมทั้งสองเรื่องนี้ล้วนแต่แสดงให้เห็นลักษณะของความรักในอุดมคติโดยรวมได้ กรอบความคิดที่มีจุดร่วมกันมาตั้งแต่วรรณคดียุคโบราณถึงวรรณคดียุคหลังนี้ทำให้เกิดข้อสงสัยว่ากรอบความคิดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ตามอุดมคติของคนนั้นปรากฏอยู่เหนือกาล เทศาและเป็นสากลใช่หรือไม่ หากคำตอบคือใช่ เหตุใดวรรณกรรมร่วมสมัยบางส่วนจึงได้นำเสนอเรื่องราวที่ผิดแผกไปจากลักษณะข้างต้น

วรรณกรรมร่วมสมัย: ตัวบทโต้แย้ง

คำตอบต่อข้อสงสัยในหัวข้อก่อนหน้านี้อยู่ที่ความจริงที่ว่า ในสังคมยุคหนึ่งๆนั้นได้ปรากฏกรอบความคิดหลายกระแสปะทะกันอยู่ตลอดเวลา หลังจากยุคสมัยที่ผู้คนถูกจำกัดกรอบให้ตกอยู่ภายใต้วาทกรรมการพัฒนาของรัฐซึ่งมุ่งหมายให้สังคมมีเอกภาพส่งผลให้ผู้คนต้องเชื่อในสิ่งเดียวกัน มาสู่ยุคที่ผู้คนเริ่มมองว่าในฐานะปัจเจก พวกเขาย่อมมีเสรีภาพที่จะคิดเห็นและประพฤติตนในแนวทางที่ออกนอกกรอบวาทกรรมนั้นๆ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะเริ่มเกิดกระแสความคิดที่ตั้งคำถามกับขนบ* และอุดมคติที่เคยมีมา โดยทั่วไปยังปรากฏกรอบความคิดเกี่ยวกับความรักในอุดมคติอย่างยุคก่อนหน้านี้อีกมาจนถึงยุคปัจจุบัน กล่าวถึงเฉพาะตัวบทวรรณกรรมที่เป็นนวนิยายนั้น ผู้วิจัยสังเกตว่าโดยทั่วไปนวนิยายรักมักกำหนดให้ตัวละครเอกเป็นชายคู่กับหญิงมากกว่าจะเป็นตัวละครเพศเดียวกัน ประเด็นนี้สามารถใช้คำอธิบายที่กล่าวไว้ก่อนหน้าแล้วว่าเรื่องราวดังนั้นเป็นสังคมนิยมในมนทัศน์ของผู้อ่าน เนื่องจากชายหญิงย่อมคู่กันในแง่ของเพศสรีระถึงขนาดที่ว่า หากมีนวนิยายที่นำเสนอรูปแบบความสัมพันธ์นอกเหนือไปจากนี้ อย่างเช่นเรื่องราวของชายรักชาย ผลงานนั้นจะจัดอยู่ในหมวดหมู่เกย์ควียร์(Queer) การจัดแบ่งดังนี้ในแง่หนึ่งแสดงถึงการเปรียบเทียบว่ารูปแบบความสัมพันธ์เช่นใดถูกทำนองคลองธรรม หรือแบบใดที่ผิดปกติ กระนั้น นอกจากเหตุผลทางชีววิทยาแล้ว หากคิดในบริบทสังคมสมัยใหม่เราสามารถค้นหาเหตุผลอื่นๆให้กับความรักแบบชายจริงหญิงแท้ได้อีกหรือไม่ เป็นไปได้หรือไม่ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างชายจริงหญิงแท้สัมพันธ์เกี่ยวข้องไปถึงการผลิตสมาชิกใหม่ให้สังคม อันจะส่งผลต่อการขยายตัวของชุมชนซึ่งจะส่งผลเชื่อมโยงถึงการผลิตและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ในขณะที่ความสัมพันธ์ที่อยู่นอกกรอบความคิดชายจริงหญิงแท้ไม่ได้นำไปสู่ประโยชน์ผลอันเป็น

* หมายถึง แบบอย่าง แผน ระเบียบ เมื่อประสมกับคำอื่นๆ เช่น ขนบธรรมเนียม ความหมายคือ แบบอย่างที่นิยมกันมา ขนบประเพณี หมายถึงจารีตประเพณีที่วางเป็นระเบียบแบบแผนไว้แล้ว ดังนั้น คำว่า ขนบในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ หมายถึง ระเบียบ แบบแผนซึ่งผู้คนส่วนใหญ่เข้าใจและยอมรับอย่างกว้างขวาง ความหมายทำนองเดียวกับคำว่า คตินิยม ซึ่งหมายถึง แบบอย่างความคิดเห็น ความเชื่อหรือวิถีคิดร่วมกันที่เป็นลักษณะของกลุ่มชน

รูปธรรมนอกเหนือจากการยอมรับความแตกต่างของมนุษย์และสร้างความหลากหลายทางอัตลักษณ์ให้กับคนเท่านั้น

เมื่ออุดมการณ์ความรักระหว่างชายจริงหญิงแท้ที่เป็นผลผลิตของสังคมสมัยใหม่ยังดำเนินสืบเนื่องมาถึงปัจจุบัน จึงไม่น่าแปลกใจที่นวนิยายอันเป็นสื่ออย่างหนึ่งจะได้นำเสนอเรื่องราวลักษณะนี้ซ้ำๆ อธิบายได้ว่าในแง่หนึ่ง นวนิยายอยู่ในฐานะที่เป็นตัวสะท้อนความเป็นจริงของสังคม ในอีกแง่หนึ่งเพื่อให้ผลงานนั้นเป็นที่ยอมรับในหมู่ผู้บริโภคได้เนื่องจากผลผลิตใดใดในสังคมแห่งหนึ่งก็ต้องพึ่งพาแรงสนับสนุนจากตลาดเช่นกัน ดังนี้แล้ว กล่าวได้ว่าสื่อที่ตนเองเป็นผู้ผลิตซ้ำปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งกระทั่งปรากฏการณ์นั้นกลายเป็นภาพฝังหัวของคน ผู้บริโภคสื่อจึงมีภาพเหมารวมไว้เป็นกรอบความคิดว่า เรื่องราวเช่นไรคือเรื่องปกติ เมื่อมีเรื่องราวที่ผิดแปลกจากนั้นผู้บริโภคสื่อก็เห็นว่าเหตุการณ์เช่นนั้นผิดปกติไปเสียสิ้น อนึ่ง หากพิจารณานวนิยายในฐานะตัวบทที่มีการสร้างภาพ (portrayal) เช่นเดียวกับภาพยนตร์และเปรียบเทียบผู้ประพันธ์กับสื่อมวลชนแล้ว “ภาพ” ของสิ่งต่างๆ ในนวนิยายก็คือสิ่งที่สื่อสร้างความหมายให้เป็นความจริงใหม่ของสังคมขึ้นมา² ภาพต่างๆ ที่ปรากฏในสื่อจะเป็นภาพที่ถูกคัดเลือกแล้วให้เป็นภาพที่สังคมต้องการจะส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น³ ดังนั้น แม้ในยุคสมัยปัจจุบันจะเริ่มปรากฏกระแสแนวคิดที่โต้กับชนบัสสังคมแบบสมัยใหม่* แล้วก็ตาม ในเมื่อสื่อต้องการนำเสนอภาพที่สังคมโดยรวมสนับสนุน ในยุคนี้จึงยังปรากฏนวนิยายที่นำเสนอเรื่องราวอันตอบสนองกับอุดมการณ์แบบสมัยใหม่พร้อมๆ กับที่เกิคนวนิยายแนวโต้ชนบัสขึ้นมา

สิ่งสำคัญที่กระตุ้นเกิดนวนิยายแนวโต้ชนบัสในยุคปัจจุบันนั้นได้แก่บริบทของสังคมที่แวดล้อมชีวิตของผู้คนอยู่ หลังจากที่มนุษย์ได้พัฒนาการผลิตจนสามารถตอบสนองปริมาณการบริโภคได้เพียงพอโลกก็เข้าสู่ยุคบริโภคนิยมที่มีสินค้าบริการต่างๆ ช่วยสร้างความสะดวกสบายแก่ชีวิตของคนมากขึ้น ผู้คนเริ่มหันมาตั้งคำถามกับปรากฏการณ์รอบตัว ค้นหาความจริงและวิพากษ์วิจารณ์กรอบความคิดต่างๆ ในสังคม ในที่สุดแล้ว ท่าทีของผู้คนในยุคปัจจุบันก็ได้ย้อนกลับไปวิพากษ์วาทกรรม อุดมการณ์ที่ได้หล่อหลอมสามัญสำนึกของสาธารณชนมาตั้งแต่อดีต ยกตัวอย่าง ผู้คนเริ่มทบทวนกรอบความคิดเกี่ยวกับเพศสภาพอันนำไปสู่การต่อสู้เพื่อสิทธิที่เท่าเทียมระหว่างบุรุษกับสตรี เป็นต้น สำหรับวรรณกรรมนั้น นักคิดจากสำนักมาร์กซิสต์มีแนวคิดวิพากษ์วรรณกรรมที่เสนอเรื่องราวตามชนบว่า วรรณกรรมเป็นกลไกหล่อหลอมสามัญสำนึกชั้นดี เพราะ วรรณกรรมได้สร้างภาพลักษณ์เชิงบวกและเชิงลบตายตัวในตัว

² กนกพรธรรม วิบูลยศรีน, “การเปรียบเทียบภาพตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ในภาพยนตร์ไทยและภาพยนตร์อเมริกัน”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการศึกษา สื่อสารมวลชน ภาควิชาการศึกษา สื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547), หน้า 35.

³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 35.

* หมายถึง ระเบียบ แบบแผน วิธีปฏิบัติอันเป็นที่ยอมรับในสังคมยุคที่กระแสแนวคิดหลักเกี่ยวกับความเป็นสมัยใหม่(modernity)ไหลเวียนอยู่ในสังคม ได้แก่ การเชื่อในเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ความเป็นเอกภาพ การให้ความสำคัญกับระเบียบแบบแผน กฎเกณฑ์ต่างๆ เรื่องเล่ากระแสหลัก เช่น แนวคิดแบบสมัยใหม่เชื่อว่าวิทยาการความรู้แบบตะวันตกคือสิ่งที่เป็นสากล ความรักระหว่างชายจริงหญิงแท้เป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม เป็นต้น

ละครที่เบนราบ เหมารวม ดังนี้แล้ว วรรณกรรมจึงเป็นวาทกรรมอย่างหนึ่งที่แฝงอุดมการณ์ของผู้แต่ง หรือค่านิยมของสังคมหนึ่งๆ ยุคสมัยหนึ่งๆ ในตัวบทวรรณกรรมนั้นมีการประกอบสร้างความจริงต่างๆ ที่ไม่ได้เป็นกลางแต่สัมพันธ์กับอำนาจของกลุ่มใดๆ ในสังคม เมื่อเป็นเช่นนี้ วรรณกรรมจึงอาจมีบทบาท ได้ทั้งสองด้าน คือ ทำหน้าที่ตอกย้ำกระแสแนวคิดหลักในสังคม หรือ ทำหน้าที่ตั้งคำถาม วิพากษ์วิจารณ์ อุดมการณ์หลักในสังคมได้เช่นกัน ผู้วิจัยเห็นว่าข้อเสนอของนักคิดผู้นี้เป็นตัวแทนของกระแสเสียงของผู้คนในสังคมที่เริ่มหันกลับมาตั้งข้อสังเกตต่อวรรณกรรมที่แฝงอุดมการณ์อย่างหนึ่ง พร้อมกันนั้นผู้วิจัย ยังเห็นว่าวรรณกรรมยุคปัจจุบันหรือวรรณกรรมร่วมสมัยนี้เริ่มปรากฏทำที่วิพากษ์อุดมการณ์บางอย่างที่ มนุษย์ไม่เคยตั้งคำถามอย่างเช่นอุดมการณ์เกี่ยวกับความรัก ความสัมพันธ์ของคน ในยุคนี้เริ่มปรากฏว่า ในนวนิยายร่วมสมัยได้นำเสนอเรื่องราวความสัมพันธ์ของคนที่หลากหลาย ไร้ระเบียบ ไม่อ้างอิงกับ ขนบจารีตของสังคมและไม่ตอบสนองกับอุดมการณ์ความรักอีกต่อไป ในสังคมญี่ปุ่นเองที่รับกระแส การเปลี่ยนแปลงของโลกาภิวัตน์และตอบสนองอย่างรวดเร็ว ย่อมจะปรากฏนวนิยายแฝงทำที่เช่นนี้อยู่ ในยุคเดียวกันนี้ มีผลงานที่กล่าวถึงเรื่องราวอันท้าทายแนวคิด “ภรรยาที่ดี มารดาที่ฉลาด” 「良妻賢母」 「ryosaikenbo」* ของยุคสมัยใหม่ ด้วยการนำเสนอเรื่องราวของสตรีผู้เริ่มต้นความรักด้วยความสัมพันธ์ทางกายอันฉาบฉวยกับชายหนุ่มที่เธอเพิ่งรู้จักไม่นานอย่างเรื่อง *Bedtime eyes* ของยะมะคะเอะอิมิ 「山田 詠美」 「Yamada Eimi」 ทั้งยังมีเรื่องราวของครอบครัวซึ่งมีลักษณะผิดจาก ครอบครัวที่เกิดจากความสัมพันธ์ทางสายเลือดอย่างเรื่อง *กิทซึน* 『キッチン』 ของโยะชิโมะโตะะ บะนะนะ 「吉本ばなな」 「Yoshimoto Banana」 ในทำนองเดียวกัน ในบรรดาวรรณกรรมร่วมสมัยของ ญี่ปุ่น นวนิยายของอะกุนิ คะโอะริเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่แสดงถึงการนำเสนอเรื่องราวที่แหวกกรอบความคิดดั้งเดิมด้วยการเสนอเรื่องราวความสัมพันธ์ของตัวละครเอกที่มีลักษณะไม่ตรงตามขนบของนวนิยาย โดยมากแล้ว โครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกในนวนิยายของนักเขียนผู้นี้จะประกอบด้วยคนสามคน โดยตัวละครหนึ่งในนั้นปรากฏตัวคล้ายกับเป็นปรปักษ์ของตัวละครเอกแต่ท้ายที่สุดกลับก่อให้เกิดผลดีแก่ตัวละครเอก บทบาทอันได้กับกรอบความคิดอันเป็นการสร้าง “ภาพเหมารวม” แก่ตัวละครนี้แสดงถึงวิถีคิดที่ยอมรับว่าทุกสิ่งทุกอย่างย่อมมีรายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่าง กัน สิ่งที่จัดอยู่ในกลุ่มเดียวกันไม่จำเป็นต้องมีคุณสมบัติเหมือนกันเสมอไป นวนิยายของอะกุนิ คะ โอะรินั้นสอดคล้องกับทฤษฎีของนักคิดในยุคร่วมสมัยที่ไม่นิยมมองสรรพสิ่งรอบตัวอย่างเหมารวม

* แนวคิดเกี่ยวกับการแบ่งหน้าที่ระหว่างชายหญิงซึ่งกำหนดให้ผู้ชายมีหน้าที่รับผิดชอบกิจการงานนอกบ้าน ส่วนผู้หญิงมีหน้าที่ดูแลบ้านและเลี้ยงดูบุตร คำคำนี้เริ่มใช้ในสมัยเมจิเมื่อญี่ปุ่นต้องการพัฒนาประเทศให้เป็นรัฐแบบสมัยใหม่ แนวคิดการแบ่งบทบาทหน้าที่ระหว่างเพศนี้จึงถือเป็นอุดมการณ์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาดังกล่าว

ภาพเหมารวม: ภาพที่เกิดจากการรับรู้ของคน

คำว่า “ภาพเหมารวม” (stereotype)⁴ นี้มีบทบาทในการวงการศึกษาสังคมวิทยา รวมถึงการสื่อผู้ที่นำคำนี้มาใช้เป็นครั้งแรก คือ Walter Lippmann* เขาอธิบายว่า “ภาพเหมารวม” เป็นภาพที่อยู่ในหัวของเรา เกิดจากทั้งสิ่งแวดล้อมและเกิดจากตัวมนุษย์เอง ทั้งนี้เนื่องจากมนุษย์จะไม่ตอบสนองต่อสิ่งที่ เป็นจริงแต่จะมุ่งสนใจที่ภาพแทนที่พวกเขาสร้างไว้ภายในจิตใจแล้ว สืบเนื่องจากโลกรอบตัวมนุษย์นั้น ซับซ้อนและยิ่งใหญ่เกินกว่าพวกเขาจะรับรู้ได้ทั้งหมด เขาเปรียบเทียบว่า ในเมื่อโลกนั้นมีขนาดใหญ่ มนุษย์จึงจำเป็นต้องสร้างแผนที่ “ภาพเหมารวม” เองก็เปรียบได้กับแผนที่นั้น

คุณลักษณะ ของ “ภาพเหมารวม” สรุปได้ ดังนี้

1. มีลักษณะที่เข้าใจง่าย
2. มักไม่เป็นความจริง
3. เป็นสิ่งที่ผู้คนเชื่อตามกันมากกว่าจะได้พบโดยตรง
4. ค่อนข้างหยุดนิ่ง ไม่เปลี่ยนแปลงตามประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ

Gordon Allport* เสนอว่า “ภาพเหมารวม” เป็นความเชื่อที่เกินความเป็นจริง ไม่ยืดหยุ่นและเป็นสิ่งที่ไม่ดีนัก “ภาพเหมารวม” อยู่ในระดับที่เท่าเทียมกับอคติ (prejudice) แต่ก็ไม่ใช่สิ่งเดียวกับอคติโดยสิ้นเชิง เพราะ “ภาพเหมารวม” อาจมีเนื้อหาในแง่บวกก็ได้ ในขณะที่อคตินั้นมีลักษณะที่เข้มงวดกว่าและเป็นลบเท่านั้น เป็นการตัดสินในทางที่ไม่ดี แยกแยะกลุ่มต่างๆ ด้วยใจที่ไม่เป็นธรรม

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถานเลือกใช้คำว่า “แบบเหมารวม” กับคำว่า stereotype หมายถึง รูปแบบ ภาพหรือลักษณะของกลุ่มคน เผ่าพันธุ์หรือชนชั้นอื่นที่มองจากด้านเดียวปรกติจะเป็นลักษณะที่เกินจริงและมักแฝงไว้ด้วยอคติแบบเหมารวมจะเป็นความคิดที่ฝังแน่นและยากต่อการเปลี่ยนแปลง มักเกี่ยวข้องกับความหลงชาติหรืออคติทางเพศนิยม (sexism) เช่น แบบเหมารวมของผู้หญิงในทัศนะของนายจ้าง คือ ทำงานน้อยกว่าผู้ชาย เป็นต้น⁵

4 Jacques, P. I., and Vincent, Y., and Schadron, G., *Stereotypes and Social Cognition*. London: Sage, 1994, p.10.

* 23 กันยายน 1889- 14 ธันวาคม 1974 นักคิดนักเขียนเกี่ยวกับการเมืองชาวอเมริกัน (Jacques-Philippe Leyens, Vincent Yzerbyt and Georges Schadron, *Stereotypes and Social Cognition*, London: Sage, 1994, p.10.)

* Gordon Allport (1897-1967) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน (ที่มา: Hergenhahn, B.R., and Matthew, H., *An Introduction to Theories of Personality*. New Jersey: Pearson Prentice Hall, 2007, pp.185-187.)

5 ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2549. กรุงเทพมหานคร. ราชบัณฑิตยสถาน. หน้า 239.

“ภาพเหมารวม” ไม่ใช่เพียงผลลัพธ์ของกระบวนการจำแนกตามธรรมชาติหรือการที่บุคคลต้องการลดทอนความซับซ้อนของโลกรอบตัว แต่ “ภาพเหมารวม” นี้ยังมีบทบาทในการอธิบายเหตุการณ์ในสังคมและระบุดึงการกระทำของ “กลุ่มใน” (ingroup) Henri Tajfel* แบ่งบทบาททางสังคมของ “ภาพเหมารวม” เป็น 3 ประการ ได้แก่ บทบาทอธิบายเหตุผลทางสังคม บทบาทในการระบุคุณลักษณะทางสังคมและบทบาทในการแยกแยะความแตกต่างทางสังคม

ประการแรก บทบาทด้านการอธิบายเหตุผลทางสังคม บทบาทด้านนี้มีเพื่อให้บุคคลเข้าใจเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องหรือไม่เกี่ยวข้องกับสังคม โดยระบุดึงกลุ่มที่ถูกมองว่าเป็นสาเหตุของเหตุการณ์นั้นๆ เช่น การกล่าวโทษคนต่างด้าวอพยพว่าเป็นสาเหตุให้เศรษฐกิจถดถอย เป็นต้น ในลักษณะนี้ “ภาพเหมารวม” ก่อให้เกิดทัศนคติด้านลบแก่กลุ่มที่ถูกมอง

ประการที่สอง บทบาทในการระบุคุณลักษณะทางสังคม บทบาทด้านนี้เกี่ยวข้องกับสร้าง “ภาพเหมารวม” ที่เฉพาะเจาะจงเพื่อระบุถึงบุคลิกลักษณะของกลุ่มหนึ่งๆ เช่น เจ้าอาณานิคมสร้าง “ภาพเหมารวม” แง่ลบให้แก่ประเทศอาณานิคม นำไปสู่การกดขี่หรือการเหยียดกันระหว่างกลุ่ม

ประการสุดท้าย บทบาทด้านการแยกแยะความแตกต่างทางสังคม มีจุดประสงค์เพื่อทำให้ความแตกต่างระหว่างกลุ่มปรากฏชัดเจนและโดดเด่นมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สร้างภาพลักษณ์แง่บวกให้กับ “กลุ่มใน”

เราจะพบ “ภาพเหมารวม” ได้บ่อยโดยเฉพาะเมื่อความแตกต่างระหว่างกลุ่มนั้นเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง สมาชิกในกลุ่มจะยิ่งพยายามรักษาและขบขันเน้นคุณลักษณะที่ทำกลุ่มของตนดูเหนือกว่า ผลที่ตามมาคือแนวโน้มที่จะกำจัดสมาชิกที่มีคุณลักษณะกำกวมออกจากกลุ่มที่ถูกประเมินในแง่บวก

“ภาพเหมารวม” เกี่ยวข้องกับการรับรู้ของคนและจัดเป็นทัศนคติอย่างหนึ่ง จำเนียร ช่วงโชติ⁶ (2515) กล่าวถึงองค์ประกอบของทัศนคติไว้ดังนี้

1. การรับรู้สิ่งเร้าภายนอกผสมผสานกับการคิดพิจารณาภายใน
2. อารมณ์ นำไปสู่การประเมินค่านิยมในใจ ไม่ว่าจะโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว
3. พฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการรับรู้และอารมณ์
4. ก่อนข้างหยุดนิ่ง ไม่เปลี่ยนแปลงตามประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับ

*

Henri Tajfel (1919–1982) นักจิตวิทยาสังคมชาวโปแลนด์ [Online] .available: http://www.age-of-the-sage.org/psychology/social/henri_tajfel.html

⁶

อ้างอิงใน รุจิเรข คชรัตน์, “ภาพและกระบวนการสร้างภาพชาวยุโรปในละครโทรทัศน์ไทย การรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม”, (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542), หน้า 24.

สรุปได้ว่า “ภาพเหมารวม” เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้ของคน เกิดจากการพยายามลดทอนความซับซ้อนของสิ่งแวดล้อมทั้งระบบเพื่อให้มนุษย์รับรู้เรื่องราวต่างๆ ได้สะดวก “ภาพเหมารวม” เป็นความเชื่อที่ใช้ตัดสินคุณสมบัติของสมาชิกในกลุ่ม มักจะเป็นความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีลักษณะคล้ายคลึงกับอคติเพราะต่างเป็นการตัดสินสมาชิกของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งล่วงหน้า ด้วยเหตุที่เป็นการอธิบายคุณลักษณะของกลุ่มกลุ่มหนึ่งอย่างกว้างๆ โดยไม่ได้สำรวจถึงรายละเอียดเฉพาะของสมาชิกในกลุ่ม “ภาพเหมารวม” จึงไม่ใช่สิ่งที่จะทำให้เข้าใจคุณลักษณะที่แท้จริงของสมาชิกในกลุ่มอย่างถ่องแท้

เนื่องจาก “ภาพเหมารวม” เกี่ยวข้องโดยตรงกับการรับรู้ของคน เพื่อให้เข้าใจกระบวนการเกิด “ภาพเหมารวม” อย่างถ่องแท้ ผู้วิจัยจึงเห็นควรอธิบายถึงการรับรู้ (perception) ไว้ดังต่อไปนี้

การรับรู้ คือ สัมผัสอย่างหนึ่ง (sensation) เป็นการแปลตีความจากสัมผัสที่ได้รับให้กลายเป็นสิ่งที่มีความหมายหรือที่บุคคลเข้าใจ เป็นผลมาจากความรู้เดิมผสมผสานกับความรู้สึกรับจากการสัมผัส ในแง่ของพฤติกรรม การรับรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองต่อสิ่งเร้า การรับรู้ รู้สึกของบุคคลถือเป็นพฤติกรรมขั้นพื้นฐานเพื่อให้มนุษย์ได้ตอบสนองต่อสิ่งที่มากระตุ้นและส่งผลให้เกิดพฤติกรรมใดๆต่อไป

ในสิ่งแวดล้อมรอบตัวมนุษย์นั้น ไม่ว่าจะเป็นทางกายภาพหรือทางสังคม เช่น ประเพณี วัฒนธรรมล้วนแต่มีสิ่งเร้าให้มนุษย์มีพฤติกรรมตอบสนอง ประสิทธิภาพการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ขึ้นอยู่กับอวัยวะรับสัมผัสและประสบการณ์เดิมของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้า กระบวนการรับรู้เกี่ยวเนื่องทั้งระหว่างความคิด ความเข้าใจ การรู้สึก การจดจำ การลืม การเรียนรู้และการตัดสินใจที่จะแสดงพฤติกรรมหลังจากที่บุคคลรู้สึกถึงสิ่งเร้าและตีความสิ่งนั้น

ปัจจัยการรับรู้แบ่งได้เป็น 2 ประการ คือ ปัจจัยทางกายภาพกับปัจจัยทางจิตวิทยา ดังนี้
 ประการแรก ปัจจัยทางกายภาพ หมายถึง อวัยวะรับสัมผัสของมนุษย์ ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้นและผิวหนัง มนุษย์อาจจำเป็นต้องใช้อวัยวะรับสัมผัสมากกว่าหนึ่งอย่างในการรับรู้เพื่อให้การรับรู้นั้นมีประสิทธิภาพ ประการที่สอง ปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ ความทรงจำ อารมณ์ ความสนใจ ค่านิยม ทักษะคติ ล้วนมีผลต่อการเลือกรับรู้และแปลความหมายของมนุษย์ นอกจากนี้ สภาพสังคมวัฒนธรรม บรรทัดฐานทางสังคม จารีตประเพณี ค่านิยมล้วนเป็นปัจจัยกำหนดการรับรู้ของมนุษย์ทั้งสิ้น

ในสังคมมนุษย์โดยเฉพาะสังคมยุคปัจจุบันนี้มีการสร้างความเป็นจริงทางสังคม (social construction of reality) ซึ่งเชื่อมโยงกับการรับรู้ของบุคคล ในยุคนี้ สื่อต่างๆมีส่วนในการสร้างความเป็นจริงทางสังคมทั้งสิ้น เนื่องจากมนุษย์ไม่อาจแสวงหาความจริงทั้งหมดได้จากประสบการณ์ตรงของตนเองแต่จะรับรู้ความจริงต่างๆผ่านภาพแทนอันเป็นการเชื่อมโยงระหว่างความคิดและภาษา ซึ่งทำให้เราสามารถอ้างอิงถึงโลกวัตถุจริงๆ ผู้คน เหตุการณ์ หรือจินตนาการถึงโลกสมมุติ ผู้คน และเหตุการณ์สมมุติได้ ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์เข้าใจร่วมกัน เป็นที่อ้างอิงความหมายและแลกเปลี่ยนความคิด ความคิด

กับภาพในหัวของบุคคลนั้นจะจับคู่กับคำ เสียงหรือภาพที่มีความหมายเพื่อสื่อถึงสิ่งที่เขาต้องการเขียนหรือพูด คำ เสียงและภาพที่มีความหมายนี้เรียกว่า “สัญญาณ” (sign)^{*} ในแง่หนึ่ง “สัญญาณ” มีส่วนสร้างมายาคติ(myth)ทางสังคมเพื่อรองรับจุดประสงค์บางอย่าง⁷ ยกตัวอย่างเช่น การสร้างมายาคติเรื่องคุณสมบัติของกุลสตรีเพื่อสนับสนุนอุดมการณ์ปีศาจไทย การสร้างมายาคติเรื่องความรักความอุดมการณ์พัฒนา เป็นต้น

หากเชื่อมโยงการสร้างมายาคติเข้ากับอุดมการณ์บางอย่างในสังคม เป็นไปได้ว่าสื่อต่างๆ รวมถึงนวนิยายได้นำเสนอเรื่องราวต่างๆ โดยเน้นการผลิตซ้ำคุณลักษณะบางประการของสิ่งหนึ่ง ทั้งนี้ นอกจากจะเป็นการตอบสนองต่อความต้องการแฝงเร้นของมนุษย์ อีกประการหนึ่งยังเป็นการสะท้อนกระแสแนวคิดหลักในสังคมบวกกับจุดประสงค์เพื่อให้คุณลักษณะนั้นตรงกับกรรับรู้และความเข้าใจของผู้อ่านและผู้อ่านจะเกิดอารมณ์คล้อยตามเนื้อหาของนวนิยายได้ง่ายขึ้น ดังนั้น จึงปรากฏว่าผู้เขียนมักนำเสนอนวนิยายที่ปรากฏ “ภาพเหมารวม” ของบางสิ่งอยู่ เมื่อการผลิตซ้ำสนับสนุนการนำเสนอครั้งนี้จึงยังเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้ผู้คนรับรู้สิ่งต่างๆ ผ่าน “ภาพเหมารวม” ยกตัวอย่าง สตรีในยุคโบราณมักถูกนำเสนอว่าเป็นผู้ที่พึ่งพาตนเองไม่ได้ ชายรักร่วมเพศมักถูกนำเสนอให้เป็นผู้ที่เรียกร้องความสัมพันธ์ทางเพศมากกว่าปกติ เป็นต้น ในอีกแง่หนึ่งผู้อ่านเองก็ได้สร้างภาพแทนไว้ในใจของตนแล้ว พวกเขามีแบบแผนในใจของตนเองว่าตัวละครที่รับบทต่างๆ ควรมีคุณลักษณะเช่นไร เฉพาะกรณีของตัวละคร “มือที่สาม” ในการศึกษาครั้งนี้ มักเป็นที่คาดการณ์ล่วงหน้าว่าเป็นตัวละครที่จะนำผลเสียมาสู่ตัวละครอื่นๆ โดยมากคือ ผู้ที่เข้ามาทำลายความสัมพันธ์หรือเป็นอุปสรรคต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอก ทั้งนี้สืบเนื่องจากคำอธิบายที่ว่า “มือที่สาม” นั้นหมายถึง บุคคลฝ่ายที่สามซึ่งมิใช่คู่กรณีแต่สอดเข้ามาเกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือชีวิตของผู้อื่น มักจะเข้ามาบุบสลายให้เกิดความแตกแยกหรือบ่อนทำลาย.⁸ คำว่า มักจะเข้ามาบุบสลายให้เกิดความแตกแยก จึงย่อมเป็นธรรมดาที่ผู้อ่านนวนิยายจะเกิดความคิด เกิดภาพในหัว รวมถึง “ภาพเหมารวม” ต่อตัวละครนี้ว่าเป็นผู้ที่ส่งผลเสียต่อตัวละครเอกเสมอ การรับรู้ดังนี้เกิดจากการปลูกฝัง ถ่ายทอดความหมาย รวมถึงสร้างมายาคติต่อตัวละครนี้เพื่อให้อ่านเกิดทัศนคติทางลบต่อผู้ที่เป็นตัวแทนของการทำลายระบอบอันดีงาม แท้จริงแล้ว ผู้อ่านเองไม่ได้ประสบกับโลกความจริงที่สลับซับซ้อนและมีรายละเอียดปลีกย่อยมากมาย การรับรู้คุณลักษณะของตัวละคร “มือที่สาม” จากนวนิยายนี้เป็นเพียงการรับรู้ภาพแทนอันเป็นการประกอบสร้างความจริงอย่างหนึ่ง ทว่า เอะคุนิ คะโอะริ

* ประเด็นหนึ่งในการศึกษาภาษาศาสตร์เชิงโครงสร้าง เฟอร์ดินันด์ เดอ โซซูร์(Ferdinand de Saussure) นักภาษาศาสตร์ชาวสวิส เสนอว่าระบบการสร้างความหมายประกอบด้วยตัวหมาย(signifier)และตัวหมายถึง(signified) เมื่อตัวหมายกับตัวหมายถึงมารวมกันจะสามารถสื่อความหมายได้อันหนึ่ง ตัวหมายไม่ได้จำกัดเฉพาะตัวอักษรหรือคำพูดเท่านั้นแต่หมายถึงสิ่งใดก็ได้ที่สื่อถึงความหมาย เช่น การใช้สินค้าราคาแพงสื่อถึงความหรูหรา โกล้เก๋ เป็นต้น

⁷ ไชยรัตน์ เจริญสิน โอปาร, สัญญาวิทยา โครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์, วิทยา, กรุงเทพฯ, 2545, หน้า127-133.

⁸ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542, นานมีบุ๊คส์, กรุงเทพฯ, 2542, หน้า866.

กลับได้นำเสนอตัวละคร“มือที่สาม” ให้มีลักษณะต่างจากมโนคติเดิม โดยกำหนดให้ตัวละครดังกล่าว กระทำบทบาทที่ยกย่องกับ“ภาพเหมารวม”ของตัวละคร “มือที่สาม”ทั่วไป

“ภาพเหมารวม” เป็นผลจากการพยายามลดทอนความซับซ้อนของโลกจึงมีลักษณะของวิธีคิดแบบสมัยใหม่* ที่มักพิจารณาสิ่งต่างๆอย่างไว้บริบท ในแง่อีกหนึ่ง “ภาพเหมารวม” มีส่วนทำให้ผู้ประพันธ์นวนิยายนำเสนอเรื่องราวต่างๆตามชนบ ทว่า อะกุณี คะโอะริในฐานะนักเขียนผู้ได้รับอิทธิพลจากกระแสแนวคิดต่างๆในสังคมร่วมสมัยได้ประพันธ์นวนิยายอันได้กับชนบของนวนิยายข้างต้น โดยนำเสนอคุณลักษณะของตัวละครที่ไม่เป็นไปตาม “ภาพเหมารวม” อะกุณีได้กล่าวถึงเรื่องราวความสัมพันธ์ของตัวละครเอกซึ่งมีตัวละคร“มือที่สาม”เข้ามาเกี่ยวข้องจนเกิดเป็นความสัมพันธ์ของคนสามคน ทั้งยังกำหนดให้ตัวละคร“มือที่สาม”นั้นก่อผลดีต่อตัวละครเอกในที่สุด ตัวละครดังกล่าวยังมีบทบาทสำคัญทัดเทียมตัวละครเอก อีกทั้งเป็นตัวแปรสำคัญที่ช่วยผลักดันให้เนื้อเรื่องดำเนินไปสู่จุดคลี่คลาย นับว่าอะกุณี คะโอะริได้ช่วยขจัดอคติจากภาพเหมารวมต่อตัวละคร “มือที่สาม” สร้างภาพลักษณ์ใหม่ให้กับตัวละครดังกล่าว รวมถึงชี้ให้เห็นรูปแบบความสัมพันธ์ใหม่ในโลกของนวนิยาย

---

* หมายถึง วิธีคิดที่อยู่ภายในกรอบของทฤษฎีแบบสมัยใหม่สืบเนื่องจากผู้คนถูกรอบงำโดยอุดมการณ์แบบสมัยใหม่ เช่น บุคคลที่มีวิธีคิดแบบสมัยใหม่จะพิจารณาวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มโดยแบ่งแยกว่าวัฒนธรรมของกลุ่มใดนำนิยมมากกว่า ในขณะที่วิธีคิดแบบหลังสมัยใหม่จะไม่ให้คุณค่าแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นพิเศษแต่จะตระหนักว่าวัฒนธรรมทั้งสองกลุ่มแตกต่างกันและต่างมีคุณค่าในตนเองทั้งสิ้น

บทที่ 3

นวนิยายเรื่อง เป็นประกาย

นวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* หรือต้นฉบับภาษาญี่ปุ่นคือ *คิระ คิระ ฮิการุ* 『きらきらひかる』 「Kira Kira Hikaru」 นวนิยายเรื่องนี้ตีพิมพ์ครั้งแรกในนิตยสาร *รูรูบุ* 『るるぶ』 「Rurubu」 เมื่อ ค.ศ.1990 กระทั่งค.ศ.1991จึงได้ตีพิมพ์รวมเล่มกับสำนักพิมพ์ฉินโซ¹ เนื้อเรื่องกล่าวถึงชีวิตคู่ของมุทซูกิ กับโมโกะผู้ ทั้งสองคนต่างมีข้อบกพร่องของตน มุทซูกิเป็นชายรักร่วมเพศ ส่วนโมโกะมีอาการทางประสาท ทั้งสองคนได้แต่งงานกันด้วยแรงผลักดันของผู้ใหญ่ มุทซูกิแต่งงานโดยที่ยังคบหากับชายหนุ่มชื่อคง หลังแต่งงาน คงจึงได้เกี่ยวข้องกับครอบครัวของสองสามีภรรยาด้วย โมโกะยอมรับคงเพราะตระหนักดีว่าเขาคือคนรักของสามีและชีวิตคู่ของเธอไม่ได้เกิดขึ้นเพราะความรัก สายสัมพันธ์ของทั้งสามคนเริ่มขึ้นด้วยการยอมรับสถานภาพของทุกฝ่าย เมื่อเวลาผ่านไป โมโกะได้แสดงออกว่าเธอรู้สึกถึงซึ่งต่อมุทซูกิมากขึ้นทีละน้อย ประกอบกับคนรอบข้างเริ่มสังเกตเห็นความผิดปกติในความสัมพันธ์ของทั้งสามคน โมโกะจึงยิ่งหวั่นไหวเพราะหวั่นเกรงว่าความสัมพันธ์ของตนกับสามีต้องล่มสลายท้ายที่สุด คงผู้เป็นดั่งต้นเหตุของปัญหาทั้งปวงได้เข้ากอบกู้สถานการณ์ทั้งหมด ด้วยบทบาทของคง สายสัมพันธ์ของทั้งสามคนจึงสามารถผ่านพ้นอุปสรรคต่างๆไปได้

บริบทสังคมในนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* คือสังคมญี่ปุ่นปัจจุบันที่ผู้คนยังยึดถือวิถีการครองคู่แบบผัวเดียวเมียเดียว (monogamy) รวมถึงมีค่านิยมเรื่องความรักต่างเพศ (heterosexual) อันเป็นลักษณะของสังคมที่มีการจำกัด จักรเบียบความประพฤติของคนตามแบบรัฐสมัยใหม่ ทว่า กลุ่มของมุทซูกิ โมโกะและคงกลับดำเนินความสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยคนสามคน โดยคงมีฐานะเทียบเท่ากับชู้รักของมุทซูกิ ตามกรอบความคิดที่มีการแบ่งแยกสิ่งที่ยอมรับได้กับยอมรับไม่ได้ คงกับโมโกะน่าจะมีข้อขัดแย้งต่อกันแต่ทั้งสองคนกลับมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน นอกจากนี้ โมโกะผู้คาดหวังความรักจากมุทซูกิเช่นกัน กลับพยายามธำรงสายสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยตัวเธอ มุทซูกิและคงไว้ต่อไป เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนความสัมพันธ์ของคนทั้งสาม คงคือผู้ที่เข้าประคับประคองให้ความสัมพันธ์ของทุกคนดำรงอยู่ต่อไปได้ เหตุการณ์ที่ผิดไปจากความคาดหมายของผู้อ่าน ได้แก่ โมโกะกับคงน่าจะเป็นปรปักษ์ต่อกัน รวมถึงคงน่าจะเป็นผู้ที่ต่อต้านความสัมพันธ์ระหว่างโมโกะกับมุทซูกิเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงความยกย่องของสถานะภาพกับบทบาทของตัวละครคง คงผู้อยู่ในฐานะที่จะสร้างปัญหาให้กับสายสัมพันธ์ของมุทซูกิกับโมโกะแท้จริงกลับส่งผลดีต่อคนทั้งสอง ด้วยบทบาทดังนี้ ผู้วิจัยจึงประสงค์จะศึกษาวิเคราะห์ตัวละครดังกล่าว โดยพิจารณาพร้อมกับโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสาม ปมปัญหาของตัวละครเอกหญิงและสรุปผลลัพธ์จากบทบาทของตัวละครคงในท้ายที่สุด

¹ 栗坪良樹、『現代文学鑑賞辞典』、東京道、2003年.p.77.

3.1 เรื่องย่อ

โมโกะกับมุทซูกิตกลงแต่งงานกันหลังจากเข้าพิธีคู่ตัว หลังแต่งงานมุทซูกียังคงคบหากับนักศึกษาหนุ่มชื่อคองผู้เป็นคนรักเดิม โมโกะกับมุทซูกิใช้ชีวิตด้วยกันโดยปราศจากความสัมพันธ์ทางกาย จึงไม่มีลูก ทว่าพ่อแม่ของทั้งสองฝ่ายกลับต้องให้ทั้งคู่มีทายาทเร็วๆ ความต้องการของพ่อกับแม่กลายเป็นเหตุกดดันชีวิตคู่ของโมโกะและมุทซูกิให้ตึงเครียด โมโกะมีอารมณ์แปรปรวนมากขึ้นทุกที ส่วนมุทซูกินั้นคิดมาตลอดว่าตนเองไม่อาจทำหน้าที่สามีอย่างสมบูรณ์ต่อโมโกะ วันหนึ่งเขาจึงแอบวางแผนกับมิสุโฮะให้นัดสะเนะกิซึ่งเป็นคนรักเก่าของโมโกะออกมาพบกับโมโกะ เมื่อโมโกะรู้ความจริงจึงไม่พอใจและตัดความสัมพันธ์กับมิสุโฮะ มุทซูกิไม่ต้องการให้โมโกะทำตัวห่างเหินจากครอบครัวข้างมากไปกว่านี้จึงตัดสินใจเปิดเผยเรื่องชีวิตคู่เพียงในนามต่อมิสุโฮะ พ่อแม่ของโมโกะรู้เรื่องทั้งหมดจากมิสุโฮะจึงนัดประชุมครอบครัวของทั้งสองฝ่าย พ่อของโมโกะบอกให้มุทซูกิเลิกกับคองแต่โมโกะไม่ยอม โมโกะต้องการให้พ่อกับแม่ของตนเลิกยุ่งวุ่นวายกับชีวิตคู่ของตนจึงตัดสินใจพูดปดพ่อกับแม่ว่ามุทซูกิแยกทางกับคองแล้วและตัวเธอกำลังคิดจะมีลูกกับเขา โมโกะขอร้องให้มุทซูกิช่วยโกหกพ่อกับแม่ตามที่เธอได้พูดเอาไว้แต่มุทซูกิไม่ยอม โมโกะยังคิดเรื่องผสมเทียมโดยใช้เชื้อของมุทซูกิกับคองผสมกับไข่ของตนเอง เมื่อคองได้ทราบเรื่องที่โมโกะต้องการผสมเทียม เขาตำหนิมุทซูกิที่เป็นสาเหตุให้โมโกะต้องเป็นทุกข์ หลังจากวันนั้น คองหายตัวไปอย่างกะทันหัน มุทซูกิยอมไปพบพ่อกับแม่ของโมโกะเพื่อรายงานเรื่องที่ตนเองแยกทางกับคองแล้ว พ่อแม่ของโมโกะจึงได้วางใจและเลิกสอดส่องชีวิตคู่ของทั้งสองคน เมื่อถึงวันครบรอบคู่ตัว โมโกะเรียกให้มุทซูกิลงไปห้องห้องหนึ่งในอพาร์ตเมนต์เดียวกัน ที่นั่นเขาพบคอง โมโกะบอกว่านั้นคือของขวัญวันครบรอบคู่ตัวสำหรับมุทซูกิ จากนั้นทั้งสามคนก็ฉลองร่วมกันอย่างมีความสุข มุทซูกิคิดว่าจากนี้ไปพวกเขาทั้งสามคนจะได้ใช้ชีวิตด้วยกันเช่นนั้นเรื่อยไป

3.2 ตัวละครในเรื่อง เป็นประกาย

ตัวละครหลัก

คิมิดะ มุทซูกิ 「岸田 睦月」 「Kishida Mutsuki」

ตัวละครเอกฝ่ายชาย มุทซูกิเป็นแพทย์แผนกอายุรเวช เขาตกลงแต่งงานกับโมโกะหลังจากเข้าพิธีคู่ตัวหลายครั้งเนื่องจากต้องการให้มารดาเลิกเป็นห่วงเรื่องที่ตนเองยังไม่มีการครอบครัว มุทซูกิเป็นชายรักร่วมเพศ ก่อนแต่งงานเขามีคนรักอยู่แล้วเป็นนักศึกษาหนุ่มชื่อคอง มุทซูกิไม่ชอบมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงจึงใช้ชีวิตคู่กับโมโกะ โดยปราศจากความสัมพันธ์ทางกาย มุทซูกิเป็นคนรักสะอาดมากจึง

รับผิดชอบงานบ้านแทบทั้งหมด นอกจากนี้เขายังเป็นคนสุภาพ อ่อนโยนและจิตใจดีจึงดีกับ โฉโกะมาก ทำให้ภายหลังโฉโกะผู้เป็นภรรยารู้สึกผูกพันกับเขาอย่างจริงจัง

คิชิคะ โฉโกะ 「岸田 笑子」 「Kishida Shouko」

ตัวละครเอกฝ่ายหญิง โฉโกะเป็นนักแปลภาษาอิตาเลียนอิสระทำงานที่บ้าน เธอเข้าพิธีคู่ตัวกับ มุทซุกิโดยที่ไม่เต็มใจนัก เมื่อทราบว่ามุทซุกิไม่ได้สนใจเรื่องการแต่งงานเช่นเดียวกันเธอจึงตกลงแต่งงานกับเขา โฉโกะทราบว่ามุทซุกิมีรสนิยมนรักร่วมเพศและทราบว่าเขาคบกับคองอยู่ก่อนแล้ว เธอไม่ได้ต่อต้านความสัมพันธ์ของสองคนนั้น โฉโกะเป็นคนเปิดเผย ตรงไปตรงมา เธอคิดสุราและมีอาการอารมณ์แปรปรวนบ่อยครั้ง ด้วยเหตุที่เป็นคนตรงไปตรงมาประกอบกับอารมณ์ที่แปรปรวนผิดปกติ เมื่อมีเหตุการณ์กระทบจิตใจโฉโกะมักแสดงอารมณ์อย่างรุนแรง อาการทางจิตของโฉโกะรุนแรงมากขึ้น หลังจากที่ได้ใช้ชีวิตร่วมกับมุทซุกิระยะหนึ่งและยังชัดเจนเมื่อคนรอบข้างเข้าก้าวก่ายเรื่องชีวิตคู่ของเธอ

ฟูจิมิระ คอง 「藤島 紺」 「Hujishima Kon」

นักศึกษาหนุ่มผู้เป็นคนรักของมุทซุกิ บ้านของคองอยู่ใกล้บ้านของมุทซุกิจึงมีโอกาสได้คบกัน คองเริ่มความสัมพันธ์กับมุทซุกิตั้งแต่ครั้งที่มุทซุกิเรียนปริญญาโท คองมีนิสัยขี้เล่น ร่าเริงจึงเข้ากับโฉโกะได้ดีด้วย คองยังคงคบหากับมุทซุกิแม่หลังจากที่มุทซุกิแต่งงานแล้ว ในเมื่อคองเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์ทั้งทางใจและทางกายกับมุทซุกิจึงถือได้ว่าเป็นผู้ที่เติมเต็มชีวิตคู่ของมุทซุกิกับโฉโกะ ในฐานะคนรักของมุทซุกิ คองได้มีโอกาสเกี่ยวข้องกับชีวิตคู่ของโฉโกะกับมุทซุกิเสมอ

ตัวละครรอง

มิสุโอะ 「瑞穂」 「Mizuho」

เพื่อนสนิทเพียงคนเดียวของโฉโกะที่คบกันตั้งแต่สมัยมัธยมปลาย เธอเป็นคนที่คอยรับฟังปัญหาของโฉโกะเสมอแต่ก็ไม่สามารถเข้าใจปัญหาของโฉโกะได้ทั้งหมด มิสุโอะมักพยายามหาทางแก้ปัญหามารมณ์แปรปรวนของโฉโกะ เช่น พาสะเนะกิคนรักเก่าของโฉโกะมาพบโฉโกะ แนะนำให้โฉโกะมีลูก แต่สิ่งที่มิสุโอะทำนั้นกลับเพิ่มปัญหาให้กับโฉโกะมากขึ้นเพราะเป็นสิ่งที่ฝืนความต้องการของโฉโกะ

พ่อแม่ของโฌโกะกับมุทซูกิ

พ่อแม่ของโฌโกะกับมุทซูกิเป็นผู้ใหญ่ที่มีหลักฐานชีวิตมั่นคง ทั้งยังดำเนินบทบาทของบิดามารดาที่คอยสอดส่องดูแลชีวิตของบุตร ตัวละครรองกลุ่มนี้จึงมีอิทธิพลต่อชีวิตของโฌโกะกับมุทซูกิมาตลอด นับตั้งแต่ขั้นตอนการจัดแจงเรื่องพิธีแต่งงาน แม่เมื่อโฌโกะกับมุทซูกิได้แต่งงานกันแล้ว พ่อแม่ของทั้งสองคนก็ยังคอยจับตามองชีวิตแต่งงานของทั้งคู่ ทั้งคาดหวังเรื่องการมีลูก ทั้งพยายามจัดการเรื่องปัญหาส่วนตัวของลูกเขยกับลูกสะใภ้ของตน ชีวิตคู่ของโฌโกะกับมุทซูกิจึงถูกรบกวนกระทบกระทั่งจนกระทั่งความสัมพันธ์เกือบต้องจบลง

3.3 การปรากฏตัวของตัวละคร “มือที่สาม”: การก่อให้เกิดครอบครัวที่ละเมิดกรอบจิตของชายสองหญิงหนึ่ง

3.3.1 ลักษณะการละเมิดกรอบจารีตในความสัมพันธ์ของตัวละครเอก

มุทซูกิ โฌโกะและคางเป็นสมาชิกในกลุ่มสังคมเดียวกันและความสัมพันธ์ของทั้งสามคนมีลักษณะไม่เป็นทางการ กลุ่มของทั้งสามคนจัดเป็นกลุ่มสังคมปฐมภูมิ* ในกลุ่มนี้แต่ละคนมีสถานภาพต่าง ๆ กัน คือ โฌโกะกับมุทซูกิเป็นคู่สามีภรรยากัน ส่วนคางเป็นคนรักของมุทซูกิที่คบกันมาแต่เดิม กล่าวคือ โฌโกะกับมุทซูกิมีความสัมพันธ์ทางนิตินัย ส่วนคางกับมุทซูกินั้นมีความสัมพันธ์ทางพฤตินัย อย่างไรก็ตาม แม้ความสัมพันธ์ของคนทั้งสามจะผิดไปจากข้อกำหนดของสังคมแต่ก็ไม่ปรากฏข้อขัดแย้งในกลุ่มเรื่องสถานภาพของตัวละครแต่อย่างใด โฌโกะรับรู้ดีว่ามุทซูกิคบหากับคางในฐานะคนรักอยู่ก่อนแล้ว ตัวโฌโกะเองได้แสดงออกว่ายอมรับคางอย่างเปิดเผย คางเองก็ไม่ได้รู้สึกต่อต้านโฌโกะในฐานะภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมายของมุทซูกิ ด้วยเหตุนี้ ทั้งครอบครัวของมุทซูกิกับโฌโกะและคางจึงสนิทสนมกลมเกลียวกันดี ในสายสัมพันธ์ของทั้งสามคนนั้น คางไม่เพียงปรากฏตัวในฐานะคนรักของมุทซูกิแต่เขายังเป็นมิตรที่ดีต่อโฌโกะ คางผูกพันกับครอบครัวของสองสามีภรรยาไม่น้อย ทั้งสามคนจึงมักมีกิจกรรมร่วมกันอันแสดงถึงการเป็นกลุ่มเดียวกันเสมอ คางมักแวะมาเยี่ยมเยียนที่บ้านของโฌโกะกับมุทซูกิ

* กลุ่มสังคม คือ กลุ่มบุคคลที่สมาชิกในกลุ่มติดต่อสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบแบบแผนและเป็นที่ยอมรับ กลุ่มสังคมจะมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีความสนใจคล้ายกันซึ่งทำให้กลุ่มมีเอกลักษณ์แตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ กลุ่มสังคมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ กลุ่มปฐมภูมิ(primary group) และกลุ่มทุติยภูมิ(secondary group) (ที่มา: พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2549.

กรุงเทพมหานคร.ราชบัณฑิตยสถาน.หน้า1224-225.)

กลุ่มปฐมภูมิ (primary group) คือ กลุ่มสังคมที่สมาชิกมีความสนิทสนมกัน มีค่านิยมบรรทัดฐานร่วมกันหรือมีมาตรฐานของพฤติกรรมขึ้นพื้นฐานเหมือนกัน มีการพบปะติดต่อกันอย่างสม่ำเสมอและมีกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกในกลุ่ม ตัวอย่างกลุ่มปฐมภูมิ ได้แก่ ครอบครัว กลุ่มเพื่อนบ้าน กลุ่มเพื่อนเล่นหรือชุมชนชนบท กลุ่มปฐมภูมิเป็นพื้นฐานสำคัญของการขัดเกลาทางสังคมหรือพัฒนาบุคลิกภาพ (ที่มา: พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2549. กรุงเทพมหานคร.ราชบัณฑิตยสถาน.หน้า194.)

ก็บ่อยๆและได้รับการต้อนรับราวกับสมาชิกในครอบครัว คงยังสามารถแสดงความเห็น วิพากษ์วิจารณ์ และเข้าแทรกแซงสถานการณ์ใดๆในครอบครัวของมัทซึกิกับโมโกะได้ เช่น คงเคยเสนอว่าโมโกะ อารมณ์แปรปรวนก็เพราะมัทซึกิยังคบหากับตน คงตำหนิมัทซึกิที่เป็นเหตุให้โมโกะต้องรู้สึกกดดัน เป็นต้น ประเด็นสำคัญ คือ คงยังมีความสัมพันธ์ทางกายกับมัทซึกิโดยที่โมโกะไม่ได้ปฏิเสธพฤติกรรมนั้น การที่โมโกะยอมรับความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างมัทซึกิกับคงทำให้ขอบเขตที่กำหนดสถานภาพของทุกฝ่ายพร่าเลือนไป หากนับว่าโมโกะครอบครัวเดียวกับมัทซึกิด้วยตำแหน่งภรรยาเพียงในนาม คงเองอาจถือว่าเป็นสมาชิกคนหนึ่งในครอบครัวด้วยความสัมพันธ์ทางพฤตินัย อาจกล่าวได้ว่าบุคคลทั้งสามเป็นสมาชิกครอบครัวเดียวกันด้วยการตกลงกันภายในกลุ่ม หนึ่ง ในด้านสัญลักษณ์ หลักฐานที่แสดงถึงการปรากฏตัวอยู่ในสายสัมพันธ์ระหว่างสองสามีภรรยาของคง คือ ต้นเอเลฟานติปุส(Elephantopus scaber L.)* ซึ่งเขาได้ให้เป็นของขวัญวันแต่งงานแก่มัทซึกิ ต้นไม้นั้นตั้งอยู่ที่ระเบียงหลังห้องชุดของมัทซึกิกับโมโกะ บางครั้งโมโกะรู้สึกวุ่นวายใจว่าต้นไม้นี้กำลังจ้องมองมาที่ตนเอง บ่อยครั้งโมโกะปฏิบัติกับต้นไม้นี้ราวกับเป็นมนุษย์ เช่น รดน้ำต้นไม้นั้นด้วยเครื่องดื่มต่างๆหรือถลึงตามองต้นไม้นี้ดังกล่าว

แม้ว่าหากมองจากภายนอก ครอบครัวของมัทซึกิกับโมโกะนั้นดูเป็นครอบครัวของคนหนุ่มสาวที่สมบูรณ์พร้อม มัทซึกิมืออาชีพมั่นคงที่สังคมยอมรับ ส่วนโมโกะเป็นผู้หญิงที่พึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ นอกจากนี้ ทั้งสองคนยังใช้ชีวิตร่วมกันด้วยความเข้าใจและยอมรับความต้องการของอีกฝ่ายเสมอ ทว่าแท้ที่จริงแล้ว ครอบครัวของทั้งสองคนนั้นมีรายละเอียดที่ขัดแย้งกับครอบครัวตามปกติ ครอบครัวในความเข้าใจของคนหมู่มากนั้นประกอบด้วย คู่สามี ภรรยาที่มีเพศตรงข้ามกันและ/หรือเป็นพ่อแม่ลูกที่เกี่ยวข้องกันทางสายเลือด² แต่ในกรณีของมัทซึกิกับโมโกะนั้น ฝ่ายสามีกลับมีเพศสภาพที่ผิดไปจากเพศสรีระ ระหว่างมัทซึกิกับโมโกะจึงไม่ถือว่าเป็นความสัมพันธ์ต่างเพศได้อย่างเด็ดขาด คุณสมบัติเช่นนี้ทำให้ครอบครัวของทั้งคู่ขาดคุณสมบัติและความสามารถอย่างคู่สมรสตามปกติ คือ การกำเนิดสมาชิกใหม่แก่สังคม ไม่เพียงเท่านั้น การผนวกรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของครอบครัวทำให้ครอบครัวของมัทซึกิกับโมโกะมีลักษณะที่ผิดแผกจากกรอบจารีตของระบบคู่เดียวเมียเดียว(monogamy)อันเป็น

* ต้นโด้ไม่รู้ล้ม(Elephantopus Scaber Linn. Compositae) ชื่ออื่นๆ ได้แก่ จี่ไพนกุ่ม กิงไพนกุ่ม เคยโป้ หญ้าไถ่นกุ่ม หญ้าปราบ หญ้าสามสิบสองหาบ ขนาดพว ขนาดมีแกลน เป็นไม้ล้มลุก ลำต้นสั้น ใบเดี่ยว เรียงซ้อนสลับเป็นวง รูป ขอบขนานหรือรูปใบหอกกลับกว้าง 2-6 ซม. ยาว 10-25 ซม. มักแผ่ราบไป กับผิวดิน ชอบใบหยักฟันเลื่อย ดอกย่อยขนาดเล็ก แทงช่อออกจากกลางต้น ก้านช่อแตกแขนงได้ กลีบดอกสีม่วงออกเป็นกระจุก ผลเป็นผลแห้ง ไม่แตก ตำราไทยใช้ใบต้มน้ำกินเป็นยาขับพยาธิไส้เดือน ขับปัสสาวะและกระตุ้นกำหนด ใบและรากเป็นยาคุมกำเนิดและยาบำรุงสำหรับหญิงหลังคลอด แก้ไอ (ที่มา: คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล : วิทยานิพนธ์อุบลราชธานี, สมุนไพรสวนสิริรุกษชาติ, กรุงเทพฯ, อมรินทร์, 2535, หน้า104.)

2 佐伯順子、「現代日本の女性作家が描く家族と母性—山田詠美・よしもとばなな・江國香織が描く「近代家族」の終焉と新しい“親密性”」『タイ国日本研究国際シンポジウム 2007 論文報告集』、チュラーロンコーン大学印刷所、2008 年、p.72.

วิถีที่เป็นที่ยอมรับในสังคมปัจจุบัน จึงสรุปได้ว่าครอบครัวของมูทซูกิกับโมโกะนี้มีลักษณะที่ผิดจากครอบครัวที่ด้านเพศสภาพและ โครงสร้าง

3.3.2 ตำแหน่งอันยกย่องของตัวละคร “มือที่สาม”

ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามนั้นมีมิติที่ซับซ้อน กรอบความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่หลากหลายทำให้อธิบายความสัมพันธ์ดังกล่าวได้จากหลายมุมมองว่าตัวละครใดเป็นผู้เข้าแทรกแซง ความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคนกันแน่ กล่าวคือ หากมองว่ามูทซูกิกับคองคากันมาก่อนแล้ว กรณีนี้โมโกะคือผู้ที่แทรกแซงความสัมพันธ์ระหว่างมูทซูกิกับคอง ในทางกลับกัน หากพิจารณาว่ามูทซูกิกับโมโกะแต่งงานกันเป็นสามีภรรยาตามกฎหมาย สังคมรอบข้างให้คุณค่าความสัมพันธ์ของทั้งสองคนว่าถูกต้องตามจารีตประเพณี คงก็คือคนนอกของครอบครัวคนอื่น ในกรณีนี้ผู้วิจัยประสงค์จะอภิปรายความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามโดยอิงกับมุมมองที่ยอมรับความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นทางการ ผู้วิจัยเห็นว่าฉากหรือบริบทสังคมของนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* คือสังคมร่วมสมัยซึ่งมีกระแสแนวคิดที่หลากหลายซับซ้อนปะทะกันอยู่ กระแสแนวคิดเหล่านั้นสามารถจัดหมวดหมู่เป็นท่าทีของสองกลุ่มใหญ่ ได้แก่ ท่าทีแบบสมัยใหม่กับหลังสมัยใหม่ ในขณะที่กลุ่มสังคมของตัวละครเอกเป็นตัวแทนของท่าทีแบบหลังสมัยใหม่ ยังมีกลุ่มที่เป็นตัวแทนของท่าทีแบบสมัยใหม่ทำหน้าที่เป็นตัวเปรียบต่างกับกลุ่มของตัวละครเอก กลุ่มดังกล่าวยังมีบทบาทสำคัญ มีอิทธิพลมากพอที่จะวิพากษ์วิจารณ์และเข้าปะทะกับกลุ่มตัวแทนสังคมยุคหลังสมัยใหม่อีกด้วย

หากยึดถือวิธีคิดแบบสมัยใหม่แล้ว คงก็คือตัวละครที่รับบท “มือที่สาม” ในความสัมพันธ์ระหว่างโมโกะกับมูทซูกิ ตัวละครครั้งนี้มีบทบาทที่ยกย่องในตัวเอง บทบาทลักษณะนี้ได้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของโมโกะกับมูทซูกิต่างๆกัน ในระยะแรก คล้ายกับว่าคงปรากฏตัวในฐานะตัวละครปรปักษ์ที่จะเป็นอุปสรรคต่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครเอกชายหญิง ด้วยเหตุที่คองกับโมโกะต่างยืนอยู่ในตำแหน่งคนของมูทซูกิจึงพิจารณาได้ว่าคงเป็นฝ่ายตรงข้ามกับโมโกะ คงยังเป็นส่วนหนึ่งของสาเหตุที่ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างมูทซูกิกับโมโกะสั้นคลอนเมื่อสังคมรอบข้างสังเกตเห็นสายสัมพันธ์อันผิดปกติกของกลุ่มตัวละครเอก แต่ภายหลังปรากฏว่าคงกระทำบทบาทที่ขัดแย้งกับสถานภาพเมื่อคงคือผู้ที่ช่วยสนับสนุนให้ความสัมพันธ์ของโมโกะกับมูทซูกิดำรงคงอยู่ได้ การปรากฏตัวและการกระทำของคงล้วนผลักดันให้เหตุการณ์ในเรื่องดำเนินไปอย่างมีนัยสำคัญ ผู้วิจัยจึงวิเคราะห์ว่าคงเป็นตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามตัว กระทั่งท้ายที่สุดเนื้อเรื่องจบลงที่สัมพันธ์ภาพของกลุ่มตัวละครเอกสามารถดำรงอยู่ได้ต่อไป

ความสัมพันธ์ของกลุ่มตัวละครเอกมีโครงสร้างที่ประกอบด้วยคนสามคน การดำรงอยู่ของตัวละครแต่ละตัวต่างจำเป็นต่อสมาชิกอื่นในกลุ่มเพราะต่างช่วยเหลือหนุนให้ตัวละครอื่นปรากฏตัวอยู่ได้

ภายในโครงสร้างความสัมพันธ์เช่นกัน ประการแรก มุทซูกิกับคองเป็นคนรักกัน ทั้งสองคนเกี่ยวข้องกัน ทั้งทางกายภาพและจิตใจ ความสัมพันธ์ของทั้งสองคนแนบแน่นและเป็นรูปธรรมก็จริงแต่อาจถูก กระแสจารีตประเพณีเข้ากระทบความสัมพันธ์ให้สั่นคลอนได้ทุกเมื่อ ทั้งนี้เพราะในสังคมมีการจ้องมอง (gaze) ซึ่งหมายถึงการจัดการ ควบคุม ตรวจสอบอย่างหนึ่ง³ ในสังคมหนึ่งๆ ผู้คนรอบข้างจะควบคุม ตรวจสอบสมาชิกในสังคมเดียวกันว่าปฏิบัติตนตามกฎหมายหรือไม่ หากสมาชิกคนใดไม่ปฏิบัติตนตามแนวทางกระแสหลัก เขาคงจะถูกลงโทษซึ่งในที่นี้ไม่ได้จำกัดเพียง การลงโทษตามกฎหมาย แต่ยังได้แก่ การพยายามปรับพฤติกรรมของบุคคลนั้นให้เหมือนกับผู้อื่น⁴ การจ้องมองเป็นการควบคุม จัดการ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลวิธีหนึ่ง เมื่อสมาชิกกระทำตัวไม่ ถูกต้องตามจารีตและถูกจับจ้อง คนผู้นั้นจะรู้สึกว่สังคมรอบข้างกำลังลงโทษเขา ในที่สุดเขาต้อง ปรับตัวเองให้เหมือนกับคนอื่นๆ ในกรณีของมุทซูกิกับคอง สิ่งที่มีอำนาจเหนือพวกเขา คือ วัฏกรรม เรื่องความรักระหว่างชายจริงหญิงแท้ อันเป็นกรอบความคิดเกี่ยวกับความรักในสังคมสมัยใหม่ เมื่อมุทซูกิกับคองยังอยู่ในสังคมที่คนส่วนใหญ่ยึดถือวัฏกรรมนั้น มุทซูกิซึ่งเป็นชายรักร่วมเพศจึงต้องอาศัย โฉมโกะเป็นตัวช่วยนำเสนอความเป็นชายต่อสังคมรอบข้าง คองเองก็มีโฉมโกะเป็นตัวช่วยอำพราง ความสัมพันธ์ลึกซึ้งซึ่งระหว่างมุทซูกิจากการจับจ้องของสังคม ในทำนองเดียวกัน หลังจากแต่งงานแล้วโฉม โฉมโกะได้รู้สึกผูกพันกับมุทซูกิอย่างจริงจังและไม่ต้องการแยกจากเขา ทว่าโฉมโกะเป็นเพียงภรรยาทางนิตินัย สถานภาพภรรยาของโฉมโกะมีกฎหมายกับจารีตประเพณีเป็นตัวช่วยค้ำจุนให้ดำรงอยู่เท่านั้น ความสัมพันธ์ระหว่างตัวเธอกับสามีจึงไม่ได้สนิทแนบแน่นกันอย่างคู่รักทั่วไปและเป็นนามธรรม ประกอบกับโฉมโกะไม่อาจล่วงรู้ได้เลยว่ามุทซูกิรู้สึกผูกพันกับตนมากน้อยเพียงใดในเมื่อเธอไม่ใช่คนรักของมุทซูกิแต่แรก โฉมโกะจึงต้องอาศัยคองผู้เป็นคนรักตัวจริงของมุทซูกิให้เป็นผู้เติมเต็มชีวิตครอบครัว กล่าวคือ โฉมโกะกับมุทซูกิผูกพันกันด้วยจิตใจและกฎหมาย ส่วนคองกับมุทซูกิผูกพันกันด้วยร่างกายและจิตใจ ดังนั้น ในโครงสร้างความสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยคนสามคนของตัวละครเอกจึงไม่อาจขาดใครคนใดคนหนึ่งไปได้ หากไม่มีคองอาจคิดได้ว่ามุทซูกิจะไม่พอใจกับชีวิตแต่งงานเพียงในนามที่ขาด ความสัมพันธ์ที่เป็นรูปธรรม โฉมโกะก็จะไม่สามารถดำเนินชีวิตคู่กับมุทซูกิต่อไปได้ หากขาดโฉมโกะ มุทซูกิกับคองก็ไม่สามารถคบหากันอย่างเปิดเผยเนื่องจากเสียงวิพากษ์ของสังคม ท้ายที่สุด หากขาดมุทซูกิ ก็จะไม่เกิดความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครเอกขึ้นมาได้เลย

ความขอก้อนของตำแหน่งของคองนั้นอยู่ที่มุมมองที่จะใช้กำหนดตำแหน่งของเขว่าเป็น “มือที่สาม” ในความสัมพันธ์ของมุทซูกิกับโฉมโกะหรือไม่ เนื่องจากแท้จริงแล้วคองคือคนรักเดิมของมุทซูกิแต่เมื่อมุทซูกิแต่งงานกับโฉมโกะแล้วฐานะของคองก็คือชู้รักของมุทซูกิเท่านั้น กรอบจารีตได้ผลักให้คอง

³ ชีรยุทธ บุญมี, มิเชล ฟูโกต์, วิชาฯ, กรุงเทพฯ, 2551, หน้า 165.

⁴ Paul Rabinow, *The body of condemned, The Foucault Reader*, London, Penguin Books, 1984, p.172.

กลายเป็นคนรักที่ไม่เป็นที่ยอมรับ ในขณะที่โมโกะผู้มาทีหลังได้เป็นภรรยาที่ถูกต้อง นอกจากนี้ ด้วยตำแหน่งที่ตรงกันข้ามกับโมโกะ ตัวละครคงน่าจะมีพฤติกรรมที่เป็นปฏิปักษ์กับเธอแต่คงกลับไม่มีบทบาทเช่นนั้น บทบาทของคงแสดงถึงความขัดแย้งระหว่างสถานภาพกับบทบาทของตัวละครท้ายที่สุดแล้ว ผู้วิจัยพบว่าตัวละครคงสำคัญต่อสายสัมพันธ์ของตัวละครเอกชายหญิงด้วยเหตุที่เขาเป็นผู้ที่ช่วยธำรงโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งหมดเช่นกัน

3.3.3 การก่อตัวของโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอก

โครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกก่อตัวขึ้นทั้งจากแรงผลักดันของสังคมรอบข้างและจากความต้องการของตัวเอง กล่าวคือ ตัวละครเอกชายหญิงได้เกี่ยวข้องกับด้วยข้อตกลงทางกฎหมายเพื่อตอบสนองความคาดหวังของผู้ใหญ่ ในขณะที่เดียวกันยังมีตัวละครเอกชายอีกหนึ่งคนที่ได้เกี่ยวข้องกับครอบครัวของสองสามีภรรยาด้วยข้อผูกพันทางใจ ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกผสมผสานด้วยสายสัมพันธ์ที่อยู่ภายในกฎเกณฑ์ของสังคมกับสายสัมพันธ์ที่สังคมไม่ยอมรับ โครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามมีพัฒนาการ ดังนี้

3.3.3.1 สาเหตุของการแต่งงาน

ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามเริ่มขึ้นเมื่อโมโกะกับมัทซึกิตกลงแต่งงานกัน ชีวิตคู่ของทั้งสองคนเกิดขึ้นจากแรงผลักดันของพ่อแม่ ในบทแรกของนวนิยายบรรยายถึงความคิดของโมโกะเกี่ยวกับจุดเริ่มต้นชีวิตคู่ของเธอกับสามี โมโกะแสดงความเห็นต่อการแต่งงานของตนว่าเป็นเรื่องที่อธิบายได้ยาก จากความคิดของโมโกะสามารถอนุมานได้ว่าการแต่งงานครั้งนี้มีต้นสายปลายเหตุที่แตกต่างจากการแต่งงานของคู่สามีภรรยาอื่นๆ

私たちは十日前に結婚した。しかし、私たちの結婚について説明するのは、おそろしくやっかいである。⁵

(หน้า 10)

เราแต่งงานกันเมื่อสิบวันก่อน แต่การจะอธิบายถึงเรื่องการแต่งงานของพวกเขา
เรานั้นออกจะยุ่งยากสักหน่อย

⁵ ตีบทนวนิยายเรื่อง เป็นประกาย ที่อ้างถึงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คัดลอกมาจากต้นฉบับ 江国香織、『きらきらひかる』、新潮、1991年

เหตุที่โม่โกะเห็นว่าการอธิบายถึงการแต่งงานระหว่างตนเองกับสามีเป็นเรื่องยุ่งยากเนื่องจากแท้จริงแล้วโม่โกะกับมู่ชุกิแต่งงานกันโดยผ่านพิธีคู่ตัว ในสังคมญี่ปุ่นนั้นพิธีคู่ตัวก่อนแต่งงานเป็นเรื่องปกติก็จริง แต่ประเด็นสำคัญคือ แท้จริงแล้วทั้งสองคนไม่ได้ต้องการมีครอบครัว เพียงแต่ทำตามความพอใจของพ่อกับแม่ มู่ชุกิกับโม่โกะไม่ได้รักใคร่ชอบพอกัน เพียงแต่พอใจกันเพราะเห็นว่าอีกฝ่ายก็ไม่ได้ต้องการมีครอบครัวเช่นเดียวกัน ในขณะที่โม่โกะกับมู่ชุกินั้นไม่ได้ใส่ใจกับเรื่องการแต่งงานเลย ปรากฏว่าผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่ายคือจิตใจที่ทั้งสองคนได้พบกัน เหตุที่ผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายพอใจก็เพราะพวกเขาเห็นว่าที่ลูกเขยกับลูกสะใภ้ของตนมีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับบุตรของตนพอดี ประการแรกแม่ของโม่โกะพอใจมู่ชุกิตรงที่เขามีอาชีพแพทย์ ไม่ใช่เพราะมู่ชุกิมิรายได้หรือสถานภาพทางสังคมสูงแต่เป็นเพราะเขามีอาชีพรักษาคณปวัย แม่ของโม่โกะนั้นไม่สบายใจมาตลอดที่โม่โกะมีอาการติดสุราและอารมณ์แปรปรวนค่อนข้างมาก เมื่อว่าที่ลูกเขยของตนเป็นแพทย์ แม่ของโม่โกะจึงสบายใจเพราะเล็งเห็นว่าหลังจากแต่งงานลูกสาวจะมีคนดูแลที่น่าเชื่อถือไม่น้อย ท่าทางออกพอใจของแม่โม่โกะปรากฏผ่านความคิดคำนึงของโม่โกะ ดังข้อความต่อไปนี้

睦月が医者だとわかったとき、母はとても喜んだ。ステイタスとか収入とか、そういう観点からではない。
「お医者様なら安心じゃないの」
睦月の写真をしげしげとみて、母はまじめにそう言った。

(หน้า 13-14)

แม่ดีใจมากตอนที่รู้ว่ามู่ชุกิเป็นหมอ ไม่ใช่เพราะสถานทางสังคมหรือรายได้ของเขาทั้งนั้น

“เป็นหมอก็หายห่วงดีไม่ใช่หรือ”

แม่พูดอย่างเป็นจริงเป็นจังขณะจ้องดูรูปถ่ายของมู่ชุกิ

แท้จริงแล้วมู่ชุกิเป็นแพทย์อายุรกรรมไม่ใช่จิตแพทย์จึงไม่สามารถช่วยรักษาอาการผิดปกติทางจิตของโม่โกะได้ ภายหลังจากแต่งงานโม่โกะก็ต้องไปหาจิตแพทย์คนเดิมเช่นเคย แต่ในมุมมองของแม่ที่มองหาคนที่เหมาะสมกับลูกขอมพอใจมากกว่าหากลูกที่มีอาการผิดปกติจะได้แต่งงานกับผู้ที่ทำหน้าที่รักษาคณ แม้ว่าในความจริงความถนัดของแพทย์จะแยกออกเป็นหลายสาขา แต่ในเบื้องต้นแม่ของโม่โกะไม่ได้คิดไปถึงประเด็นนั้น อาจเพราะโดยทั่วไปคนรับรู้คำว่าแพทย์ว่าหมายถึงผู้ที่สามารถรักษาผู้ป่วยได้เท่านั้น แพทย์จึงสื่อถึงการต่อต้านกับความผิดปกติที่ปวง แม่ของโม่โกะจึงเข้าใจไปว่ามู่ชุกิต้องสามารถช่วยเหลือโม่โกะได้ไม่มากนักน้อย แม่ของโม่โกะไม่รู้ว่แท้จริงแล้วตัวมู่ชุกิเองก็จัดอยู่ในกลุ่มที่ผิดปกติเช่นกัน เมื่อพิจารณาจากบรรทัดฐานของสังคมในความคิดของแม่มู่ชุกิ ตัวเขาเป็นชายรักร่วมเพศจึงนับว่าผิดปกติจากวัฒนธรรมกระแสหลักที่ยังยึดมั่นในวาทกรรมชายจริงหญิงแท้ แท้จริงแล้วมู่ชุกิ

ไม่สามารถเป็นสามีของโม่โกะได้ แม่ของโม่โกะไม่ได้ล่วงรู้ถึงรสนิยมทางเพศของมู่ซุกิเลย หากรู้แน่นอนว่าเธอต้องไม่ยินยอมให้โม่โกะแต่งงานกับเขาแต่แรกเป็นแน่

ฝ่ายมู่ซุกิก็ต้องเผชิญปัญหาอย่างหนึ่ง คือ อาชีพแพทย์ของเขาต้องการความเชื่อถือจากคนรอบข้าง ด้วยวัยวุฒิ คุณวุฒิที่พร้อมแล้ว หากมู่ซุกิยังไม่มีครอบครัวก็จะถูกสังคมรอบข้างตั้งคำถามและเพ่งเล็งว่าตัวเขาอาจมีข้อบกพร่องหรือผิดปกติบางประการ ฝ่ายแม่ของมู่ซุกิเองก็รู้เกี่ยวกับรสนิยมทางเพศของลูกและกังวลว่ามู่ซุกิจะสูญเสียความน่าเชื่อถือไป แม่ของมู่ซุกิจึงต้องการให้ลูกชายมีครอบครัวให้ได้ หลังจากเข้าพิธีคู่ตัวหลายครั้ง ในที่สุดมู่ซุกิได้พบกับโม่โกะ โม่โกะรู้ถึงรสนิยมทางเพศของมู่ซุกิ ที่สำคัญโม่โกะเปิดเผยว่าไม่ได้คาดหวังความสัมพันธ์ทางกายจากเขา โม่โกะจึงเป็นผู้หญิงที่สามารถใช้ชีวิตร่วมกับมู่ซุกิได้ ด้วยเหตุนี้ แม่ของมู่ซุกิจึงเห็นว่าโม่โกะเหมาะสมกับมู่ซุกิที่สุด มู่ซุกิเองคิดว่าแม่ของตนใจดีกับโม่โกะก็เพราะเกรงว่าหากโม่โกะเกิดไม่พอใจขึ้นมา สักวันเธออาจทิ้งเขาไป ความกังวลของแม่มู่ซุกิกับความคิดของมู่ซุกิเองชี้ให้เห็นว่าทั้งสองคนตระหนักดีถึงความผิดปกติในตัว แม่ของมู่ซุกิซึ่งเป็นตัวแทนของสังคมจารีตจึงต้องการแก้ไขให้เขาได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มที่วัฒนธรรมกระแสหลักยอมรับแม่จะเป็นเพียงฉากหน้าก็ตาม ความคิดความรู้สึกของแม่มู่ซุกิมิบรรยายผ่านมุมมองของตัวเอง ดังข้อความต่อไปนี้

一生独身を決めこんでいたホモの息子が、やっと好きになった女性なのだ。セックスなしでも構いません、と言って僕の妻になった女に、おふくろがやさしいのは妥当である。逃げられでもしたら一大事だと思っているのだ。医者なんて信用商売なのよ、とおふくろはよく言っていた。いつまでも独身じゃぐあいが悪いでしょ。

(หน้า 25)

ก็ลูกชายโฮโมที่ได้ตั้งใจจะอยู่เป็นโสดตลอดชีวิต เกิดเจอผู้หญิงถูกใจเข้าจนได้ แม่นี่น่าจะใจดีกับเธออยู่หรอก ผู้หญิงที่กลายมาเป็นภรรยาผม เธอบอกว่าเธอไม่เคยเรื่องอย่างว่า สงสัยแม่คงกลัวเธอผันหนีไปแล้วจะยุ่ง แม่ชอบพูดว่าหมอเป็นอาชีพที่ต้องการความน่าเชื่อถือนะจ๊ะ ชินอยู่เป็นโสดต่อไปจะดูไม่ดีแน่ๆ

มู่ซุกิมีความคิดดังนี้ก็เพราะโม่โกะตั้งข้อสังเกตเปรียบเทียบว่าโดยทั่วไปพ่อแม่สามีมักจะพูดจาเอาแต่ใจตัวเอง พร้อมกันนั้นได้แสดงความเห็นว่าพ่อแม่ของมู่ซุกิใจดี สืบเนื่องจากโม่โกะได้รับรู้ว่าเพื่อนสนิทชื่อมิสุโสะทะเลาะกับแม่สามี ในขณะที่พ่อแม่ของมู่ซุกิไม่เคยกระทำการสิ่งใดให้เธอต้องระคายใจ เมื่อมู่ซุกิได้ฟังที่โม่โกะพูดก็รู้สึกละอายใจและคิดว่าในเมื่อโม่โกะเป็นผู้หญิงที่ยอมแต่งงานกับชายรักร่วมเพศอย่างเขา แม่ของเขาย่อมต้องใจดีกับเธอเป็นธรรมดา กรณีของมู่ซุกิกับโม่โกะมีเงื่อนไขที่แม่ของมู่ซุกิต้องยินยอมต่อลูกสะใภ้ ครอบครัวของทั้งคู่ไม่เหมือนครอบครัวของมิสุ

โธตรงที่ครอบครัวของมูทซูกิต้องพึ่งพาโธโกะให้เป็นผู้อุปถัมภ์ความจริงเรื่องมูทซูกิมีข้อบกพร่อง ในขณะที่ครอบครัวของสามีมิสุโธะไม่ต้องการข้อแลกเปลี่ยนใดๆจากเธอ

ความพอใจของผู้ใหญ่ทั้งฝ่ายโธโกะกับมูทซูกิปรากฏอยู่เฉพาะในตอนต้นเรื่อง ขณะนั้นผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายยังไม่รู้ถึงข้อบกพร่องของลูกเขยลูกสะใภ้ตนจึงพอใจที่จะมีคนมาบรรเทาความผิดปกติกของคนในครอบครัว ข้อความที่ยกมาข้างต้นชี้ว่าโธโกะกับมูทซูกิไม่ได้แต่งงานกันด้วยความรักอย่างคู่สามีภรรยาทั่วไปแต่เป็นเพราะถูกแรงกดดันจากสังคมรอบข้าง ทั้งสองคนไม่ต้องการมีครอบครัวอยู่แล้ว เมื่อได้พบกับคนที่ไม่คาดหวังความสัมพันธ์แบบชายหญิงจากตนจึงพอใจที่จะอยู่ร่วมกันเพื่อว่าฝ่ายผู้ใหญ่จะได้เลิกจับจ้องชีวิตของตน เห็นได้ชัดว่าผู้ที่ยินดีกับการแต่งงานครั้งนี้ยิ่งกว่าตัวโธโกะกับมูทซูกิเองก็คือมารดาของทั้งสองฝ่ายเพราะต่างรู้ปัญหาส่วนตัวของลูกตนเองแต่ไม่รู้ถึงข้อบกพร่องของลูกเขยลูกสะใภ้ ฝ่ายผู้ใหญ่เพียงแต่คิดว่าหากลูกของตนมีครอบครัวเสียได้ก็就不用ดูแลผิดปกติกในสายตาผู้อื่น ทว่าการแก้ปัญหาแต่เพียงภายนอกของทุกคนกลับนำไปสู่ปัญหาอื่นๆอีกเพราะตัวตนของโธโกะกับมูทซูกิไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปตามหน้าฉากหน้าที่แสดงต่อสังคม

3.3.3.2 ครอบครัวนอกกรอบ

หลังจากแต่งงานแล้ว มูทซูกิก็ยังคบกับคงต่อไป โธโกะรับรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับคนรักมาตลอดจึงไม่มีท่าทีปฏิเสธตัวคงแต่อย่างใด โธโกะแสดงออกว่ายอมรับคงเป็นอย่างดี ดังนั้น คงจึงปรากฏตัวอยู่ในชีวิตของโธโกะกับมูทซูกิอย่างเปิดเผย โธโกะเคยเป็นฝ่ายเสนอให้มูทซูกิไปหาคงเสียเองจนมูทซูกิถึงกับแปลกใจ คำพูดที่แสดงการเปิดกว้างของโธโกะทำให้คิดได้ว่าคงในฐานะคนรักของมูทซูกิสามารถมีส่วนร่วมในชีวิตคู่ของโธโกะกับมูทซูกิอย่างไรก็ได้ โธโกะไม่ขัดข้องว่ามูทซูกิกับคงจะยังเป็นคนรักกัน ซ้ำยังสนับสนุนความสัมพันธ์เช่นนั้น เมื่อตัวโธโกะเองเปิดพื้นที่สำหรับคงดังนี้แล้ว ความสัมพันธ์แบบสามเส้าของตัวละครเอกจึงเกิดขึ้นได้ ท่าทีกับคำพูดของโธโกะที่แสดงออกว่ายอมรับคงได้ถ่ายทอดผ่านความคิดของมูทซูกิ ดังต่อไปนี้

「それより、たまには紺くんと会った方がよくない？」
 とても大事なことを言うような、重々しい口調だった。
 「きっと淋しがつてるわ」
 変な感じた。妻が、夫の恋人の心配をしているのだ。

(หน้า 26)

“เออเนี่ย มูทซูกิไปหาคงบ้างไม่ดีหรือ”
 เธอทำหุ้มเสียงจริงจิงราวกับเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง
 “คงเหงานแน่เลย”
 แปลกจริง ภรรยาเป็นห่วงคนรักของสามี

ข้อความข้างต้นปรากฏในส่วนต้นเรื่องเมื่อมุทซูกิกับโโมโกะแต่งงานกันได้ไม่นาน เนื้อเรื่องส่วนนี้เป็นส่วนที่มุทซูกิเป็นฝ่ายเล่าเรื่อง เขาคิดถึงคำพูดของโโมโกะที่แนะนำให้มุทซูกิไปหาคงบ้างทั้งยังแสดงความเป็นห่วงว่าคงต้องรู้สึกเหงาหากมุทซูกิไม่ไปพบ มุทซูกิเห็นว่าเหตุการณ์ที่ภรรยาเป็นห่วงคนรักของสามีนั้นแปลกเพราะโดยทั่วไปภรรยาจะไม่พอใจหากสามีมีคนรักอื่นนอกจากตน ทว่าโโมโกะนั้นกลับไม่มีท่าทีหึงหวงตัวเขาแต่อย่างใด การแสดงออกของโโมโกะทำให้เห็นได้ว่าตัวเธอยอมรับคงอย่างไรก็ตาม คำพูดของโโมโกะข้างต้นไม่ได้มาจากตัวเธอเองแต่ถ่ายทอดผ่านมุมมองของมุทซูกิ ดังนั้นทั้งมุทซูกิและผู้อ่านจึงไม่อาจล่วงรู้ถึงความรู้สึกที่แท้จริงของโโมโกะได้ อาจเป็นไปได้ว่าแท้จริงแล้วโโมโกะก็ต้องการให้มุทซูกิอยู่กับตนเพียงคนเดียวแต่ตระหนักได้ว่าตนเองไม่ใช่คนที่มุทซูกิรัก โโมโกะจึงต้องแสดงท่าทีเป็นมิตรกับคงเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาระหว่างตนกับพวกมุทซูกิ หรืออาจเป็นเพราะขณะนั้นโโมโกะไม่ได้คาดหวังความรักแบบชายหญิงจากมุทซูกิอยู่แล้วจึงยินดีจะเป็นเพื่อนกับคง แต่ไม่ว่าโโมโกะจะคิดอย่างไร ท่าทีที่โโมโกะแสดงออกเช่นนี้ชี้ว่าเธอยอมรับให้คงเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตคู่ของตนกับมุทซูกิได้เสมอและคงก็ตอบสนองต่อท่าทีนั้น

คงมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวของโโมโกะกับมุทซูกิเสมอ นอกจากมาเยี่ยมเยียนบางครั้งแล้ว คงยังมาร่วมกิจกรรมของครอบครัวราวกับเป็นสมาชิกภายในครอบครัว อย่างเช่นการมาร่วมรับประทานอาหารที่บ้านของสองสามีภรรยาบ่อยๆ วันหนึ่ง มุทซูกิชวนเพื่อนที่ทำงานมารับประทานอาหารที่บ้านและชวนคงมาด้วย วันนั้นทุกคนอยู่ด้วยกันจนดึก ท้ายที่สุด คงได้อยู่ค้างที่บ้านของสองสามีภรรยาโดยที่ทุกคนนอนรวมกัน เหตุการณ์ที่ทั้งสามคนนอนรวมกันเช่นนี้ในแง่หนึ่งแสดงถึงการไม่แบ่งแยกตำแหน่งกับสถานภาพของแต่ละคน คงเองก็ถูกรวมให้เป็นสมาชิกภายในกลุ่ม ไม่ใช่อุบัติในฐานะคนนอกของครอบครัวโโมโกะกับมุทซูกิ

義父のいかいも人の好い笑顔を思いうかべて暗澹としてしまった。娘と、娘婿と、その恋人が川の字になって寝ているのをみたら、あのひとはどんな顔をするだろう。

(หน้า 70)

ผมนึกถึงใบหน้ายิ้มแย้มอย่างคนจิตใจสะอาดของพ่อตาแล้วมีนัย ถ้าได้มาเห็นลูกสาว ลูกเขยกับคนรักของลูกเขยนอนเรียงกันอย่างนี้ เขาจะทำหน้ายังไงหนอ

เหตุการณ์ข้างต้นแสดงถึงความสับสนยุ่งเหยิงในการจัดแบ่งสถานภาพของแต่ละคน ทั้งเป็นเหตุการณ์ที่ดูไม่ปกตินัก แม้แต่มุทซูกิผู้เป็นคนรักของคงยังรู้สึกกระอักกระอ่วนที่จะให้คงนอนรวมกับตนเองและภรรยา เมื่อเขาคิดถึงใบหน้าของพ่อตาที่ไม่ได้รู้เรื่องราวสนนิมทางเพศของตนก็ยังไม่สบายใจ เหตุการณ์ข้างต้นนอกจากจะตอกย้ำประเด็นเรื่องรูปแบบความสัมพันธ์ที่ผิดปกติแล้วยังแสดงถึงสถานภาพของคง โดยปกติผู้ที่ เป็นแขกย่อมต้องแยกออกมาอนคนเดียว แต่คงเป็นคนรักของมุทซูกิจึง

มีพื้นที่อยู่ในความสัมพันธ์มาก การแบ่งตำแหน่งที่นอนก็ทำได้ยากเพราะคนทั้งสามไม่รู้แน่ว่าควรจะใช้
เกณฑ์ใดกำหนดตำแหน่งดังกล่าว สำหรับตัวละครทั้งสามไม่มีเส้นแบ่งที่ชัดเจนว่าใครเป็นคนนอกของ
กลุ่มนี้ หากยึดมุทซุกิเป็นตัวกลาง ในฐานะคู่ของมุทซุกิ ทั้งโโมโกะและคางมีพื้นที่และตำแหน่งเท่า
เทียมกันในกลุ่ม แม้จะไม่ใช่คนรักอย่างออกหน้าออกตา คงก็ไม่ได้สำคัญสำหรับมุทซุกิน้อยไปกว่าโโม
โกะเลย คงไม่เพียงสนิทสนมกับครอบครัวของโโมโกะมุทซุกิในระดับพื้นผิวเท่านั้นแต่ยังสามารถมี
บทบาทใดๆในชีวิตคู่ของพวกเขาได้เพราะมุทซุกิ โโมโกะและคางถือเป็นสมาชิกในกลุ่มที่มี
สัมพันธ์ภาพแบบใกล้ชิด

โครงร่างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามปรากฏชัดในฉากที่คางเอ่ยชวนโโมโกะไปหามุท
ซุกิที่ทำงาน คำพูดของคางประกอบด้วยคำสำคัญคือ “เมีย” กับ “คนรัก” ซึ่งเป็นคำที่มีความหมาย
ใกล้เคียงกัน สิ่งที่น่าคิดคือ ทั้งโโมโกะกับคางต่างดำรงตนอยู่ในความสัมพันธ์สามเส้านี้ด้วยฐานะที่มั่นคง
พอๆกัน หากยึดถือตามหลักนิพนธ์ คำว่า “เมีย” นั้นดูมีน้ำหนักกว่าคำว่า “คนรัก” ก็จริง แต่คำนี้มี
น้ำหนักในแง่ของครรลองคลองธรรมของสังคม จากกรณีของโโมโกะเห็นได้ว่าแท้จริงแล้ว การเป็น
“เมีย” ไม่ได้หมายความว่า จะมีความรักรองรับอยู่เบื้องหลัง มีเพียงการยอมรับของสังคมเท่านั้น
สนับสนุน ในขณะที่คำว่า “คนรัก” หากมองในระดับปัจเจกนั้นนอกจากจะแฝงมิติของอารมณ์มากกว่า
แล้วยังแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ที่เป็นรูปธรรมมากกว่าเพราะถึงแม้ไม่มีกฎหมายรองรับแต่การที่คู่
ของตนยอมรับให้ดำรงฐานะนั้นก็เห็นเหตุผลเพียงพอที่คนคนหนึ่งจะเป็นคนสำคัญในกลุ่มได้ คำพูด
ของคางมีดังต่อไปนี้

睦月の仕事場に遊びに行こう、と言いだしたのはは紺くんだった。

「中略」

「それにさ、妻と愛人が一緒に訪問するなんてちょっといいよね」

(หน้า 140)

ไปเที่ยวที่ทำงานมุทซุกิกันเถอะ คางเป็นคนเอ่ยชวน(ย่อ)

“อีกอย่าง เมียกับคนรักไปเยี่ยมพร้อมกันนี่คือออกใช้มั๊ยล่ะ”

ข้อความดังกล่าวปรากฏในฉากที่คางไปเยี่ยมโโมโกะที่บ้าน คางได้เอ่ยปากชวนโโมโกะไปหามุท
ซุกิที่ทำงาน เขายกเหตุผลเสริมว่าทั้งภรรยาและคนรักไปเยี่ยมพร้อมกันนับเป็นเรื่องที่ดี สิ่งที่ปรากฏ
ในคำพูดของคางชี้ให้เห็นทั้งประเด็นเรื่องสายสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามกับประเด็นสถานภาพ
ของโโมโกะกับคาง แม้คำว่า “เมีย” กับ “คนรัก” จะทำให้เห็นสถานการณ์ไม่ปกติที่ชายคนหนึ่งไม่ได้มี
เพียงภรรยาคนเดียว แต่การที่คางเองกล่าวได้เฉยๆว่าโโมโกะเป็นภรรยาส่วนตัวคือคนรักของมุทซุกิ ส่วน
ฝ่ายโโมโกะก็ไม่ได้แสดงปฏิกิริยาใดต่อคำพูดที่คางเรียกตนเองว่าคนรักของสามีตนเอง ดังนั้นอนุมานได้

ว่าต่างฝ่ายต่างเข้าใจและยอมรับสถานภาพของอีกฝ่ายดี ทั้งต่างยินยอมให้อีกฝ่ายได้มีพื้นที่อยู่ใน ความสัมพันธ์แบบสามเส้านี้

ความสัมพันธ์ของโฌโกะกับมุทซูกิก่อรูปร่างขึ้นด้วยกรอบความคิดที่ยึดโยงกับ “ความเป็น ปกติ”^{*} นั่นคือการแต่งงานเมื่อถึงเวลาอันสมควรและแต่งงานกับบุคคลต่างเพศที่เหมาะสมกัน แม้ว่า แท้จริงแล้วมุทซูกิกับโฌโกะจะมีคุณสมบัติที่ผิดปกติอยู่ แต่การแสดงจากหน้าต่อสังคมเพื่อปกปิดความ ผิดปกติไว้ก็คือการพยายามดำรงอยู่ใน “ความเป็นปกติ” นั้น อย่างไรก็ตาม ครอบครัวยุคของมุทซูกิกับโฌ โกะแท้จริงก็คือครอบครัวที่ละเมิดกรอบจารีตเพราะนอกจากจะไม่ใช่ครอบครัวแบบผัวเดียวเมียเดียว แล้วยังประกอบด้วยคนที่รักเพศเดียวกัน หากพิจารณาในระดับปัจเจก นับว่าการริเริ่มความสัมพันธ์ ลักษณะนี้เป็นทางออกอย่างหนึ่งของกลุ่มตัวละครเอกเพราะเป็นการรับมือและประนีประนอมกับ กฎเกณฑ์ของสังคม อย่างไรก็ตาม ตัวละครเอกทั้งสามคนพอใจที่จะดำรงสายสัมพันธ์ลักษณะนี้แต่ รูปแบบความสัมพันธ์ของคนทั้งสามขัดแย้งกับขนบจารีตของสังคมจึงเป็นที่ยอมรับเพียงในกลุ่ม คือ ในระดับปัจเจก หากมองจากภายนอกนับว่าความสัมพันธ์ดังนี้ผิดประหลาดไปจากกรอบของสังคมมาก และเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาในภายหลัง เนื่องจากมีโอกาสที่คนส่วนใหญ่จะปฏิเสธและความสัมพันธ์นี้จะ ดำรงอยู่ไม่ได้ ในนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* นี้ปรากฏปัญหาความสัมพันธ์ของตัวละครเอกขึ้น ปัญหา นั้นไม่ได้เกิดจากการที่กลุ่มของตัวละครเอกต้องปะทะกับแนวคิดกระแสหลักของสังคมเท่านั้น แต่ยัง เกี่ยวข้องไปถึงความต้องการภายในของตัวละครเอกหญิงอย่างโฌโกะ ดังที่จะอภิปรายในหัวข้อต่อไป

3.4 ปมปัญหาของตัวละครเอก

ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะมุ่งวิเคราะห์ปมปัญหาจากมุมมองของตัวละครเอกหญิงโฌโกะเป็นสำคัญ เนื่องจากปมปัญหาของตัวละครนี้เป็นแกนกลางของการดำเนินเรื่อง อีกทั้งการขมวดปมและการคลี่คลาย ปมปัญหาในเรื่องนั้นส่งผลต่อตัวละครนี้เป็นหลัก ปัญหาของโฌโกะนั้นเป็นประเด็นระดับปัจเจก คือ เกี่ยวข้องกับความรู้สึกภายใน แต่ยังเชื่อมโยงไปถึงประเด็นระดับสังคม คือ ตัวละครโฌโกะต้องเผชิญ กับการเพ่งเล็งของคนรอบตัว เธอจึงต้องพยายามรักษาจากหน้าของความสัมพันธ์ระหว่างสามีเพื่อให้คน เหล่านั้นได้เห็นด้วย เฉพาะปมปัญหาด้านจิตใจของตัวละครนี้ ได้แก่เรื่องที่โฌโกะมีอารมณ์แปรปรวน รุนแรง แม้ว่าในดวบทหน้าเสนอความปรารถนาของโฌโกะไว้อย่างค่อนข้างคลุมเครือ ว่าตัวเธอคาดหวัง ความรักฉันทสามีมิภรรยาจากมุทซูกิหรือเพียงแค่ต้องการเกี่ยวข้องกับเขาอย่างมิตรแท้ แต่จากหลักฐานที่

* เชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องการทำให้เป็นปกติ (normalization) เป็นกระบวนการของสังคมแบบสมัยใหม่ ใช้เพื่อครอบงำ ควบคุมคนในสังคมให้อยู่ภายในวัฒนธรรมกระแสหลัก “การทำให้เป็นปกติ” ทำงานโดยกำหนดมาตรฐานสำหรับข้อปฏิบัติที่เหมาะสมและการแก้ไขส่วนที่เบี่ยงเบน จากข้อปฏิบัติอันเหมาะสมนั้น (ที่มา: Foucault, M., *Discipline and Punish: The Birth of Prison*, New York: Vintage Books, 1979, p.177-184.)

โมโกะปรารถนาจะใช้ชีวิตร่วมกับมุทซูกิตลอดไปทำให้เธอเชื่อมั่นได้ว่าเธอคาดหวังความรักอันที่สามิ ภรรยาจากเขา แม้เริ่มแรกโมโกะกับมุทซูกิจะไม่ได้แต่งงานกันบนพื้นฐานความรักดังเช่นคนอื่นๆ แต่เมื่อใช้ชีวิตคู่กับมุทซูกิไปสักระยะหนึ่ง โมโกะได้รู้สึกว่าเขาไม่อาจอยู่ได้โดยไม่มีมุทซูกิและความรู้สึก ดังนั้นได้เข้มขันรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ

อาการแปรปรวนของโมโกะล้วนแสดงถึงจิตใจที่ประหลาดของเธอ คล้ายกับว่าโมโกะกำลังเรียกร้องบางสิ่งจากมุทซูกิ หากเธอกำลังเรียกร้องความรักจากสามิ นั่นก็แสดงว่าระหว่างที่ใช้ชีวิตร่วมกับมุทซูกิ โมโกะได้เกิดความรู้สึกลึกซึ้งต่อเขาขึ้นมา ดังนั้น เมื่อคนรอบข้างสังเกตเห็นชีวิตครอบครัวอันผิดปกติของเธอและพยายามต่อต้านวิถีชีวิตเช่นนั้น โมโกะจึงรู้สึกเดือดร้อนเพราะต้องการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสามิ สรุปได้ว่า ปมปัญหาของโมโกะแบ่งเป็น 2 ประเด็นคือ โมโกะต้องการรักษาความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับมุทซูกิซึ่งถือเป็นปัญหาระดับปัจเจกและความสัมพันธ์ของตัวเธอกับสามิถูกสั้นคลอนจากบุคคลรอบข้างอันเป็นปัญหาระดับสังคม ดังที่จะอภิปรายต่อไปนี้

3.4.1 การต้องการรักษาความสัมพันธ์กับสามิของตัวละครเอกหญิง

หลังจากแต่งงานกัน ชีวิตคู่ของโมโกะกับมุทซูกิก็ดำเนินไปอย่างราบรื่น มุทซูกิปฏิบัติตัวดีต่อโมโกะมาก เฉพาะเรื่องการดูแลความเป็นอยู่ในบ้านมุทซูกิก็รับหน้าที่นั้นเกือบทั้งหมด เขายังรับมือกับอาการอารมณ์แปรปรวนของโมโกะได้อย่างใจเย็นด้วยความเอาใจจากใจจริง สิ่งนี้น่าจะเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้โมโกะเกิดพอใจในตัวเอง แต่การเป็นคนจิตใจดีของมุทซูกิได้ก่อให้เกิดปัญหาขึ้น คือ มุทซูกิเกิดวิตกกังวลไปว่าโมโกะจะไม่มีความสุขในชีวิตแต่งงาน ในเมื่อเขาเป็นไม่อาจเป็นคนรักที่แท้ของโมโกะ ได้จึงพยายามผลักดันให้โมโกะมีคนรักจริงๆ ของตัวเองบ้าง มุทซูกิคิดว่านั้นเป็นทางออกสำหรับโมโกะ ผู้เสียเปรียบต่อเขาในฐานะภรรยาในนาม แต่โมโกะแสดงท่าทีปฏิเสธอย่างชัดเจนทุกครั้ง

หลังจากแต่งงานใช้ชีวิตคู่ร่วมกับมุทซูกิ โมโกะเริ่มแสดงออกอย่างต่อเนื่องว่ามีใจประคิพัทธ์ต่อมุทซูกิและต้องการใช้ชีวิตร่วมกับเขาตลอดไป แต่ก็มีเหตุการณ์ที่กระทบให้โมโกะต้องหวั่นเกรงว่าตนจะต้องแยกจากมุทซูกิ ในวันที่มุทซูกิเสนอให้โมโกะมีคนรักของตนเองบ้าง โมโกะก็ร้องไห้อย่างหนัก ทั้งแสดงอาการตัดพ้อที่มุทซูกิจะให้เธอไปคบกับใครอื่น มุทซูกิต้องจำนนต่อท่าทีต่อต้านของภรรยา เขาสัญญาว่าจะไม่เอ่ยถึงเรื่องคนรักอีก ดังข้อความต่อไปนี้

笑子はずいぶんながいこと泣いていた。睦月が、とか、恋人が、とか、しゃくりあげながら訴えるのだけれど、結局何を言っているのかわからなかった。

「中略」

「恋人の話はもうしないよ」

โม่โกะร้องไห้อยู่นานทีเดียว เธอสะอึกสะอื้นพลางตัดพ้ออะไรสักอย่าง มุทซุกินะฮิ
คนรักนะ ฮิ แต่สุดท้ายผมก็ฟังไม่รู้เรื่องว่าเธอจะพูดอะไร(ย่อ)
“ผมจะไม่พูดเรื่องคนรักอีกแล้ว”

แม้นวนิยายจะไม่ได้เปิดเผยว่าเหตุใดโม่โกะจึงต้องไม่พอใจข้อเสนอของมุทซุกินะฮิถึงขนาดนี้ แต่จากการแสดงออกทำให้วิเคราะห์ได้ว่าเหตุที่โม่โกะไม่พอใจนั้นก็เพราะโม่โกะรู้สึกพอใจในตัวมุทซุกินะฮิอย่างจริงจังและต้องการมีมุทซุกินะฮิเป็นคนที่รักคนเดียว เมื่อมุทซุกินะฮิขยับเรื่องคนรักขึ้นมาพูด โม่โกะจึงได้ตระหนักว่ามุทซุกินะฮิไม่เคยรู้สึกถึงสิ่งที่เธอคิดกับเขาบ้าง ซึ่งการกระทำของมุทซุกินะฮิยังเท่ากับว่าผลักไสโม่โกะให้ห่างไกลจากการเป็นคนใกล้ชิดยิ่งขึ้น โม่โกะจึงรู้สึกเสียใจจนไม่อาจจะรับไว้ได้ มุทซุกินะฮิเองนั้นก็สะท้อนใจกับเหตุการณ์ดังกล่าว เขารู้สึกเศร้าอย่างลึกซึ้งและปลอบประโลมเธอโดยตะปลายนิ้วที่เปลือกตาของภรรยา การกระทำของมุทซุกินะฮินั้นแสดงถึงการปฏิเสธพันธะที่ใกล้ชิดในระดับหนึ่ง แต่ผู้วิจัยเห็นว่าการกระทำนี้เป็นเพียงความกรุณาจากจิตใจที่ดีงาม ไม่ใช่ความรักอย่างที่โม่โกะต้องการ ดังนั้น โม่โกะจึงต้องรู้สึกไม่มั่นคงต่อไป

ความต้องการกับความรู้สึกไม่มั่นคงเล็กๆ ของโม่โกะปรากฏชัดในวันทะนะบะตะซึ่งเป็นวันที่มีตำนานเกี่ยวข้องกับความรัก ในวันดังกล่าวผู้คนจะเขียนคำอธิษฐานลงในกระดาษแล้วนำไปแขวนไว้กับกิ่งไผ่ โม่โกะเองก็เขียนคำอธิษฐานต่างๆ มากมาย แต่เมื่อถึงคำอธิษฐานต่อตนเองกับมุทซุกินะฮิ โม่โกะกลับกังวลใจเกรงว่าคำอธิษฐานจะไม่ศักดิ์สิทธิ์มากพอจึงไม่ได้เขียนคำอธิษฐานนั้นลงในกระดาษ กลับปล่อยกระดาษที่จะใช้เขียนคำอธิษฐานนั้นให้เป็นกระดาษเปล่า

「あのね、ずっとこのままでいられますようにって、このたんさくにはそう願ったの。でも書いちゃうと効き目が減るような気がしてね、それで白紙の—」

(หน้า 151)

“เนี่ย ฉันอธิษฐานว่าขอให้เราอยู่กันอย่างนี้ตลอดไป แต่นั่นถ้าเขียนแล้วคำอธิษฐานจะศักดิ์สิทธิ์น้อยลง ก็เลยปล่อยไว้เป็นกระดาษเปล่า”

ข้อความดังกล่าวปรากฏอยู่ในบทสนทนาของโม่โกะกับมุทซุกินะฮิ โม่โกะกล่าวว่าต้องการให้ตนเองกับมุทซุกินะฮิได้อยู่ด้วยกันตลอดไป แต่มุทซุกินะฮิได้แย้งว่าไม่มีใครอยู่ได้โดยไม่เปลี่ยนแปลง โม่โกะได้ฟังดังนั้นก็พยายามยืนยันกรานว่าหากทั้งเขาและเธอตั้งใจจะอยู่ด้วยกันก็ย่อมต้องทำได้ ดังข้อความต่อไปนี้

「どうして急にそんなこと言うの。変わらずににいられてって言ったじゃない。二人ともそうしたいと思っているのに、どうしてそうできないことがあるの」

(หน้า 151)

“ทำไมจู่ๆพูดแบบนี้ล่ะ มุทซุกิเคยบอกว่าเรายู่กันแบบนี้ได้ไม่ใช่หรือ ถ้าทั้งสองคนอยากจะทำอย่างนั้นซะอย่าง ทำไมจะทำไม่ได้ล่ะ”

บทสนทนาข้างต้นแสดงให้เห็นมุมมองที่ขัดแย้งระหว่างโโมโกะกับมุทซุกิ เมื่อฝ่ายหนึ่งคาดหวังว่าจะได้ใช้ชีวิตร่วมกับอีกฝ่ายตลอดไป แต่อีกฝ่ายกลับสังเกตเห็นว่าระหว่างตนเองกับภรรยาจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น มุมมองดังกล่าวยังชี้ถึงระดับความปรารถนาที่แตกต่างกันระหว่างคนทั้งสอง มุทซุกิอาจพอใจที่ได้ใช้ชีวิตกับโโมโกะด้วยเหตุผลต่างๆ อย่างเช่น การรักษาหน้าตาทางสังคม หรือการเป็นคนดีพอที่จะเป็นมิตรกับโโมโกะได้ แต่เขาไม่เคยแสดงออกว่าต้องการความรักจากโโมโกะเลย มีเพียงฝ่ายโโมโกะที่แสดงความต้องการความรู้สึกจากมุทซุกิอย่างชัดเจน การที่โโมโกะไม่ได้เขียนคำอธิษฐานลงในกระดาษนั้นเท่ากับว่าโโมโกะไม่ได้สร้างสถานะขึ้น เมื่อไม่มีสถานะก็ย่อมไม่การสูญสลายหรือเปลี่ยนแปลง ในเมื่อโโมโกะหัวนเกรงว่าชีวิตคู่ของตนกับสามีต้องมียันเปลี่ยนไปจึงเลือกที่จะไม่เขียนคำอธิษฐานแต่แรก แต่เลือกที่จะปล่อยให้คำอธิษฐานนั้นมีอยู่โดยไม่ปรากฏรูปร่าง

ความปรารถนาของโโมโกะนั้นขมวดเกลียวแน่นขึ้นทุกที หลังจากได้ใช้ชีวิตคู่กับมุทซุกิมาระยะหนึ่ง โโมโกะก็ยังมีอารมณ์แปรปรวนรุนแรงโดยที่ตัวเธอเองและมุทซุกิก็ไม่รู้สาเหตุแน่ชัด ชีวิตแต่งงานของโโมโกะกับมุทซุกิราบรื่นดี ทั้งสองคนไม่เคยทะเลาะกันเลยตลอดระยะเวลาสี่เดือนครึ่งที่ใช้ชีวิตร่วมกัน ทว่าจิตใจของโโมโกะกลับไม่สงบสุขอย่างที่ควร ซ้ำเธอยังทุ่มอารมณ์ไม่ปกตินั้นใส่มุทซุกิอย่างร้ายกาจ ดังข้อความต่อไปนี้

結婚して四ヵ月半、お見合いから数えると八ヵ月になるが、私たちは一度もけんかをしたことがない。こういうのを、順風満帆というのだと思う。それなのに、私はひどくイライラしていた。原因は自分でもわからない。

睦月に対してとても残酷な気持ちになるのだ。とがった皮肉や意地の悪い冗談で、一日に何度も、睦月を傷つけてしまう。

(หน้า 72)

แต่งงานมาแล้วสี่เดือนครึ่ง ถ้านับจากตอนคู่ตัวนี้ก็ได้แปดเดือนแล้ว แต่เราไม่เคยทะเลาะกันเลยสักครั้ง แบบนี้ก็เรียกได้ว่าชีวิตแต่งงานราบรื่นดี แต่ว่าฉันกลับหงุดหงิดเหลือเกิน ไม่รู้เหมือนกันว่าทำไมฉันร้ายใส่มุทซุกิยิ่งกว่าร้าย ทั้งพูดจาเหน็บแนมทิ่มแทงทำร้ายจิตใจเขาวนละไม่รู้กี่ครั้ง

การแสดงออกของโฆโกะข้างต้นแสดงถึงภาวะอารมณ์ที่ไม่ปกติอย่างชัดเจน อารมณ์ดังนั้น น่าจะมีสาเหตุมาจากความปรารถนาที่จะได้ใกล้ชิดกับมูทซูกิมากกว่าที่เป็นอยู่ สิ่งที่น่าสังเกตคือ การที่ ทั้งสองคนไม่เคยทะเลาะกันเลยนั้น แท้จริงน่าจะสื่อว่าทั้งคู่ขาดการปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด การทะเลาะกันในแง่หนึ่งน่าจะแสดงถึงการคาดหวังในตัวอีกฝ่าย นั่นหมายความว่าคนที่ทะเลาะกันนั้นต้องเข้าไปมี พื้นที่ในชีวิตของอีกฝ่ายมากพอ อย่างเช่นครอบครัวของมิสุโฮะที่เธอนั้นทะเลาะกับแม่สามี ทว่าในกรณี ของโฆโกะกับมูทซูกินี้ สาเหตุที่ทั้งคู่ไม่ได้ทะเลาะกันเลยไม่น่าจะเป็นเพราะทั้งคู่เข้าใจกันดีแน่นอน ไม่ เช่นนั้น โฆโกะคงไม่มีการแปรปรวนอย่างที่เป็นอยู่ แต่น่าจะเป็นเพราะชีวิตคู่ของทั้งสองคนนั้นขาด คุณลักษณะของครอบครัวที่สมบูรณ์ หมายถึง ครอบครัวที่มีมิติของอารมณ์ต่างๆ อย่างเช่น ความรัก อย่างซาบซึ้งจริงๆ ความหวงแหน ความปรารถนาที่จะเข้าถึงพื้นที่ส่วนตัวของอีกฝ่าย เป็นต้น ดังเช่นที่ ปรากฏว่าคู่สมรสคาดหวังชีวิตหลังแต่งงานที่ประกอบด้วยความรู้สึกที่ดึงดูดกัน เช่น ความรัก การ เกี่ยวข้องกันทางกาย ความเสน่หา การเป็นเพื่อนคู่คิดและสภาวะที่เป็นอุดมคติต่างๆ โฆโกะเองน่าจะมี ความรู้สึกลึกซึ้งต่อมูทซูกิและคาดหวังความใกล้ชิดจากเขา แต่มูทซูกิกลับไม่ได้ตอบสนองต่อความ ปรารถนาของโฆโกะเลย กล่าวคือ โฆโกะกับมูทซูกินั้นเป็นคู่สามีภรรยาที่ขาดการสื่อสารกันอย่าง เหมาะสมและระดับความคาดหวังต่อความรักของทั้งสองฝ่ายนั้นไม่เท่ากัน

การสื่อสารกันในครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตคู่ การเปิดเผยตนเอง (self disclose) จะช่วยเพิ่ม ความเข้าใจระหว่างกันและรักษาความรู้สึกใกล้ชิดกันได้ ในบางกรณีคู่สามีภรรยาใช้เวลาอยู่ด้วยกันไม่ น้อยแต่กลับไม่เข้าใจกันอย่างแท้จริง การสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยสร้างความพอใจในชีวิต คู่ได้มากกว่า⁷ ในกรณีของมูทซูกิกับโฆโกะนั้นเข้าข่ายชีวิตคู่ที่ขาดการปฏิสัมพันธ์กันอย่างมี ประสิทธิภาพ เพราะถึงแม้ทั้งสองคนจะปฏิบัติดีต่อกัน แต่ทั้งสองคนกลับไม่เข้าใจความคิดของอีกฝ่าย อย่างแท้จริง สาเหตุหนึ่งน่าจะเป็นเพราะทั้งสองฝ่ายมีปมที่ทำให้ไม่สนิทใจกันดังที่โฆโกะกล่าวว่าทั้ง มูทซูกิกับตัวเธอนำเรื่องข้อบกพร่องของตนเองมาเป็นเหตุผลของการเกรงอกเกรงใจกันจึงไม่ได้แสดง ความคิดความต้องการของตนออกมาให้ชัดเจน จะเห็นได้ว่าเมื่อโฆโกะไม่พอใจก็ได้แต่แสดงออกด้วย อากาการค่อมคั่ง ส่วนมูทซูกินั้นไม่เคยเปิดเผยความคิดเห็นของตนออกมาอย่างชัดเจนอยู่แล้ว

セックスのない淋しさはなく、それをお互いにコンプレックスにして気を使っていることの窮屈

(หน้า 181)

ไม่ใช่ความอับอายเพราะไร้เซ็กส์ แต่เพราะเราเอาเรื่องนี้มาเป็นปมทำให้ไม่สนิทใจกัน

6 Scott Coltrane, Randall Collins, *Sociology of marriage & the family : gender, love, and property*, Wadsworth, California, 2001, p. 379.

7 Chris Sergin, Jeanne Flora, *Family Communication*, Lawrence Erlbaum Associates, New Jersey, 2005, p. 138.

ทั้งการแสดงออกทางคำพูดและการกระทำของโม่โกะที่ผ่านมามีทำให้คิดได้ว่าอารมณ์แปรปรวนของโม่โกะเป็นเพราะเธอชอบมุ่ซุกิแบบหญิงชายแต่กลับได้เป็นเพียงภรรยาในนาม โม่โกะที่มีความต้องการอยู่ดีๆให้มุ่ซุกิหันมารู้สึกถึงตัวเองเช่นกันจึงรู้สึกกดดันจนไม่อาจควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ แต่แม้จะสมมุติเหตุการณ์ให้มุ่ซุกิได้เข้าใจความต้องการของโม่โกะ แต่ในระดับจิตใจเขาก็ไม่สามารถช่วยโม่โกะจัดการอารมณ์ดังนั้นได้อยู่ดี สิ่งที่เขาพอจะทำได้ก็คือทำให้โม่โกะมั่นใจว่าเขาจะอยู่กับเธอตลอดไป แต่แล้วมุ่ซุกิก็ไม่อาจทำเช่นนั้นได้เพราะเมื่อสังครอบข้างรู้ถึงความสัมพันธ์อันผิดจารีตของคนทั้งสาม ปรากฏว่าทั้งมุ่ซุกิและโม่โกะไม่อาจรับมือกับแรงกดดันจากคนรอบข้างได้ ดังที่จะอภิปรายในหัวข้อต่อไป

3.4.2 ความสัมพันธ์ที่ถูกฉีกขาดจากบุคคลรอบข้าง

นอกจากปัญหาในระดับปัจเจกแล้ว โม่โกะยังต้องเผชิญกับปัญหาจากสังครอบข้าง ปัญหาทั้งสองอย่างนี้ล้วนเกี่ยวข้องกับเรื่องความสัมพันธ์ของเธอกับมุ่ซุกิทั้งสิ้น สังครอบข้างนั้นเป็นตัวแปรที่เร่งให้ปมปัญหาของโม่โกะยิ่งขมวดปมแน่นขึ้น กล่าวคือ หลังจากที่พ่อแม่ของทั้งสองฝ่ายได้รู้ถึงปัญหาส่วนตัวของลูกเขยกับลูกสะใภ้ของตน รวมถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมุ่ซุกิกับกง คนเหล่านั้นก็ได้เข้ากดดันชีวิตคู่ของคนทั้งสอง มุ่ซุกิเองถูกผู้ใหญ่คาดหวังให้เลิกกับกงไม่เช่นนั้นเขาก็ต้องแยกทางกับโม่โกะซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ของทั้งคู่ต้องจบลง เมื่อคนรอบข้างไม่ยอมรับวิถีชีวิตของคนทั้งสาม ผู้ที่ต้องร้อนใจที่สุดก็คือ โม่โกะ เพราะเธอไม่ต้องการสูญเสียมุ่ซุกิไป ตามที่ปรากฏแต่แรกว่าโม่โกะได้พยายามทำทุกอย่างเพื่อรักษาสายสัมพันธ์ระหว่างเธอกับสามี ไม่ว่าจะเป็นการดึงกงให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตคู่ เมื่อพ่อแม่รู้ว่ามุ่ซุกิเป็นชายรักร่วมเพศเธอก็โกหกพ่อแม่ว่าตนเองตั้งใจจะมีลูกกับมุ่ซุกิ

ผลกระทบจากการเพ่งเล็งของพ่อแม่ได้ตกอยู่ที่สภาพจิตใจของโม่โกะนั้นเอง ยิ่งถูกบีบคั้นมากเท่าไรเธอก็ยิ่งมีอาการแปรปรวนมากขึ้นเรื่อยๆตามความรุนแรงของปัญหา หลังจากที่มิมีแนวโน้มน่าพอกับแม่จะเข้ามาตัดสินชะตาชีวิตของเธอกับสามี โม่โกะก็ยิ่งวุ่นวายใจเพราะเธอต้องการให้ชีวิตคู่ของตนกับมุ่ซุกิดำเนินต่อไป โม่โกะคิดว่าเหตุการณ์ที่พอกับแม่พยายามเข้ามาจัดการเรื่องชีวิตของตนนั้นทำให้เรื่องราวยุ่งวุ่นวาย เธอเพียงต้องการจะรักษาชีวิตแต่งงานของตนกับมุ่ซุกิเท่านั้น ทั้งที่ก่อนหน้านี้เธอไม่เคยคิดจะปกป้องอะไรเลย

どうしてこんなにこじれてしまったんだろう。私は睦月と二人の生活を守りたいだけなのだ。失うものなんて何もないはずだった、私たちの結婚生活。何かを守るなんてこと、私は睦月と出会うまで考えたこともなかった。

(หน้า 169)

ทำไมเรื่องราวมันยุ่งยากอย่างนี้นะ ฉันแค่อยากปกป้องชีวิตคู่ของฉันกับมัทซึกิสองคนเท่านั้น ชีวิตแต่งงานของเราสองคนที่ไม่มียะไรต้องสูญเสีย ก่อนที่จะมาเจอมัทซึกิ ฉันไม่เคยคิดจะปกป้องอะไรสักอย่างด้วยซ้ำ

การที่โมโกะลุกขึ้นมาปกป้องชีวิตคู่ของตนเองกับสามีทั้งที่ไม่เคยปกป้องสิ่งใดมาก่อน แสดงว่ามัทซึกิเป็นคนสำคัญต่อโมโกะมาก โมโกะยอมกระทั่งพูดปิดกับพ่อแม่ของตนว่าตั้งใจจะมีลูกกับมัทซึกิ การโกหกนั้นเป็นความผิดร้ายแรง แต่โมโกะก็ยอมแลกเพื่อให้พ่อกับแม่เลิกเพ่งเล็งครอบครัวของเธอ ในเดียวกันนั้นโมโกะกลับไปขอให้มัทซึกิช่วยโกหกพ่อแม่ว่าเลิกกับคงแล้วเพื่อให้พ่อแม่เชื่ออย่างสนิทใจ เมื่อมัทซึกิไม่ยอมร่วมมือด้วย โมโกะก็มีอารมณ์แปรปรวนรุนแรงขึ้นมาอีกเพราะเล็งเห็นแล้วว่าปัญหาจะไม่จบลงได้ หากเป็นเช่นนั้นเท่ากับว่าโมโกะต้องแยกจากมัทซึกิ ในเหตุการณ์นั้น มัทซึกิเข้าระงับอาการอาละวาดของโมโกะโดยกอดเธอไว้ไม่ให้ดิ้น เมื่อมัทซึกิกระทำดังนั้น โมโกะจึงได้รู้สึกว่าร่างกายตนเองสั่นอย่างรุนแรง แล้วในที่สุดเธอก็ตระหนักว่าไม่อาจมีชีวิตอยู่โดยปราศจากมัทซึกิได้ ดังเหตุการณ์ต่อไปนี้

どうして結婚なんかしたんだろう。どうして睦月を好きになんかになったんだろう。
睦月がうしろから抱きかかえるようにして私をおさえる。そうされてみてはじめて、私は自分がひどく震えていることに気がついた。自分でもコントロールができないまま、ますます泣き声が大きくなってしまふ。私はもう、睦月なしでは暮らせない。

(หน้า 180)

ทำไมฉันถึงได้อยากแต่งงานนะ ทำไมฉันต้องชอบมัทซึกิด้วยล่ะ
มัทซึกิอ้อมมากอดฉันไว้จากด้านหลังไม่ให้ดิ้น พอมัทซึกิทำอย่างนั้นฉันจึงได้รู้สึก
ว่าตัวเองกำลังสั่นอย่างระงับไม่อยู่ เสียงร้องให้ดังขึ้นเรื่อยๆ ฉันมีชีวิตอยู่โดยไม่มี
มัทซึกิไม่ได้

เหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นความสับสนภายในจิตใจของโมโกะ นอกจากความโกรธเกรี้ยวแล้ว ในความคิดของเธอนั้นประกอบด้วยความหวังเกรงว่าจะไม่อาจใช้ชีวิตคู่กับมัทซึกิต่อไปได้ ทั้งยังมีอารมณ์ที่ประปรายอย่างคนที่ไม่เคยได้รับความรักอย่างที่ต้องการ ทั้งความโหยหาผู้เป็นที่รัก ข้อนี้ชี้ให้เห็นว่า ปัญหาจากสัจจกรอบข้างนั้นเชื่อมโยงกับปัญหาในระดับจิตใจของโมโกะ เพราะปัญหาของเธอก็คือการปรารถนาความรักจากมัทซึกิและต้องการใช้ชีวิตอยู่กับเขาเรื่อยไป เมื่อเหตุการณ์ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง ปมปัญหาของเธอจึงเผยออกมาในรูปอาการผิดปกติทางใจและทางพฤติกรรม

โมโกะนั้นไม่สามารถจัดการอารมณ์ของตนเองได้แต่แรกอยู่แล้ว ส่วนพ่อกับแม่ที่คิดว่าตนเองกำลังสะสมปัญหาให้ลูกแท้จริงแล้วกำลังเข้าซ้ำให้ปัญหานักยิ่งขึ้น ส่วนมูทซูกิผู้เป็นสามีที่ถูกต้องตามกฎหมายก็ไม่อาจช่วยบรรเทาปัญหาของโมโกะได้เลย ไม่ว่าจะเป็นปัญหาอารมณ์แปรปรวนที่มีมูทซูกิเป็นสาเหตุหรือปัญหาที่ถูกพ่อแม่บีบคั้น สำหรับปัญหาด้านอารมณ์ของโมโกะนั้นหลังจากที่ตัวเธอได้แต่งงานและปัญหาได้รุนแรงมากขึ้น สาเหตุหนึ่งก็เพราะอารมณ์ของโมโกะซับซ้อนมากขึ้น กล่าวคือ โมโกะคาดหวังความรู้สึกซึ่งจากมูทซูกิ เมื่อมูทซูกิไม่ได้มองโมโกะอย่างคนรักเธอจึงผิดหวัง แต่ในขณะเดียวกัน เมื่อมูทซูกิเสนอตัวช่วยเหลืออาการผิดปกติของเธอ โมโกะกลับปฏิเสธความอาทรนั้นเพราะเธอไม่ต้องการพึ่งพามูทซูกิมากเกินไป สรุปว่าโมโกะกระทำสิ่งที่ขัดแย้งในตัวเอง เธอต้องการเข้าใกล้มูทซูกิให้มากขึ้นแต่กลับพยายามถอยห่างจากเขา พิจารณาจากความคิดของโมโกะแล้ว เหตุที่เธอไม่ยอมให้มูทซูกิต้องร่วมรับผิดชอบปัญหาของตนเองก็เพราะมูทซูกิเป็นคนดีมากเกินไปจนโมโกะเกรงใจและไม่ต้องการให้เขาลำบากไปด้วย ความจริงข้อนี้ปรากฏในเหตุการณ์หลังจากที่โมโกะไปปรึกษาจิตแพทย์ มูทซูกิเสนอตัวว่าตัวเขาเองก็เป็นแพทย์เช่นกันจึงน่าจะช่วยเหลือโมโกะได้ แต่โมโกะปฏิเสธพลางคิดว่าตนเองพึ่งพามูทซูกิมากเกินไป เมื่อมูทซูกิล้อเล่นว่าตนเองเป็นที่ชื่นชอบของบรรดาคนไข้อยู่ไม่น้อย โมโกะกลับแสดงอาการไม่พอใจว่าการที่มูทซูกิทำตัวเป็นคนดีก็ไม่ได้หมายความว่าทุกอย่างจะดีเสมอไป

睦月はおもむろに咳ばらいをし、僕も医者なんだけどね、と言った。

「だめなの」

私はうつむいた。睦月じゃだめなのだ。なんにもならない。私はどんどん睦月にたよってしまう。私が黙っていると、患者の人気、けっこうあるんだけどなあ、と言って笑う。その、睦月らしくもなく月並みな冗談が、あまりにもとってつけたような感じだったので、私は胸がしわしわになった。

「善良ならいいってもんじゃないのよ」

自分の言葉のとげにおどろいて、私はいそいでドーナツをほおぼった。

「主治医者格か」

(หน้า 87-88)

มูทซูกิกระแอมอย่างจงใจ พูกว่า ผมก็เป็นหมอนะ

“ไม่ได้หรอก”

ฉันก้มหน้า มูทซูกิช่วยฉันไม่ได้ มันไม่ได้ผลหรอก ฉันเอาแต่พึ่งมูทซูกิมากขึ้นเรื่อยๆ พอฉันนั่งเงียบ มูทซูกิก็พูดว่า ผมก็เป็นที่ชื่นชอบของคนไข้มากพอสมควรเลยนะ แล้วหัวเราะ เป็นการล้อเล่นง่ายๆที่ไม่สมกับเป็นมูทซูกิเลย ฉันรู้สึกต่อต้านขึ้นมา เจ็บที่หัวใจเกินจะทน

“ไม่ใช่ว่าทำตัวเป็นคนดีแล้วจะดีเสมอไปหรอกนะ”

ฉันตกใจกับคำพูดที่มแทงของตัวเอง จึงรีบยึดโคนัทเข้าปาก

“ปัญหาเรื่องคุณสมบัติแพทย์ของผมสินะ”

มุทชุกิเสนอตัวที่เล่นที่จริงเข้าช่วยเหลือโโมโกะในฐานะแพทย์ แท้จริงแล้วเขาตั้งใจกระทำในฐานะสามีที่พยายามทำหน้าที่ต่อภรรยา ทว่าโโมโกะกลับเชื่อว่ามุทชุกิไม่มีทางช่วยเหลือตนเองได้แน่นอน ความคิดที่ว่าตนเองเอาแต่พึ่งพาสามีมากเกินไปและพยายามหลบเลี่ยงไม่ให้เขาช่วยเหลือนั้น แสดงว่าโโมโกะต้องการรักษาระยะห่างจากมุทชุกิเพื่อไม่ให้เขาได้รับรู้หรือลำบากไปกับปัญหาของตนเอง ความรู้สึกเจ็บปวดใจของโโมโกะน่าจะไม่ใช่เพราะเธอไม่พอใจมุทชุกิ แต่เป็นเพราะเธอไม่พอใจในข้อบกพร่องของตนเอง โโมโกะนั้นตระหนักเสมอว่ามุทชุกิเป็นคนดี ดังนั้นเธอจึงไม่ต้องการให้คนดีอย่างมุทชุกิต้องเดือดร้อนเพราะเรื่องของตน จากเหตุการณ์ทั้งหมด ทำให้เห็นได้ว่าการเป็นคนดีของมุทชุกิไม่ได้ช่วยบรรเทาปัญหาทางอารมณ์ของโโมโกะอย่างที่ควรจะเป็น แต่กลับทำให้ปัญหาดังกล่าวแก้ไขยากยิ่งกว่าเดิม

นอกจากปมปัญหาของโโมโกะจะคลี่คลายลงไม่ได้เพราะคุณลักษณะของมุทชุกิกับวิถีคิดของตัวโโมโกะเองแล้ว ในด้านการกระทำ มุทชุกิเองก็ไม่พยายามรับมือกับปัญหาเท่าที่ควร มุทชุกิดำกับโโมโกะตรงที่ไม่แสดงเจตจำนงอย่างเด่นชัดที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว กลับยินยอมรับเหตุการณ์ต่างๆ โดยคุณิเห็นได้จากที่เขาแสดงท่าทียอมรับการวิพากษ์ของพ่อโโมโกะว่าตัวเขาขาดคุณสมบัติของผู้ชายที่จะแต่งงาน โโมโกะได้ฟังดังนั้นก็ไม่พอใจกับคำพูดของเขาถึงกับตำหนิว่ามุทชุกิไม่ฉลาด

「. . . お義父さんも言ってたじゃないか。根本的に結婚の資格がないのは僕の方なんだよ」

おどろいたように笑子は僕の顔を見た。大きな目がみるみる怒りを帯びる。

「頭悪いんじゃないの」

(中略)

そんな風に愛される価値があるのかどうか、すっかり自信がなくなってしまう。

(หน้า 161-165)

“พ่อก็พูดไม่ใช่หรอ คนที่ไม่มีคุณสมบัติจะแต่งงานคือผม”

โโมโกะมองหน้าผมอย่างตกใจ ดวงตากลมโตมีแววโกรธเคือง

“คุณมันโง่”

(ย่อ)

ผมรู้สึกไม่มั่นใจขึ้นมาว่ามีค่าพอที่โโมโกะจะทุ่มเทความรักให้มากขนาดนั้นหรือ

เปล่า

ท่าทีของมุทชุกิชี้ให้เห็นลักษณะนิสัยของเขาอีกอย่างหนึ่ง นอกจะเป็นคนดีแล้ว เขายังเป็นคนที่ยอมตนอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ต่างๆ ก่อนหน้านี้ผู้วิจัยเคยเสนอว่ามุทชุกิไม่ยอมช่วยโโมโกะ โทกพอกับแม่

เพราะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ครึ่งนี้มุทชุกิแสดงออกว่ายอมจำนนต่อคำวิพากษ์ของผู้ใหญ่ ความคิดเห็นของ พ่อโฆโกะนั้นเปรียบได้กับกรอบความคิดของสังคมส่วนใหญ่ที่ปฏิเสธความสัมพันธ์ที่ขัดกับขนบของ สังคมและมุทชุกิเองให้ความสำคัญกับสิ่งนั้น ทั้งที่จริงแล้วโลกที่เหมาะสมกับตัวเขาคือโลกระหว่างเขา โฆโกะและคาง โฆโกะเองก็แสดงออกมามากกว่ารสนิยมทางเพศของเขาไม่ใช่อุปสรรคของชีวิต แต่งาน แต่มุทชุกิกลับละเลยความเห็นของโฆโกะและรับฟังเสียงจากสังคมรอบข้างซึ่งเป็นโลกที่อยู่ ไกลตัว แสดงว่ามุทชุกิเองแม้จะมีอัตลักษณ์ที่แย้งกับวัฒนธรรมกระแสหลักแต่ส่วนหนึ่งก็ยังดำรงตนอยู่ ภายใต้อกรอบความคิดต่างๆ ดังนั้น มุทชุกิไม่ใช่คนที่เข้าต่อต้านวิถีของสังคมอนุรักษ์นิยม บุคลิกลักษณะเช่นนี้ยังซ้ำให้สถานการณ์ความสัมพันธ์ของเขากับโฆโกะเสี่ยงที่จะจบลง

เมื่อโฆโกะไม่อาจแก้ปมปัญหาให้กับตัวเองได้ อีกทั้งลำพังมุทชุกิก็ไม่อาจช่วยคลายปมปัญหา ให้กับโฆโกะได้จึงต้องพึ่งพาตัวละครคง เพื่อให้ปมปัญหาของโฆโกะคลี่คลายไปได้ ดังที่จะกล่าวใน หัวข้อต่อไป

3.5 บทบาทสำคัญของตัวละคร “มือที่สาม”

กรอบความคิดที่ยึดโยงกับจารีตของสังคมสมัยใหม่ส่งผลให้เกิดความเข้าใจต่อตัวละคร “มือที่ สาม”ว่าอยู่ในฐานะที่จะก่อให้เกิดปัญหาต่อตัวละครเอก แต่ตัวละคร “มือที่สาม”ในนวนิยายเรื่อง *เป็น ประกาย* กลับมีบทบาทที่ขัดแย้งกับกรอบความคิดข้างต้นเพราะช่วยแก้ไขปัญหามาให้แกตัวละครเอก ดังต่อไปนี้

3.5.1 มโนทัศน์ที่กำหนดสถานภาพ “มือที่สาม”

เมื่อพิจารณาถึงตำแหน่งของตัวละครเอกทั้งสาม คนนั้นอยู่ในฐานะผู้รักของมุทชุกิผู้มีภรรยาตาม กฎหมาย หากอ้างอิงกับกรอบจารีตของสังคมดังนี้แล้ว นับว่าคงเป็นตัวละคร “มือที่สาม” ของนวนิยาย เรื่อง *เป็นประกาย* ในเมื่อสังคมยอมรับว่ามุทชุกิกับโฆโกะเป็นสามีภรรยาโดยเปิดเผย คงก็คือคนนอกที่ เข้าไปแทรกอยู่ในชีวิตคู่ของทั้งสองคนส่งผลให้ความสัมพันธ์ฉันท์สามีภรรยาของโฆโกะกับมุทชุกิมี ลักษณะแตกต่างจากคู่สมรสโดยทั่วไป ในมโนทัศน์ของสังคมเชื่อว่าผู้ที่ “มือที่สาม” อย่างคงคือผู้ที่ จะ ส่งผลเสียต่อความสัมพันธ์ของคน มโนทัศน์ดังนี้ปรากฏผ่านมุมมองของพ่อแม่มุทชุกิกับโฆโกะซึ่งเป็น ตัวแทนของสังคมจารีต โดยเฉพาะพ่อของโฆโกะนั้นต้องการให้มุทชุกิแยกทางกับคางอย่างเด็ดขาด เพราะไม่ยอมรับครอบครัวที่สามมีใครอีกคน ซ้ำคนรักนั้นยังเป็นผู้ชายอีกด้วย ในฉากที่พ่อแม่ของโฆ โกะกับมุทชุกิมารวมตัวกันหลังจากที่ผู้ใหญ่ฝ่ายโฆโกะรู้ว่ามุทชุกิเป็นชายรักร่วมเพศ พ่อของโฆโกะเอย ่ถามมุทชุกิว่าจะแยกกับคางได้แน่หรือไม่

「それで、君はその、何とかいう恋人と別れるんだらうね」

(หน้า 163)

แล้วเธอจะเลิกกับคนรักคนนั้นได้ใช่ไหม

ข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่าผู้ใหญ่ของทั้งสองฝ่ายตกอยู่ภายใต้อุดมการณ์ความรักแบบคู่ครองคนเดียวระหว่างชายจริงหญิงแท้ กล่าวคือ พ่อแม่ของโฌโกะมูทซูกิเชื่อว่ารูปแบบความสัมพันธ์ดังกล่าวเท่านั้นที่ถูกต้องชอบธรรมในสังคม อุดมการณ์ข้างต้นเป็นผลมาจากกระแสแนวคิดแบบสมัยใหม่ที่ประกอบด้วยวาทกรรมการพัฒนาแบบตะวันตก* วาทกรรมการพัฒนาตามแบบตะวันตกนั้นมุ่งเน้นที่ความก้าวหน้าและความเจริญของสังคม ดังนั้น คนในสังคมจึงจำเป็นต้องยึดถืออุดมการณ์เดียวกันเพื่อให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ในกระบวนการนี้ สังคมจึงได้กำหนดความหมายและให้คุณค่ากับสิ่งต่างๆว่าสิ่งใดปกติหรือผิดปกติ การให้คุณค่าดังกล่าวก็คือการเลือกคุณลักษณะที่ยอมรับได้กับยอมรับไม่ได้ คุณลักษณะดังกล่าวจะนำไปใช้ในกระบวนการครอบงำและควบคุมให้สมาชิกในสังคมอยู่ในกรอบที่สถาบันต่างๆสถาปนาขึ้นมา สมาชิกในสังคมต้องดำรงตนอยู่ภายในคุณลักษณะที่ยอมรับได้เท่านั้น

อนึ่ง กระบวนการให้ความหมายและคุณค่ากับสิ่งต่างๆดังที่ได้กล่าวมานั้น ในแง่หนึ่งได้ทำให้เกิดมายาคติต่อเรื่องหนึ่งๆ มายาคตินี้เป็นระบบ ระเบียบและรูปแบบวิธีการสร้างความหมายอย่างหนึ่ง มีกระบวนการทำให้สังคมยอมรับในวงกว้าง มายาคติคือการพูด/การใช้ภาษาแบบหนึ่งที่กระทำผ่านวาทกรรม ถูกกำหนดโดยเจตนามากกว่าความจริง⁸ มายาคติทำงานโดยบิดเบือนความหมายเดิมและใส่ความหมายใหม่ให้แก่สิ่งหนึ่ง เช่นในกรณีของความสัมพันธ์ของกลุ่มมุทซูกิซึ่งแตกต่างไปจากความสัมพันธ์แบบคู่ครองคนเดียวนี้ หากมองถึงความหมายในระดับมายาคติแล้ว สายสัมพันธ์ของพวกเขาไม่ใช่เพียงกลุ่มของผู้ที่พอใจจะอยู่ร่วมกันแต่ยังสื่อถึงการละเมิดกรอบจารีตกับค่านิยมของสังคม ฝ่ายผู้ใหญ่ที่เชื่อในมายาคติว่าความสัมพันธ์ที่มีลักษณะไม่ตรงตามขนบของสังคมเป็นสิ่งที่ไม่ดี พวกเขาจึงเห็นว่าความสัมพันธ์นั้นผิดปกติและไม่ควรดำรงอยู่ต่อไป กล่าวถึงเฉพาะกรณีของคองกับมุทซูกิ ใน

* หมายถึง กระบวนการที่ชาติตะวันตกเข้าไปเปลี่ยนแปลงสังคมของภูมิภาคอื่นๆ เช่น เอเชีย แอฟริกา โดยสถาปนาความคิด ความเชื่อเข้าครอบงำชาติอื่นๆให้ยอมรับว่าตนเองเป็นประเทศด้อยพัฒนาและอาชกรรมตะวันตกดีกว่า สิ่งที่มีที่เป็นอยู่ในสังคมตะวันตกเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาสูงสุดชาติอื่นๆจึงสมควรปรับเปลี่ยนตนเองตามอย่างตะวันตก ในกระบวนการนี้ผู้ที่มีบทบาทในการพัฒนาคือรัฐ การพัฒนาแบบตะวันตกจึงเชื่อมโยงกับอุดมการณ์ของรัฐ (ที่มา: ไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร, วาทกรรมการพัฒนา อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณะและความเป็นอื่น, วิชาษา, กรุงเทพฯ, 2542, หน้า 42-64.)

⁸ ไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร, สัญวิทยา โครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์, วิชาษา, กรุงเทพฯ, 2545, หน้า 145.

พรรณณะแบบสมัยใหม่* ซึ่งได้แบ่งแยกการรักเพศเดียวกันออกจากรักต่างเพศมองว่าความรักของทั้งสองคนเป็นสิ่งที่ผิดปกติ สืบเนื่องจากวาทกรรมในยุคสมัยใหม่ซึ่งได้กำหนดลักษณะของความสัมพันธ์ของคนไว้ดังนี้ วาทกรรมดังกล่าวมีเพื่อรองรับอุดมการณ์การพัฒนาที่เชื่อมโยงถึงประเด็นต่างๆ อย่างเช่น เรื่องทุนนิยม เรื่องประชากร สิทธิมนุษยชน เป็นต้น นอกจากวาทกรรมความรักต่างเพศแล้ว ยังมีวาทกรรมเรื่องคูครองคนเดียวซึ่งเป็นผลมาจากการเผยแพร่กระแสแนวคิดต่างๆ จากโลกตะวันตกในฐานะที่เป็นผู้นำความศิวิไลซ์มาสู่โลกตะวันออกอีกด้วย ญี่ปุ่นเองได้เปิดรับกระแสแนวคิดต่างๆ มาจากตะวันตกเมื่อครั้งปฏิรูปประเทศในสมัยเมจิ ระเบียบวิธีคิดดังนี้จึงตกผลึกมาจนถึงสังคมยุคปัจจุบัน กลุ่มของมัทซึกิที่ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่ปรากฏวาทกรรมต่างๆ ข้างต้นจึงย่อมถูกปฏิเสธจากกลุ่มของพ่อแม่อันเป็นตัวแทนของคนส่วนใหญ่ในสังคม โดยเฉพาะคงซึ่งเป็น “ผู้รัก” ของมัทซึกินั้นถูกเพ่งเล็งมากที่สุดและเป็นที่พิจารณาว่าควรจะหายไปจากครอบครัวของมัทซึกิกับโโมโกะ

ในคตินิยมใหม่ซึ่งยึดโยงกับกฎเกณฑ์และจารีต ตัวละครคงไม่ควรเกี่ยวข้องกับมัทซึกิในฐานะคนรักอีกต่อไปเพราะคงสื่อถึงการสั่นคลอนศีลธรรมอันดี ศีลธรรมอันดีในที่นี้หมายถึงการมีคูครองเพียงคนเดียวและถูกต้องตามประเพณี ด้วยเหตุที่คงยังเกี่ยวข้องกับมัทซึกิซึ่งมีภรรยาที่ถูกต้องตามกฎหมายอยู่แล้วจึงกล่าวได้ว่าเขาคือฝ่ายที่กระทำผิดทำนองคลองธรรม คงเป็นข้อตรงข้ามกับความถูกต้องและเป็นผู้ที่แทรกแซงความสัมพันธ์คนอื่น ดังนั้น ตัวละครคงจึงตกอยู่ในฐานะ “มือที่สาม” ของความสัมพันธ์ระหว่างโโมโกะกับมัทซึกิ หากวิเคราะห์สถานภาพของคงโดยใช้แนวคิดมายาคติแล้วจะพบว่าตัวละคร “มือที่สาม” คงสื่อถึงผู้ที่ก่อปัญหาในความสัมพันธ์ของคนสองคนเพราะมายาคติของผู้ที่เกี่ยวข้องกับสามีของผู้อื่นย่อมออกมาในรูปที่ว่าเป็นผู้ที่จะทำลายความสัมพันธ์ระหว่างสามีภรรยา แม้ว่าแท้จริงแล้วคงจะไม่เคยคิดหรือลงมือกระทำเช่นนั้น

มายาคติไม่ใช่ข้อเท็จจริงแต่เป็นการขบเน้นความหมายหนึ่งๆ ขึ้นมาให้เด่นชัดกว่าความหมายเดิม ดังนั้นมายาคติจึงใช้สร้างความชอบธรรมให้ความหมายใดความหมายหนึ่ง ทำให้สิ่งที่กล่าวถึงกลายเป็นธรรมชาติ เป็นระบอบของความจริง ทั้งที่จริงแล้วมายาคติเป็นระบบของการสื่อความหมายที่ผันตัวเองสู่ระบบของความจริงเท่านั้น สิ่งที่ยึดถือว่าเป็นข้อควรปฏิบัติต่างๆ ล้วนเกิดจากการสร้างความเป็นจริงทางสังคมทั้งนั้น อย่างไรก็ตาม การผลิตซ้ำมายาคติในสังคมสมัยใหม่ทำให้เกิด “ภาพเหมารวม” ต่อตัวละคร “มือที่สาม” ว่าเป็นผู้ที่จะทำลายความสัมพันธ์ของคนแต่ปรากฏว่าในเรื่อง *เป็นประกาย* คงกลับมีบทบาทสำคัญต่อโโมโกะในฐานะที่เป็นผู้ช่วยประคับประคองให้ชีวิตคู่ของเธอกับสามีดำเนินต่อไปได้ ส่งผลให้โโมโกะคลายความว้าวุ่นใจหลังจากที่หวั่นเกรงมาตลอดว่าชีวิตคู่ของตนกับมัทซึกิจะดำรงอยู่ไม่ได้ บทบาทของคงในนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* แสดงถึงกระแสแนวคิดแบบหลังสมัยใหม่ที่วิพากษ์คตินิยมสมัยใหม่ ในขณะที่คตินิยมใหม่เชื่อในความเป็นสากลมากกว่าบริบทเฉพาะกลุ่ม แนวคิด

* พรรณณะแบบสมัยใหม่ หมายถึง ความเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งซึ่งปรากฏคตินิยมแบบสมัยใหม่ เช่น การให้ความสำคัญกับเหตุผล กฎระเบียบ การพิจารณาทุกฝ่าย โดยแบ่งแยกวัฒนธรรมสูง-ต่ำ

แบบหลังสมัยใหม่กลับเห็นว่าแท้จริงแล้วพฤติกรรมมนุษย์มีรายละเอียดปลีกย่อยหลากหลาย การตัดสินใจกลุ่มคนผ่าน“ภาพเหมารวม”ไม่อาจอธิบายคุณสมบัติของปัจเจกได้ตามที่เป็นจริงจึงส่งผลให้เกิดแนวคิดแบบใหม่ในการไม่กำหนดคุณค่าหรือกฎเกณฑ์ของสิ่งต่างๆ ตัวละคร “มือที่สาม”ในนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* เป็นตัวอย่างหนึ่งของการมองสิ่งต่างๆอย่างมีบริบทจึงปรากฏว่าตัวละครดังกล่าวมีบทบาทที่ขัดแย้งกับ “ภาพเหมารวม”ของตน ดังที่จะกล่าวในหัวข้อต่อไป

3.5.2 บทบาทอันขัดแย้งกับสถานภาพ“มือที่สาม” : การช่วยปกปิดความสัมพันธ์อันละเอียดรอบจاریตจากสายตาของสังคม

แท้จริงแล้วตัวละครคงมีบทบาทที่ขัดแย้งกับ“ภาพเหมารวม”ของตัวละคร “มือที่สาม” ตามกรอบความคิดในหัวข้อ 3.5.1 แม้ว่าก่อนหน้านี้เขาจะเคยกระทำสิ่งที่ทำให้เข้าใจว่าเขาพยายามเป็นคู่แข่งด้านความรักกับโมโกะ อย่างเช่นการมอบต้นเอลเฟานดิปส์หรือต้นโคไม้รู้ลึ้มให้กับสองสามีภรรยา ต้นไม้นั้นโมโกะเรียกว่า “ต้นไม้ของชายหนุ่ม” หรืออนุমানได้ว่าต้นไม้นี้เป็นตัวแทนของคงที่ปรากฏตัวอยู่ระหว่างความสัมพันธ์ของโมโกะกับมุทซูกิเสมอ โมโกะเองยามที่ไม่พอใจก็เคยระบายอารมณ์กับต้นไม้นี้ดังกล่าว จึงทำให้เข้าใจไปได้ว่าคงคืออริกับโมโกะ ทว่า สิ่งที่ควรพิจารณา คือ แท้จริงแล้วคงไม่เคยกระทำสิ่งใดที่เป็นการขัดขวางสายสัมพันธ์ระหว่างมุทซูกิกับโมโกะ ทุกครั้งที่เขาปรากฏตัวต่อหน้าสังคมก็ปรากฏตัวในฐานะเพื่อนของมุทซูกิ ยกตัวอย่าง ครั้งที่โมโกะกับมุทซูกิเชิญเพื่อนแพทย์มารับประทานอาหารที่บ้าน คงได้ปฏิบัติตัวอย่างเพื่อนร่วมห้องที่ดีคนหนึ่งเท่านั้นจึงไม่เป็นที่สงสัยของบุคคลรอบข้าง

ในที่สุด คงก็แสดงบทบาทของผู้ที่พยายามช่วยรักษาความสัมพันธ์ระหว่างโมโกะกับมุทซูกิ เมื่อพ่อกับแม่ของทั้งสองฝ่ายได้รู้เรื่องความสัมพันธ์ของทั้งสามคน อีกทั้งโมโกะยังไม่สามารถรับมือกับปัญหาได้เพียงคนเดียว คงนั้นได้รับรู้ว่าโมโกะพยายามแก้ปัญหาดังกล่าวโดยการใช้ลูกกับมุทซูกิ ไม่เพียงเท่านั้น โมโกะตั้งใจจะมีลูกโดยผสมเทียมเชื้อของมุทซูกิ คงกับไข่ของตนเองเข้าด้วยกัน เขาเห็นว่าโมโกะถูกมุทซูกิกดดันมากเกินไปจึงไม่พอใจถึงกับชกหน้ามุทซูกิและกล่าวคำหยาบ

そしていきなり、紺が僕の顎を殴ったのだ。遠慮のかけらもない殴り方だったので、僕は机に倒れこんで書類の山を床にぶちまけた。
「そんな風に相手を追いつめるんなら、睦月は笑子ちゃんと結婚なんかするべきじゃなかったんだよ」

(หน้า 194)

จากนั้นคงก็เสยคางผมโดยไม่ทันตั้งตัว ชกชะเต็มแรง ผมล้มฟาดโต๊ะ หนกกองเอกสารหล่นกระจายเต็มพื้น

“ถ้าจะบีบคั้นอีกฝ่ายถึงขนาดนี้ มุทซูกิก็ไม่ควรแต่งงานกับ โโมโกะเลย”

การกระทำของกงทำให้เห็นได้ว่าเขาเห็นอกเห็นใจ โโมโกะอยู่ไม่น้อย ในฐานะคนรักของมุทซูกิ กงอาจเข้าข้างมุทซูกิและเพิกเฉยต่อความทุกข์ร้อนของ โโมโกะได้ หรือหากกงประสงคร้ายต่อ ความสัมพันธ์ของสองสามีภรรยาจริง เขาก็คงไม่รู้สึกร้อนใจไปกับ โโมโกะเช่นนี้ เหตุการณ์กลับ กลายเป็นว่ากงเลือกปกป้อง โโมโกะซึ่งแสดงว่าเขามีมิตรต่อเธอ อนึ่ง กงไม่แต่เพียงรู้สึกเห็นใจ โโมโกะ เท่านั้นแต่ยังกระทำบทบาทที่จะช่วยให้ปัญหาทั้งหมดจบลง หลังจากที่เขาได้รู้ว่ครอบครัวของ โโมโกะ ต้องเผชิญกับการเพ่งเล็งของผู้ใหญ่ โดยที่ตัวของเป็นตัวแทนสำคัญที่จะทำให้พ่อแม่ของมุทซูกิกับ โโมโกะเลิกจับตามองครอบครัวของทั้งสองคน เขาจึงแสวงหาตัวไปจากชีวิตของมุทซูกิ ทิ้งเพียงจดหมาย เขียนข้อความว่าจะหลบไปเที่ยวสักพัก มุทซูกิกับ โโมโกะได้ตามหากงแต่ก็ไม่พบ กระทั่ง โโมโกะเสนอว่า ให้เลิกตามหากงเสียก่อน เพื่อที่ตัวเธอจะได้สะสางปัญหาต่างๆให้เรียบร้อย ได้แก่ ไปพบพ่อกับแม่เพื่อ แจ้งว่ามุทซูกิแยกทางกับกงแล้วจริงๆและจัดการคืนดีกับมิสุโฮะ

「紺くんの搜索は、とりあえずうちきるわ」
 笑子は極端に機嫌がよく、饒舌で、肌を少し紅潮させていた。
 「紺くんには紺くんの事情があるものね」
 何かおこったのかな、と僕は訊き、何も、と答えて笑子は胚芽パンをちぎ
 って口に入れる。
 「ただ、紺くんは旅行に行ってるあいだに、めんどくさいことを片づけち
 やえばいいんだって気がついたの」
 「めんどくさいこと？」
 僕は質問し、例によって笑子はそれにこたえない。
 「紺くんだって、きっとそのつもりで旅行に行ってくれたんだわ」

(หน้า 187-188)

“ขอพักการตามหากงไว้ก่อนนะ”

โโมโกะอารมณ์ดีสุดๆ ทั้งช่วงพูด ผิวเธอเป็นสีอมชมพูนิดๆ

“กงก็มีเรื่องที่ต้องทำนี่นะ”

เกิดอะไรขึ้นรี ผมถาม ไม่มีนี่ โโมโกะตอบแล้วบิขนมปังโฮลวีทใส่ปาก

“แค่คิดว่าระหว่างที่กงไปเที่ยว เราน่าจะจัดการเรื่องยุ่งยากให้เรียบร้อย”

“เรื่องยุ่งยากเธอ”

ผมเอ่ยถาม ก็อย่างที่เคย โโมโกะไม่ตอบคำถามผม

“คงต้องตั้งใจจะออกไปเที่ยวเพื่อให้เราจัดการเรื่องต่างๆแน่เลย”

แท้จริงแล้ว โโมโกะรู้เห็นเป็นใจกับกงทุกอย่าง เธอรู้ว่ากงเพียงแต่แสวงหาตัวไปชั่วคราวเพื่อให้ ปัญหาต่างๆจบลงเท่านั้น โโมโกะจึงไม่ได้เดือดร้อนใจจริงๆอย่างมุทซูกิ มุทซูกิได้รู้ว่กงกับ โโมโกะ

ร่วมมือกันก็เมื่อวันครบรอบการดูตัวที่โฆโกะกับกงร่วมกันจัดขึ้น ในวันดังกล่าว กงเฉลยกับมูทซูกิว่า เขาเจตนาหายตัวไป ทั้งยังได้ติดต่อกับโฆโกะระหว่างนั้น

一週間でカタがつくかなと思ってたのに、電話したら笑子ちゃん、まだなんにもしてないっていうからびっくりしたよ。

(หน้า 199)

คิดว่าหนึ่งอาทิตย์เรื่องจะเรียบร้อย พอโทรถามโฆโกะ กลับบอกว่ายังไม่ได้ทำอะไร
เลยชะนี้ ตกใจหมดเลย

พฤติกรรมของกงนั้นเป็นการช่วยประคับประคองความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสอง เหตุที่กงต้องออกมาช่วยแก้ปัญหาที่เพราะเล็งเห็นแล้วว่าลำพังโฆโกะคนเดียวคงไม่สามารถแก้ไขปัญหานั้น เนื่องจากมูทซูกิกับเขาก็คือเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้เกิดเรื่องราวยุ่งยากทั้งหมดด้วย ชำมูทซูกินั้นยังไม่มีเจตจำนงที่จะขัดขืนค่านิยมของสังคมมากพอ เขาจึงตัดสินใจแสวงหายตัวไปเพื่อให้มูทซูกิยอมไปบอกกับพ่อแม่ของโฆโกะว่าตัวเขาขอมเลิกกับมูทซูกิแล้ว เมื่อพ่อแม่ของโฆโกะไม่คิดใจสงสัยอะไร ปัญหาทุกอย่างจึงได้คลี่คลายลง

พฤติกรรมที่กงแสวงหายตัวไปนับเป็นบทบาทสำคัญในฐานะตัวละคร “มือที่สาม” ในเรื่อง เป็น *ประกาย* ที่ช่วยแก้ไขปัญหามูทซูกิของโฆโกะรวมถึงมูทซูกิ นอกจากนี้ เหตุการณ์ที่กล่อก่อก่ไขความยุ่งยากต่างๆร่วมกับตัวละครเอกหญิงโฆโกะนั้นนับเป็นการเน้นย้ำบทบาทที่ขัดแย้งกับ “ภาพเหมารวม” ของผู้ที่น่าจะเป็นปรปักษ์กับตัวละครเอกหญิง ด้วยเหตุที่ว่า กงกลับเลือกอยู่ข้างโฆโกะแล้วกลับปล่อยให้มูทซูกิที่น่าจะเป็นศูนย์กลางของกลุ่มได้รู้ถึงแผนการต่างๆเป็นคนสุดท้าย ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า เหตุที่กงกับโฆโกะต้องแก้ปัญหาร่วมกันเพราะทั้งสองคนมีจุดยืนที่ชัดเจนเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตน แน่ใจว่าตัวละครเอกทั้งสามคนต่างมีอัตลักษณ์ของชนชายขอบ ไม่เข้าพวกกับผู้คนหมู่มาก แต่โฆโกะกับกงเท่านั้นที่แสดงท่าทีว่าพร้อมจะขัดขืนกับกระแสแนวคิดหลักของสังคมแล้วธำรงความสัมพันธ์ในแบบของตนไว้ ในขณะที่มูทซูกิกลับยังดำรงตนอยู่ภายในกรอบของสังคมแล้วยอมให้ความสัมพันธ์ของตนถูกสั่นคลอน มูทซูกิจึงไม่ใช่ตัวละครที่จะเข้าแก้ไขปัญหานั้น อนึ่ง การเลือกข้างของกงบวกกับความอาทรที่เขามีต่อโฆโกะนั้นได้สร้างความกระจ่างว่าเขาไม่ใช่ฝ่ายตรงข้ามกับโฆโกะ ทั้งเจตนาและการกระทำของกงนั้นชี้ชัดว่าเขามีบทบาทแตกต่างจากตัวละครปรปักษ์ แม้อาจคิดได้ว่าเหตุที่กงพยายามรักษาความสัมพันธ์ของโฆโกะกับมูทซูกิไว้ก็เพื่อให้ตนเองได้รับประโยชน์ด้วย แต่ประเด็นสำคัญคือ กงไม่ได้มุ่งร้ายต่อโฆโกะซ้ำยังช่วยเหลือโฆโกะด้วยความอาทร

จากบทบาทที่ขัดแย้งกับสถานภาพของตัวละครกง ทำให้สรุปข้อคิดเห็นได้ว่า แท้จริงแล้วผู้คนความจริงที่ผ่านกระบวนการสร้างมายาคติ มายาคตินี้ทำให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งต่างๆว่ามีลักษณะอย่างหนึ่ง ทั้งที่จริงแล้วสิ่งนั้นอาจไม่ได้มีลักษณะอย่างที่เข้าใจ เพราะมายาคติเกิดจากการที่ผู้คนให้

ความหมายต่อสิ่งนั้นเท่านั้น มาคาดเดาเชื่อมโยงกับเรื่อง"ภาพเหมารวม"ของสิ่งหนึ่งเพราะต่างเกี่ยวข้องกับ การรับรู้ของคนเช่นกัน เมื่อมาคาดเดาทำให้คนหม่อมมากเชื่อว่าสิ่งหนึ่งมีลักษณะเช่นไร ในแง่หนึ่งก็เท่ากับว่า มาคาดเดาได้สร้าง"ภาพเหมารวม"เช่นนั้นให้กับสิ่งนั้น "ภาพเหมารวม"ได้ให้คำจำกัดความโดยรวมถึง ลักษณะเด่นของสิ่งที่อยู่ในกลุ่มนั้นและเป็นสิ่งที่ไม่สลบซับซ้อน สำหรับ"ภาพเหมารวม"ต่อตัวละคร "มือที่สาม"ในฐานะตัวละครปรีกษณ์วิเคราะห์ว่าแรกเริ่มเกิดจากการพยายามแบ่งแยกกลุ่มระหว่างคน ดี-คนร้ายทั้งในสังคมจริงและภายในโลกของนวนิยาย ผู้ประพันธ์นวนิยายทั้งหลายจึงให้สร้างตัวละครนี้ ให้เป็นฝ่ายตรงข้ามกับตัวละครเอก ภาพลักษณ์ดังกล่าวดำรงสืบต่อเรื่อยมาในยุคที่สังคมยังให้ ความสำคัญกับการจัดระเบียบความประพฤติของคนและความคิดดังนี้ได้ปรากฏอยู่ในนวนิยาย กระทั่ง สมัยปัจจุบันที่ผู้คนเริ่มตั้งคำถามกับระเบียบวิธีคิดที่เคยยึดถือกันมา วรรณกรรมในยุคนี้จึงเริ่มนำเสนอ เรื่องราวที่ไม่ได้ตอบรับกับมโนทัศน์ดั้งเดิมเสมอไป ตัวละครคงในนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* นี้เป็นอีก หลักฐานหนึ่งของการนำเสนอบทบาทของตัวละครที่ไม่ตรงกับการรับรู้เดิม

3.6 ผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีอยู่และบทบาทของตัวละคร "มือที่สาม"

หลังจากที่คงได้ช่วยทำให้ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกหลุดพ้นจากการเพ่งเล็งของสังคมก็ได้ เกิดผลลัพธ์ต่อตัวละครเอกถึง 2 ระดับ ในระดับสังคมคือผลลัพธ์ต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอกสอง คนและในระดับปัจเจกคือผลลัพธ์ต่อสภาพจิตใจของตัวละครหญิง ดังนี้

3.6.1 ผลลัพธ์ต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอก :ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกดำรงอยู่ต่อไป ได้

หลังจากที่ตัวละครคงได้เข้ากระทำให้บทบาทแก้ไขปมปัญหาทั้งหมดแล้ว ผลลัพธ์จากบทบาทของ ตัวละครนี้ในระดับแรกคือ สังคมภายนอกได้เข้าใจว่าครอบครัวของโม่โกะกับมัทซึกิคือครอบครัวที่ ถูกต้องตามแบบแผนของสังคม ส่งผลให้ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามหลุดพ้นจากการจับจ้อง ของบุคคลรอบข้าง ทั้งโม่โกะ มัทซึกิและคงจึงยังคงเกี่ยวข้องกับกันได้ได้โครงสร้างความสัมพันธ์อย่าง เดิมได้ เมื่อสายสัมพันธ์ของทั้งสามคนไม่ได้ล่มสลายไปก็เกิดผลดีต่อโม่โกะที่ยังสามารถใช้ชีวิตคู่อยู่กับ มัทซึกิต่อไป ในที่สุดโม่โกะได้คลายความหวั่นเกรงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตนกับมัทซึกิจะต้องจบลง จากผลลัพธ์ข้างต้นสรุปได้ว่า คงผู้เป็นคนรักของมัทซึกิ คงผู้เป็นคนที่ช่วยยึดเหนี่ยวให้โม่โกะกับมัทซึกิ ได้ครองคู่กันนี้ เป็นตัวละครสำคัญในฐานะผู้ที่กระทำให้บทบาทเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อตัวละครที่มีปม ปัญหา

ฉากสุดท้ายของนวนิยายได้กล่าวถึงการร่วมฉลองของตัวละครเอกทั้งสามในวันครบรอบคู่ตัวของโม่ โกะกับมุทซึกิ ในวันดังกล่าวคงได้กลับมาปรากฏตัวอีกครั้ง ณ อพาร์ตเมนต์เดียวกับที่โม่ โกะกับมุทซึกิอาศัยอยู่ด้วยกัน เขากล่าวแสดงความยินดีต่อคู่สามีภรรยาที่ได้เป็นอิสระ มุทซึกินั้นประหลาดใจแต่ก็พึงพอใจในเวลาเดียวกัน เมื่อได้ยินเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับผู้หญิงคนหนึ่งที่สำคัญต่อชายคนหนึ่งมากเพราะเธอคนนั้นทำให้เขามีความสุขตลอดเวลา มุทซึกิก็ซาบซึ้งจนแทบจะร้องไห้ออกมา เขาคิดถึงความสัมพันธ์ของตนเองว่าเป็นสิ่งที่ไม่มั่นคง แต่ก็ดำรงอยู่เช่นนี้เรื่อยไปด้วยความรักที่มีต่อกันเท่านั้น

不安定で、いきあたりばったりで、いつすんと破綻するかわからない生活、お互いの愛情だけで成り立っている生活。

それにしてもこれは何ていう曲だっただろう。ごく初期のアルバムの一曲目、メロディだけでも泣きそうになる曲。

「『SHE'S GOT A WAY』だね、これ」

僕の気持ちをみすかしたように紺が言った。あしたもあすってもその次も、僕たちはこうやって暮らしていくのだ。

(หน้า 201)

ชีวิตที่ไม่มีความมั่นคง ไม่รู้จะไปทางไหน ไม่รู้จะล้มสลายเมื่อไร ชีวิตที่ดำรงอยู่ด้วยความรักที่มีให้กันเท่านั้น

ว่าแต่เพลงนี้ชื่อเพลงอะไรนะ เป็นเพลงแรกในอัลบั้มยุคต้นๆ แค่ได้ยินทำนองนำตาก็แทบไหล

“เพลงนี้ชื่อ “SHE'S GOT A WAY” ใช่มั้ย”

คงเอ่ยขึ้นราวล่วงรู้ความในใจผม ฟรุ้งนี้มะรินนี้และต่อๆไป พวกผมก็จะใช้ชีวิตเรื่อยไปอย่างนี้

ความคิดของมุทซึกิข้างต้นแสดงถึงจุดคลี่คลายของนวนิยายอันเป็นผลมาจากบทบาทของตัวละครคง บรรยากาศอันสงบสุขที่ตัวละครทั้งสามได้ฉลองร่วมกันบวกกับความคิดคำนึงของมุทซึกิที่ว่าพวกเขาทั้งสามคนจะได้ใช้ชีวิตร่วมกันเรื่อยไปนั้นทำให้คิดว่าตัวละครเอกทั้งสามได้ข้ามพ้นอุปสรรคต่างๆแล้ว จากนี้ความสัมพันธ์ของพวกเขาจะได้ดำรงอยู่ต่อไป

3.6.2 ผลลัพธ์ต่อสภาพจิตใจของตัวละครเอกหญิง : ตัวละครเอกหญิงคลายความกังวลใจเรื่องการแยกทางกับสามี

เมื่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามยังคงดำรงอยู่ได้ ผลลัพธ์ไม่ได้ตกอยู่ที่โครงสร้างความสัมพันธ์ของคนทั้งสามเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อสภาพจิตใจของตัวโม่ โกะ นับตั้งแต่เกิดเหตุการณ์ที่ทำ

ให้คิดได้ว่าชีวิตคู่ของเธอกับมุทซูกิอาจต้องจบลง โโมโกะเป็นคนเดียวที่มีท่าทางหวาดหวั่นอย่างชัดเจน สภาพจิตใจอันไม่มั่นคงของโโมโกะแสดงออกในรูปความแปรปรวนและอารมณ์รุนแรง หลังจากที่ยังได้เข้าสู่ปัญหาทั้งปวงและชีวิตคู่ของเธอกับสามีไม่ต้องถูกคนรอบข้างรบกวนอีก โโมโกะก็คลายความกังวลและกลับมามีอารมณ์ดีอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อน เห็นได้จากในฉากที่โโมโกะแน่ใจว่าปัญหาทุกอย่างต้องได้รับการแก้ไขแน่นอนแล้ว เพราะแท้ที่จริงตัวเธอกับคนรอบข้างอุปโลกเรื่องกองหายตัวไป ในฉากดังกล่าวโโมโกะมีท่าทางร่าเริงแจ่มใสเป็นพิเศษ

きげん   じょうぜつ
 笑子は極端に機嫌がよく、饒舌で、肌を少し紅潮させていた。

(หน้า 187)

โโมโกะอารมณ์ดีสุดๆ ทั้งช่างพูด ผิวเธอเป็นสีแดงระเรื่อ

อากัปกริยาของโโมโกะแสดงถึงสภาพจิตใจที่ดีขึ้นหลังจากที่ต้องเผชิญกับแรงกดดันต่างๆ หลังจากนั้นเพียงสองสามวัน โโมโกะกับกงยังได้ร่วมมือกันจัดงานฉลองวันครบรอบคู่ตัว โโมโกะเป็นผู้กล่าวแสดงความยินดีที่กงกลับมาและยินดีที่พวกเขาทั้งสามคนได้สร้างสายสัมพันธ์ระหว่างกัน การกระทำของโโมโกะยังชี้ถึงการยอมรับชีวิตครอบครัวที่ประกอบด้วยตัวเธอ มุทซูกิและกง

「無事に帰った紺くんと、私たち三人の一周年に」

(หน้า 200)

แต่คงที่กลับมาอย่างปลอดภัยและช่วงเวลาตลอดหนึ่งปีของพวกเขาสามคน

จากเหตุการณ์ข้างต้น เห็นได้ว่าบทบาทของกงไม่เพียงขจัดความหวาดหวั่นของโโมโกะให้หมดไปเท่านั้น ฝ่ายมุทซูกิกับกงก็ยังคงดำรงความสัมพันธ์ระหว่างกันต่อไปได้อีกด้วย กล่าวได้ว่าบทบาทของกงนั้นส่งผลดีต่อทั้งสภาพจิตใจของโโมโกะและโครงสร้างความสัมพันธ์ของพวกเขาทั้งสามคน

3.7 สรุป

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนวนิยายเรื่อง เป็นประกาย ทั้งหมดนับตั้งแต่ตอนเปิดเรื่อง สู่จุดที่เกิดปมปัญหา กระทั่งถึงจุดคลี่คลายของเนื้อเรื่อง ผู้วิจัยพบว่าตัวละคร “มือที่สาม” ได้ปรากฏตัวอยู่ในฐานะบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องอยู่ในชีวิตของตัวละครเอกชายหญิงอย่างมุทซูกิกับโโมโกะ บุคคลสำคัญในที่นี้มิใช่เพราะกงมีบทบาทเป็นปรปักษ์กับโโมโกะอันจะทำให้เนื้อเรื่องเกิดข้อขัดแย้ง แต่เป็นเพราะตัวละครนี้ได้สนับสนุนให้เนื้อเรื่องดำเนินผ่านความขัดแย้งสู่จุดคลี่คลาย แม้ว่าในตอนเปิดเรื่องจะมีเหตุการณ์ที่

ทำให้คิดได้ว่าตัวละคร“มือที่สาม”นี่เป็นผู้ที่จะก่อให้เกิดปมปัญหาแก่ตัวละครเอกหญิง โฉม โกะ แต่แท้จริงแล้วตัวละคร“มือที่สาม” นี้กลับเป็นผู้ที่ช่วยแก้ไขปมปัญหาให้กับตัวละครเอกหญิงรวมถึงปมปัญหาของตัวละครเอกทุกคนในเรื่องด้วย

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่าตัวละคร“มือที่สาม”อย่างคงในนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* มีบทบาทที่ขัดแย้งกับ “ภาพเหมารวม” ของตัวละคร “มือที่สาม” ตามมโนทัศน์ที่ว่าเป็นผู้ส่งผลเสียต่อความสัมพันธ์ของบุคคล เพราะ คงปรากฏตัวอยู่ระหว่างความสัมพันธ์ของคู่สามีภรรยาและอยู่ในตำแหน่งที่ทำให้คิดได้ว่าเป็นฝ่ายตรงข้ามกับภรรยาตามกฎหมายอย่างโฉม โกะก็จริง แต่แท้จริงแล้วเขาไม่ได้เข้ามาทำลายความสัมพันธ์นั้น คงกลับเต็มใจเข้าช่วยเหลือให้ตัวละครทั้งสองได้ใช้ชีวิตร่วมกันต่อไป นับว่าจุดคลี่คลายของนวนิยายเรื่องนี้ดำเนินไปในทางที่ดีได้ก็เนื่องจากความช่วยเหลือของตัวละคร“มือที่สาม”นี้

บทที่ 4

นวนิยายเรื่อง โฮลีการ์เด้น

นวนิยายเรื่อง โฮลีการ์เด้น 『ホリー・ガーデン』 「Holy Garden」 ตีพิมพ์ทั้งสิ้น 24 ตอนลงในนิตยสาร นามิ 『波』 「Nami」 เมื่อค.ศ.1992 ถึง ค.ศ.1993¹ เนื้อเรื่องกล่าวถึงมิตรภาพระหว่างเพื่อนหญิงสองคนคือคะโสะกับมิสุเอะ ทั้งสองคนเป็นเพื่อนสนิทกันมานาน ทว่าระหว่างมิตรภาพของทั้งสองคนกลับมีเรื่องน่าอึดอัดใจด้วยความไม่เข้าใจกัน ระหว่างที่คะโสะกับมิสุเอะกำลังรู้สึกถึงความห่างเหินจากอีกฝ่าย นะกะ โนะชายหนุ่มผู้หลงรักคะโสะอย่างบริสุทธิ์ใจได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของทั้งสองคน เขาคือผู้ที่สนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวหญิงสาวทั้งสองคน คะโสะได้ละทิ้งอดีตที่มีเรื่องราวความรักฝังใจ ส่วนมิสุเอะเริ่มละทิ้งความเย็นชากลายเป็นคนที่เปิดเผยมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ส่งผลให้บรรยากาศความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหญิงทั้งสองเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีมากขึ้น

อะกุนิตั้งใจให้ผลงานเรื่องนี้เป็นนวนิยายเกี่ยวกับมิตรภาพของหญิงสาวสองคน แต่แล้วนวนิยายเล่มนี้กลับกลายเป็นนวนิยายรักอีกเล่มหนึ่ง² เนื่องจากเนื้อหากว่าถึงเรื่องราวความรักของตัวละครเอกหญิงทั้งสอง คือ คะโสะผู้ยึดติดกับความรักในอดีต ในที่สุดได้หลุดพ้นจากการยึดติดนั้น กับมิสุเอะผู้มีคนรักที่ไม่อาจครอบครองได้เพราะเธอกำลังคบหากับชายหนุ่มที่มีเจ้าของแล้ว³ ด้วยเหตุที่นวนิยายเรื่องนี้นำเสนอทั้งประเด็นมิตรภาพระหว่างเพื่อน กับประเด็นความรักระหว่างชายหญิง ปมปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครเอกหญิงจึงไม่ใช่เพียงเรื่องราวรักใคร่หรือความขัดแย้งระหว่างหญิงสาวสองคนอย่างเดียว แต่ปมปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครเอกหญิงกลับเชื่อมโยงเข้ากับประเด็นความรักต่างเพศ เมื่อตัวละครเอกหญิงฝ่ายหนึ่งยังคงฝังใจกับความรักในอดีตและถูกวิพากษ์จากอีกฝ่ายด้วยเรื่องดังกล่าว ในขณะที่เดียวกัน เรื่องความรักระหว่างชายหญิงก็ไม่ใช่สาเหตุหลักของปมปัญหาทั้งหมดท้ายที่สุดแล้ว เนื้อเรื่องได้แสดงให้เห็นว่าต้นเหตุของปมปัญหาทั้งหมดอยู่ที่ปัจจัยภายในของตัวละครเอง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาเรื่องความไม่ลงรอยระหว่างเพื่อนหรือความรู้สึกโดดเดี่ยวแปลกแยกจากคนรอบข้าง ปัญหาเหล่านี้ยุติลงได้ก็ต่อเมื่อตัวละครเอกได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทักษะคติและวิธีการตอบสนอง

¹ 白井ユカリ、「『ホリー・ガーデン』—暗闇のなかのもう一人の気配」、『江國香織：現代女性作家読本11』、鼎書房、2010年、p. 25.

² 『月刊カドカワ』、角川書店、1994年。อ้างอิงใน 白井ユカリ、「『ホリー・ガーデン』—暗闇のなかのもう一人の気配」、『江國香織：現代女性作家読本11』、鼎書房、2010年、p. 25.

³ 白井ユカリ、「『ホリー・ガーデン』—暗闇のなかのもう一人の気配」、『江國香織：現代女性作家読本11』、鼎書房、2010年、p. 25-26.

ต่อโลกรอบตัวแล้ว ผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่กระตุ้นให้เกิดพัฒนาการในตัวละครเอกหญิงสองคนก็คือบุคคลที่สามอย่างนะกะโนะ

นะกะโนะปรากฏตัวระหว่างสายสัมพันธ์ของเพื่อนสนิทที่คบกันมานานอีกทั้งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆในสายสัมพันธ์นั้น เขาจึงอยู่ในฐานะตัวละคร “มือที่สาม” ของเพื่อนหญิงทั้งสองโดยทั่วไป ตัวละคร “มือที่สาม” มักก่อให้เกิดข้อขัดแย้งต่อความสัมพันธ์ของบุคคล แต่นะกะโนะกลับมีบทบาทที่ส่งผลดีต่อตัวละครเอกหญิงทั้งสอง ในบทนี้ผู้วิจัยจึงประสงค์จะศึกษาวิเคราะห์บทบาทของตัวละครนะกะโนะว่าตัวละครนี้ได้ส่งผลอย่างไรต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอกหญิงและกระทำบทบาทใดอันเป็นการแก้ไขปัญหาความสัมพันธ์ของตัวละครทั้งสองนั้น ผลลัพธ์จากบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม” นี้ได้แก่อะไรบ้างและตัวละครนะกะโนะมีลักษณะแตกต่างจากตัวละคร “มือที่สาม” ตาม “ภาพเหมารวม” อย่างไร

4.1 เรื่องย่อ

คะโสะกับมิสุเอะเป็นเพื่อนสนิทที่คบกันมานานนับยี่สิบปี ปัจจุบันคะโสะเป็นพนักงานร้านขายแว่นตา ส่วนมิสุเอะเป็นครูสอนศิลปะที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง คะโสะเคยมีคนรักชื่อซุทซุคิ ทั้งคู่ได้แยกทางจากกันเป็นเวลาห้าปีแล้ว ซุทซุคิทำงานที่ร้านขายภาชนะ เมื่อยังคบกับเขาคะโสะได้รับถ้วยชามลายดอกกุหลาบมาหนึ่งชิ้นและทุกวันนี้ยังเก็บรักษาไว้อย่างดี หลังจากแยกทางกันคะโสะยังไม่ลืมเรื่องราวในอดีตครั้งที่ยังคบกับซุทซุคิ เธอมักนำรูปถ่ายที่ซุทซุคิถ่ายให้เธอออกมาดูเมื่อต้องการรำลึกอดีตและด้วยชาไบ่นั้นทำให้เธอประหวัดคิดถึงอดีตเช่นกัน เมื่อครั้งที่เลิกกับซุทซุคิ คะโสะเสียใจมากจนมีปัญหาสุขภาพ มิสุเอะไม่ชอบที่ซุทซุคิอยู่แล้ว เมื่อซุทซุคิทำให้คะโสะเสียใจ มิสุเอะจึงยิ่งเห็นว่าคะโสะควรสลัดเขาทิ้งจากความทรงจำเสีย

มิสุเอะมีคนรักเป็นศิลปินหนุ่มใหญ่ชื่อเซริซะวะ แม้ว่าเขาจะมีครอบครัวแล้วแต่มิสุเอะก็รักเซริซะวะมาก เธอพอใจกับเซริซะวะอย่างที่เห็นในปัจจุบัน จึงยังไม่เข้าใจคะโสะที่ยังคิดถึงอดีตคนรัก มิสุเอะพยายามพูดกับคะโสะหลายครั้งให้เลิกจมอยู่กับอดีต มิสุเอะยังรู้ถึงพฤติกรรมของคะโสะที่คบกับผู้ชายหลายคน เธอเข้าใจว่าคะโสะต้องการประชดชีวิตจึงทำเช่นนั้น ชายหนุ่มคนหนึ่งเข้ามาพัวพันกับคะโสะคือนะกะโนะซึ่งเป็นเพื่อนที่ทำงานของคะโสะ นะกะโนะพอใจในตัวคะโสะมากแต่คะโสะเห็นว่าเขาเป็นเพื่อนที่คิดหนึ่งเท่านั้น

เช้าวันหนึ่งคะโสะพบนะกะโนะนั่งรออยู่ที่หน้าห้อง คะโสะไม่พอใจนักเนื่องจากไม่ชอบให้ใครมาที่ห้องโดยไม่บอกล่วงหน้า แต่นะกะโนะคล้ายไม่สนใจท่าทีของคะโสะนัก หลังจากวันนั้นเขายังไปที่ห้องของคะโสะอีกหลายครั้ง ในที่สุดคะโสะเคยชินกับพฤติกรรมนั้นและยินยอมให้ะกะโนะค้างที่ห้องโดยไม่มีอะไรเกินเลย คะโสะป้อนกุญแจห้องให้ะกะโนะ ทั้งคู่ออกไปทำงานพร้อมกัน คนที่ร้านเริ่ม

ซุบซิบกันถึงเรื่องที่จะโตะกับนะกะโนะอยู่ด้วยกัน เมื่อมิสึเอะรู้ว่าคะโตะกับนะกะโนะเริ่มใกล้ชิดกัน มากเกินไปก็ไม่พอใจมากถึงกับบอกให้คะโตะเลิกยึดติดกับที่ซุกุอิและคบกับคนที่ไม่ได้รักราวกับ ต้องการแก้แค้นใครเสียที คะโตะรู้ว่ามิสึเอะยังติดต่อกับโมโนะซุกุเอะคนรักเก่าจึงได้ตอบกลับว่าการที่มิสึเอะคิดลึกซึ้งกับคนที่เป็เพื่อนนั้นเลวร้ายยิ่งกว่าการมีสัมพันธ์ทางกายกันเสียอีก วันนั้นคะโตะกับมิสึเอะทะเลาะกันรุนแรง

เมื่อถึงฤดูหนาว นะกะโนะชวนคะโตะกับมิสึเอะไปเที่ยวด้วยกัน จากการไปเที่ยวครั้งนี้ทำให้นะกะโนะกับมิสึเอะเริ่มสนิทกันมากขึ้น หลังจากนั้น คะโตะก็เริ่มรู้สึกถึงจิตใจอันดีงามของนะกะโนะ แต่กลับรู้สึกอึดอัดกับการที่มีใครรออยู่ที่ห้อง คะโตะอยากขอกุญแจห้องคืนจากนะกะโนะ ส่วนนะกะโนะยังเจ็บปวดที่รู้ว่าคะโตะยังไม่ลืมคนรักเก่า เขาตัดสินใจจะเก็บของออกจากห้องของคะโตะก่อนที่คะโตะจะเอ่ยปากขอกุญแจห้องคืน คะโตะขอร้องให้นะกะโนะอยู่ต่ออีกหนึ่งคืน ผ่านไปหนึ่งสัปดาห์นะกะโนะก็ยังอยู่ที่ห้องของคะโตะเช่นเดิม คะโตะกลับไปโรงเรียนเก่าเพราะรู้สึกอยากดูผลงานโมเสกประดับกำแพงที่ตนเองเคยทำพลาดคิดย้อนถึงที่ซุกุอิอดีตคนรัก เธอคิดว่าทุกสิ่งทุกอย่างยังเหมือนเดิมมีเพียงเวลาเท่านั้นที่หมุนเวียนไป นะกะโนะชวนคะโตะไปเที่ยวด้วยกันอีกครั้งพร้อมทั้งเสนอให้ชวนมิสึเอะกับเซริสวะะไปด้วย ส่วนคะโตะได้นำถ้วยชามหลายกหลายที่เก็บไว้ไม่เคยใช้ออกมาขงซาให้นะกะโนะในวันนั้น

4.2 ตัวละครในเรื่องโฮลีการ์เด้น

ตัวละครหลัก

โนะมิมะ คะโตะ 「野島 果歩」 「Noshima Kaho」

ตัวละครเอกฝ่ายหญิง อายุ 29 ปี มีผมยาวประบ่าสีน้ำตาล เป็นพนักงานที่ร้านขายแว่นตา คะโตะเป็นคนร่าเริง ยิ้มง่าย มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีเสน่ห์ มีบุคลิกแบบเด็ก ๆ ดำเนินชีวิตอย่างไม่มึะเบียบนัก เธอได้เลิกรักกับอดีตคนรักเมื่อห้าปีที่ผ่านมา ปัจจุบันยังไม่ลืมเรื่องราวความรักครั้งนั้นจึงกลายเป็นคนที่จมอยู่กับอดีต คะโตะมีความสัมพันธ์กับผู้ชายหลายคน เนื่องจากเป็นคนหน้าตาดี คุยเก่ง ผู้ชายทุกคนที่ได้รู้จักคะโตะจึงมักรู้สึกชอบคะโตะเสมอ

โคตะ มิสึเอะ 「甲田 静枝」 「Kouda Shizue」

เพื่อนสนิทของคะโตะที่คบกันมานานตั้งแต่ทั้งคู่เรียนชั้นประถม ปัจจุบันทำงานเป็นครูสอนศิลปะที่โรงเรียนแห่งหนึ่ง มิสึเอะเป็นคนหน้าตาดี ผมยาว รูปร่างผอมสูง รักสุขภาพ ด้านอุปนิสัยเป็นคนเคร่งเครียด จริงจัง เมื่อไม่พอใจมักคิดนิสัยเสยผม มิสึเอะใช้ชีวิตอย่างมีระเบียบเสมอ ให้ความสำคัญกับปัจจุบันจึงไม่พอใจที่คะโตะยังคิดถึงอดีตคนรัก มิสึเอะมีครอบครัวที่ดีพร้อมประกอบด้วยพ่อ แม่และ

น้องชายแต่กลับหงุดหงิดอย่างไม่มีสาเหตุเมื่อต้องปฏิสัมพันธ์กับคนในบ้าน ฌิสูเอะเป็นคนเก็บความรู้สึกจึงเกิดปัญหาว่าตัวเธอมีเรื่องที่ไม่กล้าเปิดใจพูดคุยกับคะโอะมากจนเรื่อย ๆ

นะกะโนะ 「中野」 「Nakano」

เพื่อนร่วมงานของคะโอะ อายุ 25 ปี มีรูปหน้ากลม นิ้วเรียวยาวแบบนักดนตรี นะกะโนะเป็นคนจิตใจดี ใส่ชื่อแบบเด็กๆ มักแสดงความรู้สึกอย่างเปิดเผย นะกะโนะหลงรักคะโอะอย่างจริงจังและแสดงออกอย่างชัดเจน ทั้งยังคอยเป็นห่วงเป็นใยคะโอะเสมอแม้ว่าคะโอะจะไม่ได้รักเขา นะกะโนะได้พบกับฌิสูเอะบ้าง แม้เริ่มแรกทั้งคู่จะรู้สึกไม่ถูกชะตากันแต่ภายหลังเขาก็กับฌิสูเอะกลับรู้สึกสนิทกันมากขึ้นท้ายที่สุดนะกะโนะเป็นตัวเชื่อมทำให้คะโอะกับฌิสูเอะได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันดังเดิม

ตัวละครรอง

โฌโนะซุกะ 「祥之介」 「Shounosuke」

คนรักเก่าของฌิสูเอะ มีรูปร่างผอม สวมแว่น เป็นคนใจเย็น จิตใจดี ปัจจุบันโฌโนะซุกะยังเป็นเพื่อนที่ดีต่อฌิสูเอะ เขามีโอกาสได้พบกับฌิสูเอะบ่อยๆ เพราะกลุ่มเพื่อนมหาวิทยาลัยจะนัดพบกันเป็นประจำ โฌโนะซุกะเป็นคนที่ฌิสูเอะเปิดอกพูดคุยเรื่องราวต่างๆ เขาจึงเป็นคนที่รับรู้ความเป็นไปในชีวิตของฌิสูเอะมากพอสมควรรวมถึงเรื่องคะโอะด้วย โฌโนะซุกะมักแสดงความสนใจในตัวคะโอะอย่างชัดเจนทำให้ฌิสูเอะหงุดหงิดในบางครั้ง

เซริสวะ 「芹沢」 「Serizawa」

คนรักของฌิสูเอะ อายุ 45 ปี มีดวงตาสวย ริมฝีปากบาง เซริสวะมีภรรยาที่ลูกสาวหนึ่งคน เป็นคนรักครอบครัว มีบุคลิกเงียบขรึม ชอบว่ายน้ำ เซริสวะเป็นศิลปินและมีแกลเลอรีอยู่ที่โอะคะยะมะ เขากับฌิสูเอะจึงต้องพลัดกันเดินทางไปมาหาสู่กันเป็นประจำ เซริสวะเป็นผู้ชายที่ฌิสูเอะรักมากและสามารถเปลี่ยนให้ฌิสูเอะกลายเป็นคนร่าเริงเมื่ออยู่ด้วยกัน

ชิบะฮาระ 「柴原」 「Shibahara」

จักษุแพทย์ประจำร้านแว่นตาที่คะโอะทำงานอยู่ มีรูปหน้าสี่เหลี่ยม ผิวคล้ำเพราะตีกอล์ฟ ชิบะฮาระเพิ่งแต่งงานได้ไม่นานแต่ก็มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับคะโอะประจำและความสัมพันธ์ลึกซึ้งนี้ยังรู้ถึงนะกะโนะด้วย

4.3 การปรากฏตัวของตัวละคร “มือที่สาม” : หนึ่งชายในสายสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหญิงสองคน

4.3.1 ลักษณะของสายสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยชายหนึ่ง หญิงสอง

นวนิยายเรื่อง *โฮลีการ์เด้น* มีตัวละครเอกสามคน ตัวละครเอกฝ่ายหญิงได้แก่ คะโตะกับมิสุเอะ ส่วนฝ่ายชาย คือ นะกะโนะ แต่เดิมกะโตะกับมิสุเอะเป็นเพื่อนสนิทกันมาก่อน หลังจากที่กะโตะได้เข้าทำงานที่ร้านขายแว่นตาแห่งหนึ่งเธอก็พบกับนะกะโนะเพื่อนร่วมงานหนุ่มรุ่นน้อง นะกะโนะชอบกะโตะจึงทำตัวใกล้ชิดกับกะโตะตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้ เขาจึงมีโอกาสดูใจกับมิสุเอะด้วย นะกะโนะได้ปฏิสัมพันธ์กับมิสุเอะบ้าง โดยมากแล้วเรื่องที่เชื่อมโยงนะกะโนะกับมิสุเอะคือเรื่องกะโตะ นอกจากนี้ นะกะโนะได้ขอความช่วยเหลือจากมิสุเอะเรื่องข้อมูลเกี่ยวกับตัวชูคูอิ นะกะโนะจึงเป็นเหมือนเพื่อนของมิสุเอะเช่นกัน สรุปได้ว่า นะกะโนะได้เกี่ยวข้องกับสายสัมพันธ์ของเพื่อนหญิงสองคนเพราะพอใจในตัวกะโตะ ดังนั้น สายสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามเป็นสายใยของเพื่อนที่ประกอบด้วยการมุ่งหวังในความรักระหว่างชายหญิงอยู่ในนั้น

ในระยะแรก สายสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามยังไม่ประสานเชื่อมโยงกันสนิทนัก ประกอบกับในสายสัมพันธ์นี้ยังมีปัญหาอันซับซ้อนของตัวละคร เริ่มจากกะโตะมีเรื่องฝังใจอย่างหนึ่ง คือ การแยกทางจากชูคูอิ หลังจากเหตุการณ์นั้นกะโตะเปลี่ยนไปเป็นคนละคน จากที่เคยร่าเริงก็กลายเป็นคนหมกมุ่นและพอใจกับการคบหาผู้ชายอย่างเสรี มิสุเอะพยายามยุติพฤติกรรมของกะโตะด้วยความเป็นห่วง แต่กะโตะก็อดกับการกระทำของมิสุเอะจึงพยายามถอยห่างจากมิสุเอะ กะโตะหันไปสนิทสนมกับนะกะโนะมากขึ้น ฝ่ายนะกะโนะนั้นต้องการเข้าใกล้และรู้จักกับกะโตะให้มากกว่าเดิมอยู่แล้วจึงเต็มใจที่จะวนเวียนอยู่กับกะโตะ ระหว่างนั้นนะกะโนะหันไปขอความช่วยเหลือจากมิสุเอะเรื่องข้อมูลของชูคูอิผู้เป็นอดีตคนรักของกะโตะ แม้จะนะกะโนะจะรู้สึกเกรงๆทำทางเคร่งเครียดของมิสุเอะไม่น้อย แต่ทั้งสองคนก็ได้พูดคุยกันมากขึ้นด้วยเรื่องของกะโตะ โครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกก่อรูปร่างขึ้นด้วยเหตุการณ์ต่างๆข้างต้น

จากกระบวนการก่อรูปร่างของโครงสร้างความสัมพันธ์นี้ จะเห็นได้ว่ากะโตะเป็นตัวกลางของการรวมกลุ่มของตัวละครเอก ในกลุ่มดังกล่าวนี้ นะกะโนะคือสมาชิกใหม่ที่เข้ามาเป็นคนล่าสุด สังเกตได้ว่าสิ่งที่ดึงดูดให้ตัวละครเอกทั้งสามได้เกี่ยวข้องกับกันคือความปรารถนาดีกับความต้องการที่จะเข้าใกล้อีกฝ่าย ได้แก่ มิสุเอะต้องการผลักดันให้กะโตะลืมเรื่องชูคูอิไปเสียเพื่อกะโตะจะได้มีความสุขกับชีวิต นะกะโนะต้องการใกล้ชิดกับกะโตะจึงหันไปพึ่งพา มิสุเอะ ส่วนกะโตะต้องการผู้ที่ช่วยดึงตนเองให้หลุดพ้นจากรื่องราวในอดีตและต้องการหลีกเลี่ยงมิสุเอะจึงหันไปหานะกะโนะ กล่าวคือ ตัวละครเอกมีความรักเป็นปัจจัยผลักดันให้กระทำพฤติกรรมต่อกัน ความรักในสายสัมพันธ์ของคนทั้งสามนี้มีรูปแบบต่างหาก ความรักของมิสุเอะคือการห่วงใยอาหารต่อกะโตะ ความรักของนะกะโนะต่อกะโตะคือ

ความเสนาหาอย่างชายหญิง ส่วนคะ โสะนั้นมีความรักต่อชายอีกคนเป็นเหตุผลักดันให้เธอหันไปพึ่งพานะกะ โนะ เมื่อตัวละครเอกเกี่ยวข้องกับความรู้สึกเท่านั้น ความสัมพันธ์ของคนทั้งสามมีลักษณะไม่เป็นทางการ โครงสร้างความสัมพันธ์ของคนทั้งสามจึงมีลักษณะยืดหยุ่น ตำแหน่ง สถานะภาพของตัวละครในกลุ่มนี้สามารถปรับเปลี่ยนได้ง่าย

โครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกในเรื่อง *โฮลีการ์ดเดน* ก่อรูปร่างขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป ในระยะแรกนะกะ โนะยังไม่เป็นที่ยอมรับในกลุ่มนักเพราะเขาพยายามก้าวล่วงพื้นที่ส่วนตัวของคะ โสะมากเกินไป อีกทั้งอุปนิสัยของเขายังตรงกันข้ามกับมิสุเอะโดยสิ้นเชิง แต่ด้วยเหตุที่เขาได้ก่อให้เกิดพัฒนาการด้านทัศนคติของตัวละครเอกหญิงทั้งสอง ในที่สุด สายสัมพันธ์ที่ยังไม่เชื่อมประสานกันสนิทได้ผูกโยงกันเหนียวแน่นมากขึ้น นะกะ โนะได้เป็นที่ยอมรับในกลุ่มของคะ โสะกับมิสุเอะ แม้ะกะ โนะจะอยู่ในกลุ่มในฐานะผู้ชายที่รักคะ โสะแต่เขาก็กลายเป็นเพื่อนอีกคนของมิสุเอะ ในที่สุดแล้วสายสัมพันธ์ของตัวละครเอกในเรื่อง *โฮลีการ์ดเดน* ก็คือสายสัมพันธ์ของเพื่อนหญิงสองคนที่มีชายอีกคนหนึ่งเพิ่มเติมเข้ามาและทุกคนมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน

4.3.2 ตำแหน่งอันยกย่องของตัวละคร “มือที่สาม”

หลังจากที่นะกะ โนะเข้ามาพัวพันอยู่กับคะ โสะและมิสุเอะก็ปรากฏว่าเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกหญิง นะกะ โนะไม่เพียงแต่เข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ในสายสัมพันธ์ของหญิงสาวทั้งสองเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดความลึกลับต่อสถานภาพกับตำแหน่งของตัวละครเอกทั้งสาม กล่าวคือ เมื่อนะกะ โนะเข้ามาเกี่ยวข้องกับคะ โสะและมิสุเอะแล้ว แท้จริงน่าจะพิจารณาได้ว่าเขาเป็นส่วนเกินของความสัมพันธ์ ทว่า เมื่อเขาได้ปฏิสัมพันธ์กับตัวละครหญิงทั้งสองฝ่าย เหตุการณ์กลับคล้ายว่านะกะ โนะกลายเป็นศูนย์กลางของกลุ่มเสียเอง ตัวละครเอกหญิงทั้งสองกลับเป็นฝ่ายรู้สึกไม่มั่นคงเพราะคิดว่าตนเองนั้นคล้ายกลายเป็นส่วนเกินสำหรับตัวละครอื่น ด้วยลักษณะดังนี้ ผู้วิจัยพิจารณาคุณสมบัติของตัวละครนะกะ โนะในฐานะตัวละคร “มือที่สาม” ว่าแม้เขาจะไม่ได้ทำให้ตัวละครเอกหญิงทั้งสองคนต้องแตกแยกกันโดยสิ้นเชิง กระนั้น การปรากฏตัวของนะกะ โนะก็ได้สั่นคลอนโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกหญิงที่มีอยู่ก่อน ตำแหน่งของตัวละครเอกทุกตัวกลับคลุมเครือ ซบซ้อนและย้อนแย้งกันเองว่าใครกันแน่คือคนนอกกลุ่ม สถานการณ์ดังนี้พบได้ครั้งแรกในฉากที่นะกะ โนะกับมิสุเอะนัดพบกันโดยไม่บอกคะ โสะ ในวันนั้นนะกะ โนะจึงไม่ได้ไปที่ห้องของคะ โสะเช่นเคย คะ โสะเป็นฝ่ายเฝ้าถามนะกะ โนะเสียเองถึงสาเหตุที่หายหน้าไป เมื่อทราบว่านะกะ โนะไปพบมิสุเอะ เธอก็รู้สึกว่าคุณเองถูกหักหลัง

静枝と会った中野にか、中野と会った静枝にか、とてもひどく裏切られたよ
うな気がした。⁴

(หน้า 240)

รู้สึกราวกับโดนหักหลังอย่างรุนแรง ทั้งจากนะกะโนะที่ไปพบมิสุเอะ ทั้งจากมิสุเอะ
ที่ไปเจอนะกะโนะ

คะโสะรู้สึกหวั่นไหวกับเหตุการณ์ที่นะกะโนะพบกับมิสุเอะลับหลัง เมื่อเพื่อนหญิงคนหนึ่งมา
ที่ห้องพัก เธอก็กบตกลอนชื่อ “หนึ่งวัน” 「一日」* ขึ้นมาท่องให้เพื่อนคนนั้นฟัง เนื้อหาของบทกลอน
นั้นกล่าวถึงคนคนหนึ่งกำลังรอใครสักคน แต่ใครคนนั้นก็กลับไม่มาเสียที บทกลอนนี้น่าจะฟ้อง
ความรู้สึกของคะโสะว่าเธอเริ่มให้คุณค่ากับนะกะโนะว่าเป็นคนสำคัญและมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของ
เธอ แท้จริงแล้วคนที่เฝ้ารอให้ใครคนหนึ่งมาหาก็คือตัวคะโสะเองที่เฝ้ารอให้นะกะโนะมาหาเหมือนทุก
วัน แต่เมื่อนะกะโนะไม่มาอย่างเคยซ้ำยังไปพบกับมิสุเอะโดยไม่บอกกล่าวก็ทำให้คะโสะรู้สึกไม่มั่นคง
ราวกับตนเองเป็นส่วนเกินสำหรับอีกสองคน ในเมื่อคะโสะกับมิสุเอะเป็นเพื่อนสนิทกันและนะกะโนะ
กับมิสุเอะรู้จักกันผ่านคะโสะ แต่นะกะโนะกลับทำราวกับหันไปอยู่ฝ่ายเดียวกับมิสุเอะ พฤติกรรมครั้งนี้
ของนะกะโนะกับมิสุเอะทำให้คะโสะรู้สึกได้ถึงการสลับสับเปลี่ยนตำแหน่งของคนในกลุ่ม

ฝ่ายมิสุเอะเองก็รู้สึกถึงตำแหน่งที่เปลี่ยนไปของบุคคลในกลุ่ม ในฉากที่คะโสะ มิสุเอะและนะ
กะโนะไปเที่ยวด้วยกันนั้นปรากฏความคิดของมิสุเอะว่าตัวเธอรู้สึกว่าตนเองกลายเป็นบุคคลที่สาม
สำหรับคะโสะกับนะกะโนะไปแล้ว ทั้งที่ทั้งสองคนนั้นได้ดึงให้มิสุเอะอยู่ในบทสนทนาด้วยตลอดเวลา
แต่มิสุเอะกลับรู้สึกหงุดหงิด แปลกแยกและคิดว่าสภาพการณ์เช่นนี้ไม่น่าจะเกิดขึ้นได้

私が三番目の登場人物なのだ、と思うと、静枝はすうすうする^{そがいかん}疎外感—嫉妬
というよりもっと心外な感じ。自分が小さくなってしまったような感じだ—
を味わった。

(หน้า 265)

เมื่อคิดว่าฉันนี่คือบุคคลที่สามแล้ว มิสุเอะก็รู้สึกแปลกแยกน้อยๆ ที่ยิ่งกว่าความอิจฉา
คือไม่สบอารมณ์ ได้ลิ้มรสความรู้สึกราวกับว่าตัวเองตัวเล็กถีบลง

เหตุการณ์ข้างต้นชี้ถึงความรู้สึกไม่มั่นคงของมิสุเอะ ได้อย่างดี ทั้งที่หัวข้อสนทนาเป็นเรื่องร
บัสทัศนศึกษาสมัยเรียนที่คะโสะกับมิสุเอะมีความทรงจำร่วมกัน แต่กลายเป็นว่านะกะโนะกับคะโสะ

⁴ ตัวบทนวนิยายเรื่อง *โฮลีการ์เด้น* ที่อ้างถึงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คัดลอกมาจากต้นฉบับ 江国香織、『ホリー・ガーデン』、新潮、1994年

* ผลงานของโอะงะตะ คะเมะโนะซุเกะ 「尾形亀之助」 กวียุคต้นสมัยโมวะ (ที่มา: 現代女性作家読本刊行会、『江国香織：現代女性作家読本 11』、鼎書房、2010年、p. 27.)

คุยกันเข้ากันได้ดีเสียยิ่งกว่า เมื่อเหตุการณ์ออกมาดังนี้มิสอะจะคิดว่าคะโสะกับนะกะ โนะกลายเป็นพวกเดียวกันและตัวเธอได้แปลกแยกจากกลุ่มโดยอัตโนมัติ มิสอะจึงรู้สึกไม่ดีว่าตนเองคือคนนอกถึงขนาดรู้สึกตัวเล็กถีบลง เหตุการณ์ข้างต้นชี้ถึงอิทธิพลของตัวละครนะกะ โนะต่อตัวละครเอกหญิงทั้งสองคน โดยเฉพาะมิสอะนั้น ปกติแล้วเธอเป็นคนแกร่ง นิ่งและควบคุมความรู้สึกได้ดี แต่ครั้งนี้เธอกลับรู้สึกพลุ่งพล่านอยู่ภายใน ทั้งอ่อนไหวอย่างประหลาดด้วยอารมณ์หลายอย่างระคนกันเพราะเหตุว่านะกะ โนะ ได้เข้ามาชิงพื้นที่ในกลุ่มไปซ้ำยังทำให้เธอคล้ายกลายเป็นส่วนเกินของกลุ่ม ดังนี้แล้ว กล่าวได้ว่าตัวละครนะกะ โนะ ได้ส่งผลกระทบไม่น้อยเลยต่อโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกหญิงทั้งสอง

หากพิจารณาตัวละครนะกะ โนะแล้วจะพบว่าตัวละครนี้มีลักษณะซับซ้อนซ่อนเงื้องในตัวเอง เฉพาะประเด็นเรื่องลำดับที่ในโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งหมด นะกะ โนะก็คือตัวละคร “มือที่สาม” ซึ่งพิจารณาได้ว่าเป็นคนนอก เป็นส่วนเกิน เป็นที่ไม่พึงประสงค์ในความสัมพันธ์ แต่ผู้วิจัยพบว่าบางครั้งตัวละครนะกะ โนะคล้ายจะขยับเข้ามาเป็นศูนย์กลางของกลุ่มเสียเอง กล่าวคือ ตำแหน่งของตัวละครเอกในโครงสร้างความสัมพันธ์เกิดสลับสับเปลี่ยนกันขึ้น นะกะ โนะนั่นเองคือผู้ที่เข้ามาทำให้ตำแหน่งของตัวละครเอกทั้งหมดคลุมเครือและกำกวมเมื่อตัวละครเอกหญิงทั้งสองกลับรู้สึกว่าเป็นคนนอกในบางขณะ เห็นได้จากที่คะโสะรู้สึกไม่ดีเมื่อมิสอะกับนะกะ โนะไปพบกันลับหลัง ส่วนมิสอะก็เห็นว่าคะโสะกับนะกะ โนะเข้ากันได้ดีเสียจนตนเองกลายเป็นคนอื่นไป ดังนี้แล้ว นอกจากจะมองได้ว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกประกอบด้วยคะโสะ มิสอะและมีนะกะ โนะเป็นบุคคลที่สามตามปกติ ยังพิจารณาได้ว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกอยู่ในรูปของ คะโสะ-นะกะ โนะและมีมิสอะเป็นบุคคลที่สาม หรือ มิสอะ-นะกะ โนะและมีคะโสะเป็นบุคคลที่สามได้เช่นกัน หากพิจารณาตามนี้ก็นับว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกในนวนิยายเรื่อง *โฮลิการ์เดน* มีลักษณะพิเศษเพราะตำแหน่งของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบทของเหตุการณ์และมุมมองของตัวละครเอง ส่วนตัวละครนะกะ โนะนั้นแม้จะไม่ได้ทำให้ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกหญิงแตกแยกกันโดยสิ้นเชิงแต่ก็ได้สั่นคลอนตำแหน่งของตัวละครเอกหญิงทั้งสองอย่างมาก

ตำแหน่งของนะกะ โนะที่อาจปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์นี้น่าจะสัมพันธ์กับบทบาทของที่มีผลต่อตัวละครเอกหญิงทั้งสองตัว ทั้งนี้เพราะปมปัญหาที่ผู้วิจัยหยิบยกมาวิเคราะห์นั้นไม่ได้มีเฉพาะปมปัญหาของตัวละครเอกหญิงคะโสะแต่ยังมีปมปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ของตัวละครเอกหญิงทั้งสองคน ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างคะโสะกับมิสอะส่วนหนึ่งมีสาเหตุจากท่าทีของมิสอะเองด้วย เหตุที่นะกะ โนะสามารถประนีประนอมกับตัวละครเอกหญิงได้ทั้งสองฝั่ง นะกะ โนะจึงมีส่วนช่วยปรับเปลี่ยนท่าทีของตัวละครมิสอะด้วยอันจะนำไปสู่จุดคลี่คลายของปมปัญหาดังกล่าว ประเด็นเรื่องปมปัญหาของตัวละครเอกหญิงนี้ผู้วิจัยจะกล่าวถึงในหัวข้อบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม”

4.3.3 การก่อตัวของโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอก

โครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกในเรื่อง *โฮลีการ์เดน* ก่อตัวขึ้นอย่างมีลำดับขั้นตอน เริ่มจากมิตรภาพของตัวละครหญิงได้ดำรงอยู่ก่อน จากนั้นตัวละครชายได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับสายสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหญิง เกิดเป็นโครงสร้างความสัมพันธ์ของคนสามคนขึ้น

4.3.3.1 สายสัมพันธ์ของตัวละครหญิงทั้งสอง: มิตรภาพระหว่างเพื่อนหญิง

ก่อนที่นะกะ โนะจะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในสายสัมพันธ์ระหว่างคะโสะกับมิสุเอะนั้น คะโสะมีมิสุเอะเป็นเพื่อนสนิทเพียงคนเดียว ทั้งสองรู้จักกันตั้งแต่ยังเล็ก จวบถึงปัจจุบันนับเป็นเวลากว่ายี่สิบปีแล้ว ด้วยเหตุนี้ ทั้งสองคนจึงสนิทสนมใกล้ชิดกันมากและรู้เรื่องราวชีวิตของอีกฝ่ายดี คะโสะกับมิสุเอะรู้ถึงรายละเอียดชีวิตของกันและกันแม้แต่เรื่องที่ควรถือเป็นความลับที่สุด ในตอนเกริ่นเรื่อง คะโสะบรรยายว่าตนเองกับมิสุเอะสนิทสนมกันมาก พวกเธอได้เป็นเพื่อนกันมานาน แม้ระหว่างนั้นทั้งคู่มีระยะเวลาที่ต้องแยกที่เรียนกันนับสี่ปีแต่ทั้งคู่ก็ยังมีสัมพันธภาพที่ใกล้ชิดกันไม่เปลี่ยนแปลง มิสุเอะรับรู้ทั้งเรื่องคะโสะสูบบุหรี่ เรื่องคะโสะดื่มเหล้าครั้งแรก รู้กระทั่งเมื่อคะโสะมีสัมพันธ์ลึกซึ้งกับผู้ชายคนแรก คะโสะคิดว่ามิสุเอะเป็นคนที่คอยอยู่ข้างๆคนเสมอ ทั้งเวลาที่คะโสะลาออกจากงานเก่าหรือเวลาที่คะโสะผิดหวังจากความรัก ความคิดของคะโสะดังนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงความใกล้ชิดสนิทสนมของทั้งสองคนได้ชัดเจน

静枝とは、小学校にあがった時からのつきあいで、もう二十数年になる。もともと、その間四年のブランクがあるのだが、それにしてもお互い知りすぎた相手であることに変わりはない。学芸会で子だぬき役をやった果歩も、運動会が嫌でずる休みをした果歩も静枝は知っていたし、果歩が初めて吸った煙草も、初めて飲んだお酒も、初めて寝た男も知っていた。果歩が四年半勤めた図書館をやめた時も、二つ目の仕事を五ヵ月で放りだした時も、そして（静枝にいわせるとそれらすべての元凶である）、あの最低の失恋をした時も、いつも静枝は隣にいたのだ。ほんとうにいつも隣にいた。

(หน้า 14)

คบกับมิสุเอะตั้งแต่ตอนที่เข้าชั้นประถม เป็นเวลาที่ยี่สิบกว่าปีมาแล้ว ที่สำคัญ เรามีช่องว่างห่างกัน ไปสี่ปี แต่ถึงกระนั้นก็ยังเป็นเพื่อนที่รู้เรื่องราวของกันและกันดีไม่เปลี่ยน มิสุเอะรู้ทั้งเรื่องคะโสะแสดงเป็นเรื่อกุณน้อยในงานโรงเรียน รู้ทั้งเรื่องคะโสะโดนงานกีฬาเพราะไม่ชอบ ทั้งเรื่องคะโสะสูบบุหรี่ครั้งแรก ดื่มเหล้าครั้งแรก รู้กระทั่งผู้ชายที่คะโสะนอนด้วยคนแรก ทั้งตอนที่คะโสะลาออกจากงานห้องสมุดที่ทำมานานสี่ปีครึ่ง ทั้งตอนที่โดนให้ออกจากงานที่สองที่ทำได้ห้าเดือน แล้วก็ (ถ้าให้มิสุเอะเป็นคนพูด เรื่องนี้ร้ายที่สุดในบรรดาเรื่องทีกล่าวมา) ตอนที่อกหักครั้งสาหัสที่สุด มิสุเอะก็คอยอยู่เคียงข้างกันเสมอ เธอคอยอยู่ข้างกันเสมอจริงๆ

สายสัมพันธ์ของคะ โสะกับมิสุเอะยังคงเหนียวแน่นไม่เสื่อมคลาย ปัจจุบันทั้งคะ โสะและมิสุเอะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ต่างมีเส้นทางชีวิตของตนเองและต้องรับผิดชอบกับหน้าที่การงานจนไม่มีเวลาว่างมากนัก กระนั้น ทั้งสองคนก็ยังหาโอกาสที่จะได้พบกันเสมอ เหตุการณ์ครั้งหนึ่งในเรื่องกล่าวถึงคะ โสะกับมิสุเอะซึ่งนานๆครั้งจะมีเวลาว่างตรงกันได้มาพบกัน ปกติแล้วคะ โสะต้องทำงานแม้เป็นวันเสาร์อาทิตย์ ส่วนมิสุเอะมักต้องใช้เวลาอยู่กับเซริสวะวะชายคนรัก ในโอกาสที่หาเวลาว่างตรงกันได้นี้คะ โสะชักชวนมิสุเอะให้นั่งรถไฟเล่นด้วยกัน รถไฟสายนั้นทั้งสองคนเคยใช้โดยสารไปโรงเรียนเมื่อครั้งยังเรียนอยู่ด้วยกัน ระหว่างที่นั่งรถเล่นกันนั้นทั้งสองคนได้ระลึกถึงความรู้สึกดีๆในอดีต อย่างเช่นวันที่ได้เลิกเรียนเร็วกว่าปกติเพราะอาจารย์มีประชุม วันที่ได้เล่นสนุกต่างๆ เหตุการณ์ครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าทั้งสองคนมีความทรงจำที่สวยงามร่วมกันมานานและต่างยังพอใจที่ได้มาระลึกถึงความสุขในอดีตเหล่านั้นด้วยกัน การออกไปเที่ยวเล่นด้วยกันพลางระลึกถึงวันวานอันเป็นสุขร่วมกันเช่นนี้ให้ภาพว่าทั้งสองคนเป็นเพื่อนรักที่ดำรงสัมพันธ์ภาพระหว่างกันมาด้วยความรู้สึกดีๆ

「まぬけほど気持ちいいねえ」
果歩が言う。空いた電車はとても平和だ。
「試験と先生の研究会とかで、早く帰れる日があったじゃない。嬉しかったよね、あれ」
なつかしそうに静枝が言った。

(หน้า 32)

“รู้สึกดีสุดๆไปเลยน้ำ”

คะ โสะเอ่ย รถไฟโล่งๆนั้นสงบเงียบมาก

“มีวันที่ได้กลับเร็วด้วยนี่ พวกวันสอบกับวันที่อาจารย์ประชุมการเรียนการสอน ดีใจจังเลยเนอะ”

มิสุเอะเอ่ยอย่างหวานรำลึกถึงวันวาน

4.3.3.2 สายสัมพันธ์ที่ผนวกตัวละครชาย: มิตรภาพระหว่างเพื่อนผนวกความรักแบบชายหญิง

ตัวละครชายนะกะ โนะได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับมิตรภาพระหว่างคะ โสะกับมิสุเอะเพราะเขาสนใจในตัวคะ โสะ ความสัมพันธ์ของตัวละครทั้งสามจึงประกอบด้วยสายใยระหว่างเพื่อนและความรักแบบต่างเพศ อย่างไรก็ตาม ความปรารถนาของนะกะ โนะต่อคะ โสะยังไม่สมหวังในระยะแรกเพราะคะ โสะมีมิตรภาพแบบเพื่อนแก่เขาเท่านั้น

ความสัมพันธ์ระหว่างคะ โสะกับนะกะ โนะนั้นเริ่มต้นขึ้นไม่นานนัก ก่อนหน้านี้นะ โสะเคยเปลี่ยนงานถึงสองครั้ง ครั้งแรกคะ โสะทำงานที่ห้องสมุดเป็นเวลาสี่ปีแล้วลาออก ครั้งที่สองเธอถูกให้ออกหลังจากทำงานได้เพียงห้าเดือน ถ้าสุคะ โสะได้เป็นพนักงานขายที่ร้านขายแว่นตาแห่งหนึ่ง ที่ร้านนี้

เองที่คะโสะได้พบกับนะกะโนะ คะโสะสนิทกับนะกะโนะที่สุดในที่ทำงาน ฝ่ายนะกะโนะนั้นคิดถึงคะโสะมากกว่าเพื่อนคนหนึ่ง นะกะโนะเป็นคนซื่อๆ เปิดเผยและแสดงออกคล้ายเด็กๆ เมื่อเขาารู้สึกชอบคะโสะก็แสดงออกอย่างชัดเจน นะกะโนะทั้งเปิดเผยความรู้สึกของตนด้วยคำพูดและการกระทำอยู่บ่อยๆ ครั้งหนึ่ง เมื่อคะโสะเปรยๆว่าตนเองเหมือนกับซินเดอเรลลาที่ต้องรองรับอารมณ์ของหัวหน้าเพราะหัวหน้าของทั้งคู่เป็นคนจู้จุกจิก เจ้าอารมณ์และปากร้าย นะกะโนะได้ยื่นคะโสะกล่าวเช่นนั้นก็เอ่ยว่า หากคะโสะต้องเป็นทุกข์ ตนเองจะเป็นคนแบกรับความทุกข์ทั้งหมดของคะโสะเอง คำกล่าวที่แสดงไมตรีอย่างเกินจริงเช่นนี้ชี้ให้เห็นถึงลักษณะนิสัยที่มักแสดงออกอย่างเด็กๆ ของนะกะโนะ ทั้งยังแสดงถึงความรู้สึกพิเศษที่เขามีต่อคะโสะได้ชัดเจน

「果歩さんの不幸なら、僕が全部背負ってあげるよ」

(หน้า 15)

“ผมจะแบกรับไว้ทั้งหมดเอง ถ้าเป็นความทุกข์ของคะโสะ”

นะกะโนะมักพาตัวเองเข้าไปใกล้ชิดกับคะโสะก็เพราะเขารักคะโสะอย่างจริงใจแต่คะโสะไม่ได้คิดถึงนะกะโนะในฐานะคนรักเลย ส่วนนะกะโนะไม่ว่าเขาจะรับรู้ถึงความรู้สึกเฉยๆของคะโสะหรือไม่ เขาก็ยังคงคอยอยู่ใกล้ๆคะโสะและแสดงออกถึงความรักที่มีต่อเธออย่างไม่รู้เหน็ดเหนื่อย คะโสะถึงกับคิดสงสัยในการกระทำของนะกะโนะ เธอคิดว่านะกะโนะจะรู้หรือไม่ว่าตนไม่ได้รักเขาเลย หากรู้แล้วเหตุใดนะกะโนะยังวนเวียนอยู่กับตัวเธอเช่นนี้ ถ้าหากนะกะโนะไม่รู้ เหตุใดเขาจึงไม่รู้สึกรู้สีกตัวเสียบ้าง ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นสำคัญนอกจากเรื่องทีนะกะโนะทุ่มเทให้คะโสะอย่างมากแล้ว พฤติกรรมเช่นนี้ยังได้ทำให้เขาได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างคะโสะกับมิสึเอะในภายหลัง แม้ขณะนั้นคะโสะจะไม่ได้นี้กชอบนะกะโนะอย่างคนรัก แต่อย่างน้อยเธอก็พอใจบุคลิกกับการปฏิบัติตัวอย่างซื่อๆของนะกะโนะ เมื่อคะโสะอยู่กับเขา บรรยากาศโดยรวมมีแต่ความเป็นกันเองน่าสบายอกสบายใจ อีกทั้งนะกะโนะยังแสดงท่าทีว่าพร้อมตามใจคะโสะทุกอย่าง เธอจึงยอมให้เขาได้เป็นบุคคลใกล้ชิดอีกคนหนึ่ง

中野は、果歩が中野を全然愛してなどいないこと—少なくとも、いわゆる恋愛感情はもっていないこと—を知っているのだろうか。(中略) 知っているとすれば、どうしてあんなに邪気なく果歩にまわりつけるのだろうか。知らないとすれば、一体どうして気がつかないのだろうか。

(หน้า 121)

นะกะโนะจะรู้ไหมว่าคะโสะไม่ได้รักนะกะโนะเลยสักนิดหรือพูดได้ว่าไม่มีความรู้สึก
ว่ารักอยู่(ย่อ)ถ้าหากว่ารู้ ทำไมถึงมาวนเวียนอยู่กับคะโสะอย่างบริสุทธิ์ไร้เดียงสาได้
ขนาดนั้น ถ้าไม่รู้ ก็แล้วทำไมไม่รู้สึกตัวเสียบ้าง

แม้คะโสะไม่ได้รู้สึกพิเศษกับนะกะโนะแต่ก็ให้ความสนิทสนมกับเขามากพอสมควร เช่น คะโสะไม่ชอบรับประทานอาหารเย็นคนเดียว ทุกวันเธอต้องชวนเพื่อนคนใดคนหนึ่งมาที่บ้านไม่ว่าจะเป็นเพื่อนสนิทกันหรือไม่ วันหนึ่ง เมื่อเพื่อนผู้หญิงของคะโสะเกิดยกเลิกนัดที่จะมารับประทานอาหารด้วยกันกระทันหัน คะโสะก็โทรศัพท์เรียกให้ะกะโนะมาหาทันทีแม้จะเป็นเวลาค่อนข้างดึกแล้ว เธอคิดว่าในเวลาเช่นนี้นะกะโนะเป็นเทพเจ้า ころいゝ時、中野は神様だ. . . (หน้า36) เพราะเขาทำให้ชีวิตของเธอสะดวกง่ายดายไปเสียทุกอย่าง เหตุที่คะโสะเลือกโทรศัพท์หานะกะโนะแทนที่จะเป็นมิสุเอนั้นอาจเป็นเพราะเขาแสดงออกอยู่แล้วว่าพร้อมจะอยู่เคียงข้างเธอเสมอ อีกประการหนึ่ง นะกะโนะไม่เคยทำให้คะโสะต้องอึดอัดใจเหมือนกับบางครั้งที่เคยรู้สึกเมื่ออยู่กับมิสุเอนะกะโนะเป็นคนไม่คิดมาก ไม่เกรงเกรียง ส่วนมิสุเอนะเป็นคนจริงจังกับทุกเรื่องซ้ำบางครั้งยังแสดงท่าทีวิพากษ์วิจารณ์พฤติกรรมของคะโสะ ครั้งหนึ่ง คะโสะเคยคิดว่าเหตุที่ตนต้องการปลื้มตัวมาอยู่คนเดียวก็เพราะตัวมิสุเอนะไม่ใช่เพราะเสียใจเรื่องที่เลิกรักอดีตคนรัก คะโสะเคยกล่าวกับนะกะโนะว่าบางครั้งเธอไม่อยากจะอยู่กับมิสุเอนะเพียงลำพัง นะกะโนะคิดไปว่าเป็นเพราะมิสุเอนะมักพูดจाराายๆ แต่คะโสะปฏิเสธในใจว่าเป็นเพราะมิสุเอนะไม่พูดสิ่งที่คิดออกมาตรงๆต่างหาก ไม่ว่านะกะโนะจะเข้าใจตรงกับคะโสะหรือไม่ ความอึดอัดใจของคะโสะครั้งนี้ได้เป็นสาเหตุให้เธอพานะกะโนะไปด้วยในวันหนึ่งที่เธอนัดเจอกับมิสุเอนะ

ในวันหนึ่งที่มิสุเอนะนัดกับคะโสะ คะโสะกลับพานะกะโนะไปด้วยโดยไม่บอกล่วงหน้าทำให้มิสุเอนะไม่ค่อยพอใจนัก จากบทสนทนาตอนนั้นทำให้ทราบได้ว่ามิสุเอนะกับนะกะโนะเคยได้พบกันมาก่อนอย่างไรก็ตาม ฉากที่ตัวละครเอกทั้งสามคนได้มาร่วมโต๊ะอาหารกัน โดยไม่ได้เตรียมตัวล่วงหน้านี้มีจุดที่น่าสังเกต เนื่องจากเป็นฉากที่แสดงให้เห็นว่าในขณะที่นั้นซึ่งเป็นช่วงก่อนที่นะกะโนะจะเข้าไปมีบทบาทในความสัมพันธ์ระหว่างคะโสะกับมิสุเอนะอย่างเต็มตัว ความสัมพันธ์ระหว่างนะกะโนะกับมิสุเอนะยังไม่ราบรื่นนัก หมายความว่า ตัวละครเอกทั้งสามยังไม่ได้สนิทสนมกันถึงขั้นเรียกว่าเป็นกลุ่มสังคมเดียวกัน มิสุเอนะไม่ได้คิดว่านะกะโนะเป็นคนในกลุ่มเดียวกันอยู่แล้ว ยิ่งนะกะโนะแสดงท่าทาง พูดจาตรงไปตรงมาอย่างเด็ดๆ มิสุเอนะก็ยังไม่พอใจเพราะตัวเธอนั้นเคร่งครัดกับการแสดงออกและรักษาทำที่บรรยากาศระหว่างการพบกันครั้งนี้จึงค่อนข้างน่าอึดอัด น่าขำขัน

果歩のうしろに、見知った顔の男がはりついている。

「こんばんは」

中野はにこやかに会釈した。

「びっくりした。ひさしぶりね」

「すいません、おじやま虫で」

おじやま虫一。静枝も果歩もその言葉をとても新鮮だと思ったが、どちらもそれは言わずにおいた。一緒に来てもらってよかった、と果歩は思った。どうしてつれてきちゃったの、という視線を果歩に投げかけながら、静枝はそばにあったメニューを中野にさしだした。

「なんでもどうぞ。果歩の奢りだそうだから」

เห็นใบหน้าของผู้ชายที่รู้จักตามหลังคะ โสเมาด้วย

“สวัสดีครับ”

นะกะ โนะยิมแย้ม โค้งทักทาย

“ตกใจหมดเลย ไม่ได้เจอกันเสียนานนะ”

“ขอโทษนะครับ ผมมาเป็นตัวเกะกะ”

ตัวเกะกะ ทั้งคะ โสเมาทั้งมิสุเอะต่างคิดว่าคำคำนั้นช่างกระจ่างชัดเจนแต่ทั้งสองคนก็เงิบ

ไว้ไม่พูดอะไร คะ โสเมานั้นคิดว่ามาด้วยกันก็ดีแล้ว

มิสุเอะส่งสายตาดูว่า พามาด้วยทำไมเนี่ย มาที่คะ โสเมาพลาญยื่นรายการอาหารข้างๆตัวให้นะ
กะ โนะ

“อยากกินอะไรสั่งได้เลย คะ โสเมาเลี้ยง”

เหตุการณ์ข้างต้นแสดงให้เห็นบรรยากาศน่ากระอักกระอ่วนเพราะนะกะ โนะเกิดปรากฏตัวใน
มืออาหารโดยไม่ได้รับเชิญ ในอีกด้านหนึ่ง เหตุการณ์นี้ได้แสดงถึงจุดเริ่มต้นที่นะกะ โนะจะเริ่มเข้าไปมี
ส่วนเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของคะ โสเมากับมิสุเอะ เพียงแต่ว่าขณะนั้นนะกะ โนะมีฐานะเป็นเพื่อน
ร่วมงานของคะ โสเมาเท่านั้น หากเปรียบเทียบกับมิสุเอะที่เป็นเพื่อนสนิทกับคะ โสเมา นานกว่า ก็นับว่านะ
กะ โนะเป็นผู้ที่เพิ่มเข้ามาในกลุ่มสังคมที่มีคะ โสเมากับมิสุเอะเป็นสมาชิกอยู่ก่อนแล้ว ในฉากข้างต้นแสดง
ให้เห็นชัดเจนว่านะกะ โนะยังคงเป็นส่วนเกินของความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหญิงสองคน ตัวนะกะ โนะ
เองก็รู้ความจริงข้อนี้ดี เขาจึงเอ่ยขอโทษมิสุเอะที่เข้ามาเป็นตัวรบกวน อย่างไรก็ตาม คะ โสเมานั้นจงใจพา
นะกะ โนะไปด้วยเพราะไม่อยากเจอกับมิสุเอะตัวต่อตัว เมื่อคะ โสเมาเต็มใจจึงนะกะ โนะให้เข้ามาปรากฏ
ตัวอยู่ในกลุ่มของตนเช่นนี้ก็นับเป็นการเกริ่นว่านับจากนี้คะ โนะจะได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับอยู่ระหว่างคะ
โสเมากับมิสุเอะและมีจะบทบาทสำคัญต่อตัวละครทั้งสองด้วย แน่แน่นอนว่าตัวละครนะกะ โนะคงไม่ได้
ปรากฏตัวอยู่อย่างไร้ความหมาย ตรงกันข้ามตัวละครนี้จะมามีบทบาทสำคัญในการช่วยแก้ไขปมปัญหา ทั้ง
ยังผลักดันให้ตัวละครหญิงทั้งสองมีพัฒนาการที่ต่างกันออกไป ตัวละครเอกหญิงทั้งสองนั้นเป็นเพื่อน
สนิทที่รักกันมากก็จริงแต่ในสายสัมพันธ์นี้ยังมีจุดที่ทั้งสองคนไม่ลงรอยกัน ทั้งสาเหตุของความไม่ลง
รอยนั้นยังติดอยู่ที่การไม่สามารถประนีประนอมต่ออีกฝ่าย ปมปัญหาของตัวละครเอกหญิงมีรายละเอียด
ดังที่จะกล่าวในหัวข้อต่อไป

4.4 ปมปัญหาของตัวละครเอกหญิง

นวนิยายเรื่อง *โฮลีการ์เด้น* มีตัวละครเอกหญิงสองคน คือ คะ โสเมากับมิสุเอะ ทั้งสองคนต่างมีปม
ปัญหาของตนเองซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ของทั้งคู่ ปมปัญหาของคะ โสเมาได้แก่ การยึดติดกับ

อดีตที่เคยมีคนรัก ส่วนปมปัญหาของมิสุเอะคือ การเชื่อในกรอบความคิดของตนเองมากเกินไปจึงไม่เข้าใจปัญหาของเพื่อนอย่างแท้จริง มิสุเอะยังไม่อาจหาวิธีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับคะโสะได้อีกด้วย ที่แย่ที่สุด เมื่อคะโสะกับมิสุเอะมีปัญหาด้านการสื่อสารต่อกัน ทั้งสองคนต่างรู้สึกว่ามีระยะห่างระหว่างตนเองกับเพื่อนและไม่อาจหาทางแก้ไขสภาพการณ์ดังกล่าวได้

4.4.1 การยึดติดกับอดีตของตัวละครเอกหญิง

คะโสะเคยคบหากับแฟนหนุ่มชื่อทซุคุอิและเลิกกันไปเมื่อห้าปีก่อน หลังจากแยกทางกับเขา คะโสะก็มีอาการของปัญหาแสดงออกมาในลักษณะต่างๆกัน ไม่ว่าจะเป็นอาการทางกาย ทางใจและทางพฤติกรรม อาการเหล่านั้นล้วนแต่แสดงให้เห็นถึงการถูกระทบกระเทือนจิตใจอย่างแรงด้วยเหตุที่คะโสะรักทซุคุอิมาก นอกจากนี้ การยึดติดกับเรื่องราวในอดีตที่มีแต่ความสุขได้เปลี่ยนให้คะโสะกลายเป็นคนชอบเหม่อลอย บางครั้งหมกมุ่นอยู่ลำพังกระทั่งตัวเธอลอยห่างจากโลกรอบตัว คะโสะยังใช้ชีวิตราวกับไม่เห็นแก่นสารของชีวิตตนเองอีกด้วย

ด้านอาการทางกายนั้น คะโสะล้มป่วยด้วยอาการผิดปกติทางการรับประทานอาหาร(Eating disorder) 「摂食障害」 หลังจากที่มีปัญหากับทซุคุอิ ระหว่างที่ป่วยคะโสะรับประทานอาหารน้อยมาก แต่กลับรับประทานแต่ของหวานจนร่างกายผ่ายผอมต้องเข้าโรงพยาบาลถึงสี่สิบเอ็ดวัน มิสุเอะลงความเห็นว่าการป่วยของคะโสะมีสาเหตุจากการถูกระทบกระเทือนทางใจอย่างรุนแรง หลังจากออกจากโรงพยาบาลคะโสะก็ปฏิเสธไม่รับประทานของหวานอีกเลยจวบจนปัจจุบัน จากประสบการณ์ความรักที่ไม่สมหวังซึ่งส่งผลอย่างรุนแรงจนเกิดปฏิกิริยาทางร่างกายถึงเพียงนี้ ทำให้อนุมานได้ว่าคะโสะน่าจะรักทซุคุอิมากจนไม่อาจตัดใจจากเขาได้ง่ายนัก อาการป่วยทางกายอันเป็นผลมาจากการถูกระทบกระเทือนจิตใจมีบรรยายไว้ในความคิดของโมโนะซุเกะผู้เป็นอดีตคนรักของมิสุเอะดังนี้

心因性摂食障害というのだそうだが—強い不安が原因なのだと言
けいれん
 った—要するに中毒で、ひたすら甘いものばかり痙攣的に食べ、他のものは
や
 一切食べない上に最後には吐くので、果歩は日々どんどん痩せさらばえた。

(หน้า 134-135)

คงจะเป็นอาการผิดปกติทางการรับประทานอาหารอันเนื่องมาจากอารมณ์แต่ มิสุเอะบอกว่าสาเหตุเพราะความเครียดรุนแรง สวาปามแต่ของหวานราวกับเสพติด ส่วนของกินอื่นนั้นนอกจากจะไม่กินเสียเลยแล้ว สุดท้ายก็อาเจียนออกมาหมด นับวันคะโสะยิ่งผ่ายผอมลงเรื่อยๆ

อาการเสียใจของคะโสะไม่ได้แสดงออกทางร่างกายเท่านั้น ในด้านจิตใจนั้นปัจจุบันคะโสะก็ยังหวงคิดถึงที่ซุกุอิเสมอ ความทรงจำของคะโสะเกี่ยวกับที่ซุกุอิล้วนมีแต่เรื่องดีๆ ความคิดของคะโสะต่อเรื่องของอดีตคนรักแสดงให้เห็นได้ว่าคะโสะยังรู้สึกผูกพันกับเขาอยู่มาก ทั้งที่จริงที่ซุกุอิได้หายตัวไปจากชีวิตของคะโสะแล้วโดยสิ้นเชิง คะโสะยังเก็บภาพถ่ายรวมถึงสิ่งของต่างๆ เกี่ยวกับอดีตคนรักไว้อย่างดี บางครั้งคะโสะก็นำสิ่งของเหล่านั้นออกมาดูและคิดวนหาถึงอดีตอันเป็นสุข สิ่งของชิ้นหนึ่งที่คะโสะเก็บไว้อย่างหวงแหนคือถ้วยชालายดอกกุหลาบสีน้ำเงินที่ที่ซุกุอิเป็นคนให้มา จุดที่น่าสังเกตคือ คะโสะเก็บรักษาถ้วยชานั้นไว้อย่างดีแต่เมื่อเพื่อนคนหนึ่งบอกว่าจะให้ถ้วยชาเป็นของขวัญ คะโสะกลับบอกกับเพื่อนคนนั้นว่าตนเองเป็น “พวกไม่ใช่ถ้วยชา” 「いいの、私ね、紅茶茶碗は持たない主義だから」 (หน้า 19) พฤติกรรมที่ขัดแย้งของคะโสะน่าจะเป็นเพราะตัวเธอเกิดกระทบกระเทือนทางจิตใจอย่างหนักจากครั้งที่เลิกรากับที่ซุกุอิจึงปฏิเสธในสิ่งที่ทำให้คิดถึงอดีตอันเจ็บปวด แต่ในขณะที่เดียวกันด้วยความที่ยังโหยหาความรักในอดีตเธอก็ยังเก็บถ้วยชานั้นไว้อย่างดีไม่ยอมทิ้งไป

青い美しい薔薇の柄の紅茶茶碗は、あのときにも壊せなかったのだ。それからの五年間に果歩は三度引越しをし、青い美しい薔薇の柄の紅茶茶碗は、そのたびにちゃんとついてきた。

(หน้า 20)

ตอนนั้นถ้วยชาสีน้ำเงินลายดอกกุหลาบแสนสวยไม่ได้แตก นับจากนั้นภายในเวลาห้าปีคะโสะย้ายที่อยู่สามครั้ง ทุกครั้งก็นำถ้วยชาสีน้ำเงินลายดอกกุหลาบแสนสวยมาด้วย

ถ้วยชาดังกล่าวข้างต้นเป็นสัญลักษณ์ของประสบการณ์ความรักในอดีต เมื่อสังเกตความคิดของคะโสะก็ยังแน่ชัดว่าเธอไม่อาจสลัดทิ้งเรื่องความรักครั้งนั้นไปได้ แม้นับตั้งแต่เลิกรากับที่ซุกุอิจะเป็นเวลาถึงห้าหกปีแต่ปัจจุบันจิตใจของคะโสะก็ยังไม่สงบสุข เธอมักคิดถึงเรื่องอดีตคนรักบ่อยๆ ทั้งยังพาตัวเองให้จมอยู่กับเรื่องราวนั้นอยู่บ่อยครั้ง แท้จริงแล้วคะโสะเองก็อยากจะหลุดพ้นจากอารมณ์เช่นนี้แต่ไม่สามารถทำได้ ครั้งหนึ่งที่คะโสะหวงคิดถึงเรื่องที่ซุกุอิ เธอตระหนักได้ว่าหากตัวเธอกลับห้องพักเดี๋ยวนั้นก็ต้องได้เปิดกล่องที่เก็บรูปที่ถ่ายกับที่ซุกุอิแล้วก็เหม่อมองรูปเหล่านั้นจนถึงเช้าเช่นเคย หากจะดึงตัวเองกลับมาที่ปัจจุบันก็ต้องใช้พลังงานมากมายทั้งยังต้องรู้สึกเจ็บปวด คะโสะเองก็หวาดกลัววงจรเช่นนี้จึงต้องการใครที่เข้ามาช่วยดึงเธอให้กลับสู่ปัจจุบันได้

このまいうちに帰っても、ビスケットの缶^{かん}をあけるだけなのはわかっていた。過去が端から現在を浸蝕^{しんしょく}し、また朝まで起きてすごしてしまう。それはあながち不幸ともいえない時間だが、それから現在に戻ってこなくてはならないことを思うと、そのためのエネルギーと痛みを思うと、果歩はどうしても

おじけ

怖気づく。誰でもいいから、現在にひきとめておいてほしかった。隣を歩いている人でも、その隣の人でも、その隣の人でも。

(หน้า 161)

รู้ว่าถึงกลับบ้านไปทั้งอย่างนี้ก็มีแต่จะเปิดกระป๋องขนมปังกรอบ จากนั้นอดีตก็จะเข้ากักร่อนปัจจุบัน แล้วก็ต้องลืมตาตื่นจนถึงเช้า ไม่ใช่ว่ามันเป็นช่วงเวลาที่丫แยแต่พอคิดว่าต้องกลับสู่ปัจจุบันแล้ว พอคิดถึงเรี่ยวแรงที่ต้องใช้กับความเจ็บปวดเพื่อการนั้นคะโสะก็เกิดกลัวขึ้นมาอย่างงี้ไม่รู้ อยากให้ใครก็ได้มาดึงกลับสู่ปัจจุบัน คนที่กำลังเดินอยู่ข้างๆก็ได้ คนถัดไปนั้นก็ ได้ คนที่อยู่ถัดไปอีกก็ได้

นอกจากด้านปฏิกริยาทางร่างกายกับจิตใจแล้ว พฤติกรรมของคะโสะยังเปลี่ยนไปหลังจากแยกทางจากที่ซุกุอิ คะโสะที่เคยร่าเริงแจ่มใสก็กลับกลายเป็นคนที่มีท่าทีคล้ายเก็บง้ออะไรไว้ในใจ คะโสะยังเปิดกว้างที่จะมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับผู้ชายคนไหนก็ได้ที่ตนพอใจ คะโสะเกี่ยวข้องกับทั้งมิยะซะระ จักชูแพทย์ประจำร้าน รวมทั้งเด็กนักเรียนชื่อโคที่เป็นลูกค้ำของร้าน ฝ่ายมิสุเอะก็คิดไปว่าเพื่อนสนิททำพฤติกรรมเช่นนั้นเพื่อประชดชีวิตและรู้สึกเป็นห่วงถึงตาหนิคะโสะ กระนั้น แม้คะโสะจะเกี่ยวข้องกับชายถึงสองคนพร้อมกันดังนี้ ในเมื่อไม่ได้รู้สึกรักใคร่ลึกซึ้งกันคะโสะก็ยังไม่รู้สึกหวงเหว่ เคืองคว้างไม่หยาบคลิกของคะโสะที่ปรากฏต่อสายตาคนรอบข้างคือคะโสะเป็นคนร่าเริงและไม่คิดมาก แต่ความคิดของเธอในตอนเปิดเรื่องที่ย้อนถึงด้วยขาไบนั้นทำให้ทราบได้ว่าแท้จริงแล้วคะโสะเป็นคนที่อ่อนไหวและรู้สึกเหงามาก พฤติกรรมอื่นๆของคะโสะก็ช่วยบ่งชี้ความหวงเหว่ของเธอได้ดี เช่น คะโสะต้องมีเพื่อนรับประทานอาหารเช้าทุกวัน รวมถึงการเกี่ยวข้องกับผู้ชายตามอำเภอใจนี้ด้วย สิ่งเหล่านี้น่าจะเป็นสิ่งที่คะโสะใช้ชดเชยความรู้สึกเหงาที่ตนเองไม่มีคนรักอยู่ด้วยกัน ครั้งหนึ่งคะโสะเคยนั่งเหม่อลอยทั้งคืนด้วยอารมณ์เหงาถึงเช้า เธอคิดว่าคงไม่มีใครในโลกนี้ที่เดียวดายเท่ากับตัวเธออีกแล้ว ความคิดดังนี้ยืนยันได้อย่างดีว่าคะโสะรู้สึกหวงเหว่อย่างมาก

これ以上孤独な人間はいないだろうと果歩は思った。

(หน้า 25)

คะโสะคิดว่าคงไม่มีคนที่เดียวดายมากไปกว่านี้อีกแล้ว

ข้อความข้างต้นหยิบยกมาจากฉากหนึ่งในตอนต้นเรื่อง ในเช้าวันหนึ่งก่อนไปทำงาน คะโสะต้องกระจกมองดูตัวเอง เธอคิดว่าในกระจกนั้นสะท้อนใบหน้าของผู้หญิงสิ้นหวังคนหนึ่ง ฉากดังกล่าวยังบรรยายกิจวัตรประจำวันของคะโสะว่าดำเนินไปอย่างอัตโนมัติซ้ำๆกันทุกวันทว่าคว้างเปล่าไร้ความหมาย คะโสะคิดว่าไม่ว่าอย่างไรก็ต้องล้างหน้า ต้องแปรงฟัน ต้องรับประทานอาหารเช้า ตัวคะโสะก็

ไม่อาจหาเหตุผลได้ว่าเหตุใดต้องทำเช่นนั้น แม้เมื่อออกมาจากบ้านมองดูภาพตัวเองที่สะท้อนอยู่ในกระจกบาน้ำ คะ โสเกียังมองเห็นเหมือนตัวเองเป็นความเหงาใส่เสื้อกำลังเดินอยู่

そうだ、どうしても顔を洗わなくてはならない。どうしても歯を磨かなければいけないし、どうしても朝ごはんを食べなければいけない。(中略) 孤独が服を着て歩いてるみたい。

(หน้า 26)

ใช่แล้ว ไม่ว่าจะยังไงก็ต้องล้างหน้า ไม่ว่าจะยังไงก็ต้องแปรงฟัน ไม่ว่าจะยังไงก็ต้องกินข้าวเช้า
(ย่อ)ราวกับความเหงาที่สวมเสื้อกำลังเดิน

เป็นเวลาห้าปีแล้วนับจากกะโตะเลิกกำกับที่ซุกุอิ กระนั้นประสบการณ์ความรักที่ผิดหวังในอดีตก็ยังส่งผลกระทบต่อกะโตะไม่หาย กะโตะปฏิเสธไม่รับประทานของหวานอีกเลย กะโตะปล่อยตัวกับชายอื่นอย่างอิสระ กะโตะยังกลายเป็นคนที่ร่าเริงแต่เพียงภายนอกทว่าภายในกลับแปราะบาง อารมณ์เครียดและซึมเศร้าของกะโตะนั้นมักบรรยายผ่านสายตาของมิสุเอะเพื่อนสนิทผู้คอยเป็นห่วงและต้องการให้กะโตะดำเนินชีวิตต่อไปได้อย่างดี ในเมื่อคบกันมาถึงยี่สิบปี มิสุเอะย่อมมองเห็นว่ากะโตะไม่เหมือนคนเดิมที่ร่าเริงและมีความสุข ทุกวันนี้กะโตะเก็บความเศร้าไว้ในใจนับจากแยกทางจากคนรัก มิสุเอะผู้เป็นเพื่อนสนิทย่อมห่วงใยในตัวกะโตะและปรารถนาจะให้กะโตะกลับมาเป็นเหมือนเดิม ดังข้อความที่ยกมาต่อไปนี้

一体いつまで、果歩はああして心を閉ざしている気なのだろう。一体いつになったらもとの果歩にもどるのだろう。のんびりした楽道家の、ぽっちやりと可愛らしい顔をした果歩に。

(หน้า 15)

กะโตะจะมีที่ทำปิดใจแบบนี้ไปถึงเมื่อไรกัน เมื่อไรจะกลับมาเป็นกะโตะคนเดิม กะโตะคนที่มองโลกในแง่ดี ไม่เคร่งเครียด หน้าตาบ๊องแบ้วน่ารัก

อย่างไรก็ตาม แม้มิสุเอะจะห่วงใยในตัวกะโตะอย่างจริงใจและปรารถนาดีในตัวกะโตะอยู่มาก แต่มิสุเอะมีปัญหาอย่างหนึ่งคือ การเป็นคนเคร่งเครียด เอาจริงเอาจังและมุ่งหวังว่าทุกสิ่งทุกอย่างต้องดำเนินไปอย่างเป็นถูกต้องและดีที่สุด มิสุเอะได้นำกรอบความคิดเช่นนี้ไปใช้กับพฤติกรรมของกะโตะด้วยความเชื่อมั่นว่าสิ่งที่ตนเองคิดเป็นสิ่งที่ถูกต้องน่ากระทำตามที่สุด โดยที่ไม่ได้สนใจความต้องการของกะโตะเลย นอกจากนั้นแล้ว มิสุเอะยังมีบุคลิกที่ดูเย็นชาและแสดงออกอย่างแข็งกระด้าง ทัศนคติและอุปนิสัยเช่นนี้แสดงให้เห็นว่ามิสุเอะขาดความเข้าใจในตัวกะโตะอย่างแท้จริงทั้งยังไม่รู้วิธีที่จะสื่อสารกับเพื่อนอย่างเหมาะสม ดังที่จะกล่าวในหัวข้อต่อไป

4.4.2 การไม่เข้าใจและไม่รู้วิธีปฏิบัติสัมพันธ์กับเพื่อน

มิสึเอะไม่เข้าใจความรู้สึกของคะโสะอย่างถ่องแท้ เรื่องที่คะโสะยังอาศัยอยู่กับอดีตนั้น ในขณะที่คะโสะยังไม่ลืมที่ซุกุอิและยังจดจำแต่สิ่งดีๆเกี่ยวกับที่ซุกุอิ มิสึเอะกลับมองว่าเขาไม่ใช่ผู้ชายที่ดีพอสำหรับให้คะโสะต้องจดจำ มิสึเอะเห็นว่าที่ซุกุอิเป็นคนเหลวไหลและ ดีแต่พูด ไม่น่ามีคุณสมบัติอะไรที่คะโสะต้องรัก จึงไม่เข้าใจได้ว่าเหตุใดคะโสะจึงได้ฝังใจกับความรักรั้งนั้นมากนัก ข้อนี้ถือเป็นประเด็นสำคัญที่ทำให้คะโสะกับมิสึเอะมีความเห็นแย้งกัน

いい加減で軟弱で、口ばかり上手くて大嘘つきなの、あんな男のどこが果歩をひきつけたのか、静枝にはさっぱり判らなかつた。そして、さらに判らないのは、別れたあとの果歩なのだ。もう五年ちかくたっている。いいかげん新しい現実^{こうでい}に心を開いてもよさそうなものではないか。静枝の規準では、どう考えても、津久井のような男に果歩があれだけ拘泥する価値はないのだ。

(หน้า 16)

ดีแต่เหลวไหล เก่งแต่ปากมีแต่โกหกคำโต ผู้ชายแบบนั้นดึงคู่คะโสะตรงไหนนะ มิสึเอะมองไม่เห็นเลยสักนิด แอม ที่ไม่เข้าใจอีกอย่างก็คือคะโสะตอนหลังจากเลิกกรากัน เกือบห้าปีเข้าไปแล้ว เปิดใจยอมรับความจริงใหม่ๆไม่ดีกว่าหรือ ในบรรทัดฐานของมิสึเอะ ไม่ว่าจะคิดยังไง ผู้ชายอย่างที่ซุกุอิก็ไม่ควรค่าที่คะโสะจะรักอย่างหัวปักหัวปำอย่างนั้นเลย

ขณะเดียวกันคะโสะก็คิดว่ามิสึเอะไม่มีวันเข้าใจว่าที่ซุกุอิมีข้อดีอะไรบ้าง คะโสะมีความสุขทุกครั้งที่อยู่กับเขา คะโสะหวนระลึกว่าที่ซุกุอิพูดด้วยน้ำเสียงอย่างอ่อนโยน หัวเราะเหมือนกับเด็กๆ โอบกอดคะโสะไว้อย่างเป็นสุข ด้วยเหตุนี้คะโสะจึงผูกพันกับความสุขในอดีตยิ่งนัก จุดนี้ชี้ชัดว่าคะโสะกับมิสึเอะมีมุมมองที่ตรงกันข้ามกันโดยสิ้นเชิง

静枝は知らないのだ。津久井がどんなに優しい声をしてたか、どんなに子供っぽい顔で笑ったか、どんなに幸せそうに果歩を抱いたか。

(หน้า 21)

มิสึเอะไม่รู้หรอก ที่ซุกุอิพูดด้วยน้ำเสียงโอบอ้อมอารียังไง หัวเราะด้วยใบหน้าราวกับเด็กๆ ยังไง โอบกอดคะโสะอย่างมีความสุขขนาดไหน

เรื่องข้อคิดเห็นที่ขัดแย้งกันของคะโสะกับมิสึเอะนี้เกี่ยวข้องกับนิสัยเฉพาะตัวของทั้งสองคน ด้วย แต่เดิมคะโสะกับมิสึเอะก็มีบุคลิกที่แตกต่างกันอย่างสุดขั้ว ในขณะที่คะโสะมักเลือกทำสิ่งที่พอใจ

และปล่อยตัวตามสบาย ฌิสูเอะกลับเป็นคนที่แยกแยะอย่างเด็ดขาดระหว่างสิ่งที่ควรทำกับไม่ควรทำและ ยึดมั่นกับกฎระเบียบ เมื่อคะ โสะยังยึดติดอยู่กับอดีต ฌิสูเอะก็เห็นว่าคะ โสะควรจะสลัดทิ้งอดีตและอยู่กับ ปัจจุบันเสีย ฌิสูเอะมักถามคะ โสะว่าจะใช้ชีวิตอยู่กับอดีตไปถึงเมื่อไร คะ โสะก็ตอบเพื่อนกลับไปว่าอดีต ต่างหากที่เข้ามาวนเวียนอยู่กับชีวิตตนเองไม่เลิก การตอบโต้ของคะ โสะทำให้เห็นได้ว่าตัวคะ โสะเอง ไม่ได้พยายามอย่างเต็มที่เพื่อจะหลุดพ้นจากอดีต เพียงแต่ปล่อยให้ชีวิตไหลเลื่อนไปตามความรู้สึก เมื่อ เป็นเช่นนี้ ฌิสูเอะจึงทำได้เพียงพยายามกระตุ้นเตือนให้คะ โสะหันมามีชีวิตอยู่กับปัจจุบันเรื่อยๆเท่านั้น

いつまで過去の中で暮らしているの、と静枝はよく果歩を咎めた。果歩はそのたびに、私が過去にいるわけではなく、過去が勝手におしかけてくるのだと言いつつ、もとより静枝がそれで納得するはずもなく、未練がましいとか情ないとか、本気の顔で嘆かれた。

「自分が現在の中に生きていると思うのなんて幻想よ」

いつだったか、苦しまざれにそう言った。半分は本気だった。どんなこともみんな、錯覚といえば錯覚なのだ。静枝はつかのま沈黙したあとで、

「屁理屈をこねないで」

(หน้า 179-180)

ฌิสูเอะคาดคั้นคะ โสะบ่อยๆว่าจะใช้ชีวิตอยู่กับอดีตไปถึงไหน ทุกครั้งคะ โสะจะแก้ตัวว่าฉันไม่ได้อยู่กับอดีต อดีตต่างหากที่ถือสิริกล้าเข้ามา ฌิสูเอะไม่ยอมรับคำของคะ โสะ ตั้งแต่แรก ทั้งความอาลัยทั้งความหม่นหมอง ใบหน้าเธอเศร้าด้วยใจจริง “การคิดว่าตัวเองมีชีวิตอยู่ในปัจจุบันอะไรนั่นเป็นภาพลวงตา” ครั้งหนึ่ง เธอเอ่ยอย่างเจ็บปวดครั้งหนึ่งเจอความจริงใจ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องไหนสำหรับทุกคน ถ้าบอกว่าเป็นสิ่งลวงตามันก็คือสิ่งลวงตานั่นแหละ หลังจากนั้นไปครู่หนึ่ง ฌิสูเอะกล่าวว่า “อย่าเถียงข้างๆคูๆสิ”

ภายหลังความหวังใจของฌิสูเอะเริ่มก่อตัวกลายเป็นความหงุดหงิด คะ โสะนั้นไม่ยอมจัดการกับชีวิตตัวเองซ้ำยังทำให้เรื่องราวซับซ้อนยิ่งขึ้น เมื่อคะ โสะสนิทกับนะกะ โนะมากขึ้นเธอก็ดึงให้เขาเข้ามาใกล้ชิดจนเกินไป คล้ายกับว่านะกะ โนะเป็นเพื่อนชายคนสนิทคนหนึ่ง ปัญหาของคะ โสะนั้นมีอยู่ว่าตัวเธอมักจมสู่อดีตและถอนตัวสู่ปัจจุบันได้ยากลำบากจึงต้องการคนมาช่วยดึงตัวเองสู่ปัจจุบัน ส่วนฌิสูเอะไม่ต้องการให้คะ โสะทำเช่นนั้นเพราะตัวคะ โสะเองก็จะเสียหาย ทั้งยังไม่ยุติธรรมต่อนะกะ โนะ ฌิสูเอะจึงตำหนิคะ โสะเรื่องที่ไ้ชนะกะ โนะเป็นตัวช่วยต่างๆที่คะ โสะไม่ได้รู้สึกกับนะกะ โนะอย่างคนรัก ทศนะของฌิสูเอะครั้งนี้ช่วยชี้ชัดว่าปมปัญหาของคะ โสะไม่ได้แก้ไขได้ง่ายๆและคะ โสะเองก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้กับตนเอง

「中野くんは保健室じゃないのよ」

(中略)

「体育の授業じゃないんだから、隠れてすませるわけにはいかないのよ」

(หน้า 208-209)

“นะกะ โนะ ไม่ใช่ห้องพยาบาลนะ”

(ย่อ)

“ไม่ใช่วิชาพละ จะได้มาหลบอยู่อย่างนี้”

เมื่อครั้งยังเป็นนักเรียน คะโสะไม่ชอบวิชาพลศึกษาที่สุดจึงมักหลบไปที่ห้องพยาบาล มิสุเอะเองก็หลบไปพร้อมกับกะโสะด้วย แต่ในขณะนี้มิสุเอะไม่เห็นด้วยกับพฤติกรรมของกะโสะอีกแล้ว ปัญหาการจมอยู่กับอดีตนั้นเป็นเรื่องใหญ่และมีผลต่อตัวกะโสะยิ่งกว่าวิชาวิชาหนึ่ง ดังนั้น คะโสะไม่สามารถใช้ชีวิตคือการหลบหนีมาจัดการกับปัญหานี้ คะโสะควรจะแก้ปัญหาด้วยการตระหนักว่าควรจะเลิกคิดถึงที่ซุกุอิและหันมาใช้ชีวิตอยู่กับปัจจุบัน อนึ่ง การที่มิสุเอะเปรียบเทียบพฤติกรรมของกะโสะกับการหลบวิชาที่ไม่ชอบสมัยเรียนนั้นสั้นน้อยถึงที่สนะอย่างหนึ่งของมิสุเอะ มิสุเอะคงจะประเมินกะโสะว่าเป็นเด็กไม่รู้จักโตและไม่รู้ว่าควรจะประพฤติตัวอย่างไร วิธีพูดของมิสุเอะทำให้เห็นถึงท่าทีตำหนิติเตียนที่แฝงอยู่

เมื่อกะโสะไม่มีที่ท้าวจะสืมความรักในอดีตได้ มิสุเอะก็ทนการกระทำต่างๆของกะโสะไม่ได้ เธอกล่าวตำหนิกะโสะอย่างรุนแรงในเรื่องดังกล่าว ทั้งเรื่องที่ดึงให้กะโสะเข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวเอง ครั้งนี้มิสุเอะเห็นว่ากะโสะทำให้เรื่องราวยุ่งยากไม่เลิกจึงใช้คำพูดที่รุนแรงกับกะโสะ ทั้งคู่เกิดทะเลาะกันขึ้น

「いつまで津久井さんにこだわってるの」

(中略)

「こんなこと言いたくないけれど、好きでもない男をつぎつぎにまきこんで、

復讐ふくしゅうみたいに寝るのはやめなさい」

(หน้า 255-256)

“จะยึดติดกับที่ซุกุอิไปถึงไหน”

(ย่อ)

“ไม่อยากจะเป็นอย่างนี้หรอกนะ แต่เลิกเอาตัวเองไปเกี่ยวข้องกับผู้ชายที่ไม่ได้รัก นอนกับใครต่อใครอย่างกับต้องการแก้แค้นเสียที”

ก่อนหน้านี้นี้ บ่อยครั้งที่มิสุเอะแสดงความเป็นห่วงเพื่อนออกมาในรูปแบบการวิพากษ์วิจารณ์ถึงตำหนิ ประกอบกับบุคลิกที่ต่างกัน มุมมองต่อเรื่องอดีตของกะโสะก็ต่างกัน เมื่อมิสุเอะพยายามเข้ามาจัดการกับชีวิตของกะโสะมากเข้า การกระทำของมิสุเอะก็เป็นสาเหตุให้กะโสะไม่พอใจที่ถูกก้าวท้าวชีวิตมากเกินไปจึงต้องการถอยห่างจากมิสุเอะบ้าง เมื่อคนหนึ่งพยายามเข้าใกล้ ส่วนอีกคนพยายามถอยหนีจึงเกิดปมปัญหาขึ้นมาอีกอย่างหนึ่ง คือ ปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนสนิท ฝ่ายกะโสะนั้น

ต่อต้านมิสุเอะเพราะอึดอัดกับการเป็นคนเคร่งเครียดและชอบตีกรอบชีวิตของผู้อื่น ส่วนมิสุเอะเริ่มเห็นว่าคะโสะแสดงท่าทางไม่สนิทใจกับตนก็เกิดไม่สบายใจเช่นกัน ประเด็นเกี่ยวกับปัญหาความสัมพันธ์ของตัวละครหญิงทั้งสองอภิปรายไว้ในหัวข้อต่อไป ดังนี้

4.4.3 ความรู้สึกห่างเหินระหว่างกันของเพื่อนหญิง

ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างคะโสะกับมิสุเอะสืบเนื่องมาจากที่ทั้งสองคนไม่เข้าใจกันจึงไม่อาจปรับตัวเข้าหากันได้อย่างเหมาะสม สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะคะโสะกับมิสุเอะมีทั้งบุคลิกทั้งทัศนคติการใช้ชีวิตต่างกัน ทั้งสองคนจึงมีมุมมองต่อประเด็นเดียวกันต่างเสมอ ประเด็นที่เป็นชนวนของปัญหาและปรากฏชัดที่สุดในเนื้อเรื่องคือเรื่องที่ซุคุอิตัตคนรักของคะโสะ มิสุเอะคิดว่าคะโสะเอาแต่ฝังใจอยู่กับอดีตและใช้ชีวิตและทะเลาะก็เพราะยังคิดถึงซุคุอิตัต ส่วนคะโสะนั้นเห็นว่ามิสุเอะไม่ชอบที่ซุคุอิตัตแต่แรกอยู่แล้ว มิสุเอะจึงไม่มีทางเข้าใจได้ว่าเหตุใดตนจึงรักซุคุอิตัตมากมายนัก

静枝ははじめから津久井を嫌っていたのだ、と果歩は思う。静枝は知らないのだ。津久井がどんなに優しい声をしていたか、どんなに子供っぽい顔で笑ったか、どんなに幸せそうに果歩を抱いたか。

(หน้า 21)

คะโสะคิดว่ามิสุเอะไม่ชอบที่ซุคุอิตัตแต่แรกอยู่แล้ว มิสุเอะไม่รู้หรอก ที่ซุคุอิตัตจากด้วยเสียงอ่อนโยนขนาดไหน ยิ้มเหมือนกับเด็กๆ ینگ โอบกอดคะโสะไว้อย่างมีความสุขขนาดไหน

มิสุเอะไม่ต้องการให้คะโสะใช้ชีวิตอย่างจมอยู่กับอดีต แต่สำหรับคะโสะ อดีตนั้นเป็นสิ่งที่นำหวนกลับไปหา บรรยากาศแห่งความสุขปรากฏชัดในความทรงจำของคะโสะแต่มิสุเอะไม่เคยรู้ถึงสิ่งนั้น เมื่อไม่เข้าใจกัน คะโสะก็อึดอัดที่มิสุเอะคอยเข้ามาวิพากษ์ชีวิตของตน ส่วนมิสุเอะก็พยายามผลักดันให้คะโสะได้อยู่กับปัจจุบันเสียที มิสุเอะเป็นคนที่มุ่งมองไปข้างหน้า 「前向きだな。静枝らしいよ」 (หน้า 194) ดังที่เซริสวะคนรักของเธอลงความเห็นไว้มิสุเอะพยายามยึดยึดคุณสมบัติของตนที่คิดว่าเหมาะสมนี้ให้เพื่อน ทั้งหมดก็เพราะความเป็นห่วงเป็นใยแต่คะโสะมองไม่เห็นความหวังดีนั้น เพียงแต่คิดไปว่ามิสุเอะก็เป็นคนแบบนั้นเองทั้งยังมีอคติต่อซุคุอิตัต จึงเกิดปัญหาต่อมาว่าคะโสะพยายามรักษาระยะห่างจากมิสุเอะ

ในขณะที่ช่องว่างระหว่างคะโสะกับมิสุเอะจะขยายกว้างขึ้นเรื่อยๆ ในเนื้อเรื่องก็ปรากฏเหตุการณ์ที่คะโสะคิดว่าอยากจะหลบไปอยู่คนเดียวก็เพราะมิสุเอะ ในวันหนึ่งคะโสะออกไปปิ่นเขาคันเดี่ยว เธอคิดว่าทุกครั้งจะมาที่ภูเขานั้นคนเดียว หรือจะพูดให้ถูกคือ เธอไปที่ภูเขานั้นเพื่อที่จะได้อยู่ลำพัง

ทั้งหมดก็เพราะมิสุเอะไม่ใช่เพราะทซุคุอิ ดังนั้นแล้วอนุมานได้ว่าเหตุที่คะโสะมีท่าทีเคร่งเครียด คล้ายปิดบังอะไรไว้ในใจแต่ไม่ยอมบอกมิสุเอะก็เพราะคะโสะอึดอัดใจกับท่าทางเคร่งเครียดของมิสุเอะมากกว่าจะเป็นเพราะเลิกรักทซุคุอิไม่ได้ จริงอยู่ที่คะโสะชอบหวนหวาดดีแต่นั้นไม่ใช่เหตุผลที่เธอจะถอยห่างจากมิสุเอะ คะโสะเคยคิดด้วยซ้ำว่าต้องการ “ใครก็ได้” ที่จะเข้ามาช่วยดึงเธอออกจากสภาพอดีต หากว่ามิสุเอะไม่แสดงท่าทีกดดันคะโสะ ในฐานะเพื่อนสนิทที่สุดมิสุเอะน่าจะเป็นคนที่ได้ช่วยเหลือคะโสะด้วยซ้ำ นับว่ามิสุเอะประเมินปัญหาของคะโสะผิดพลาดไป เมื่อแก้ปัญหาผิดจุด ปมปัญหานี้จึงขมวดแน่นมากขึ้นแทนที่จะคลี่คลายไป

というより、一人になるためにここに来た。それを静枝は津久井のせいのように言うのだが、考えてみれば、いちばんはじめに果歩をを一人にしたのは静枝なのだった。勿論、静枝が悪いわけではない。(中略)ただ、はじめに果歩を一人にしたのは静枝だった。それは、あの頃の果歩には事件だった。それだけのことだ。

(หน้า 39)

จะพูดให้ถูก คือมาที่นี่เพื่ออยู่คนเดียวมากกว่า มิสุเอะพูดอย่างกับทซุคุอิเป็นต้นเหตุ พอลองคิดดู คนที่ทำให้คะโสะมาอยู่คนเดียวแต่แรกคือมิสุเอะต่างหาก แน่นนอน ไม่ใช่ว่ามิสุเอะไม่ดี (ย่อ) เพียงแต่ คนที่เริ่มทำให้คะโสะอยู่คนเดียวคือมิสุเอะ นั่นเป็นประเด็นของคะโสะ ณ ตอนนั้น เรื่องแค่นั้นเอง

คะโสะไม่เพียงแสดงท่าทีปิดบังความรู้สึกต่อมิสุเอะเท่านั้น เธอยังหลีกเลี่ยงจากอารมณ์อึดอัดด้วยวิธีการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการดึงบุคคลอื่นอย่างนะกะโนะเข้ามาช่วยดังเช่นตอนที่นำรับประทานอาหารกับมิสุเอะ ทั้งหลบไปยังที่ที่สงบห่างไกลจากมิสุเอะอย่างไรในเหตุการณ์ที่ขมมากแล้วข้างต้น อาจเป็นได้ว่าคะโสะรู้สึกที่ตนเองกำลังถูกมิสุเอะคุกคามเนื่องจากมิสุเอะมักเข้ามาแสดงความเห็นและกำหนดให้คะโสะปฏิบัติตนเช่นนั้นเช่นนี้ คะโสะใช้การแสดงท่าทีเช่นนั้นเป็นการป้องกันตัวจากการรุกล้ำพื้นที่ส่วนตัวของมิสุเอะ

ส่วนมิสุเอะก็ยังไม่เข้าใจความคิดของคะโสะ เธอหันไปกล่าวโทษทซุคุอิอดีตคนรักของคะโสะว่าเป็นตัวการที่ทำให้คะโสะเปลี่ยนไป อคติครั้งนี้ของมิสุเอะมีมาตั้งแต่อดีตแล้ว ครั้งหนึ่งคะโสะกับมิสุเอะเคยอาศัยอยู่ด้วยกัน แล้ววันหนึ่งคะโสะเกิดบอกเลิกคบกับมิสุเอะ คะโสะกล่าวว่่านักเรียนดีเด่นอย่างมิสุเอะไม่ควรต้องมาคบกับนักเรียนแย่อย่างเธอ ถ้อยคำของคะโสะยังทิ่มแทงจิตใจมิสุเอะจนถึงปัจจุบัน มิสุเอะคิดว่าสาเหตุที่คะโสะกล่าวพูดจाराายๆกับตนเช่นนี้เพราะได้ไปคบกับทซุคุอิ ที่แท้แล้วความคิดดังกล่าวเป็นมุมมองของมิสุเอะที่สรุปไปเอง ในสายตาของมิสุเอะ ทซุคุอิเป็นคนไม่ดี แต่คะโสะตระหนักว่าทซุคุอิคือคนที่ทำให้ตนเองมีความสุข มุมมองที่ขัดแย้งกันดังนี้แสดงถึงความไม่เข้าใจกัน

“มิสุเอะเป็นเพื่อนสนิทก็จริง แต่ว่า บางครั้งนะ บางครั้งฉันคิดว่าไม่อาจไปพบกับเธอ
ด้วยตัวคนเดียวได้”

“อ้อ มิสุเอะชอบพูดอะไรแรงๆ ใช่มั้ย”

เมื่อเป็นเช่นนี้ คะโสะก็คล้ายจะทำตัวห่างเหินจากมิสุเอะมากขึ้นเรื่อยๆ ฝ่ายมิสุเอะเองเริ่มรู้สึกถึงระยะห่างระหว่างตนกับเพื่อนก็เกิดไม่กล้าทำตัวใกล้ชิดหรือพูดจาเปิดใจกับกะโสะโดยตรงมาได้เช่นกัน ช่องว่างระหว่างคนทั้งสองจึงยิ่งขยายกว้างมากขึ้นกว่าเดิม ความจริงข้อนี้ปรากฏให้เห็นในเหตุการณ์ที่นะกะโนะแนะนำให้มิสุเอะเตือนกะโสะเรื่องการรับประทานทานอาหารเสียเองเนื่องจากเห็นว่าทั้งสองเป็นเพื่อนสนิทกัน แต่มิสุเอะกลับไม่เห็นด้วยเพราะคิดได้ว่าระหว่างกะโสะกับตนเองไม่ใช่ว่าจะพูดเรื่องอะไรก็ได้เพราะอาจกระทบกระเทือนมิตรภาพ

「友達なんだから、はっきり言ってあげるべきだと思いますよ。」
こいつ、ばかじゃないかしら、と静枝は思った。少なくとも私たちは、何でもぶつけあえばいいなどという単純なやり方で、友情をあつかったことは一度もない。

(หน้า 71)

“เป็นเพื่อนสนิทกัน ผมว่าควรจะไปเลยดีกว่านะ”

อิตานี่ท่าจะเพี้ยน มิสุเอะคิด พวกฉันไม่เคยกระทำกับมิตรภาพด้วยการทำอะไรดีๆ
อย่างเช่นคิดว่าจะแทรกแซงเรื่องอะไรของเพื่อนก็ได้

ในสายตาของนะกะโนะ คนที่เป็นเพื่อนสนิทกันย่อมสามารถพูดจาเปิดใจกันได้ทุกเรื่อง แต่สำหรับมิสุเอะ ระหว่างเธอกับกะโสะกลับไม่เป็นเช่นนั้น สิ่งนี้แสดงว่าทั้งกะโสะกับมิสุเอะได้รักษาระยะห่างระหว่างกันไว้ ทั้งสองคนเป็นเพื่อนสนิทที่รู้จักกันดีดังที่ปรากฏในบทเกริ่นนำก็จริง แต่น่าสังเกตว่า สิ่งที่มิสุเอะรู้เกี่ยวกับกะโสะเป็นเพียงข้อมูลภายนอกอย่างเช่น กะโสะคบกับใคร ทำงานอะไร แท้จริงแล้วมิสุเอะไม่ได้ล่วงรู้ถึงความรู้สึกนึกคิดของกะโสะเลย เมื่อกะโสะมีท่าทีเปลี่ยนไปกลายเป็นมีท่าทางเก็บงำอะไรไว้ในใจ มิสุเอะก็ไม่ได้รู้ว่ากะโสะเป็นอะไรกันแน่ เพียงแต่คิดไปว่ากะโสะนั้นมันแต่ครุ่นคิดถึงอดีตที่มีชูคุอิอยู่ เช่นนี้แล้ว แสดงว่ามิตรภาพระหว่างทั้งสองคนต่างจากคำว่าเพื่อนสนิทในมโนทัศน์ของนะกะโนะที่น่าจะเปิดเผยเรื่องในใจให้อีกฝ่ายรู้ได้ พิจารณาเรื่องราวของกะโสะกับมิสุเอะแล้วคล้ายว่าทั้งสองคนเป็นเพื่อนที่ไม่ได้เข้าอกเข้าใจกันอย่างแท้จริง เป็นแต่เพียงเพื่อนที่ใกล้ชิดกันที่สุดเท่านั้น

เรื่องทีนะกะโนะไม่อาจเข้าใจสถานการณ์ระหว่างกะโสะกับมิสุเอะนี้ โยะมิคะ โมะริโอะเสนอว่าเหตุเพราะนะกะโนะเป็นผู้ชาย โฮโมโซเซียวของเพศชายนั้นมีรายละเอียดที่แตกต่างจากโฮโมโซเซียว

ของเพศหญิง ในขณะที่โฮโมโซเซียลของเพศชายสนับสนุนความรักต่างเพศและปฏิเสธความรักในเพศเดียวกัน โฮโมโซเซียลของเพศหญิงกลับมีพื้นฐานเชื่อมโยงกับการรักเพศเดียวกัน ดังนั้น นะกะโนะผู้อยู่ในกลุ่มที่ต่อต้านความรักในเพศเดียวกันย่อมไม่เข้าใจลักษณะของมิตรภาพระหว่างกะโสะกับมิสุเอะ⁵ ผู้วิจัยไม่เห็นด้วยกับ โยะมิคะ เพราะเห็นว่าเหตุที่นะกะโนะไม่เข้าใจลักษณะของสายสัมพันธ์ระหว่างตัวละครเอกหญิงทั้งสองนี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับเรื่องความรักต่างเพศหรือเพศเดียวกัน แต่เกี่ยวข้องกับวิธีการปฏิสัมพันธ์ของเพศหญิงกับเพศชายนั้นต่างกัน อีกทั้งในสายสัมพันธ์ระหว่างกะโสะกับมิสุเอะมีรายละเอียดมากกว่าซับซ้อนกว่าสายสัมพันธ์ของนะกะโนะกับเพื่อนๆ ในขณะที่กะโสะกับมิสุเอะเป็นเพื่อนสนิทที่รับรู้แม้แต่ชีวิตส่วนตัวของกันและกัน ทั้งยังมีความรู้สึกที่ซับซ้อนหลากหลาย เช่น ความคิดถึง ห่วงใย อิจฉา รำคาญ ส่วนมิตรภาพระหว่างนะกะโนะกับกลุ่มเพื่อนผู้ชายมีเพียงแค่เที่ยว กินดื่มและคอยห่วงใยกันบางเวลาเท่านั้น ไม่ได้มีอารมณ์ผูกพันลึกซึ้งอย่างเช่นกะโสะกับมิสุเอะ ความคิดคำนึงของนะกะโนะเกี่ยวกับความต่างของมิตรภาพภายในกลุ่มเพื่อนชายกับเพื่อนหญิงมีดังต่อไปนี้

なんんかはずでに顔も忘れたし、なんんかとはたまに会って酒を飲む。(ゆ) 「野郎友達」の中にも酔うと激して友情を語り、いかにも大事でたまらないという風に中野の肩など抱く輩がいるので. . .

(หน้า 61)

บางคนก็ลืมหน้าไปแล้ว บางคนก็นานๆทีมาเจอกันแล้วก็ดื่มกัน(ゆ)ในกลุ่ม “ชาโจ” ก็มีพวกที่เมาแล้วคุยกันเอะอะ เวลาที่มีเรื่องใหญ่ๆก็มีแก๊งที่พร้อมจะถอดคอกไปกับนะกะโนะ

จากข้อความข้างต้น จะเห็นได้ว่านะกะโนะกับกลุ่มเพื่อนชายไม่ได้ปฏิสัมพันธ์กันบ่อยๆอย่างกะโสะกับมิสุเอะแต่สัมพันธ์ภาพดังนี้ก็ไม่ได้นำไปสู่ปัญหาความสัมพันธ์ ในกลุ่มเพื่อนของนะกะโนะทุกคนยังมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน เห็นได้จากข้อความที่ว่า “เวลามีปัญหาใหญ่ๆก็มีแก๊งที่พร้อมจะถอดคอกไปกับนะกะโนะ” ความคิดคำนึงของนะกะโนะชี้ให้เห็นวิธีปฏิสัมพันธ์ของผู้ชายว่าแตกต่างกับผู้หญิงเพราะในกลุ่มของนะกะโนะไม่สนใจเรื่องจุกจิก ไม่คาดหวังและไม่ก้าวท้าวชีวิตของเพื่อนอย่างเช่นที่มิสุเอะกระทำกับกะโสะ ฝ่ายของกะโสะกับมิสุเอะนั้นยิ่งปฏิสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้นนำไปสู่ปัญหาว่าทั้งคู่รู้สึกไม่เข้าใจกัน

ระยะห่างระหว่างกะโสะกับมิสุเอะยังปรากฏให้เห็นชัดในบทสนทนาระหว่างมิสุเอะกับโคโนะซุเกะ ทั้งสองคนสนทนากันถึงเรื่องผู้หญิงโสดชอบทำอะไรในวันหยุด โคโนะซุเกะแนะนำให้มิสุเอะลองถามกะโสะดู แต่มิสุเอะปฏิเสธ เมื่อโคโนะซุเกะทำท่าไม่เข้าใจ มิสุเอะก็เกิดหงุดหงิดขึ้นมา แท้

⁵ 吉田森雄、江國香織から遠く離れて『工学院大学共通課程研究論叢』、2001年 p.108-109.

ที่จริงแล้วเหตุก็เพราะมิสึอะคิดว่าตนเองมีเรื่องที่ไม่กล้าเอ่ยถามคะ โสะมากมายหลายเรื่อง เรื่องเหล่านั้นล้วนซับซ้อนมากกว่าเรื่องวันหยุดทำอะไรถ้าไม่ดูหนังหรือชื่อของ อย่างเช่นเรื่องที่ซุกุอิ เรื่องเซะริสะวะ เรื่องนะกะ โนะ มิสึอะอยากรู้ว่าคะ โสะเสียใจไหมที่ไปคบกับที่ซุกุอิหรือคะ โสะคิดกับอย่างไรกับตัวมิสึอะบ้าง

「訊けるわけがないでしょう」
 まったく、祥之介は思考が愚鈍だと思う。
 「そういうことを訊くのはタブーなのよ」
 (中略)

ほんとうは、果歩に訊いてみたいことがいくつもあった。休日のすごし方などではなく、もっと別な、もっと困難な一。津久井のこと、芹沢のこと、中野のこと。果歩の気持ちのこと、その変化のこと。たとえば津久井との恋愛を、あの日以来という条件つきであるにせよ、後悔しているのかどうか。なぜ現実をみようとししないのか。たとえば、芹沢にうつつをぬかしている静枝が、果歩の目にどんな風に映っているか。たとえば果歩は津久井を、ほんとうのところ許しているのかどうか。そして、静枝のことは。

(หน้า 201-202)

“ไม่ใช่ว่าจะถามได้ซะหน่อย”

แน่นอน โม โนะซุกะคิดว่าความคิดนั้นโง่งมสิ้นดี

“การถามเรื่องพวกนั้นเป็นสิ่งต้องห้ามล่ะ”

(ย่อ)

จริงๆแล้วมีเรื่องที่ยอยากจะถามคะ โสะตั้งมากมาย ไม่ใช่เรื่องการทำอะไรในวันหยุด แต่เป็นเรื่องสำคัญกว่านั้น ซับซ้อนกว่านั้น เรื่องที่ซุกุอิ เรื่องเซะริสะวะ เรื่องนะกะ โนะ เรื่องความรู้สึกของคะ โสะ เรื่องความเปลี่ยนแปลงนั้น อย่างเช่น ถ้าให้ความรักระหว่างที่ซุกุอิเป็นเหมือนกับวันนั้น จะเสียใจบ้างไหม ทำไมถึงไม่คิดหันมามองความจริงบ้าง อย่างเช่น มิสึอะที่เกาะติดอยู่กับเซะริสะวะในสายตาคะ โสะเป็นเช่นไร อย่างเช่นเรื่องที่คะ โสะยอมให้ที่ซุกุอิได้เข้ามาอยู่ในพื้นที่แห่งความจริงหรือเปล่า แล้วสุดท้าย เรื่องมิสึอะ

ความคิดของมิสึอะข้างต้นทำให้รู้ได้ว่ามิสึอะเองก็ต้องการปฏิสัมพันธ์กับคะ โสะอย่างใกล้ชิดกว่านี้ แต่ติดอยู่ที่ท่าทีปิดกั้นตนเองของคะ โสะ มิสึอะเองก็ไม่รู้ว่าคะ โสะคิดอะไรรู้สึกอย่างไร ไม่รู้แม้แต่สาเหตุที่แท้ที่ทำให้คะ โสะมีท่าทีเช่นนั้น จึงได้แต่เก็บกดความสนใจใคร่รู้ของตัวเองไว้

แต่เดิมมิสึอะก็เป็นคนเก็บความรู้สึกอยู่แล้ว ทั้งยังไม่ใช่ว่าคนที่จะแสดงความรู้สึกออกมาอย่างละเอียดอ่อน หลังจากได้สนทนากับโม โนะซุกะเรื่องคะ โสะ ตัวมิสึอะเองก็ได้คิดว่าตนเองกับคะ โสะมีเรื่องที่ไม่ได้เอ่ยปากพูดจากันและมีช่องว่างระหว่างกันมากขึ้นเรื่อยๆ กระนั้น มิสึอะเองก็ไม่ได้พยายาม

ทำตัวใกล้ชิดหรือพยายามเข้าอกเข้าใจคะ โสะ เมื่อจะทำตัวใกล้ชิดก็ออกมาในรูปของการพยายามเข้าจัดการชีวิตของเพื่อน ปัญหาความสัมพันธ์ของทั้งสองคนจึงไม่ถูกแก้ไขไปได้

いつからタブーができたのだろう、と思った。避ける話題が一つずつふえ、いままでは果歩も静枝も、男のことにはいっさい口をはさまない。質問もしないし、意見もしない。テリトリーを侵すことが怖いのだ。ほとんど神経症的に。

(หน้า 204)

เมื่อไรจะพูดเรื่องที่ต้องห้ามได้เสียที หัวข้อที่ต้องหลีกเลี่ยงเพิ่มขึ้นทีละอย่าง จนถึงตอนนี้ทั้งคะ โสะทั้งมิสุอะไม่เอ่ยถึงเรื่องผู้ชายแล้ว ทั้งไม่ถาม ไม่ออกความเห็น กล่าวที่จะก้าวล้ำเข้าไปในพื้นที่ส่วนตัว ใกล้เคียงกับโรคจิตกรจริตเข้าไปแล้ว

กล่าวโดยสรุป ปมปัญหาของตัวละครเอกหญิงคะ โสะเริ่มต้นจากการยึดติดกับความรักในอดีตมากเกินไปจนทำให้คนรอบข้างเป็นห่วง ส่วนมิสุอะนั้นเชื่อมั่นในวิถีคิดของตนเองและพยายามใช้กรอบความคิดของตนจัดการกับชีวิตเพื่อน ทำยที่สุดการไม่อาจหาวิธีสื่อสารกันอย่างเหมาะสมครั้งนี้ได้นำไปสู่ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน นอกจากนี้ อุปนิสัยที่แตกต่างกันของตัวละครหญิงก็เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดปัญหาระหว่างคนทั้งสอง กล่าวคือ คะ โสะเป็นคนที่ใช้ความรู้สึกมากกว่าเหตุผลในการดำเนินชีวิต ฝ่ายมิสุอะกลับเป็นคนเคร่งเครียดและคำนึงถึงแต่สิ่งที่ควรทำ ประกอบกับมิสุอะเป็นคนเก็บอารมณ์จึงยิ่งขยายช่องว่างระหว่างตัวเธอกับคะ โสะมากขึ้น มิสุอะทั้งคะ โสะไม่ได้พูดจาเปิดใจกันโดยตรงมานาน ทั้งต่างไม่รู้วิธีปฏิสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสม ปมปัญหาได้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องจนถึงจุดที่นะกะ โนะเข้ามามีบทบาทช่วยผลักดันให้เกิดพัฒนาการขึ้นในตัวละครหญิงทั้งสองคน ตลอดจนเป็นตัวกลางให้ทั้งสองคนได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กันในบรรยากาศที่ผ่อนคลายลง น่าสังเกตว่าตัวละครนะกะ โนะมีลักษณะพิเศษที่คะ โสะกับมิสุอะไม่มี นั่นคือ ความซื่อบริสุทธิ์และการแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา ผู้ประพันธ์อาจจงใจสร้างตัวละครนี้ขึ้นมาให้มีลักษณะนิสัยดังนั้น เพื่อให้บุคลิกของนะกะ โนะได้เข้าชดเชยสิ่งที่ขาดหายไปในการสัมพันธ์ของสตรีทั้งสอง นั่นคือการเปิดเผยความคิดความรู้สึกต่อกันอย่างไม่ขัดเขิน อนึ่ง คุณลักษณะอย่างเด็กๆของนะกะ โนะอาจถือเป็นคู่ตรงข้ามที่ช่วยลดทอนคุณลักษณะของความเป็นทางการที่แฝงอยู่ในสายสัมพันธ์ของตัวละครหญิงทั้งสอง ในที่สุดแล้วเมื่อตัวละครเอกทั้งสามคนได้มาเกี่ยวข้องกัน วิธีการที่คนทั้งสามนั้นปฏิสัมพันธ์ต่อกันก็จะปรับเข้าสู่จุดที่เหมาะสมที่สุด บทบาทของตัวละครนะกะ โนะจะมีวิเคราะห์ในหัวข้อต่อไป

4.5 บทบาทสำคัญของตัวละคร “มือที่สาม”

4.5.1 มโนทัศน์ที่กำหนดสถานภาพ “มือที่สาม”

หากพิจารณานิยามของคำว่า “มือที่สาม” ในแง่ที่หมายถึงบุคคลผู้แทรกแซงความสัมพันธ์ของบุคคลอื่นและไม่ใช่ที่พึงประสงค์ในความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมของตัวละคร นะกะ โนะเองก็เข้าข่ายลักษณะของ “มือที่สาม” ตามนิยามดังกล่าว เดิมทีตัวละครนี้พยายามเข้าไปเกี่ยวข้องกับคะ โสะทั้งที่เธอไม่ได้สนใจเขา ส่วนมิสุเอะนั้นเห็นว่านะกะ โนะเป็นแค่เพื่อนร่วมงานของคะ โสะที่ชอบทำตัวเกาะติดกับคะ โสะแปลกๆระคนน่ารำคาญ เหตุการณ์ครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าในระยะแรกคะ โสะกับมิสุเอะไม่ได้ยอมรับให้นะกะ โนะเข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตของตนเองนัก

นอกจากเรื่องพฤติกรรมแล้ว ลำดับที่กับตำแหน่งในโครงสร้างความสัมพันธ์ก็เป็นสิ่งที่กำหนดสถานภาพของตัวละครนะกะ โนะ เนื่องจากตัวละครนะกะ โนะคือผู้ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับสายสัมพันธ์ระหว่างคะ โสะกับมิสุเอะเป็นคนสุดท้าย หากเปรียบเทียบกับความสัมพันธ์อันยาวนานถึงยี่สิบกว่าปีของหญิงทั้งสองก็นับว่านะกะ โนะผูกพันกับกลุ่มสังคมนี้น้อยมาก ก่อนที่นะกะ โนะจะคุ้นเคยกับคะ โสะและมิสุเอะอย่างเต็มที่ตัวละครนี้จึงยังจัดว่าเป็นคนนอกของกลุ่ม

หากพิจารณาโครงสร้างความสัมพันธ์ในระดับพื้นผิว สายสัมพันธ์ของคะ โสะ มิสุเอะและนะกะ โนะก็คือกลุ่มของหญิงสองคนและชายอีกหนึ่งคน ในสายสัมพันธ์รูปแบบนี้หากพิจารณาเรื่องเพศของตัวละครร่วมกับการนำเสนอเรื่องราวตามขนบนวนิยายรัก กรณีที่มีตัวละครชายเพียงหนึ่งคนท่ามกลางตัวละครหญิงสองคน อาจเป็นที่คาดเดาล่วงหน้าได้ว่าตัวละครนะกะ โนะน่าจะเป็นชนวนเหตุให้ตัวละครหญิงทั้งสองคนขัดแย้งกันด้วยเหตุแห่งชิงความรัก เนื่องจากนวนิยายรักที่นำเสนอเรื่องราวตามกรอบความคิดของยุคสมัยใหม่ได้แฝงอุดมการณ์ความรักระหว่างชายหนึ่ง หญิงหนึ่ง ผู้ที่เป็นส่วนเกินของความสัมพันธ์ต้องถูกตัดออกจากสายสัมพันธ์นั้น หากนวนิยายเรื่อง *โฮลีการ์ดเดน* นี้นำเสนอเรื่องราวตามขนบเดิม* คะ โสะ มิสุเอะและนะกะ โนะจะอยู่ในกลุ่มเดียวกันไม่ได้ ตัวละครเอกหญิงฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้นที่จะได้คู่กับตัวละครชาย ทว่าเรื่อง *โฮลีการ์ดเดน* นี้แม้จะป็นนวนิยายรักเช่นกันแต่ก็มีเนื้อเรื่องที่ผิดไปจากการรับรู้ล่วงหน้าของผู้คน

ด้วยเหตุที่เป็นนวนิยายร่วมสมัยซึ่งไม่นิยมนำเสนอเรื่องราวตามกรอบความคิดเดิม ในเรื่อง *โฮลีการ์ดเดน* ตัวละครชายนะกะ โนะจึงไม่ใช่เหตุแห่งความขัดแย้งของหญิงสาวทั้งสอง กลับกลายเป็นว่าคะ

* หมายถึง ระเบียบแบบแผนที่เป็นที่เข้าใจ ยอมรับกันในยุคสมัยก่อนหน้าที่สังคมจะเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคปัจจุบันซึ่งมีแนวคิดที่ยอมรับความแตกต่างของผู้คนและปฏิเสธกรอบจารีตต่างๆ กล่าวโดยเฉพาะเจาะจงในที่นี้ คำว่าขนบเดิมมุ่งกล่าวถึงแบบแผน วิธี แนวทางซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากสังคมยุคสมัยใหม่อันมีระเบียบ กฎเกณฑ์และอำนาจจากสถาบันต่างๆ ที่ควบคุมความประพฤติของผู้คน เช่น การมีความรักต่างเพศ การดำรงตนเป็นกุลสตรี เป็นต้น

โธ่กับมิสุอะขัดแย้งกันด้วยประเด็นอื่น นั่นคือ ทั้งสองคนไม่ได้เข้าใจความคิดของอีกฝ่ายมากพอและตัวละครนะกะ โนะได้เข้ามาประสานให้ตัวละครทั้งสองมีความสัมพันธ์ที่ดีดั้งเดิม จริงอยู่ที่ตัวนะกะ โนะเองอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ตัวละครหญิงมีปัญหากันเพราะมิสุอะเห็นว่าคะ โธ่ให้ไมตรีต่อนะกะ โนะมากจนเกินงาม ส่วนคะ โธ่ยังถูกมิสุอะวิพากษ์การกระทำมากเท่าไรก็ยังหัน ไปใกล้ชิดกับนะกะ โนะมากขึ้น ประกอบกับตำแหน่งและพฤติกรรมในเบื้องต้นของเขาจะทำให้นะกะ โนะมีลักษณะของ “มือที่สาม” ตาม “ภาพเหมารวม” แต่ในที่สุดแล้วนะกะ โนะกลับมีบทบาทสำคัญที่แย้งกับ “มือที่สาม” ตาม ขนบของนวนิยาย นะกะ โนะอาจเป็นประเด็นที่มิสุอะหยิบยกขึ้นมาถ่วงถ่วงคะ โธ่ แต่ตัวนะกะ โนะเองไม่ได้เจตนาทำลายความสัมพันธ์ของตัวละครหญิงทั้งสองแม้แต่น้อย เพียงแต่เฝ้าสังเกตและตั้งคำถามกับความสัมพันธ์ของตัวละครหญิงทั้งสองนั้น นะกะ โนะเองก็รับรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างคะ โธ่กับมิสุอะมีบางสิ่งผิดปรกติและเขาไม่อาจเข้าใจ สิ่งที่นะกะ โนะกระทำต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอกหญิงอย่างมากที่สุดคือการแสดงความเห็นต่อตัวละครหญิงทั้งสองเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างทั้งคู่ เช่น เมื่อคะ โธ่เปิดเผยว่าไม่ชอบท่าทีของมิสุอะ นะกะ โนะก็ได้แสดงความเห็นว่ามิสุอะเป็นคนพูดจาตรงๆ จึงอาจทำให้ผู้ฟังไม่พอใจได้ เมื่อมิสุอะเปรยถึงการรับประทานอาหารที่ไม่ครบโภชนาการ เขาก็แนะนำให้มิสุอะเตือนคะ โธ่เรื่องนั้นด้วยตัวเอง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การกระทำข้างต้นไม่ได้แสดงให้เห็นถึงเจตนาอย่างแรงกล้าที่จะแก้ไขข้อขัดแย้งระหว่างหญิงสาวทั้งสองแต่เป็นเพียงการตอบสนองต่อเหตุการณ์ตรงหน้าอย่างหนึ่งเท่านั้น เช่นนี้หมายความว่า บทบาทของตัวละครนะกะ โนะไม่ได้เกิดจากเจตนาที่จะแทรกแซงสถานการณ์ระหว่างคะ โธ่กับมิสุอะ เหตุที่การกระทำของเขาก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในความสัมพันธ์ของหญิงสาวทั้งสองเพราะการกระทำของเขาได้ส่งผลกระทบต่อทางอ้อมต่อตัวละครหญิง

ตัวละครนะกะ โนะที่น่าจะเป็นตัวสร้างปัญหาต่อตัวละครเอกสองคนกลับมีบทบาทช่วยแก้ไขปัญหาให้กับตัวละครนั้นๆ ในหัวข้อที่ 4.4 ได้กล่าวถึงปมปัญหาของตัวละครเอกหญิง ได้แก่ ปัญหาด้านอารมณ์กับทัศนคติของเพื่อนหญิงสองคน ปัญหาเหล่านั้นนำไปสู่ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างคนทั้งสองในที่สุด นะกะ โนะคือตัวช่วยผลักดันให้ปมปัญหาเหล่านั้นคลี่คลายไปที่ละน้อย บทบาทของตัวละครนะกะ โนะนี้แบ่งออกเป็นบทบาทต่อคะ โธ่ มิสุอะและบทบาทต่อสายสัมพันธ์ระหว่างหญิงสาวทั้งสองตามลำดับ ดังนี้

4.5.2 บทบาทอันขัดแย้งกับสถานภาพ“มือที่สาม”

4.5.2.1 บทบาทต่อสภาพจิตใจของตัวละครเอกหญิง : การบรรเทาความเหงาแก่ตัวละครเอกหญิง
 สิ่งที่ทำให้ณะกะโนะได้มีบทบาทต่อคะโสะ คือ ลักษณะนิสัยของเขา ลักษณะนิสัยที่โดดเด่น
 ของณะกะโนะ คือ การเป็นคนเปิดเผย จริงใจ ไร้จริตอย่างเดี๋ยๆ นະกะโนะมักแสดงออกอย่าง
 ตรงไปตรงมา แม้บางครั้งเขาจะแสดงออกมากจนเกินงามแต่คุณลักษณะดังนั้นก็ทำให้เขากลายเป็น
 ผู้สร้างพัฒนาการด้านจิตใจแก่คะโสะได้

ณะกะโนะเป็นคนที่หลงใหลในตัวคะโสะและเป็นเพื่อนที่สนิทที่สุดในที่ทำงานของเธอ แต่คะ
 โสะก็ไม่ได้ต้องการใกล้ชิดกับเขามากไปกว่าเพื่อนร่วมงาน ปรากฏว่าวันหนึ่ง นະกะโนะได้ไปที่ห้อง
 ของคะโสะเป็นครั้งแรกโดยที่ไม่บอกล่วงหน้า วันนั้นคะโสะไม่ได้กลับห้องเพราะออกไปค้างกับโค
 นักเรียนหนุ่มลูกค้าของร้าน นະกะโนะนั่งรอคะโสะอยู่ที่หน้าห้องทั้งคืน เมื่อคะโสะกลับมาพบนะ
 กะโนะรอดตนเองอยู่เช่นนั้นก็ไม่พอใจนักเพราะไม่ชอบให้ใครมาหาโดยไม่บอกล่วงหน้า ที่ผ่านมาคคนที่
 คะโสะเคยยินยอมให้มาที่ห้องได้ตลอดเวลา มีเพียงชูคุอิเท่านั้น ในวันนั้นณะกะโนะแก้ตัวว่ามาเดินเล่น
 จึงได้แวะที่ห้องของคะโสะพร้อมกันนั้นได้เปิดเผยให้คะโสะเห็นว่าเขานำภาพยนตร์เรื่องที่คะโสะ
 ต้องการดูมาด้วย คะโสะไม่ได้สนใจความปรารถนาดีของณะกะโนะแต่กลับแสดงท่าทีให้เขาเห็นว่าไม่
 พอใจการกระทำของเขา เหตุการณ์ในฉากนี้ไม่เพียงชี้ให้เห็นความรู้สึกเสนาหาที่ณะกะโนะมีต่อคะโสะ
 เท่านั้น ประเด็นสำคัญคือแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกที่ต่างกันของคนทั้งสอง นະกะโนะนั้นก้าวล้ำเข้าไป
 ในชีวิตของคะโสะด้วยความรัก ส่วนคะโสะกลับรู้สึกปฏิเสธณะกะโนะเพราะขณะนั้นเธอไม่ได้มีใจให้
 เขาเลย บทสนทนาระหว่างคะโสะกับณะกะโนะมีดังต่อไปนี้

「なにしてるの」
 鍵かぎをかけながら訊きくと、中野はきまり悪そうに、散歩、とこたえた。
 「散歩？」
 全然寝ていないような目をして、と果歩は思う。
 「それからこれ、果歩さん観みたいって言ってたでしょ」
 中野は、『東京物語』のビデオをむきだしで手に持っていた。
 「ごめんなさい。私、こういうの苦手なの。こういうのってつまり、突然訪
 ねて来られるのとか」

(หน้า 116)

“ทำอะไรนะ”

พอเอ่ยถามพลางไขกุญแจ นະกะโนะก็ตอบด้วยท่าทางเก๋ๆ เดินเล่น

“เดินเล่น?”

คะโสะคิดว่า คุณตาไม่ได้นอนเลยสักนิด

“แล้วก็ อันนี้คะ โสะบอกว่าอยากดูไซม์ยี่”

นะกะโนะเผยให้เห็นวิดีโอเรื่อง “โตเกียวโมะ โนะงะตะริ” ในมือ

“โทษทีนะ ฉันไม่ค่อยชอบสถานการณ์แบบนี้ อยู่ดีๆก็มาหากระทันหัน”

นะกะโนะไม่เคยละทิ้งความพยายามที่จะได้ใกล้ชิดกับคะโสะ การกระทำเช่นนี้ส่งผลให้เขาได้ก้าวล่วงเข้าสู่พื้นที่ส่วนตัวของคะโสะทีละน้อย ในวันที่นะกะโนะไปที่ร้ออยู่ที่หน้าห้องของคะโสะแม่ เธอจะกล่าวตรงๆว่าไม่ชอบที่มีคนมาหาอย่างกระทันหัน นะกะโนะก็ยังหาโอกาสไปที่ห้องของคะโสะบ่อยครั้ง ทั้งยังขลุกอยู่ที่นั่นจนคิดค้น กระทั่งคะโสะเองก็เริ่มเคยชินและยินยอมให้นะกะโนะมาอยู่ที่ห้องของตน ทั้งที่ก่อนหน้านี้คะโสะชอบใช้เวลาอยู่กับตัวเองก่อนนอน อย่างเช่น แชน้ำอุ่นหรืออ่านหนังสือ เมื่อเคยชินกับการที่นะกะโนะมาที่ห้องแทบทุกวัน เธอก็ไม่รู้สึกเดือดร้อนอะไรอีก เมื่อนะกะโนะมีท่าทางง่วงนอน เธอก็คิดว่าท่าทางดังนั้นน่ารัก คะโสะเกิดอยากจะทำอะไรกับนะกะโนะนอนที่ห้องของตนเสียและตระหนักว่าตนเองไม่รู้สึกรู้ว่าต้องการเอ่ยปากให้นะกะโนะกลับไป

中野が急に遊びに来るのは、ほとんどこの夏の習慣になっていた。果歩が外泊をしない限り、毎日のようにやって来るのだ。(中略) なんとか眠気にかわいが抗おうとする中野の様子がひどく可哀想にもなり、もう寝なさい、と言ってやりたくなるのだが、不思議なことに、もう帰きなさい、と言う気にはならないのだった。

(หน้า 178-179)

การที่นะกะโนะมาเล่นที่ห้องนั้นเป็นธรรมเนียมของหน้าร้อนไปแล้ว ถ้าคะโสะไม่ค้างข้างนอกก็จะมาทุกวัน(ย่อ) ท่าทางที่นะกะโนะพยายามฝืนความง่วงดูน่ารักยังไงไม่รู้ อยากจะพูดว่า นอนเสียเถอะแปลกจริง ไม่ได้รู้สึกรู้ว่าอยากจะทำอะไรกับ กลับไปเสียเถอะเลย

หลังจากที่นะกะโนะได้ใกล้ชิดกับคะโสะทั้งที่บ้านและที่ทำงาน เหตุการณ์กลายเป็นว่าทั้งสองคนอยู่ด้วยกันแทบจะตลอดเวลา ฝ่ายมิสึอะเริ่มสังเกตได้ถึงความจริงข้อนี้เพราะไม่ว่าจะโทรศัพท์ไปหาคะโสะทั้งที่ทำงานหรือที่แมนชั่นก็จะพบว่านะกะโนะอยู่กับคะโสะเสมอ สิ่งที่มิสึอะตระหนักได้ไม่เพียงแสดงถึงความสนิทสนมระหว่างคะโสะกับนะกะโนะแต่ยังแสดงว่าคะโสะยินยอมให้นะกะโนะได้ปรากฏตัวชัดเจนอยู่ในวิถีชีวิตของเธอ ทั้งมิสึอะคงจะเห็นได้ว่านะกะโนะปรากฏตัวชัดเจนมากขึ้นในชีวิตของคะโสะด้วย

果歩は、このごろいつも中野といる。電話をするといつも一店にかけてもマンションにかけても一途中で中野がでてくるのだ。もしもし、静枝さん？誰だかわかいます？あの能天気な声。

(หน้า 201)

ช่วงนี้คะ โสะอยู่กับนะกะ โนะตลอดเวลา พอโทรศัพท์ไปหาทั้งที่ร้านทั้งที่แมนชั่นก็จะ มีนะกะ โนะเข้ามาพูดคุยสายแทรกกลางคัน ฮัลโหล มิสุเอะ รุ้ม้ยใครกำลังพูด เสียงที่คาดไม่ถึงนั้น

เหตุการณ์ระหว่างที่นะกะ โนะไปที่ห้องพักของคะ โสะบ่อยๆนั้นนับเป็นช่วงที่สำคัญของเนื้อเรื่อง ในช่วงดังกล่าวไม่เพียงแสดงให้เห็นว่าคะ โสะได้ยอมรับให้นะกะ โนะได้เกี่ยวข้องกับจิตใจกับตนเอง แต่ยังเปิดเผยให้เห็นความรู้สึกลึกซึ้งจริงใจของนะกะ โนะต่อคะ โสะได้มาก ในวันหนึ่งเมื่อคะ โสะไม่อยู่ที่ห้อง นะกะ โนะได้แอบเปิดกล่องที่คะ โสะเก็บรูปตนเองกับทซุคุอิไว้ เมื่อนะกะ โนะเห็นรูปถ่ายของทซุคุอิก็รู้สึกสับสนและอยากจะรู้ถึงข้อมูลเกี่ยวกับอดีตคนรักของคะ โสะ นะกะ โนะโทรศัพท์หามิสุเอะ มิสุเอะบอกให้เขาทิ้งรูปเหล่านั้นไปเสียแต่ะกะ โนะปฏิเสธเพราะคิดว่าไม่เหมาะสม มิสุเอะจึงบอกให้เขากลับออกมาจากห้องของคะ โสะ นะกะ โนะก็รู้สึกไม่ยินยอมเพราะคิดว่าถ้าเขากลับไปเฉยๆก็เท่ากับปล่อยคะ โสะไว้กับอดีตต่อไป จากความคิดของนะกะ โนะจะเห็นได้ถึงความห่วงใยและเจตนาอันดีต่อคะ โสะ นะกะ โนะไม่ต้องการทิ้งให้คะ โสะจมอยู่กับความรักในอดีตอีกต่อไปและอาจเป็นไปได้ว่าเขาต้องการจะช่วยดึงให้คะ โสะหลุดพ้นจากปัญหานี้ด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง

「それならもう帰きなさい」
あれは、望みなしだという意味だったのだろうか。果歩さんを、過去の中に置き去りにしろという？

中野は春菊を頬^{ほお}ばった。せめてあの男の名前だけでもききたかったと思うのだが、静枝は随分そそくさと、一方的に電話を切ってしまった。

(หน้า 232-233)

“ถ้าอย่างนั้นก็กลับไปซะ”

แบบนี้ไม่ได้หมายความว่าหมดหวังหรือ หมายความว่าทิ้งคะ โสะไว้ในอดีตอย่างนั้นหรือ

นะกะ โนะคิดว่าก็ยกสายไปปาก อย่างน้อยก็อยากจะได้ชื่อของผู้ชายคนนั้นแต่มิสุเอะก็ตัดสายไปเฉยเลย

หลังจากเวลาผ่านไปความจริงใจของนะกะ โนะเริ่มส่งผลทีละน้อย เมื่อนะกะ โนะสนิทใกล้ชิดกับคะ โสะมากขึ้นคะ โสะก็เริ่มรู้สึกอุ่นใจอย่างประหลาด ทั้งที่ก่อนหน้านี้คะ โสะค่อนข้างรักความเป็นส่วนตัว ถึงแม้คะ โสะจะติดนิสัยชวนเพื่อนมารับประทานอาหารเย็นที่ออฟฟิศทุกวันแต่เธอจะไม่ให้ใครอยู่ที่ห้องจนดึกเกินไป คนที่คะ โสะอนุญาตให้อยู่ด้วยกันนานๆหรือค้างที่ออฟฟิศที่มีเพียงมิสุเอะเท่านั้น แต่ในเหตุการณ์ต่อไปนี้ก็กล่าวถึงนะกะ โนะที่นั่งรอคะ โสะอยู่ที่ชั้นล่างของแมนชั่น ระหว่างนั้นมิสุเอะอยู่บนห้องของคะ โสะ วันนั้นเป็นวันที่คะ โสะกับมิสุเอะเกิดทะเลาะกันอีกด้วยเรื่องที่ว่าคะ โสะ

ใช้นะกะโนะเป็นที่หลบเลี่ยงปัญหา มิสุเอะกล่าวตำหนิกะโสะ โดยเปรียบเทียบกะโนะกับห้องพยาบาลที่กะโสะเคยใช้หลบชั่วโมงเรียน หลังจากได้เถียงกันแล้ว กะโสะได้มองลงไปเห็นจักรยานของกะโนะจอดอยู่ที่ด้านล่างจึงได้รู้ว่ากะโนะมาถึงอพาร์ทเมนต์ของตนแล้ว แม้จะเพิ่งทะเลาะกับมิสุเอะแต่แค่เพียงได้รู้ว่ากะโนะมาหา กะโสะก็รู้สึกดีและคิดพอใจกับคำเปรียบเทียบตัวกะโนะกับห้องพยาบาลนั้น ความรู้สึกของกะโสะดังนี้แสดงว่าเธอได้เปิดใจยอมรับในตัวกะโนะมากขึ้นอีกขั้น ขณะนี้นะกะโนะไม่ใช่เพียงเพื่อนร่วมงานคนหนึ่งหรือแค่คนที่ใช้เวลาด้วยกันบ่อยๆเท่านั้น แต่นะกะโนะคือคนที่กะโสะพอใจจะอยู่ใกล้ๆตลอดเวลา

ロビーにもう中野がいる。そう思うだけで、果歩は不意識な安心に包まれるのを感じた。
「保健室」
と、声にだして言う。

(หน้า 258)

กะโนะอยู่ทีลือบบีแล้ว เพียงคิดเช่นนั้นกะโสะก็รู้สึกถูกโอบกอดด้วยความอุ่นใจอย่าง
ประหลาด
“ห้องพยาบาล”
(เธอ)เปล่งเสียงออกมา

ในที่สุดกะโสะก็ได้ตระหนักถึงคุณค่าและความกรุณาของกะโนะ ในฉากที่กะโสะเตรียมตัวอยู่ข้างนอกหลังจากแยกกับโคคุง กะโสะยังไม่อยากกลับบ้าน เมื่อนึกถึงมิบะสะระก็จำได้ว่าเขาเคยปฏิเสธที่จะออกมาเที่ยวเล่นยามกลางคืนด้วยเหตุผลว่าอายุมากเกินไปที่จะทำเช่นนั้น เมื่อกะโสะนึกถึงคำว่า “เที่ยวเล่นยามกลางคืน” ของมิบะสะระก็เกิดคิดถึงเรื่องของตนเองขึ้นมา เธอคิดว่ากะโนะเป็นสาเหตุที่ทำให้ระยะหลังนี้เธอมีเวลาได้ออกมาเตร็ดเตร่ยามค่ำคืนบ่อยๆ เหตุเพราะกะโสะกลัวการกลับไปยังห้องพักที่มีคนรออยู่ ขณะนั้นกะโนะได้ถือกุญแจห้องของกะโสะอีกดอกจึงเข้าออกห้องของกะโสะได้ตลอดเวลา แต่กะโสะเกิดคิดได้ว่าตนเองจะสบายใจกว่าหากอยู่คนเดียว เธอคิดว่าให้นะกะโนะมาหาทุกวันโดยไม่ต้องบอกล่วงหน้ายังดีเสียกว่าให้เขารออยู่ที่ห้องอย่างนั้น จากนั้นกะโสะก็คิดไปถึงความคิดของกะโนะแล้วก็คิดว่าขอกุญแจห้องคืน ความคิดของกะโสะดังนี้แสดงให้เห็นความรู้สึกที่สับสนและขัดแย้งในตัวเองของกะโสะ แรกเริ่มกะโสะพอใจที่จะอยู่คนเดียว จากนั้นก็ยินยอมให้นะกะโนะมาที่ห้องถึงขนาดคิดว่าจะซื้อโซฟาไปเพื่อให้กะโนะได้ใช้เป็นที่นอน แต่ขณะนี้กะโสะเกิดรู้สึกกลัวว่าจะมีใครรออยู่ที่ห้องพักและต้องการขอกุญแจห้องคืนจากกะโนะ

夜遊び。たしかに、果歩はこのごろいつも時間をもて余してしまう。それが中野のせいであることに、果歩もすでに気がついてはいた。

中野の善良、中野のカインドネス。

(หน้า 281)

เที่ยวกลางคืน ถ้าจำไม่ผิด ช่วงนี้กะโตะมีเวลาเหลือเฟือ กะโตะตระหนกได้แล้ว เพราะ
นะกะโนะคนเดียว

ความดีของนะกะโนะ ความใจดีของนะกะโนะ

จากความรู้สึกของกะโตะข้างต้นอาจเป็นไปได้ว่าตัวเธอเกิดหวงแหนความเป็นส่วนตัวขึ้นมา
ตอนที่กะโตะป้อมกุญแจห้องให้นะกะโนะนั้น เธอเพียงแต่คิดว่ามีนะกะโนะคอยอยู่ข้างๆก็เป็นสิ่งที่ดี
เช่นนี้ก็แสดงว่ากะโตะให้กุญแจห้องกับนะกะโนะเพราะความคิดชั่ววูบเท่านั้นไม่ใช่เพราะกะโตะให้
คุณค่ากับนะกะโนะว่าเป็นบุคคลสำคัญ กะโตะจึงต้องการรักษาระยะห่างจากเขาบ้าง แต่หากเป็นเช่นนั้น
เหตุใดกะโตะจึงคิดว่าหวาดกลัวการกลับไปยังห้องที่มีใครรออยู่ ความหวาดกลัวนั้นจัดเป็นความรู้สึก
หวั่นไหวอย่างหนึ่ง หากว่านะกะโนะไม่ได้มีความสำคัญอะไรต่อกะโตะเลยและเธอต้องการปฏิเสธตัว
เขาจริง ความคิดของกะโตะน่าจะออกมาในรูปของความหงุดหงิดหรือเบื่อหน่ายมากกว่าจะคิดหวาดกลัว
อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะกะโตะจะรู้สึกหวาดกลัวที่จะพบนะกะโนะด้วยเหตุผลใด ความรู้สึกสับสน ว้าวุ่น
และขัดแย้งกันเช่นนี้ได้แสดงว่าแท้จริงแล้วนะกะโนะมีอิทธิพลต่อจิตใจของกะโตะอย่างมาก อนึ่ง กะ
โตะไม่ได้เปิดเผยโดยตรงว่ายอมรับนะกะโนะในฐานะคนรักก็จริงแต่พฤติกรรมที่ยอมให้นะกะโนะได้
เข้ามาใกล้ชิดเป็นพิเศษบวกกับข้อที่กะโตะพอใจกับการที่มีนะกะโนะคอยอยู่เคียงข้าง หลักฐานเหล่านี้ก็
เพียงพอที่จะพิจารณาได้ว่ากะโตะมีมิตรต่อนะกะโนะมากกว่าความเป็นเพื่อน

บทบาทของนะกะโนะต่อกะโตะนั้นคือการพยายามพาตัวเองเข้าไปเกี่ยวข้องกับกะโตะ แม้การ
กระทำดังกล่าวจะดูไร้แก่นสารและไม่น่าจะมีผลต่อปมปัญหาของตัวละครกะโตะได้ จริงอยู่ที่นะกะโนะ
เคยแสดงเจตนาดีไม่ต้องการให้กะโตะยึดติดอยู่กับอดีตอีกต่อไป แต่เหตุที่เขาคอยวนเวียนอยู่กับกะโตะก็
เพียงเพราะต้องการอยู่ใกล้ชิดกับเธอเท่านั้นหาใช่เพราะมีจุดประสงค์อื่น ๆ ไม่ อย่างไรก็ตาม แม้จะ
กะโตะจะไม่ได้มีเจตนาให้การกระทำของตนส่งผลโดยตรงต่อปมปัญหาของกะโตะ พฤติกรรมต่างๆ
ของเขาก็ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวกะโตะอย่างมาก ด้วยลักษณะเช่นนี้ ผู้วิจัยเห็นว่านวนิยายได้
นำเสนอบทบาทของนะกะโนะไว้อย่างแยบยล สังเกตได้ว่าสิ่งที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวกะ
โตะไม่ใช่พฤติกรรมของนะกะโนะที่พยายามผลักดันให้เกิดเหตุการณ์ต่างๆ แต่เป็นคุณลักษณะกับตัวตน
ของเขาที่ผลักดันให้นะกะโนะกระทำพฤติกรรมต่างๆต่อกะโตะ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าสาเหตุที่นะกะโนะทำให้กะโตะยอมรับเขาได้เป็นเพราะบุคลิกที่ร่าเริงประจบ
กับความจริงใจตรงไปตรงมาและไม่มีลัษณคมในของเขา นะกะโนะทำดีต่อกะโตะด้วยความบริสุทธิ์ใจ
ความรักของนะกะโนะปรากฏในลักษณะที่ว่าทุกครั้งเขายินยอมทำเพื่อความพอใจของกะโตะแม้ว่า
ตัวเองจะต้องเดือดร้อน คุณลักษณะดังกล่าวมีผลมากพอที่จะช่วยดึงให้กะโตะหลุดพ้นจากการหมกมุ่น

อยู่กับความรักครั้งเก่าได้ สักเกตว่านวนิยายได้กล่าวถึงบรรยากาศภายในห้องพักของคะ โสะซึ่งผู้วิจัยมองว่าเป็นภาพแทนโลกของคะ โสะ แต่เดิมห้องนั้นเต็มไปด้วยร่องรอยของที่ซุกคูกับบรรยากาศของความเหงา หลังจากนะกะ โนะได้เข้ามาครอบครองพื้นที่ดังกล่าว บรรยากาศของความเงียบเหงาก็ได้ถูกขจัดออกไป นอกจากนี้การที่นะกะ โนะคอยอยู่ใกล้ๆ คะ โสะทำให้คะ โสะรู้สึกอบอุ่นใจที่มีคนคอยอยู่ข้างๆ คะ โสะจึงไม่ต้องว่าเหว่แล้วพาลหวนคิดถึงอดีตอีก ท้ายที่สุดคะ โสะก็ตระหนักได้ถึงคุณค่าความดีของนะกะ โนะ นับเป็นจุดที่คะ โสะมีปฏิกิริยาตอบสนองการกระทำของนะกะ โนะ บทบาทของนะกะ โนะจึงปรากฏให้เห็นได้ชัดในที่สุดเมื่อคะ โสะมีท่าทีตอบสนองต่อการกระทำของเขา

4.5.2.2 บทบาทต่อทัศนคติของตัวละครเอกหญิง : การทำให้ตัวละครเอกหญิงลดอคติและปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

ตัวละคร “มือที่สาม” นะกะ โนะไม่เพียงมีบทบาทช่วยดึงคะ โสะออกจากอดีตเท่านั้น เขายังได้ส่งผลให้มิสึเอะปรับเปลี่ยนท่าที ค่อยคลายความเย็นชาและความเคร่งเครียดลงเพราะมีโอกาสได้สัมผัสกับชีวิตชีวาของเขาอยู่เรื่อยๆ เดิมมิสึเอะเป็นคนจริงจัง เคร่งครัดกับวิถีปฏิบัติตัว ทั้งยังไม่ยอมรับนะกะ โนะอย่างสนิทใจนัก เนื่องจากมิสึเอะเคยคิดว่านะกะ โนะมีนิสัยแปลกๆ ทั้งเห็นว่านะกะ โนะกับคะ โสะไม่ควรใกล้ชิดกันจนเกินไป แต่หลังจากที่ได้ปฏิสัมพันธ์กับนะกะ โนะมากขึ้น กลายเป็นว่ามิสึเอะเองก็รู้สึกดีเช่นกันเมื่ออยู่กับเขา

นับตั้งแต่นะกะ โนะเข้ามาเกี่ยวข้องกับคะ โสะ นวนิยายก็เริ่มกล่าวถึงปัญหาความสัมพันธ์ของตัวละครเอกหญิงทั้งสองที่ขมวดปมแน่นมากขึ้นทีละน้อย แต่เดิมนั้นมิสึเอะไม่พอใจที่คะ โสะยังไม่ลืมอดีตคนรักไปได้ ยิ่งเมื่อคะ โสะได้สนิทสนมกับนะกะ โนะมิสึเอะก็ยังแสดงท่าทีไม่เห็นด้วย ฝ่ายคะ โสะคงจะรู้สึกอึดอัดกับพฤติกรรมของเพื่อนสนิทจึงเริ่มรักษาระยะห่างจากมิสึเอะเช่นกัน ไม่เพียงเท่านั้น คะ โสะได้เริ่มหันมาปฏิสัมพันธ์กับนะกะ โนะมากขึ้น แม้ขณะนั้นคะ โสะเพียงแต่เห็นว่านะกะ โนะเป็นเพื่อนร่วมงานที่มีใจปฏิบัติต่อเธอเท่านั้น คะ โสะก็ยังวางใจที่จะเปิดเผยความคิดของตัวเองต่อเขามากกว่าที่จะทำต่อมิสึเอะ เหตุการณ์ดังนั้นก็ยิ่งขยายช่องว่างให้คะ โสะห่างเหินจากมิสึเอะมากขึ้นไปอีก ส่วนนะกะ โนะก็เริ่มมีบทบาทมากขึ้นในชีวิตของคะ โสะ ในข้อนี้ หากพิจารณาตัวละครนะกะ โนะในฐานะตัวละครปรปักษ์ เขาก็คืออีกตัวแปรหนึ่งที่กระตุ้นให้มิสึเอะเกิดขัดแย้งกับคะ โสะมากขึ้น แต่ในอีกแง่หนึ่งสามารถพิจารณานะกะ โนะในฐานะผู้ที่ช่วยคลี่คลายปมปัญหาให้กับเนื้อเรื่องได้เช่นกัน เนื่องจากตัวละครมิสึเอะเองก็มีปมปัญหาปมปัญหาของตัวเอง เมื่อนะกะ โนะเข้ามาเกี่ยวข้องกับมิสึเอะก็ได้ก่อให้เกิดพัฒนาการในตัวละครนี้อีกด้วย

มิสึเอะเป็นคนตรง เป็นคนเก่งและเป็นผู้นำ เมื่อเป็นเพื่อนกับคะ โสะผู้มีความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกันทุกประการ ความสัมพันธ์ก็ไปในลักษณะกึ่งปกป้องกึ่งเข้าไปจัดการ เห็นได้จากที่มิสึเอะมักเป็นห่วงและคาดหวังให้คะ โสะปฏิบัติตนเช่นนั้นเช่นนี้ ในด้านความสัมพันธ์ลักษณะปกป้องนั้นเห็นได้จาก

ฉากที่มิสุเอะไปหาคะโอะที่ร้าน ระหว่างนั้นเจ้านายของคะโอะได้พูดจากระแนะกระแหนคะโอะเรื่องการคบหากับผู้ชายรวมถึงเรื่องนะกะโนะ มิสุเอะได้ยินดีนั้นก็ไม่ใช่พอใจและทำท่าจะตอบโต้กับเจ้านายของคะโอะ นะกะโนะกังวลว่าเหตุการณ์จะบานปลาย เขาเข้ายับยั้งเหตุการณ์โดยวางมือลงบนไหล่ของมิสุเอะ ด้วยกิริยาของนะกะโนะดังนั้นมิสุเอะก็รู้สึกสงบลงทันทีหลังจากที่หงุดหงิดอยู่เมื่อครู่ จากเหตุการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยอนุมานว่า การแสดงออกอย่างซื่อบริสุทธิ์บวกกับความอ่อนโยนของนะกะโนะช่วยลดทอนความแข็งกร้าวและเคร่งเครียดของมิสุเอะลงได้

「静枝さん」

どうしちやったんですか、と困った声をだし、しかし同時に、中野は驚く程の力強さで静枝の肩に手を置いた。

「いやだなあ、もう」

へらへらした言葉とうらはらな、有無をいわせない肩の力にとまどいながら、静枝は奇妙にやすらかな気持ちになった。肩から、どんどん鎮静されていく。

(หน้า 214)

“มิสุเอะ”

นะกะโนะเอ่ยถามด้วยน้ำเสียงลำบากใจว่ามีอะไรหรือ ในขณะที่เดียวกันก็วางมือลงบนไหล่ของมิสุเอะด้วยริ้วแรงอันน่าตกใจ

“ไม่มีอะไรหรอก”

ขณะที่เอ่ยคำตะกุกตะกัก ตึคๆขัดๆและมีนัยกับร่องรอยของน้ำหนักมือบนไหล่ มิสุเอะก็รู้สึกสงบอย่างประหลาด ค่อยรู้สึกผ่อนคลายจากไหล่ลงมา

ผู้วิจัยเห็นว่าฉากข้างต้นได้นำเสนอบทบาทของนะกะโนะไว้อย่างน่าสนใจ นะกะโนะผู้เคยเป็นเด็กในสายตาของมิสุเอะ ในฉากนี้กลับแสดงความสุขุมอย่างผู้ใหญ่ ดูเหมือนว่าในเหตุการณ์นี้นะกะโนะดูสงบนิ่งยิ่งกว่ามิสุเอะผู้เคยวางตัวเป็นผู้ใหญ่กว่าใคร กลายเป็นว่าเขาสามารถควบคุมมิสุเอะได้อย่างเด็ดขาดด้วยท่าทางหนักแน่นแต่แฝงความอ่อนโยน แม้แต่มิสุเอะเองก็ยังงงงวยกับท่าทีของเขา

น่าสังเกตว่าผู้ประพันธ์ไม่ได้สร้างตัวละครนะกะโนะให้มีลักษณะของวีรบุรุษ (หล่อ รวย เก่ง) อันจะสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยิ่งใหญ่ใดๆในเรื่องได้ กลับกำหนดบุคลิกลักษณะให้เหมือนอย่างเด็กๆ เช่น นิสัยที่มักพูดจาซื่อๆถึงขนาดที่ลืมคำนึงถึงกาลเทศะ อย่างเช่นในตอนที่คะโอะพาเขาไปด้วยในวันที่นัดรับประทานอาหารกับมิสุเอะ เมื่อคะโอะไปห้องน้ำและยังไม่กลับมา นะกะโนะก็ล้อเล่นขึ้นว่า “สงสัยคะโอะคงตกส้วมไปแล้ว” 「. . . トイレにはまっちゃんじやないだらうなあ」 (หน้า 71) มิสุเอะนั้นถึงกับไม่ตอบนะกะโนะไม่ถูก ไม่เพียงเท่านั้น นะกะโนะยังมีลักษณะของผู้ยินยอมกระทำเพื่อผู้อื่นมากกว่าจะเรียกร้องจากผู้อื่นเพื่อตนเอง เช่น นะกะโนะเคยนั่งรอคะโอะที่หน้าห้องจนถึงเช้าเพียงเพราะต้องการพบหน้าคะโอะ เมื่อคะโอะเรียกให้นะกะโนะไปหากกลางดึกเขาก็ยอม

ออกไปหาคะโสะทันที ภาพลักษณ์ของนะกะ โนะต่อสายตาผู้อ่านและในสายตาของตัวเองก็แตกต่างกัน สองนั้นดูน่าเอ็นดูก็น่าขบขันเสียมากกว่าน่าชื่นชมในความเก่งกาจหรือสง่างาม ตัวละครเอกที่มีลักษณะ เช่นนี้ไม่น่ามีอิทธิพลมากพอที่จะทำให้ปัญหาในเรื่องคลี่คลายไปได้

กระนั้นคุณลักษณะของนะกะ โนะนี่เองที่นำพาให้เขาได้มีบทบาทสำคัญในเรื่องในเรื่องในฐานะตัวละคร “มือที่สาม” หลังจากที่นะกะ โนะได้เข้ามาพัวพันอยู่ระหว่างคะโสะและมิสุเอะแล้วกลับปรากฏว่า ตัวละครนี้ได้ส่งอิทธิพลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้น นะกะ โนะไม่เพียงทำให้คะโสะมีพัฒนาการในตัวเองเท่านั้น เขายังทำให้มิสุเอะเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นด้วย

บ่อยครั้งที่นะกะ โนะกับมิสุเอะได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กัน น่าสังเกตว่า แทบทุกครั้งจะปรากฏว่ามิสุเอะได้มีท่าทีผิดแผกไปจากมิสุเอะที่เคยแข็งกร้าวและเถรตรง เช่น ฉากที่นะกะ โนะติดตามคะโสะไปรับประทานอาหารกับมิสุเอะ เมื่อนะกะ โนะได้พูดคุยกับมิสุเอะเรื่องเซะริสะวะ มิสุเอะก็มีแววตา ท่าทางอ่อนโยนลง เมื่อนะกะ โนะนำเรื่องนี้ไปเล่าให้คะโสะฟัง คะโสะถึงกับไม่เชื่อว่ามิสุเอะจะมีท่าที เช่นนั้นได้ เหตุการณ์ดังนี้น่าจะแสดงนัยว่าตัวละครนะกะ โนะนี่เองที่จะเข้ามาก่อการเปลี่ยนแปลงต่อมิสุเอะผู้ไม่เคยให้ใครชนะได้ นะกะ โนะไม่ได้ใช้วิธีวิพากษ์วิจารณ์หรือบังคับมิสุเอะให้เปลี่ยนแปลงตน เพียงแต่อุปนิสัยใฝ่ชื่อ ไร้เดียงสาของเขานั้นเองที่เปลี่ยนแปลงมิสุเอะได้

ผู้วิจัยเห็นว่า นอกจากตัวละครคะโสะแล้ว เอะกุนิยังเจตนาสร้างตัวละครนะกะ โนะขึ้นมาให้มีลักษณะตรงข้ามกับตัวละครมิสุเอะโดยสิ้นเชิง ทั้งนี้เพื่อให้เหตุการณ์ในเรื่องเกิดพัฒนาการไปในทางที่ดีขึ้น หากนะกะ โนะไม่ได้มีลักษณะที่เป็นคู่ตรงข้ามกับมิสุเอะแล้ว อาจเป็นไปได้ว่าเนื้อเรื่องจะไม่คลี่คลายไปสู่การประนีประนอมระหว่างมิสุเอะกับตัวละครเอกอีกสองคน นะกะ โนะผู้มีอุปนิสัยเปิดเผย มองโลกในแง่ดีทำให้มิสุเอะได้สัมผัสกับคุณลักษณะที่ตัวเธอไม่เคยมี มิสุเอะอาจคิดได้ว่าคุณลักษณะแบบนะกะ โนะก็นำพาให้ชีวิตดำเนินไปอย่างราบรื่นได้เช่นกัน อาจเป็นไปได้ว่า ตัวตนของนะกะ โนะช่วยให้มิสุเอะละทิ้งอัตตา(ego)* และหันมายอมรับในสิ่งที่บุคคลรอบข้างเป็น หลังจากได้ปฏิสัมพันธ์กับนะกะ โนะแล้วมิสุเอะก็เล็งเห็นว่าทัศนคติและวิธีการวางตัวแบบเธอเท่านั้นที่จะทำให้ชีวิตดำเนินไปได้ ด้วยดี ผู้วิจัยสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนของตัวละครมิสุเอะได้ในเหตุการณ์ที่นะกะ โนะเป็นตัวตั้งตัวตีที่จะชวนทั้งคะโสะและมิสุเอะไปเที่ยวด้วยกัน ในเหตุการณ์ระหว่างนั้นผู้วิจัยเห็นว่าตัวละครมิสุเอะได้ปรับเปลี่ยนท่าทีทัศนคติ รวมถึงความรู้สึกนึกคิดไปที่ละน้อย เหตุการณ์ข้างต้นนี้เกี่ยวข้องกับ การคลี่คลายปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครเอกหญิงทั้งสองอีกด้วย ประเด็นนี้จะกล่าวถึงในหัวข้อต่อไป

* อัตตา(ego)ในที่นี้หมายถึงการยอมรับว่าตนเองปรากฏตัวตนอยู่ อัตตาเป็นนามธรรม แสดงออกผ่านการคิดและการกระทำ เป็นสิ่งที่ชี้ถึงคุณลักษณะเฉพาะของบุคคล หากกล่าวถึงอัตตาในแง่ของการดำรงอยู่ของตัวตน การไม่ละทิ้งอัตตาในที่นี้หมายถึงเกี่ยวกับการถือปฏิญญา ยึดมั่นในตนเอง หรือความคิดของตนเป็นใหญ่

4.5.2.3 บทบาทต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอก : การเป็นผู้ประนีประนอมระหว่างตัวละครเอกหญิง

ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างมิสึเอะกับคะโสะก่อตัวมานานแล้ว ปรากฏว่าในคืนก่อนที่ทั้งสามคนจะไปเที่ยวด้วยกันนั้น คะโสะกับมิสึเอะเกิดทะเลาะกันรุนแรงสืบเนื่องจากมิสึเอะหมดความอดทนที่เห็นคะโสะประพฤติตัวไม่เหมาะสมมานาน มิสึเอะตำหนิคะโสะเรื่องที่ไม่ได้รักราวกับต้องการประชิดใคร ส่วนคะโสะก็ตอบโต้เรื่องที่มิสึเอะยังสนิทสนมกับโมโนะซุเกะอดีตคนรัก คะโสะกล่าวว่าการเกี่ยวข้องกันทางกายก็ยังดีกว่าที่มิสึเอะคบกับโมโนะซุเกะอย่างมิตรจิตมิตรใจ ในระยะนั้นทั้งสองคนจึงยังมีนัดกันอยู่ ส่วนนะกะโนะเพิ่งรับรู้เรื่องราวที่ทั้งคู่ทะเลาะกันในเช้าวันที่จะออกเดินทางนั่นเอง เขาเพียงแต่คิดว่าทั้งสองคนมีปัญหากันอีกแล้วและหากทั้งคู่ไม่ได้มาพบหน้ากันก็คงจะมีปัญหาไม่จบสิ้น วันนั้นนะกะโนะไม่ได้กระทำการสิ่งใดที่จะช่วยกระชับความสัมพันธ์ของตัวละครหญิงทั้งสองโดยตรง แต่การชักชวนตัวละครเอกหญิงให้มาเที่ยวก็นับว่าประจวบเหมาะที่นะกะโนะมีส่วนนำพาให้คะโสะกับมิสึเอะได้ปฏิสัมพันธ์กันซึ่งหน้าอีกครั้ง

「静枝さんも誘おうね。このあいだちょっとお世話になっちゃったし」

(หน้า 249)

“ชวนมิสึเอะด้วยนะ ช่วงนี้มิสึเอะช่วยเหลื้อมผมไว้”

ก่อนหน้านี้นะกะโนะเคยไปเที่ยวกับคะโสะสองคน เมื่อเข้าสู่ฤดูใบไม้ร่วงนะกะโนะก็ปรารถนาที่จะได้ไปเที่ยวกับคะโสะอีกครั้ง ครั้งนี้เขาได้ชักชวนให้มิสึเอะไปด้วย เหตุที่นะกะโนะชักชวนตัวละครเอกหญิงแต่ละคนนั้นต่างกัน สำหรับคะโสะน่าจะเป็นเพราะนะกะโนะเพียงต้องการใช้เวลาร่วมกับคะโสะแม้จะไม่ได้คาดหวังให้เธอหันมารักตนเองอย่างคนรัก ส่วนเหตุที่ชวนมิสึเอะให้ไปเที่ยวด้วยกันก็เพราะต้องการตอบแทนที่มิสึเอะช่วยเหลือเรื่องข้อมูลเกี่ยวกับทัซซุคิ เมื่อพิจารณาประเด็นที่นะกะโนะไม่ได้รู้เรื่องที่คะโสะกับมิสึเอะทะเลาะกันมาก่อนก็กล่าวได้ว่านะกะโนะไม่ได้ตั้งใจที่จะเข้าแก้ไขปัญหาความสัมพันธ์ของคะโสะกับมิสึเอะโดยตรง อีกทั้งเมื่อสังเกตการกระทำของตัวละครนะกะโนะในฉากนี้แล้วก็ไม่พบพฤติกรรมใดที่น่าจะนำไปสู่จุดคลี่คลายของปมปัญหา ประกอบกับเนื้อเรื่องในส่วนนี้ไม่ได้นำเสนอจุดหักเหที่ชัดเจน เพียงแต่บรรยายถึงเหตุการณ์ต่างๆอย่างต่อเนื่อง มีเพียงส่วนที่น่าเสนอความคิด ความรู้สึกของตัวละครหญิงมิสึเอะต่อเหตุการณ์ต่างๆเท่านั้นที่ชี้ให้เห็นว่าเหตุการณ์รอบตัวมีผลกระทบต่อตัวละครนี้ อย่างไรก็ตาม ในท้ายที่สุด ผู้วิจัยได้พบความเปลี่ยนแปลงของตัวละครหญิงมิสึเอะได้ชัดเจนทั้งด้านความรู้สึกภายในและทำที่ต่อผู้อื่น ด้วยลักษณะเช่นนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสำหรับบทบาทของตัวละครนะกะโนะต่อตัวละครหญิงมิสึเอะนั้น นวนิยายน่าจะต้องการเน้นที่คุณลักษณะหรือตัวตนของเขามากกว่าการกระทำของเขา จุดนี้น่าจะอธิบายได้ว่าบทบาทของนะกะโนะต่อตัวละครหญิงทั้งสองนั้นต่างกันเพราะจุดที่เกิดปัญหาของตัวละครหญิงทั้งสองคนต่างกัน บทบาทของนะกะโนะ

ต่อคะโสะนั้นปรากฏในรูปของการกระทำ ส่วนบทบาทของนะกะโนะต่อมิสุเอะนั้นเกี่ยวข้องกับทัศนคติ มุมมอง อย่างไรก็ตาม แม้นะกะโนะจะไม่ได้มีเจตนาก่อให้เกิดพัฒนาการในตัวละครมิสุเอะก็ยังสามารถกล่าวได้ว่าเขาเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้มิสุเอะเปลี่ยนแปลงท่าทีต่อตัวละครรอบข้าง เมื่อการปรากฏตัวของนะกะโนะช่วยแก้ไขปัญหาในตัวมิสุเอะได้ดังนี้แล้วก็นำไปสู่การคลี่คลายปัญหาความสัมพันธ์ของตัวละครเอกหญิงในที่สุด จึงสรุปได้ว่านะกะโนะนี้เป็นตัวละครสำคัญในฐานะ “มือที่สาม” ที่เข้ามามีส่วนร่วมในความสัมพันธ์ของคนสองคนและก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อตัวละครเอกหญิงทั้งสอง

อนึ่ง หลังจากเหตุการณ์ในตอนนี้นี้ที่ตัวละครเอกทั้งสามคนได้ใช้เวลาร่วมกันแล้ว พบว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามคนยิ่งก่อรูปร่างขึ้นชัดเจน คือ มิสุเอะกับนะกะโนะได้สนิทสนมกันมากขึ้น ส่วนมิสุเอะกับคะโสะได้กลับมาปฏิสัมพันธ์กันอย่างดีเหมือนเดิม จุดนี้นอกจากจะพิจารณาได้ถึงประเด็นที่ว่านวนิยายกำหนดให้ตัวละครนะกะโนะเป็นกลไกสำคัญอันส่งผลให้ปัญหาของเรื่องคลี่คลายไป ยังเห็นถึงการกำหนดตำแหน่งของตัวละครให้ซับซ้อนรูปแบบความสัมพันธ์ที่แตกต่างจากนวนิยายรักอื่นๆที่มักนำเสนอรูปแบบความสัมพันธ์ของชายคู่กับหญิงเท่านั้น นวนิยายเรื่อง *โฮลีการ์ดเคน* ได้นำเสนอรูปแบบความสัมพันธ์ในอีกลักษณะ เมื่อบุคคลที่สามไม่ได้เป็นผู้ทำลายความสัมพันธ์ของคนสองคนแต่กลับเป็นตัวละครที่นำไปสู่จุดคลี่คลายของปัญหาความสัมพันธ์

4.6 ผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีอยู่และบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม”

หลังจากที่ตัวละคร “มือที่สาม” นะกะโนะได้เข้าเกี่ยวข้องกับอยู่ในความสัมพันธ์ของตัวละครหญิงสองคนก็ทำให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อทั้งสภาพจิตใจของคะโสะ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดของมิสุเอะ รวมถึงเกิดผลดีต่อความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครหญิงทั้งสอง ดังนี้

4.6.1 ผลลัพธ์ต่อสภาพจิตใจของตัวละครเอกหญิง : ตัวละครเอกหญิงเลิกยึดติดกับความรักในอดีต

ผลลัพธ์จากบทบาทของนะกะโนะตอนนี้มีต่อคะโสะ คือ นะกะโนะทำให้คะโสะยอมเปิดใจกับความรักรักที่อาจเกิดขึ้นใหม่ สืบเนื่องจากที่เขาใจให้คะโสะมานานและแสดงออกอย่างเปิดเผยตั้งแต่แรก แม้ว่าคะโสะจะไม่ได้สนใจนะกะโนะเลย เขาก็ยังเต็มใจมอบความรู้สึกดีๆให้คะโสะเสมอมา นะกะโนะคอยวนเวียนอยู่รอบๆตัวคะโสะเพียงเพราะต้องการอยู่ใกล้ชิดกับเธอ ครั้งหนึ่งเขาถึงกับนั่งรอคะโสะหน้าห้องพักตลอดทั้งคืนเพียงเพราะต้องการพบหน้าคะโสะเท่านั้น การกระทำของนะกะโนะคือเป็นความพยายามอย่างน่าประหลาดและเปล่าประโยชน์ แต่สิ่งนี้ก็แสดงถึงจิตใจอันซื่อบริสุทธิ์และยินยอมพร้อมใจต่อคนที่รักได้ดี ฝ่ายคะโสะเมื่อได้ใกล้ชิดกับนะกะโนะทุกวัน ได้เห็นถึงความจริงใจของเขาและเคยชินที่มีนะกะโนะอยู่ด้วยกัน ในที่สุดจึงได้ตระหนักว่าตนเองต้องการให้นะกะโนะอยู่เคียงข้างตน นะ

กะโนะกลายเป็นคนที่มีอิทธิพลเหนือจิตใจของกะโสะ ปรากฏว่ากะโสะเกิดความรู้สึกขัดแย้งในตัวเอง ทั้งที่กะโสะตระหนักถึงความดีของนะกะโนะแต่เธอกลับหวาดหวั่นที่จะพบเขาอยู่ที่ห้องพัก เมื่อกะโนะจะถอยห่างจากเธอจริงๆ เธอกลับไม่ต้องการให้เขาไป อารมณ์ที่สับสนคั่งนี้แสดงว่ากะโสะคงจะคิดกับนะกะโนะมากกว่าเพื่อนคนหนึ่งแล้ว ซ้ำยังกลายเป็นว่าเวลานี้กะโสะเองเสียอีกที่ยึดติดกับนะกะโนะ ข้อนี้เห็นได้ชัดเจนในฉากที่นะกะโนะตัดสินใจจะไม่ค้างที่ห้องของกะโสะ กะโสะเสียใจจนแทบจะร้องไห้ออกมา เธอเป็นฝ่ายเอ่ยปากอ่อนน้อมขอให้เขาอยู่ด้วยกันในวันนั้น

「わかってるんでしょう？」
かわりに果歩が質問をする。
「私がいま中野くんにどうしてほしいか、ほんとはちゃんとわかってるんでしょう？」
(中略)
「きょうは帰らないで。泊まっていて」

(หน้า 306-307)

“เข้าใจใช่ไหม”

กะโสะกลับเป็นฝ่ายเอ่ยถาม

“ทำไมตอนนี้ฉันถึงต้องการนะกะโนะจริงๆแล้วเข้าใจใช่ไหม”

(ย่อ)

“วันนี้อย่ากลับเลยนะ อยู่ค้างเถอะ”

หลังจากเหตุการณ์ข้างต้น นะกะโนะก็ยังไม่ได้เก็บข้าวของออกจากห้องของกะโสะ เขายังไปขลุกอยู่ที่ที่ออฟฟิศของกะโสะเช่นเคย แต่ที่จริงนะกะโนะก็ปรารถนาให้กะโสะยินยอมให้เขาไปที่นั่นได้เสมอและตลอดไป ความปรารถนาของนะกะโนะซึ่งเขาไม่ได้ต้องการไปจากกะโสะจริงๆ ส่วนกะโสะนั้นกล่าวได้ว่าตัวเธอได้เปิดใจยอมรับนะกะโนะอย่างแท้จริง เพราะนอกจากเหตุการณ์ที่กะโสะขอร้องไม่ให้กะโนะออกจากห้องไปแล้ว ฉากสุดท้ายของนวนิยายยังกล่าวเป็นนัยว่ากะโสะได้หลุดพ้นออกจากความรักในอดีตแล้วพร้อมจะเริ่มต้นกับความรักครั้งใหม่ เมื่อกะโสะนำถ้วยชาลายดอกกุหลาบที่หวางแห่นไม่เคยนำออกมาใช้เลยตั้งแต่ครั้งที่คบกับคนรักเก่าออกมารินน้ำชาให้กับนะกะโนะ

「ね、紅茶のむでしょう？」
でもいまコーヒーをのんでるから、と中野が言うより一瞬だけ早く、果歩は洋服だんすの上からマスカットの空き箱をおろした。
「秘蔵のカップでいれてあげる」
と言う。箱の中には、青い美しい薔薇の柄の紅茶茶碗が入っていた。
「日一日とはなんであるのか、っていう詩があつてね」
台所でお湯をわかしながら、果歩は言った。
「こういう出だしなの。」

—どんなにうまく一日を暮らし終へても
夜明けまで起きてゐても
パンと牛乳の朝飯で又一日やり通してゐる」

(หน้า 318)

“นี่ คิมซาหรือเปล่า”

คะโฮะนำกล่องเปล่าลงมาจากหลังตู้เบบตะวันตกก่อนที่นะกะโนะจะทันได้
พูดว่า แต่ตอนนี้จะกินกาแฟ แป้งเดียว

“จะขงใส่ถ้วยสุดหวงให้” เธอเอ่ย ข้างในกล่องนั้นมีถ้วยชालายดอกกุหลาบสีน้ำเงินสวยอยู่

“มีกลอนชื่อ ในหนึ่งวันมีอะไร ละ”

คะโฮะค้มน้ำอยู่ในครัวพลางเอ่ย

“กลอนนั้นท่องว่าอย่างนี้

ต่อให้ใช้ชีวิตในหนึ่งวันจบไปอย่างดียังไง

ต่อให้ล้มตาคืนจนถึงเวลาฟ้าสว่าง

ก็ต้องมีข้าวเช้าเป็นขนมปังกับนมเช้าอีกวัน ”

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าถ้วยชาดังกล่าวเป็นสัญลักษณ์ของการยึดติดกับความรักในอดีตของคะโฮะ เพราะคะโฮะเก็บรักษาถ้วยชาดังกล่าวไว้อย่างดี ไม่เคยนำออกมาใช้เลยตั้งแต่เมื่อครั้งคบกับคนรักเก่า หลังจากทีนะกะโนะได้เข้ามาใกล้ชิดกับคะโฮะจนกระทั่งคะโฮะรู้สึว่าต้องการให้นะกะโนะอยู่กับตนเองเสมอ คะโฮะก็ได้นำถ้วยชานั้นออกมาใช้รินชาให้นะกะโนะ แสดงถึงแนวโน้มว่าคะโฮะจะยอมรับนะกะโนะในฐานะคนรักใหม่

ฉริยะ ยุคะริกล่าวว่า ไม่ว่าคะโฮะจะจัดให้นะกะโนะอยู่ในฐานะอะไรแต่เขาก็ได้ทำดีและแสดงความอาทรต่อคะโฮะอย่างต่อเนื่อง การกระทำดังนั้นได้ปลดปล่อยคะโฮะจากวันเวลากับความทรงจำในอดีตทีละน้อย⁶ ข้อเสนอของยุคะริสอดคล้องกับความเห็นของผู้วิจัยที่ว่านะกะโนะได้ทุ่มเททำดีเพื่อคะโฮะมาโดยตลอด ในที่สุดการกระทำของเขาก็ได้ส่งผลให้คะโฮะสามารถละทิ้งเรื่องราวความรักครั้งเก่าเพื่อเริ่มต้นความรักครั้งใหม่กับนะกะโนะ

⁶ 白井ユカリ、「『ホリー・ガーデン』—暗闇のなかのもう一人の気配」『江國香織：現代女性作家読本11』、鼎書房、2010年、p. 25.

4.6.2 ผลลัพธ์ต่อทัศนคติของตัวละครเอกหญิง : ตัวละครเอกหญิงเข้าใจและยอมรับตัวตนของผู้อื่น

ผลลัพธ์ข้อนี้คือผลลัพธ์ในตัวละครหญิงมิสุเอะ บทบาทของนะกะโนะส่งผลให้มิสุเอะมองโลกอย่างใจกว้างมากขึ้น ค่อยละทิฐิกลายเป็นคนที่ยอมรับคนอื่น ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าสาเหตุเป็นเพราะนะกะโนะมีบุคลิกลักษณะที่ตรงข้ามกับมิสุเอะทุกประการ นะกะโนะเป็นคนอ่อนโยน เปิดเผย ในขณะที่มิสุเอะเป็นคนเคร่งเครียดและเก็บความรู้สึก อาจเป็นไปได้ว่าเมื่อมิสุเอะได้ปฏิสัมพันธ์กับนะกะโนะแล้ว ความเชื่อบริสุทธิ์ของนะกะโนะก็ได้ช่วยบรรเทาความเคร่งเครียดในตัวมิสุเอะลง กล่าวคือ นะกะโนะมีคุณลักษณะบางอย่างที่มิสุเอะไม่มี เช่น การเป็นคนประนีประนอม คุณลักษณะดังนั้นได้ชดเชยสิ่งที่มิสุเอะไม่เคยมี มิสุเอะจึงยอมรับรู้สึกดีเมื่อได้อยู่กับนะกะโนะ อนึ่ง อาจเป็นไปได้ว่าหลังจากที่มิสุเอะมีโอกาสได้ปฏิสัมพันธ์กับนะกะโนะ เธอก็ได้พบว่านะกะโนะไม่ใช่คนเลวร้ายอะไรนัก ซ้ำยังปรากฏว่าหลายต่อหลายครั้งที่นะกะโนะได้ช่วยทำให้สถานการณ์ตึงเครียดผ่อนคลายลง

ในเหตุการณ์ที่นะกะโนะปรารถนามาตลอดว่าจะชวนคะโสะกับมิสุเอะไปเที่ยวด้วยกันให้ได้ หลังจากที่นะกะโนะชวนคะโสะกับมิสุเอะไปเที่ยวด้วยกันได้สำเร็จแล้ว ผู้วิจัยพบพัฒนาการของเนื้อเรื่องในเหตุการณ์ระหว่างที่ไปเที่ยวกัน คือ มิสุเอะคลายความเคร่งเครียดมันติงลง จากเดิมที่เคยเห็นว่านะกะโนะเป็นคนนำราคาญมาตลอด สังเกตว่าในเบื้องต้นนั้น เหตุการณ์ในฉากที่ทั้งสามคนไปเที่ยวด้วยกันยังมีบรรยากาศที่น่าอึดอัด ทั้งเป็นเพราะคะโสะกับมิสุเอะเพ่งทะเลาะกัน ทั้งนะกะโนะเองก็ยังเกรงมิสุเอะด้วยเห็นว่ามิสุเอะมักแสดงท่าทางเคร่งเครียด ดังที่เขาบรรยายมิสุเอะว่า มิสุเอะที่น่ากลัว 「恐ろ気な静枝」 ระยะห่างระหว่างนะกะโนะกับมิสุเอะนั้นเห็นได้จากเมื่อมิสุเอะชวนนะกะโนะให้รับประทานวิตามินซี นะกะโนะได้ตอบปฏิเสธด้วยท่าทีเกรงๆ 中野はにこやか辞退して、(หน้า 262) ทว่า หลังจากที่ได้ใช้เวลาทั้งวันด้วยกัน นะกะโนะกับมิสุเอะก็รู้สึกสนิทใจกันมากขึ้น เมื่อนะกะโนะกล่าวว่ายังไม่อยากกลับ มิสุเอะก็เกิดเห็นด้วยกับเขาเสียอีกทั้งที่ก่อนหน้านี้เธอไม่ได้เต็มใจอยากมาเที่ยวนัก

「帰りたくないなあ」
ベンチに腰掛けて中野がそう言ったとき、静枝は、自分もまたおなじように感じていることに気がついて、少なからずおどろいた。中野に強引に誘われて、ほとんど無理矢理ひっぱりだされた初冬のドライブだったのに。

(หน้า 270)

“ไม่อยากกลับเลยนะ”

ตอนที่นะกะโนะซึ่งนั่งอยู่ที่ม้านั่งเอนเช่นนั้น มิสุเอะก็รู้สึกตัวว่ารู้สึกเหมือนกันและตกใจเล็กน้อย ทั้งๆที่ถูกนะกะโนะชวนกึ่งบังคับ เป็นการนั่งรถเที่ยวตอนต้นฤดูหนาวที่ไม่ค่อยเต็มใจมาเท่าๆ

ฝ่ายนะกะโนะนั้นก็ได้คลายความรู้สึกอึดอัดต่อมิสุเอะลงเช่นกัน เห็นได้จากก่อนที่ทุกคนจะเดินทางกลับนั้น นะกะโนะเป็นคนเอ่ยปากขอวิตามินซีจากมิสุเอะเสียเอง 中野は片手を差し出していた。「ビタミン C、いただけますか」(หน้า 271) ส่วนมิสุเอะนั้นรู้สึกแปลกใจเล็กน้อยแต่ก็มีท่าทีพอใจกับคำขอของนะกะโนะ รายละเอียดของเหตุการณ์ที่ออกมาเช่นนี้ชี้ว่ามีพัฒนาการความสัมพันธ์ระหว่างนะกะโนะกับมิสุเอะ คือ ทั้งสองคนได้มีมิตรต่อกันและมีแนวโน้มจะสนิทสนมกันมากขึ้น ข้อนี้สามารถสังเกตเห็นได้ชัดจากท่าทีของนะกะโนะในตอนสุดท้ายของนวนิยาย นะกะโนะมีท่าทีกระตือรือร้นที่จะชักชวนให้คะโสะกับมิสุเอะไปเที่ยวด้วยกันอีกครั้งในวันปีใหม่ที่จะมาถึง ครั้งนี้เขายังเสนอว่าให้ชวนเซริสวะไปด้วย

「新年のドライブ？」

果歩は眉をひそめたが、次の瞬間にはこらえきれずにくすくすと笑った。

(中略)

「静枝さんとその恋人もさそおうね。新年らしく、どこかおめでたいところに行くっていうのがいいと思うんだ」

中野はいい、カフェオレボウルに入ったコーヒーを啜った。

(หน้า 317)

“นั่งรถเที่ยวตอนปีใหม่หรือ”

คะโสะขมวดคิ้ว แล้วในพริบตาที่หัวเราะก็กึกก้อย่างกลั่นไม่อยู่

(ย่อ)

“ชวนมิสุเอะกับแฟนมาด้วยนะ คิดว่าอยากจะไปฉลองที่ไหนดีให้สมกับเป็นปีใหม่”

นะกะโนะเอ่ยแล้วจิบกาแฟจากแก้ว

ท่าทีของนะกะโนะแสดงว่าเขาจะประทับใจกับการไปเที่ยวครั้งล่าสุดนี้ หากเขารู้สึกอึดอัดที่ต้องพบกับมิสุเอะก็คงจะไม่ต้องการยุ่งเกี่ยวกับเธออีก แต่เหตุที่เขาไม่ได้รู้สึกปฏิเสธมิสุเอะก็เพราะมิสุเอะได้ละทิ้งท่าทางเคร่งเครียด มินดังกลายเป็นคนที่พร้อมจะปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นอย่างเป็นมิตร อนึ่ง การที่นะกะโนะเสนอให้ชวนคนรักของมิสุเอะไปด้วยแสดงนัยว่านะกะโนะกับมิสุเอะจะเกี่ยวข้อกัน ในฐานะเพื่อนเท่านั้น ความสัมพันธ์ของนะกะโนะกับมิสุเอะไม่อาจจะพัฒนาไปได้มากกว่าความเป็นเพื่อนเพราะนวนิยายได้กำหนดบทบาทของนะกะโนะต่อตัวละครหญิงสองคนไว้ต่างกัน นะกะโนะมีหน้าที่ช่วยให้มิสุเอะลดอึดอัดและรู้จักประนีประนอมกับคนรอบข้าง ส่วนบทบาทต่อคะโสะ คือ ทำให้เธอมองเห็นว่ามีความรักครั้งใหม่รออยู่กระทั่งสามารถละทิ้งความรักในอดีตไปได้

4.6.3 ผลลัพธ์ต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอก : ตัวละครเอกหญิงมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังเดิม

ผลลัพธ์ต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอกหญิงนี้สืบเนื่องมาจากพัฒนาการของตัวละครมิสุเอะ ดังที่ปรากฏในหัวข้อที่ 4.6.2 อีกด้วย เมื่อตัวละครนะกะโนะส่งผลให้มิสุเอะปรับเปลี่ยนท่าที ลดอัตตาในตัวลง การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ได้ส่งผลถึงความสัมพันธ์ระหว่างมิสุเอะกับคะโสะเช่นกัน

หลังจากวันที่ได้ไปเที่ยวกับนะกะโนะและคะโสะ มิสุเอะก็เริ่มกลายเป็นคนเปิดเผยและมีแนวโน้มว่าจะมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและเปิดเผยความคิดกับคะโสะมากกว่าเดิม เห็นได้จากที่มิสุเอะตระหนักได้ว่าคะโสะเป็นคนสำคัญของตน เป็นเพื่อนสนิทที่ตนภูมิใจ มิสุเอะได้เรียกคะโสะออกมาแนะนำกับเซริสวะผู้เป็นคนรัก เธอให้เหตุผลกับเซริสวะเธอต้องการจะอวดเพื่อนสนิทของตนว่าเป็นคนน่ารักอย่างไรบ้าง ข้อนี้แสดงว่ามิสุเอะได้คลายความไม่พอใจต่อคะโสะลงแล้ว ทั้งมิสุเอะยังตระหนักได้ว่าตนเองรู้สึกภูมิใจในตัวเพื่อนสนิทคนนี้ ต่างจากก่อนหน้านี้ที่มิสุเอะมีความคิดวิพากษ์คะโสะเสมอมา บัดนี้ มิสุเอะมองเห็นด้านดีของคะโสะว่าเป็นคนน่ารัก ผู้วิจัยเห็นว่าจุดนี้แสดงถึงการปรับเปลี่ยนวิธีคิด มุมมองของมิสุเอะให้หันมาคิดได้ว่าทุกคนย่อมมีข้อดีของตนเองทั้งนั้น ทั้งยังรู้จักยอมรับในสิ่งที่ผู้อื่นเป็น ความคิดเห็นของมิสุเอะต่อคะโสะปรากฏดังต่อไปนี้

「牽制じゃないわ。ただの自慢よ」
芹沢が果歩をどうほめようとまるで気にならないことに、静枝はむしろ自分でおどろいていた。果歩が自分の大切なものを一たとえどれくらい芹沢を気に入ったとしても一、自分から奪うはずなどないことがわかっていて。勘ではなく確信だった。

(หน้า 293)

“ไม่ใช่การเชีคนนะ แค่อยากจะอวด”

ตัวมิสุเอะเสียเองที่ประหลาดใจว่าตนเองไม่สนใจว่าเซริสวะจะชื่นชมคะโสะ
อย่างไร คะโสะเป็นสิ่งสำคัญของตนเอง ต่อให้ถูกใจเซริสวะขนาดไหน มิสุเอะก็รู้
ว่าไม่มีทางจะแย่งไปจากตนเองแน่นอน เป็นความเชื่อมั่น โดยสัญชาตญาณ

ฝ่ายคะโสะเองก็รู้สึกถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวมิสุเอะ ปกติแล้วมิสุเอะมักทำหน้าตาเฉยชาอย่าง
ที่คะโสะเรียกว่าหน้าตาไร้ความรู้สึก 「仏頂面の静枝」 และพูดจาด้วยน้ำเสียงราบเรียบ 「いつもの低い声」 แต่ในฉากที่คะโสะเรียกมิสุเอะออกมาพบเซริสวะนี้ คะโสะรู้สึกว่าน้ำเสียงของมิสุเอะแจ่มใส
แตกต่างจากเมื่อก่อน きょうの静枝は声があかるい (หน้า 288) ท่าทางของมิสุเอะชี้ว่าตัวเธอได้คลาย
ความไม่พอใจต่อคะโสะและพร้อมจะปฏิสัมพันธ์กับคะโสะด้วยความอบอุ่นเป็นมิตร คะโสะเองก็

แสดงออกต่อมิสุเอะอย่างเป็นมิตรเช่นกัน เธอหัวเราะท่าทางของมิสุเอะพลางกล่าวล้ออย่างร่าเริง 「い
まさら照れてどうするの」 果歩は可笑しそうにわらい、 . . . (หน้า291) ในฉากที่ทั้งสองคน
ได้พบกันนี้ไม่หลงเหลือร่องรอยความขัดแย้งหรือบรรยากาศอันน่าอึดอัดใจอีก จากเหตุการณ์ครั้งนี้
อนุมานได้ว่านับจากนี้คะโสะกับมิสุเอะจะมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันดังเดิม

มิสุเอะลดท่าทางเกร็งเครียดและละทิ้งทัศนคติด้านลบต่อคะโสะก็เพราะตัวละครนะกะโนะได้
สนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเธอ พัฒนาการของตัวละครมิสุเอะนี้จึงนำไปสู่จุดคลี่คลายของ
เนื้อเรื่องตรงที่ตัวละครเอกหญิงทั้งสองได้กลับมาที่มีความสัมพันธ์ที่คืออย่างที่เคยเป็นมาในอดีต ด้วย
ผลลัพธ์จากบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม” ดังนี้ สรุปได้ว่า นะกะโนะมีบทบาทในการสนับสนุน
พัฒนาการของตัวละครเอกหญิงทั้งสองกระทั่งนำไปสู่จุดที่ปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครทั้งสอง
คลี่คลายไป

4.7 สรุป

นวนิยายเรื่อง *โฮลีการ์ดเคน* กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหญิงพร้อมกับนำเสนอสาย
สัมพันธ์ของตัวละครเอกสามคน ในสายสัมพันธ์นี้มีตัวละครชายนะกะโนะเข้ามาเป็นบุคคลที่สามของ
คะโสะกับมิสุเอะ มโนทัศน์ต่อความสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยชายหนึ่ง หญิงสองในนวนิยายรักนั้น ได้แก่
ตัวละครชายเป็นเหตุให้ตัวละครหญิงช่วงชิงความรักจากตัวละครชาย แต่นวนิยายเรื่อง *โฮลีการ์ดเคน* ซึ่ง
เป็นนวนิยายรักเช่นกันกลับกำหนดให้ตัวละครเอกหญิงขัดแย้งกันเพราะขาดการสื่อสารที่ดี

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาตัวละคร “มือที่สาม” ในแง่ที่ว่าเป็นผู้ทำลายความสัมพันธ์ของ
บุคคลอื่น จากตอนเริ่มต้นของเนื้อเรื่องเบื้องต้นผู้วิจัยเห็นว่าตัวละครนะกะโนะได้ปรากฏตัวพร้อมกับ
คุณลักษณะของ “มือที่สาม” ตามคำนิยามนั้น ในที่นี้ คือ นะกะโนะได้สั่นคลอนโครงสร้างความสัมพันธ์
ของตัวละครเอกหญิงทั้งสอง เขาได้ส่งผลให้ตำแหน่งของเพื่อนหญิงสองคนสลับสับเปลี่ยนและ
คลุมเครือกระทั่งทั้งคะโสะกับมิสุเอะเกิดสูญเสียความมั่นใจว่าตนเองคือคนนอกของกลุ่ม ข้อนี้สังเกตได้
จากทัศนคติของตัวละครเอกหญิงทั้งสองคนของเรื่องดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ทว่า หลังจากเนื้อเรื่องได้
พัฒนาเข้าสู่จุดสุดยอด(climax) จนถึงจุดแก๊ปม(falling action) นั่นคือ นับจากเหตุการณ์ที่คะโสะกับมิ
สุเอะทะเลาะกันจนมาสู่เหตุการณ์ที่ตัวละครเอกทั้งสามคนไปเที่ยวด้วยกัน เหตุการณ์ช่วงนี้เองที่ปรากฏ
ว่าบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม” แตกต่างไปจากมโนทัศน์ของสังคมเพราะนะกะโนะเป็นตัวเชื่อม
ประสานให้ตัวละครเอกหญิงทั้งสองได้มีความสัมพันธ์อันดีต่อกันอีกครั้ง ดังนั้น นับว่าละคร “มือที่
สาม” ในนวนิยายเรื่อง *โฮลีการ์ดเคน* มีบทบาทที่ยกย่องกับสถานะของตน แท้จริงแล้วนะกะโนะกลับ
ส่งผลดีต่อตัวละครเอกหญิงจึงแตกต่างจาก“ภาพเหมารวม”ที่เชื่อกันว่าตัวละครนี้มักรับบททำลาย

ความสัมพันธ์ของผู้อื่น ตัวละครนะกะโนะกลับเป็นตัวประสานให้ตัวละครเอกมีทางออกจากปมปัญหา และยังช่วยสนับสนุนตัวละครเอกหญิงสองคนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันมากขึ้น

บทที่ 5

นวนิยายเรื่อง *หล่น*

นวนิยายเรื่อง *หล่น* ตีพิมพ์ครั้งแรกลงในนิตยสาร ยะเซอิจิดะอิ 『野性時代』 「Yaseijidai」 เมื่อ ค.ศ.1994 ถึงค.ศ.1995 จากนั้นตีพิมพ์รวมเล่มกับสำนักพิมพ์คะโดะกะวะ 「角川」 「Kadokawa」 สองครั้งใน ค.ศ.1996 กับ ค.ศ.1999 เนื้อเรื่องกล่าวถึงสายสัมพันธ์ของหญิงสองคน คือ ริกะกับสะนะโกะ และชายหนุ่มอีกหนึ่งคน คือ เค็งโงะ สายสัมพันธ์ของคนที่ทั้งสามก่อตัวขึ้นอีกครั้งจากความรักที่ล่มสลายของตัวละครเอกชายหญิงอย่างริกะกับเค็งโงะ สะนะโกะนั้นเองเป็นสาเหตุที่ทำให้เค็งโงะทิ้งริกะไป หลังจากริกะกับเค็งโงะแยกทางกัน ริกะกลับกลายมาเป็นมิตรกับสะนะโกะและตัวสะนะโกะได้ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงอย่างมากในตัวริกะ

นวนิยายเรื่องนี้นำเสนอสารแตกต่างจากนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* กับ *โฮลิการ์เดน* แม้เนื้อเรื่องจะมีประเด็นความรักระหว่างชายหญิงอยู่เช่นเดียวกัน แต่แกนกลางของเรื่อง *หล่น* นั้นอยู่ที่ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครหญิงสองคนเป็นสำคัญ เมื่อเปรียบเทียบกับเรื่อง *โฮลิการ์เดน* ที่กล่าวถึงสายสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหญิงเช่นเดียวกัน เรื่อง *โฮลิการ์เดน* มีจุดที่แตกต่างคือเนื้อเรื่องกล่าวถึงความรักระหว่างตัวละครเอกชายหญิงควบคู่กันไปด้วย ส่วนในนวนิยายเรื่อง *หล่น* นี้ได้มุ่งกล่าวถึงมิตรภาพในเพศเดียวกันระหว่างริกะกับสะนะโกะ ในขณะที่ความรักต่างเพศระหว่างริกะกับเค็งโงะนั้นไม่อาจพัฒนาได้อีก

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเรื่อง *หล่น* จะมุ่งนำเสนอสายสัมพันธ์ระหว่างตัวละครหญิงเป็นสำคัญ แต่ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามก็ยังถือเป็นสิ่งสำคัญเพราะช่วยชี้ให้เห็นพัฒนาการในตัวละครเอกหญิงริกะ หลังจากที่มีความรักระหว่างริกะกับเค็งโงะจบลง ริกะยังคงเกี่ยวข้องกับเค็งโงะแต่ความอาลัยต่อเขาได้ลดลงทีละน้อย พร้อมกันนั้นริกะได้หันมาสนิทสนมกับสะนะโกะมากขึ้น ท้ายที่สุดประสบการณ์สูญเสียคนที่รักถึงสองครั้งส่งผลให้ริกะเกิดการรู้แจ้งและเข้าใจความเป็นจริงของชีวิต ผู้ที่มีส่วนช่วยให้ริกะได้ตระหนักถึงความจริงก็คือสะนะโกะผู้เคยทำลายความรักของเธอนั่นเอง จากเหตุการณ์ดังนี้ทำให้เห็นว่าบทบาทสำคัญของตัวละครที่คล้ายจะเป็นปรปักษ์ในเรื่องคือการสนับสนุนตัวละครเอกให้ได้ ใฝ่ครวญใช้เหตุผลกระทั่งค้นพบสัจธรรมของชีวิต

ในเบื้องต้นตัวละครสะนะโกะปรากฏตัวอย่างตัวละครปรปักษ์เพราะเป็น “มือที่สาม” ของความสัมพันธ์ระหว่างริกะกับเค็งโงะ แต่ภายหลังสะนะโกะกลับมีบทบาทที่ส่งผลดีต่อริกะ บทบาทของสะนะโกะจึงผิดไปจากคุณลักษณะของตัวละคร “มือที่สาม” ซึ่งปกติแล้วจะส่งผลเสียต่อตัวละครเอกเท่านั้น บทบาทของสะนะโกะเชื่อว่าตัวเธอมีคุณลักษณะที่ขัดแย้งกับ”ภาพเหมารวม”ของตัวละครประเภทนี้ ด้วยเหตุที่สะนะโกะเป็นตัวละคร “มือที่สาม” ที่กระทำบทบาทย้อนแย้งกับสถานภาพของตัวเอง ผู้วิจัยจึงประสงค์จะศึกษาตัวละครนี้เพื่อค้นหาว่าตัวละครดังกล่าวมีคุณลักษณะของตัวละคร “มือที่สาม” ใด อย่างไร และภายหลังตัวละครนี้กระทำบทบาทใดต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอกชายหญิง อีกทั้ง

ส่งผลต่อพัฒนาการของตัวละครเอกอย่างไรจึงทำให้ตัวละครชนะ โกะนี้มีลักษณะต่างจาก “ภาพเหมารวม” ของตัวละคร “มือที่สาม”

5.1 เรื่องย่อ

ริกะกับเค็งโงะเป็นคู่รักที่คบหากันมานานถึงแปดปีแต่หลังจากเค็งโงะได้พบชนะ โกะหญิงสาวหน้าตาสะสวยเพียงสามวัน เค็งโงะก็ขอแยกทางจากริกะทันที เค็งโงะพบชนะ โกะเมื่อครั้งที่ไปรับคະທະຊະຜູ້ເປັນເພື່ອນທີ່ເພິ່ງຄືບຈາກຕ່າງປະເທດ ເມື່ອບອກເລີກກັບຣິກະແລ້ວເຄິ່ງໂຮງກໍຍ້າຍອອກຈາກອາພາກນາທະນາທີ່ເຂົາອາໄສຢູ່ກັບຣິກະໄປ ຫຼັງຈາກນັ້ນ ໄມ່ນານສະນະໂກະກໍເຂົ້າມາອາໄສຢູ່ກັບຣິກະ ຣິກະໄມ່ອາຈາກທາງໃຫ້ສະນະໂກະອອກຈາກຫ້ອງໄປໄດ້ຈຶ່ງຕ້ອງຍອມໃຫ້ສະນະໂກະອາໄສຢູ່ດ້ວຍກັນ ເມື່ອເຮົາໂກະເພື່ອນສນິທຂອງຣິກະຮູ້ເລື່ອງຈຶ່ງໄມ່ພອໃຈສະນະໂກະອຸ່ງຍາກ ເຂົາແນະນຳໃຫ້ຣິກະໄລ່ສະນະໂກະອອກໄປ ແຕ່ຣິກະພົບວ່າສະນະໂກະເປັນເພື່ອນຮ່ວມຫ້ອງທີ່ດີໄມ່ນ້ອຍອີກທັງຢາກໃນຫ້ອງກໍຄູມີຊີວິດຊີວາມາກຊື່ນເມື່ອມີສະນະໂກະອຸ່ງ

ຫຼັງຈາກແຍກທາງກັນ ເຄິ່ງໂຮງກັບຣິກະຍັງຄົງຕິດຕໍ່ກັນອຸ່ງເສມອ ເມື່ອເຂົາຮູ້ວ່າສະນະໂກະອາໄສຢູ່ກັບຣິກະ ເຂົາກໍມັກຈະແວະເວີນມາທີ່ຫ້ອງຂອງຣິກະເພື່ອທີ່ຈະໄດ້ພົບສະນະໂກະ ຝ່າຍສະນະໂກະໄມ່ໄດ້ມີໃຈຕໍ່ເຄິ່ງໂຮງ ຣິກະທີ່ຍັງຜູກພັນກັບເຄິ່ງໂຮງອຸ່ງຈຶ່ງຮູ້ສຶກສະເຫຼ່ອນໃຈໄປກັບເຂົາດ້ວຍ

ສະນະໂກະໃຊ້ຊີວິດອຸ່ງເປັນອີສະໄມ່ຍືດຕິດກັບສິ່ງໃດ ຕອດເວລາທີ່ອຸ່ງກັບຣິກະນັ້ນ ສະນະໂກະມັກຫາຍຕົວໄປໂດຍໄມ່ບອກລ່ວງໜ້າແລະຄືບມາອຸ່ງກະທັນຫັນ ແທ້ຈິງແລ້ວສະນະໂກະມີຄົນຮູ້ຈັກຊື່ອະນະຄະຜິມະຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງບ້ານພັດຕາກອາກາສທີ່ໂຮມນັ້ນ ສະນະໂກະໄປທີ່ບ້ານຫຼັງນັ້ນບ່ອຍໆ ບາງຄັ້ງກໍໄປຄ້າງທີ່ບ້ານນະໂອະໂຕະຊຶ່ງເປັນນັກເຮືອນຂອງຣິກະ ສະນະໂກະຄຳວ່າກັບຣິກະວ່າເຂົາໄມ່ມີທີ່ໃຫ້ຄືບໄປຈຶ່ງຕ້ອງໄຫຼືອຸ່ງຕອດເວລາ

ເຮົາໂກະສົ່ງຕົວເຄື່ອງບິນໄປຄືບສົ່ງກັບມາໃຫ້ຣິກະເພາະຕ້ອງການໃຫ້ຣິກະໄປເຫຼືອບ້າງ ແຕ່ຣິກະຍັງໄມ່ມີທີ່ທ່າວ່າຈະເດີນທາງໄປ ສະນະໂກະຈຶ່ງແອບໃຊ້ຕົວເຄື່ອງບິນຂອງຣິກະບິນໄປສົ່ງກັບແລະໃຊ້ເວລາອຸ່ງທີ່ນັ້ນອຸ່ງໄກ້ຈຸດຫາຍ ຮະຫວ່າງທີ່ສະນະໂກະອຸ່ງທີ່ສົ່ງກັບ ກຣຣາຍາຂອງຄະທະຊະຜູ້ເມື່ອຫ້ອງຂອງຣິກະເພື່ອພົບສະນະໂກະເຂົາບອກກັບຣິກະວ່າຕົນເຂົາໄດ້ແຍກທາງກັບສາມີແລ້ວ ຣິກະຄິດວ່າສະນະໂກະເປັນຕົ້ນເຫຼື ໃຫ້ຄະທະຊະກັບກຣຣາຍາແຍກທາງກັນ

ວັນໜຶ່ງເຄິ່ງໂຮງ ຄະທະຊະກັບອຸ່ງຄຣຣາຍາຈະມາທີ່ຫ້ອງຂອງຣິກະ ແຕ່ຣິກະໄມ່ອາຈາກພົບກັບທັງສາມຄົນຈຶ່ງຫຼອບອອກໄປຈາກຫ້ອງພ້ອມສະນະໂກະ ສະນະໂກະຂວນຣິກະໄປທີ່ບ້ານພັດຕາກອາກາສຂອງອະນະຄະຜິມະທີ່ໂຮມນັ້ນ ຣິກະຄ້າງທີ່ນັ້ນເພິ່ງໜຶ່ງຄົນແລະຄືບໄປທຳການຕາມປັດຕິໃນເຂົ້າວັນຕໍ່ມາ ຫຼັງຈາກນັ້ນເພິ່ງສອງວັນ ຣິກະກໍຫຣາບຂາວສະນະໂກະຜ່າຕົວຕາຍໃນບ້ານຫຼັງນັ້ນຈາກອະນະຄະຜິມະ ຢາກຫຼັງທີ່ສະນະໂກະເສຍຊີວິດຣິກະຍັງຮູ້ສຶກວ່າສະນະໂກະມີຕົວຕົນອຸ່ງເສມອ ຣິກະປິດບັງນະໂອະໂຕະເລື່ອງສະນະໂກະເສຍຊີວິດ ນະໂອະໂຕະຈຶ່ງເຂົ້າໃຈວ່າ

สะนะโกะยังมีชีวิตอยู่ วันหนึ่ง นะโอะโตะโทรไปที่ห้องของริกะฝากข้อความโทรศัพท์ถึงสะนะโกะให้ไปเที่ยวที่บ้านของเขา เมื่อริกะได้ฟังข้อความนั้นก็ได้ตระหนักว่าตัวตนของสะนะโกะที่ยังหลงเหลืออยู่ได้หลุดลอยออกไปแล้ว ริกะไปหาเค็งโงะเพื่อขอหลับนอนกับเขาเพราะเธอต้องการให้เค็งโงะได้สัมผัสกับผู้หญิงที่มีตัวตนอยู่จริงและต้องการปลดปล่อยสะนะโกะ ริกะคิดว่าเธอเลือกที่จะอยู่กับความเป็นจริงและคาดหวังให้เค็งโงะอยู่กับความเป็นจริงเช่นเดียวกับเธอ

5.2 ตัวละครในเรื่อง *หล่น*

ตัวละครหลัก

ริกะ 「李果」 「Rika」

ตัวละครเอกฝ่ายหญิง อายุ 30 ปี ทำงานสอนศิลปะแก่เด็กในโรงเรียนแห่งหนึ่ง ริกะถูกแฟนหนุ่ม คือ เค็งโงะขอแยกทางเพราะชอบสะนะโกะหญิงสาวสวยอีกคน ริกะรับรู้ว่าสะนะโกะไม่ได้ชอบเค็งโงะแม้แต่น้อยจึงรู้สึกสะเทือนใจทั้งต่อความรักของตนและอดีตคนรักอย่างมาก หลังจากแยกทางจากเค็งโงะริกะยังคงรักเขา แต่เมื่อสะนะโกะเข้ามาอาศัยอยู่กับเธอ ริกะก็เริ่มเคยชินกับการที่ไม่มีเค็งโงะอยู่เคียงข้าง

ยะบุอุชิ เค็งโงะ 「藪内 健吾」 「Yabuuchi Kengo」

ตัวละครเอกฝ่ายชาย มีรูปร่างใหญ่ เป็นอดีตนักกีฬารักบี้ มีดวงตาเศร้า ใจดีแต่ใจร้อน ทำอะไรรวดเร็ว เขาทำงานที่บริษัทโฆษณาขนาดเล็กแห่งหนึ่ง ภายหลังได้เปลี่ยนไปทำงานที่บริษัทให้เช่ารถ เค็งโงะเป็นคนรักของริกะและอาศัยอยู่ด้วยกัน แต่เมื่อเขาพบสะนะโกะก็รู้สึกชอบเธอจึงขอแยกทางกับริกะและย้ายออกจากอพาร์ทเมนต์ไป

เนดะซุสะนะโกะ 「根津 華子」 「Nedu Hanako」

หญิงสาวอายุ 27 ปี มีใบหน้าคมสวย รูปร่างเล็ก ผอม นิ้วมือเรียวยาว ผิวพรรณดี มีเสน่ห์ เป็นคนทานน้อย ชอบนอนกลางวัน สะนะโกะใช้ชีวิตอย่างอิสระ ไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์ต่างๆ ไม่มีอาชีพและแหล่งพักพิงที่แน่นอน ในนวนิยายไม่ได้กล่าวถึงเบื้องหลังของตัวละครตัวนี้อย่างชัดเจน เพียงแต่กล่าวถึงผู้อุปถัมภ์เรื่องการเงินของเธอเท่านั้น ระหว่างที่อาศัยอยู่กับริกะสะนะโกะมักจะหายตัวไปจากห้องโดยที่ไม่บอกจุดหมายที่ไปและกลับมาอย่างกระตั้นหัน สะนะโกะเป็นที่ต้องใจของตัวละครชายหลายคนในเรื่องนอกเหนือจากเค็งโงะ ภายหลังสะนะโกะฆ่าตัวตายโดยไม่ทราบสาเหตุ

ตัวละครรอง

เรียวกะ 「涼子」 「Ryoko」

เพื่อนสนิทของริกะเมื่อครั้งเรียนอยู่ที่มหาวิทยาลัยศิลปะ เรียวกะเป็นคนสวย มั่นใจในตัวเอง ตัดสินใจรวดเร็ว กระตือรือร้นมาก ปัจจุบันอาศัยอยู่กับสามีที่ฮ่องกง เรียวกะมักโทรศัพท์มาหาริกะและแสดงเป็นห่วงเป็นใยริกะเสมอ เมื่อรู้เรื่องที่ริกะเลิกกับเค็งโงะเพราะสะนะโกะเป็นสาเหตุจึงรู้สึกเดือดร้อนแทนริกะอย่างมากและพาลไม่ชอบสะนะโกะ เรียวกะเคยพบกับสะนะโกะครั้งหนึ่งที่ฮ่องกง เมื่อครั้งที่สะนะโกะขโมยตัวเครื่องบินที่เรียวกะส่งไปให้ริกะ

กะทซุยะ 「勝矢」 「Katsuya」

เพื่อนของเค็งโงะ มีรูปร่างดีเยี่ยม เคยคบกับสะนะโกะมาก่อนและเคยใช้ชีวิตด้วยกันตอนที่อยู่ต่างประเทศ ปัจจุบันกะทซุยะยังติดต่อกับสะนะโกะบ้าง ทั้งยังแสดงออกว่ายังมีเชื้อใยต่อสะนะโกะอยู่ เขาแต่งงานมีครอบครัวแล้วแต่ภายหลังก็ได้แยกทางกับภรรยาคนปัจจุบันไป

ภรรยาของกะทซุยะ 「勝矢の家内」 「Katsuyanokanai」

ภรรยาของกะทซุยะเป็นคนสวย มีเส้นผมสีดำเรียบตรง บุคลิกดี สุขุม เยือกเย็น เธอทราบว่ากะทซุยะยังติดต่อกับสะนะโกะ ตัวเธอได้แยกทางกับกะทซุยะหลังจากที่สะนะโกะเข้ามาอาศัยอยู่กับริกะไม่นาน สาเหตุที่เธอแยกทางกับสามีนั้นไม่แน่ชัดว่าเกี่ยวข้องกับสะนะโกะหรือไม่ หลังจากสะนะโกะเสียชีวิตภรรยาของกะทซุยะก็ได้สนิทสนมกับริกะมากขึ้น

ฉิมเงฟูจิ นะโอะโตะ 「重藤 直人」 「Shigehuji Naoto」

เด็กชายอายุ 10 ขวบ เป็นเด็กนักเรียนของริกะ เป็นคนร่าเริง ช่างพูด นะโอะโตะรู้ว่าสะนะโกะอาศัยอยู่กับริกะ เขารู้จักกับสะนะโกะมาก่อนเพราะสะนะโกะรู้จักกับพ่อของเขาและเคยไปพักอยู่ที่บ้าน นะโอะโตะถูกชะตาและสนิทสนมกับสะนะโกะมาก ภายหลังกะทซุยะไม่รู้ว่าสะนะโกะเสียชีวิตแล้ว เพราะริกะปิดบังเรื่องสะนะโกะฆ่าตัวตายจึงคอยถามข่าวคราวของสะนะโกะจากริกะเสมอ

นะกะชิมะ 「中島」 「Nakashima」

ชายวัย 47 ปี มีดวงตาแข็งกร้าวแต่บุคลิกท่าทางดีมีมารยาท แต่งตัวประณีต เขาเป็นผู้ใหญ่ที่อุปถัมภ์ด้านการเงินแก่สะนะโกะกับน้องชาย นะกะชิมะเป็นเจ้าของบ้านพักตากอากาศหลังหนึ่งแถบโฌนันซึ่งสะนะโกะมักไปพักบ่อยๆ และได้ฆ่าตัวตายที่นั่น

5.3 การปรากฏตัวของตัวละคร “มือที่สาม”: ผู้ก่อสายสัมพันธ์แบบชายหนึ่งหญิงสองชิ้นใหม่

5.3.1 ลักษณะสายสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยชายหนึ่งหญิงสอง

ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามในนวนิยายเรื่อง *หล่น* นี้เป็นความสัมพันธ์แบบรักสามเส้า สืบเนื่องจากริกะยังคงรักเค็งโงะหลังจากที่เขาขอแยกทางไป ส่วนเค็งโงะที่ดีจากริกะนั้นเหตุเพราะเขาพอใจในตัวสะนะ โกะหญิงสาวหน้าตาดีอีกคน แม้หลังจากที่สะนะ โกะได้กลายมาเป็นเพื่อนกับริกะและทั้งสามคนได้รวมเป็นสมาชิกในกลุ่มเดียวกันแล้ว ริกะกับเค็งโงะก็ไม่ได้สมหวังในความรักแม้แต่น้อย

ภายหลังจากที่ทั้งสามคนสนิทสนมกันมากขึ้น นวนิยายก็ไม่ได้เน้นกล่าวถึงความปรารถนาในความรักของริกะกับเค็งโงะมากนัก เนื้อเรื่องได้เปลี่ยนมากกล่าวถึงสายสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามในทำนองที่ว่าทั้งสามคนคือเพื่อนหรือครอบครัวเดียวกันเสียมากกว่า แต่ในขณะเดียวกัน หากจะนับว่าทั้งสามคนคือสมาชิกในครอบครัวเดียวกัน ความสัมพันธ์ของทั้งสามคนกลับมีโครงสร้างที่หลวมมากกว่าครอบครัวโดยทั่วไป แม้ทั้งสามคนจะรู้สึกว่าคุณคนใกล้ชิดสนิทกันราวกับครอบครัวเดียวกันแต่ความจริงคือทั้งสามคนไม่มีใครเกี่ยวข้องกันทางสายเลือด เค็งโงะกับริกะเคยใช้ชีวิตอย่างสามภรรยาด้วยกันก็จริง แต่สายสัมพันธ์นั้นได้จบลงแล้ว หากจะมองว่าความรักคือสิ่งที่ยึดโยงริกะเข้าหาเค็งโงะ เค็งโงะเข้ากับสะนะ โกะ แต่นั่นคือความรักข้างเดียวที่ไม่มีแนวโน้มจะสมหวัง แม้นวนิยายจะพยายามนำเสนอว่าความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามผูกพันใกล้ชิดเกินกว่ากลุ่มเพื่อนและใกล้ชิดยิ่งกับการเป็นครอบครัวดังที่เค็งโงะกล่าวว่าพวกเขาเหมือนกับเป็นครอบครัวเดียวกัน 「なんか、3 人家族みたいだな」¹ (หน้า 117) หรือที่ริกะเต็มใจจะให้เค็งโงะเข้ามาอยู่ร่วมกับตนเองและสะนะ โกะหากเขาไม่มีเงินเหลือ แต่ด้วยเหตุผลที่ว่าทั้งสามคนไม่มีคุณสมบัติอย่างคนในครอบครัวเดียวกัน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าสายสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามไม่ได้มีลักษณะของครอบครัว หรือหากจะมองว่าโครงสร้างความสัมพันธ์ของทั้งสามคนเป็นเพียงโครงสร้างหลวมๆ ทุกคนเกี่ยวข้องกันเพียงเพราะคาดหวังสิ่งตนต้องการและสายสัมพันธ์นี้ไม่ได้สำคัญต่อพวกเขา ได้แก่ สะนะ โกะต้องการที่พักพิงจากริกะ ริกะต้องการใกล้ชิดกับเค็งโงะจึงใช้สะนะ โกะเป็นตัวเชื่อม ส่วนเค็งโงะต้องการเกี่ยวข้องกับสะนะ โกะจึงอาศัยริกะเป็นตัวกลาง หากเป็นเช่นนั้นจริงสะนะ โกะคงไม่มีอิทธิพลต่อตัวริกะได้มากถึงขนาดที่จะก่อให้เกิดพัฒนาการในตัวริกะได้ นอกจากนี้ ในตอนจบเรื่องยังปรากฏว่าริกะยังมีความผูกพันต่อเค็งโงะอยู่แม้จะไม่ใช่ในฐานะคนรักกัน ด้วยลักษณะการปฏิสัมพันธ์ของตัวละครทั้งสามที่สนิทสนมกัน

¹ ตัวบทนวนิยายเรื่อง *หล่น* ที่อ้างอิงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คัดลอกมาจากต้นฉบับ 江国香織、『落下する夕方』、角川、1996 年

ค่อนข้างมากแต่ไม่ได้นับว่าเป็นครอบครัว ผู้วิจัยจึงเห็นว่าความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามเป็นความสัมพันธ์แบบเพื่อนที่มีความผูกพันต่อกันมากและแฝงความรักแบบชายหญิงอยู่เบื้องหลังเท่านั้น

5.3.2 ตำแหน่งอันยกย่องของตัวละคร“มือที่สาม”

ตัวละครชนะโกะมีสถานะที่ยกย่องในตนเอง กล่าวคือ เมื่อเปิดเรื่อง ชนะโกะคือสาเหตุสำคัญที่ทำให้เค็งโงะทิ้งริกะไป แต่หลังจากนั้น ตัวละครนี้ก็กลับเป็นผู้เชื่อมโยงให้ตัวละครเอกชายหญิงได้ใกล้ชิดกันอีกครั้งโดยรวมตัวเธออยู่ในกลุ่มด้วย กล่าวได้ว่า ชนะโกะอยู่ในฐานะทั้งผู้สร้างความแตกแยกและผู้ทีก่อให้เกิดสายสัมพันธ์ของตัวละครเอกขึ้นใหม่อีกครั้ง

ตัวละครชนะโกะถูกสร้างขึ้นมาให้มีลักษณะของบุคคลที่สามผู้แทรกแซงและรุกร้าชีวิตของตัวละครอื่น ไม่เพียงชีวิตของริกะกับชนะโกะเท่านั้น แต่ตัวละครชายอื่นๆในเรื่องอย่างเช่น คะทซุยะหรือมิเงะฟูจิล้วนเป็นผู้ที่ชนะโกะเข้าไปเกี่ยวข้องกับด้วยทั้งสิ้น ชนะโกะสัมพันธ์กับคนเหล่านั้นอย่างผิวเผินแต่กลับมีอิทธิพลต่อทุกคนที่เกี่ยวข้องกับเธอ คะทซุยะแยกทางกับภรรยาหลังจากที่ชนะโกะกลับมา ส่วนมิเงะฟูจียังแสดงออกว่าพอใจในตัวชนะโกะอยู่ไม่น้อย เค็งโงะเองก็ผละทิ้งจากริกะอย่างไม่เหลือเยื่อใย หลังจากนั้นชนะโกะกลับเข้ามาอาศัยอยู่กับริกะโดยไม่สนใจว่าตนเองคือสาเหตุให้ริกะต้องสูญเสียเค็งโงะ การเกี่ยวข้องกับตัวละครชายอย่างไม่เลือกหน้าและทำร้ายความรู้สึกของตัวละครเอกหญิงครั้งนี้ล้วนแต่แสดงถึงภาพลักษณ์ทางลบของชนะโกะทั้งสิ้น

เมื่อครั้งที่เค็งโงะขอแยกทางจากริกะนั้น ชนะโกะยังไม่ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนทั้งคู่โดยตรง เป็นเพียงคนที่เคยคบหากับกะทซุยะผู้เป็นเพื่อนของเค็งโงะเท่านั้น เค็งโงะได้พบกับชนะโกะเมื่อเขาไปรับกะทซุยะที่สนามบิน เค็งโงะสะดุดตาชนะโกะแต่ก็ทำได้เพียงสนใจชนะโกะฝ่ายเดียว ในนวนิยายไม่ได้อธิบายถึงสาเหตุที่ชนะโกะได้เข้าไปรู้จักกับเค็งโงะ ผู้วิจัยสันนิษฐานว่า เหตุเพราะเค็งโงะแสดงออกว่าตนเองพอใจชนะโกะ ชนะโกะที่รับรู้ว่าเค็งโงะคือเพื่อนของกะทซุยะจึงได้พาตนเองไปเกี่ยวข้องกับเขา จากเนื้อเรื่องจะเห็นว่าชนะโกะเข้าหาเค็งโงะเพราะต้องการที่พักพิงจากเขาเท่านั้น หลังจากนั้น ชนะโกะได้ไปปรากฏตัวที่อพาร์ทเมนต์ของริกะ เธอแสดงความจำนงว่าต้องการอาศัยอยู่กับริกะเพราะตนเองไม่มีที่อยู่ ริกะยินยอมชนะโกะอย่างไม่เต็มใจนัก ชนะโกะจึงกลายเป็นเพื่อนร่วมห้องกับริกะนับแต่นั้น เนื้อเรื่องไม่ได้อธิบายสาเหตุแน่ชัดว่าเพราะเหตุใดชนะโกะจึงเข้ามาอาศัยอยู่กับริกะแทนที่จะอาศัยอยู่กับเค็งโงะต่อไปทั้งที่เขาเต็มใจต้อนรับเธอ แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างไร เหตุผลอันเป็นลักษณะหนึ่งของวรรณกรรมของอะกุนิ คะโอะริณีได้นำไปสู่การก่อร่างความสัมพันธ์อีกครั้งหลังจากที่ได้จบลงครั้งหนึ่ง

หลังจากที่ชนะโกะได้เป็นตัวสันคลอนความสัมพันธ์ระหว่างเค็งโงะกับริกะกระทั่งนำตนเองเข้ามาเกี่ยวข้องกับคนทั้งสองแล้ว ชนะโกะกลับกลายเป็นผู้ที่เชื่อมโยงคนทั้งสองเข้าไว้ด้วยกัน แมร์ริกะ

กับเค็ง โงะ ไม่อาจกลับมาเป็นคู่อีกกันได้อีกแต่ทั้งสองคนก็ได้เกี่ยวข้งกันอย่างเพื่อน พร้อมกันนั้นสะนะ โโกะได้กลายเป็นเพื่อนกับริกะ นับแต่นั้นมาทั้งริกะ เค็ง โงะ และสะนะ โโกะจึงได้กลายเป็นสมาชิกในกลุ่มเดียวกัน นับว่าสะนะ โโกะเป็นตัวละครที่มีลักษณะยกย่องในตนเองประการหนึ่ง

คุณลักษณะที่ทำให้สะนะ โโกะเป็นตัวละคร “มือที่สาม” ได้แก่ การเป็นสาเหตุให้ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกชายหญิงจบลง ประกอบกับสะนะ โโกะคือสมาชิกใหม่ในสายสัมพันธ์ระหว่างริกะกับเค็ง โงะ อีกทั้งสะนะ โโกะยังอยู่ในฐานะปรปักษ์ของริกะ ผวนกกับภาพลักษณ์เชิงลบของสะนะ โโกะทำให้เชื่อได้ว่าตัวละครนี้คือบุคคลที่แทรกแซงความสัมพันธ์ของบุคคลอื่น แต่ในขณะที่เดียวกัน ฐานะของสะนะ โโกะนั้นกลับขัดแย้งในตนเองอีกระดับ คือ หลังจากที่สะนะ โโกะสนิทสนมคุ้นเคยกับริกะกระทั่งริกะเคยชินกับการไม่ได้เป็นคนรักของเค็ง โงะแล้ว คล้ายกับว่าในสายสัมพันธ์ของคนทั้งสามได้เกิดสายสัมพันธ์ระหว่างริกะกับสะนะ โโกะสองคนซ้อนอีกชั้น กล่าวคือ สายสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหญิงได้ก่อตัวขึ้นในสายสัมพันธ์ของคนสามคน หากมองว่าสายสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหญิงนี้จำกัดสมาชิกเฉพาะริกะกับ

สะนะ โโกะ เช่นนั้น เค็ง โงะคือคนนอกสำหรับความสัมพันธ์นี้ อีกทั้งภายหลังยังปรากฏว่าริกะหันมาให้ความสำคัญกับสะนะ โโกะมากกว่าเค็ง โงะ เหตุการณ์ดังนี้ชี้ให้เห็นว่าสะนะ โโกะได้ขยับเข้าเป็นสมาชิกหลักของกลุ่มและเค็ง โงะจัดว่าเป็นส่วนเกินของสายสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหญิง หากมองโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามว่ามีสองโครงสร้างที่ซ้อนกันอยู่จะพบว่าตำแหน่งของสะนะ โโกะนั้นเหลื่อมกันอยู่ระหว่างบุคคลที่สามกับศูนย์กลางของกลุ่ม เช่นนี้แล้วกล่าวได้ว่า นอกเหนือจากบทบาทที่ขัดแย้งกันระหว่างตอนเริ่มเรื่องกับภายหลังแล้ว ตำแหน่งในกลุ่มของตัวละครสะนะ โโกะยังแสดงถึงตำแหน่งอันยกย่องของตัวละครนี้ได้ดี

5.3.3 การก่อตัวของโครงสร้างความสัมพันธ์

5.3.3.1 ความรักที่ล่มสลาย

โครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามก่อตัวขึ้นจากการล่มสลายของความรักระหว่างตัวละครเอกชายหญิง เมื่อเค็ง โงะผู้คบหากับริกะมาถึงแปดปีเกิดพอใจในตัวสะนะ โโกะจึงขอแยกทางจากริกะเกือบจะทันที เค็ง โงะย้ายออกจากพาร์ทเมนท์ไป ริกะจึงต้องใช้ชีวิตเพียงลำพังอย่างไม่มีทางเลือก การก่อรูปร่างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามนี้มีลักษณะที่แตกต่างนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* และ *โฮลลิการ์เดน* เนื่องจากสายสัมพันธ์ในเรื่องนี้ประกอบด้วยข้อขัดแย้งที่ชัดเจนระหว่างตัวละครเอกหญิงกับบุคคลที่สามผู้เข้ามาเป็นปรปักษ์ก่อนที่ตัวละครเอกทั้งสามนี้จะได้รวมกลุ่มกันอีกครั้ง หลังจากนั้นยังปรากฏว่าสายสัมพันธ์ระหว่างริกะกับสะนะ โโกะได้ก่อรูปร่างขึ้นซ้อนอยู่ในความสัมพันธ์แบบสามเส้าอีกด้วย

ความล้มเหลวของสายสัมพันธ์ระหว่างเค็งโงะกับริกะปรากฏตั้งแต่ตอนต้นเรื่อง เหตุก็เพราะตัวละคร “มือที่สาม” เป็นปัจจัยสำคัญ สาเหตุการเลิกราของเค็งโงะกับริกะปรากฏผ่านมุมมองของริกะว่าสะนะโกะเป็นผู้หญิงที่เค็งโงะชอบมากกว่าตัวเธอ ดังข้อความต่อไปนี้

原因は女、だった。好きな女ができたのだという。私よりも？と訊くと、健吾は犬のように悲しい目をして、うん、と言った。

(หน้า 10)

สาเหตุก็คือผู้หญิง เขาบอกว่าได้เจอผู้หญิงที่ชอบ พอฉันถามว่ามากกว่าฉันอีกหรือ เค็งโงะก็ทำตาเศร้าราวกับน้องหมา แล้วตอบว่า ฮือ

ริกะได้รู้ว่าสาเหตุที่เค็งโงะขอแยกทางไปเป็นเพราะผู้หญิงอื่น เมื่อริกะถามเค็งโงะว่าชอบเธอคนนั้นมากกว่าตนหรือ เค็งโงะก็ยอมรับแต่โดยดี เหตุการณ์ที่ปรากฏในบทสนทนาข้างต้นชี้ชัดว่าความสัมพันธ์ของทั้งสองคนจบลงเพราะมีบุคคลอื่นเข้ามา

กระนั้นในนวนิยายก็ไม่ได้อธิบายเหตุผลไว้อย่างละเอียดนักว่าเหตุใดเค็งโงะจึงเกิดพอใจสะนะโกะมากกว่าริกะถึงขนาดขอแยกทางกับเธอได้เกือบจะทันที มีเพียงฉากที่เค็งโงะได้พบกับสะนะโกะครั้งแรกเท่านั้นที่แสดงมุมมองของเขาว่าสะนะโกะดูโดดเด่นสะดุดตา วันนั้นสะนะโกะใส่หูกระต่ายไปรับกะทะซุยะเพื่อนของเค็งโงะที่สนามบิน รูปลักษณะที่ดูแปลกตาของสะนะโกะอาจเป็นคุณสมบัติแรกที่ดึงดูดความสนใจของเค็งโงะ ประกอบกับสะนะโกะเป็นคนรูปร่างหน้าตาดีจึงอาจอนุมานได้ว่ารูปโฉมของสะนะโกะนั้นเองที่ทำให้เค็งโงะเปลี่ยนใจจากริกะ ลักษณะภายนอกของสะนะโกะครั้งนี้ได้ตอกย้ำภาพลักษณ์ของผู้หญิงที่สามารถเรียกความสนใจจากชายอื่นและสันคลอนความสัมพันธ์ของคู่รักได้

เค็งโงะแยกทางจากริกะและย้ายออกจากอพาร์ทเมนต์ที่เคยอาศัยอยู่ด้วยกันไป หลังจากนั้นไม่นาน สะนะโกะก็ได้มาขออาศัยอยู่กับริกะอย่างกระตั้นหัน เริ่มแรกริกะตั้งตัวไม่ติดกับการกระทำของสะนะโกะและไม่เต็มใจนักให้สะนะโกะอยู่ด้วยกันนัก ริกะอนุญาตให้สะนะโกะค้างที่ห้องเพียงหนึ่งคืน ทว่าวันต่อมาสะนะโกะก็ยังคงอยู่ที่ห้องของริกะ ริกะเห็นว่าสะนะโกะยังไม่มีที่อยู๋ใหม่จึงยินยอมให้สะนะโกะอาศัยอยู่ด้วยกัน ทั้งสองคนจึงกลายเป็นเพื่อนร่วมห้องกันตั้งแต่นั้นมา

เค็งโงะนั้นชอบสะนะโกะมาก เมื่อรู้ว่าสะนะโกะอาศัยอยู่กับริกะ เขาจึงมักแวะเวียนมาที่ห้องของริกะบ่อยๆ นับแต่นั้นมา ชีวิตของตัวละครทั้งสามจึงได้เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันเกิดเป็นความสัมพันธ์แบบสามเส้าขึ้น ส่วนสะนะโกะที่เป็นสาเหตุให้ริกะกับเค็งโงะแยกทางกัน ได้กลับกลายเป็นผู้ที่เชื่อมโยงคนทั้งสองให้ได้ใกล้ชิดกันอีกครั้ง

เมื่อครั้งอยู่ที่คัสเซลดอร์ฟ สะนะโกะก็เคยเข้าไปอาศัยอยู่กับกะทะซุยะผู้เป็นเพื่อนของเค็งโงะโดยที่กะทะซุยะไม่ทันตั้งตัว เมื่อกลับมาที่ญี่ปุ่น สะนะโกะยังกระทำสิ่งเดียวกันนี้กับเค็งโงะ เธอได้พำนักอยู่ที่ห้องของเค็งโงะเป็นระยะสั้นๆ ช่วงหลังจากที่เค็งโงะแยกทางจากริกะไม่นาน ท้ายที่สุดเธอได้มาขออาศัย

อยู่กับริกะ ระหว่างที่อาศัยอยู่ที่ห้องริกะบางครั้งสะนะโกะก็ได้ไปพักอยู่ที่บ้านของนะโอะโตะผู้เป็นนักเรียนของริกะด้วย เมื่อพิจารณาการกระทำของสะนะโกะแล้วอาจกล่าวได้ว่าเธอคือ ‘ผู้บุกรุก’ เข้าไปในชีวิตของผู้อื่น ประเด็นสำคัญคือ สะนะโกะได้ ‘บุกรุก’ เข้ามาในชีวิตของเค็งโงะกับริกะด้วย ทำให้สะนะโกะกลายเป็นบุคคลที่สามในความสัมพันธ์ของคนสองคนนี้

5.3.3.2 มิตรภาพใหม่ระหว่างเพื่อนหญิง

เวลาที่สะนะโกะมาขออาศัยอยู่กับริกะนั้นคือกลางดึกคืนหนึ่ง เธอยื่นข้อเสนอเรื่องการอยู่ร่วมห้องต่อริกะทันที ริกะกับสะนะโกะนั้นเพิ่งพบหน้ากันเป็นครั้งแรก การขออาศัยอยู่ร่วมกันอย่างกระตือรือร้นเช่นนั้นทำให้ริกะนั้นถึงกับตั้งตัวไม่ทัน ฝ่ายสะนะโกะนั้นมีอุปนิสัยที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวอย่างหนึ่ง คือ ไม่ใส่ใจต่อกฎเกณฑ์หรือข้อปฏิบัติที่คนส่วนใหญ่ยึดถือกัน การมาขอพักอาศัยอยู่กับริกะผู้ไม่เคยสนิทชิดเชื้อกันมาก่อนนี้เป็นสิ่งหนึ่ง que แสดงถึงอุปนิสัยดังกล่าว สะนะโกะกระทำสิ่งที่ฝ่าฝืนธรรมเนียมสังคมได้อย่างไม่รู้สึกรู้หาว่าผิด ทว่าฝ่ายริกะนั้นยังยึดถือข้อปฏิบัติเหมือนกับคนทั่วไป เธอจึงเห็นว่าเหตุการณ์ครั้งนี้เป็นเรื่องผิดปกติ แน่แน่นอนว่าริกะมีท่าทีไม่ยอมรับข้อเสนอของสะนะโกะ

「条件は藪内さんとおなじでいいわ。半額ずつの負担で8万円。動物は飼っていないしピアノは弾かないし、問題はないから大丈夫よ」

「..... ちょっと待って」

やっとのことで、私は口をはさんだ。

「まさかとは思いますが、それ、あなたがここに住むって言うこと？」

(หน้า38)

“เอาเงื่อนไขเหมือนของคุณยะบุอูชิก็ได้ค่ะ จ่าย(ค่าห้อง)คนละครึ่งก็คือแปดหมื่นเยน ฉันไม่เลี้ยงสัตว์แล้วก็ไม่เล่นเปียโนด้วย ไม่มีปัญหาอะไรเลย ดังนั้นสบายใจได้นะคะ”

“.....เดี๋ยวสิ”

ในที่สุด ฉันก็พูดแทรกขึ้นมาได้

“พูดเป็นเล่นนะ นี่ หมายความว่าเธอจะมาอยู่ที่นี้จริงหรือ”

เหตุที่เริ่มแรกริกะไม่ได้เต็มใจให้สะนะโกะอยู่อาศัยด้วยเพราะสะนะโกะเข้ามาอย่างกะทันหันเกินไป ริกะแทบจะไม่มีรู้จักสะนะโกะเลย อีกทั้งไม่มีเหตุผลที่เธอต้องอยู่ร่วมห้องกับคนที่ทำให้เค็งโงะทิ้งเธอไป สะนะโกะให้เหตุผลต่อริกะทันทีว่า หากริกะไม่ยินยอมให้เธออาศัยอยู่ด้วย ริกะจะต้องรับภาระค่าเช่าห้องที่สูงเกินไป ริกะไม่อาจโต้แย้งต่อความจริงข้อนี้เนื่องจากตระหนักถึงรายรับที่ไม่อาจรองรับรายจ่ายได้ในระยะยาว อย่างไรก็ตาม เธอยังตั้งใจว่าจะอนุญาตให้สะนะโกะที่กล่าวว่าไม่มีที่อยู่ค้างอยู่ที่ห้องเพียงหนึ่งคืนเท่านั้น

ปรากฏว่าในวันต่อมาสะนะโกะก็ยังไม่ได้ออกจากห้องของริกะไป สะนะโกะยังไม่มีที่อยู่ใหม่
อีกทั้งไม่มีที่ท่าจะย้ายออกไป ริกะเห็นว่าไม่ว่าจะพุดจาให้สะนะโกะย้ายออกไปอย่างไรก็ไม่น่าจะเกิดผล
ริกะจึงต้องยอมให้สะนะโกะอาศัยอยู่ด้วยกันในที่สุด

「住むところはみつかった？」
私は訊いたが、華子はこたえない。
「いままでどこに住んでたの」
重ねて訊くと華子は髪をかきあげて天井をむき、ううう、とうめくよ
うな声をだす。
「おなかすいたわ」
私はあきらめて黙った。

(หน้า 47)

“หาที่อยู่ใหม่ได้หรือยัง”

ฉันเอ่ยถาม แต่สะนะโกะไม่ตอบ

“ก่อนหน้านี้พักอยู่ที่ไหนเธอ”

พอลถามอีกสะนะโกะก็เสยผมเงยหน้ามองเพดาน ส่งเสียงคล้ายเสียงครางว่า อ้อ...

“หิวจังเลย”

ฉันละความพยายามที่จะถามแล้วเงยเสียง

เหตุการณ์ข้างต้นนี้แสดงถึงเหตุการณ์ที่แปลกประหลาด โดยทั่วไป ผู้มาขออาศัยที่พำนักของ
ผู้อื่นย่อมต้องเกรงใจและพักอยู่ในระยะเวลาที่เจ้าบ้านอนุญาตเท่านั้น แต่สะนะโกะกลับไม่สนใจคำพูด
ของริกะและยังอยู่ในห้องของเธออย่างไม่รู้สึกรู้สึกร้อน กระทั่งริกะผู้เป็นเจ้าบ้านต้องเป็นฝ่ายยอมต่อสะ
นะโกะเสียเอง อย่างไรก็ตาม การอาศัยร่วมกับสะนะโกะได้เอื้อประโยชน์แก่ริกะในภายหลังเพราะ
หลังจากที่สะนะโกะได้เข้ามาเป็นเพื่อนร่วมห้องกับริกะแล้วเค็งโงะที่ทราบข่าวก็ได้แวะเวียนมาที่ห้อง
ของริกะเป็นครั้งคราว

健吾が、ここに華子がいると知ってしまったあの夜以来ということだ。
正直者の健吾はそれを、私に会いに来るのか華子に会いに来るのか自分
でもわからなくて混乱する、と言う。

(หน้า 62)

นับจากคืนที่เค็งโงะรู้ว่าสะนะโกะอยู่ที่นี้ เค็งโงะผู้จริงใจบอกว่าสับสน ตัวเขา

เองก็ไม่รู้ว่ามาเพื่อพบฉันหรือพบสะนะโกะกันแน่

ข้อความที่ยกมาข้างต้นเสนอว่าแรกเริ่มเค็งโงะยังสับสนว่าตนเองมาเพื่อพบริกะหรือสะนะโกะ
แต่จากการกระทำอื่นของเขาที่แสดงออกว่าสนใจสะนะโกะอย่างเช่นการโทรศัพท์หาสะนะโกะทั้งที่เป็น

เวลานานทำให้คิดได้ว่าจุดประสงค์สำคัญของเค็งโงะก็เพื่อพบฮะนะโกะ ทั้งที่ฮะนะโกะไม่เคยสนใจเค็งโงะเลยและเค็งโงะรู้ความจริงข้อนี้ดี ฮะนะโกะเองก็เคยเปิดเผยความรู้สึกของตนต่อริกะอย่างตรงไปตรงมา ริกะนั้นได้แต่เจ็บปวดใจไปกับเค็งโงะด้วย

「健吾のこと、好きじゃないの？」
好きよ、と言って華子は私をじっとみた。もう困った顔はしていない。
いつもの穏やかな表情だ。
「愛している？」
重ねて訊くと、可笑しそうにふふふ、とわらい、いいえ、とこたえた。
私は胸が痛んだ。ほんとうに。

(หน้า 81)

“เธอชอบเค็งโงะมั๊ย”

ฮะนะโกะตอบว่า ชอบสิคะ แล้วจ้องฉันเขม็ง เธอเลิกทำหน้ายุ่งยากใจแล้ว กลับไป
ทำหน้าเฉยเหมือนเคย

“แล้วรักเขามั๊ย”

พอฉันถามอีก เธอก็หัวเราะเสียงประหลาดว่า ฮุฮุฮุ ตอบว่า ไม่ ฉันรู้สึกเจ็บปวด
หัวใจจริงๆนะ

เหตุการณ์ที่ทำให้เค็งโงะ ริกะและฮะนะโกะได้มาพบกันนี้ค่อนข้างสับสนและดูไร้เหตุผลเกินกว่าจะเกิดขึ้นได้ อย่างไรก็ตามเหตุการณ์ดังนี้ได้ส่งผลให้ความสัมพันธ์แบบสามเส้าระหว่าง ริกะ ฮะนะโกะและเค็งโงะเริ่มขึ้นได้จริง ระหว่างที่ทั้งสามคนได้เข้ามาเกี่ยวข้องกันนั้น ริกะตระหนักดีว่าเป็นเพราะฮะนะโกะเป็นตัวเชื่อมโยงให้เค็งโงะกลับมาพบกัน ส่วนหนึ่งเธอย่อมพอใจที่ฮะนะโกะเป็นตัวดึงดูดให้เค็งโงะมาที่ห้องซึ่งทั้งสองคนเคยอาศัยอยู่ด้วยกัน แต่ในอีกแง่หนึ่ง ริกะไม่อาจรู้สึกยินดีได้อย่างสนิทใจนักเนื่องจากเธอตระหนักดีว่าทุกสิ่งทีเค็งโงะกระทำเกิดจากความปรารถนาต่อฮะนะโกะ ไม่ใช่เพราะเค็งโงะยังต้องการติดต่อกับเธอ แม้เค็งโงะจะมีคำพูดที่ยังทำให้คิดได้ว่าส่วนหนึ่งเขามาที่ห้องของริกะเพื่อพบเธออีกด้วย แต่ริกะก็ยังแน่ใจว่าเค็งโงะทำเพื่อฮะนะโกะ ดังที่เธอได้คิดว่าเค็งโงะมาเพื่อพบฮะนะโกะ อีกทั้งในห้องพักที่เคยเป็นของเธอกับเค็งโงะไม่ใช่พื้นที่สำหรับเธอกับเขาเพียงสองคนอีกต่อไป แต่เป็นพื้นที่ที่ฮะนะโกะปรากฏตัวตนอยู่ด้วย ดังข้อความต่อไปนี้

よろこぶようなことじゃない。健吾は華子に会いにくるのだ。

(หน้า 63-64)

ไม่ใช่เรื่องน่ายินดี เค็งโงะมาเพื่อพบฮะนะโกะต่างหาก

気がつけば、私は二人の場所さえ失くしてしまった。

(หน้า 57)

พอรู้ตัว ฉันก็สูญเสียพื้นที่สำหรับสองคน ไปเสียแล้ว

หลังจากที่ความรักระหว่างริกะกับเค็งโงะจบลง กระทั่งริกะได้รู้จักกับฮะนะโกะและทั้งสองคนได้เป็นเพื่อนร่วมห้องกัน ความสัมพันธ์ของคนทั้งสามก็มีพัฒนาการในอีกระดับ คือ ตัวละครทั้งสามมีแนวโน้มที่จะรวมเข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน ความคิดของริกะที่ว่า ตัวเธอสูญเสียพื้นที่สำหรับคนสองคนซึ่งก็คือ ตัวเธอกับเค็งโงะนี่เป็นจุดเกริ่นนำว่าหลังจากนี้ฮะนะโกะจะได้เข้ามามีพื้นที่ในสายสัมพันธ์ กลุ่มที่เคยมีเพียงริกะกับเค็งโงะเป็นสมาชิกจากนี้จะผนวกฮะนะโกะเข้าด้วยกลายเป็นกลุ่มของคนสามคน ดังที่จะกล่าวในหัวข้อต่อไป

5.3.3.3 พื้นที่ของคนสามคน

สำหรับพื้นที่สำหรับคนทั้งสามคนและการปรากฏตัวตนของตัวละครนั้น ผู้วิจัยพบว่าเมื่อเวลาผ่านไป ฮะนะโกะยังมีตัวตนชัดเจนมากขึ้นในความสัมพันธ์ระหว่างเค็งโงะกับริกะ เค็งโงะนั้นเองที่พยายามทำให้ทั้งสามคนปรากฏตัวตนชัดเจนเท่ากัน มีโอกาสได้รับรู้เรื่องราวต่างๆเท่าเทียมกัน หลังจากที่มีฮะนะโกะ เรื่องราวที่เค็งโงะกับริกะเคยรู้กันเพียงสองคนก็กลับเป็นที่เปิดเผยต่อฮะนะโกะด้วย อย่างเช่นเรื่องของเรียวกะซึ่งเป็นเพื่อนสนิทของริกะ ในวันหนึ่งที่เค็งโงะมาที่ห้องของริกะและพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เขาได้อธิบายถึงตัวเรียวกะให้ฮะนะโกะได้รับรู้ด้วย ริกะได้ยื่นแขนนั้นก็รู้สึกยุ่งยากใจพลางคิดว่าเค็งโงะกำลังพยายามแบ่งปันทุกเรื่องให้ทั้งสามคนได้รับรู้ร่วมกันแม้แต่เรื่องเพื่อนสนิทของเธอ

私は複雑な気持ちになる。なにもかも一私の学生時代の親友さえ、
健吾は3人で分けようとする。

(หน้า 67)

ฉันรู้สึกสับสนยุ่งยากใจ แม้แต่เพื่อนสนิทสมัยเรียนของฉัน เค็งโงะก็พยายามจะ
เอามาแบ่งปันให้คนสามคนเท่าๆกัน

การกระทำของเค็งโงะที่พยายามอธิบายถึงเพื่อนสนิทของริกะให้กับฮะนะโกะบวกกับความคิดของริกะดังที่ยกมาเป็นหลักฐานชี้ชัดว่าฮะนะโกะได้มีตัวตนและมีพื้นที่อยู่ในความสัมพันธ์ของตัวละครเอกชายหญิงทั้งสองจริงและมีแนวโน้มจะปรากฏชัดเจนมากขึ้นเรื่อยๆ ปัจจัยสำคัญเบื้องต้นคือ ความสนใจของเค็งโงะต่อตัวฮะนะโกะ สิ่งนี้เป็นตัวกระตุ้นให้เขาพยายามเข้าใกล้ฮะนะโกะและเพื่อแผ่พื้นที่ให้เธอได้ปรากฏตัวอยู่ในวิถีชีวิตของตน ข้อนี้สอดคล้องกับเหตุการณ์ตอนต้นเรื่องก่อนที่ฮะนะโกะจะได้เข้ามาอาศัยอยู่ร่วมกับริกะอย่างเป็นทางการ ฮะนะโกะเปิดเผยกับริกะว่าเค็งโงะเป็นห่วงถึงที่อยู่ของ

ตัวเธอและขอมหายห่วงหากว่าสะนะโกะได้อาศัยอยู่กับริกะเสีย ความรู้สึกเป็นห่วงของเค็งโงะดังนี้สื่อถึงเจตนาของเขาที่ต้องการเกี่ยวข้องกับสะนะโกะโดยคาดหวังให้สะนะโกะได้ปรากฏตัวอยู่ในที่ที่เขาเข้าถึงได้ นั่นคือ ให้สะนะโกะได้อาศัยอยู่กับริกะ

เมื่อเค็งโงะยินยอมให้สะนะโกะได้มีพื้นที่อยู่ในความสัมพันธ์ดังนี้จึงส่งผลให้ความสัมพันธ์แบบสามเ้าของตัวละครเอกได้พัฒนาขึ้นจนเป็นกลายความสัมพันธ์ที่สนิทแนบแน่นมากกว่าเดิม เรื่องความสัมพันธ์ของคนทั้งสามที่พัฒนากระทั่งทุกคนกลายเป็นคนในกลุ่มเดียวกันนี้ปรากฏในลักษณะที่ว่าตัวละครทั้งสามมีการกระทำบางอย่าง การกระทำนั้นทำให้เห็นได้ว่าพวกเขาสามคนมีสิ่งที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันเสมอ แม้การกระทำดังนั้นเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อยแต่ก็ทำให้ตระหนักได้ถึงสายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นมากกว่าตอนแรกเริ่มที่ทั้งสามคนได้พบกัน ดังเช่น ในวันถัดจากที่เค็งโงะไปที่ห้องของริกะ เขาได้มาเปิดเผยกับริกะภายหลังว่าตนเองนั้นรู้สึกสับสน เนื่องจากเวลาที่เขากำลังจะกลับและริกะกับสะนะโกะออกมาส่งเขาพร้อมกัน เค็งโงะกล่าวว่าภาพนั้นดูแปลกเพราะริกะกับสะนะโกะดูเหมือนพี่น้องกัน

きょうだい

「なんか、お前たちは姉妹みたいでさ」(หน้า 71) ทำท่าทางและมีรอยยิ้มเหมือนกัน ในขณะที่ริกะกลับคิดว่าภาพดังกล่าวดูเป็นธรรมชาติ จากความคิดเห็นของริกะ ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าขณะนี้ไม่เพียงเค็งโงะเท่านั้น ฝ่ายริกะเองก็ได้ยอมรับให้สะนะโกะได้มีตัวตนอยู่ในชีวิตแล้ว สะนะโกะไม่ใช่ ‘คนอื่น’ สำหรับริกะอีกต่อไป ส่วนความสับสนงุนงงของเค็งโงะที่เห็นว่าริกะกับสะนะโกะคล้ายคลึงกันนั้นชี้ว่าสะนะโกะได้หลอมรวมเข้าเป็นกลุ่มเดียวกับริกะแล้ว ริกะกับสะนะโกะจึงดูคล้ายกับเป็นพี่น้องกันในสายตาของเขา

でも不思議なことに、その場面—玄関で、華子と二人で健吾を見送った場面—を思いだすと、どう考えてもちっとも変なんかじゃなく、おそろしく自然なのだった。

(หน้า 71)

น่าแปลกประหลาดใจอะไรเช่นนี้ ฉากที่หน้าประตูนั้น พอคิดถึงฉากที่ฉันกับสะนะโกะออกมาขึ้นส่งเค็งโงะกันสองคน ไม่ว่าจะคิดยังไงก็ไม่เห็นแปลกเลยสักนิด ดูเป็นธรรมชาติจะตายไป

ความคิดเห็นของริกะที่ยอมรับในตัวสะนะโกะไม่ได้เปิดเผยต่อเค็งโงะเท่านั้น ริกะยังได้เปิดเผยกับริวโกะผู้เป็นเพื่อนสนิทว่าตนเองรู้สึกดีต่อสะนะโกะ ในฉากที่ริวโกะโทรศัพท์มาคุยถึงเรื่องสะนะโกะและแสดงความแปลกใจที่ริกะยังยินยอมให้สะนะโกะอยู่ที่ห้อง ริวโกะนั้นมีทัศนคติที่เป็นลบต่อสะนะโกะสืบเนื่องจากที่สะนะโกะเป็นสาเหตุให้เค็งโงะทิ้งริกะไป ในขณะที่ริกะได้มองเห็นข้อดีของสะนะโกะ อย่างน้อยในฐานะเพื่อนร่วมห้องสะนะโกะก็เป็นเพื่อนร่วมห้องที่ดี นอกจากนี้ ริกะยังแสดงความเห็นเพิ่มเติมว่าสะนะโกะมีใบหน้ายามนอนที่น่ารัก ความคิดของริกะที่มองสะนะโกะในแง่ดี

เช่นนี้แสดงให้เห็นว่าริกะไม่ได้ยอมรับสถานะโกะว่าเป็นเพียง “คนๆหนึ่ง” ที่บังเอิญได้รู้จักกันหรือต้องปฏิสัมพันธ์กันในกลุ่มที่ประกอบด้วยคนสามคนเท่านั้น แต่ริกะยังมีความรู้สึกผูกพันต่อสถานะ โกะ บัดนี้ริกะยกระดับให้สถานะโกะอยู่ในฐานะ “เพื่อนคนหนึ่ง” ของเธอแล้ว

「同居として感じがいいのよ」

(中略)

華子の性質。

「よくわからない。でも強欲でも粘着質でもないと思うわ。なんかそっけない感じの人なの」

私はそうこたえ、よくわからないけど、でもわりと性質がいいような気がする、とつけたした。

涼子は黙ってしまう。

「寝顔がね、かわいいの」

(หน้า 103)

“ในฐานะเพื่อนร่วมห้องเธอก็ดีนะ”

(ย่อ)

นิสัยของสถานะ โกะ

“ฉันก็ไม่ค่อยแน่ใจ แต่ก็คิดว่าไม่ใช่ทั้ง โลกมากหรือเรื่องมากนะ คุณเป็นคนเฉยๆเสียมากกว่า”

ฉันตอบไปเช่นนั้นแล้วยังเสริมว่า ไม่ค่อยแน่ใจเท่าไร แต่รู้สึกว่าเธอค่อนข้างจะนิสัยดี

เรียวกะนั่งเงียบไป

“หน้าเธอตอนนอน น่ารักดี”

พื้นที่และตัวตนของสถานะ โกะ ไม่ได้ปรากฏผ่านความเห็นเค็งโงะหรือความรู้สึกของริกะเท่านั้น แต่ยังปรากฏผ่านการกระทำของตัวละครทั้งสอง หลังจากที่ริกะคุยกับเรียวกะแล้ว ในวันต่อมาริกะให้สถานะโกะชวนเค็งโงะมาที่อพาร์ทเมนต์เพราะริกะต้องการให้เค็งโงะได้รับประทานแดงโมที่เธอซื้อมาปลูกเองร่วมกันทั้งสามคน ฉากดังกล่าวมีนัยว่าตัวละครทั้งสามมีความสัมพันธ์ที่สนิทกลมกลืนกันถึงที่สุด นอกจากเหตุการณ์ที่ว่าเมื่อมีกิจกรรมใดทั้งสามคนต้องทำร่วมกันเสมอแล้ว พฤติกรรมของตัวละครริกะก็สื่อถึงตำแหน่งที่เท่าเทียมของตัวละครเอกทั้งสามคน ในเหตุการณ์นี้ทั้งริกะกับสถานะโกะต่างมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญไม่แพ้กัน ริกะนั้นเป็นคนเลี้ยงต้นแดงโมกระทั่งผลแดงโมสุกและเธอเป็นคนที่ต้องการให้เค็งโงะได้รับประทานด้วยกัน กระนั้นริกะกลับขอให้สถานะโกะเป็นคนชวนเค็งโงะ เหตุผลที่ริกะขอให้สถานะโกะเป็นคนชวนเค็งโงะอาจเพราะเธอเห็นว่าสถานะโกะเป็นคนที่เค็งโงะชอบจึงยอมจูงใจให้เขามาที่ห้องได้แน่นอน อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่น่าหยิบขมาพิจารณาก็คือ หน้าที่ที่สถานะโกะเป็นคนชวนเค็งโงะนั้นแสดงให้เห็นว่าสถานะโกะมีตัวตนชัดเจนเท่าเทียมริกะและมีบทบาทในโครงสร้างความสัมพันธ์อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น สถานะโกะไม่ใช่คนนอกสำหรับความสัมพันธ์ของคนสามคนอีกต่อไปแต่ได้ปรากฏตัวตนชัดเจนในฐานะส่วนหนึ่งของกลุ่มสังคมนี้

健吾を誘ったのは華子だったが、誘うように促したのは私だった。
華子が戻ったらすぐに知らせてあげると約束していたし、あのスイ
カは、なんとなく健吾にも食べてほしかった。

(หน้า 104)

คนที่ชวนเค็งโงะมาคือฮะนะโกะแต่คนที่ขอให้ชวนคือฉัน ฉันสัญญากับเขาว่า
ถ้าฮะนะโกะกลับมาจะรีบบอกให้รู้ทันที แล้วฉันก็อยากให้เค็งโงะได้กินแตงโม
ลูกนั้นด้วย

นับวันพัฒนาการของความสัมพันธ์ของตัวละครทั้งสามยิ่งชัดเจนมากขึ้น เห็นได้จากเหตุการณ์
ที่เค็งโงะกับฮะนะโกะเปิดเผยให้ริกะได้รับรู้ด้วยเสมอเมื่อทั้งคู่มีนัดกัน ริกะเองก็ประทับใจกับการ
กระทำของทั้งเค็งโงะและริกะ เธอเห็นว่าทั้งสองคนนั้นบริสุทธิ์ใจต่อเธอ ความประทับใจของริกะน่าจะ
สืบเนื่องจากการใช้เหตุผลที่ว่า การนัดพบกันของเค็งโงะกับฮะนะโกะนั้นเป็นเรื่องส่วนตัวแต่ทั้งสองคน
ยังเปิดเผยให้เธอได้รับรู้ด้วย การแจ้งให้ริกะทราบทุกครั้งที่นัดพบกันชี้ว่าตัวละครเอกทั้งสามเกี่ยวข้องกับ
กันอย่างลึกซึ้งและดำเนินความสัมพันธ์แบบสามเส้าที่มีสายใยเหนียวแน่นไม่น้อย สำหรับตัวละครเอก
ทั้งสาม ทุกคนคือ ‘คนใน’ ที่มีสิทธิรับรู้ทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคนในกลุ่มไม่ว่าจะเป็นเรื่องส่วนตัวขนาด
ไหน

健吾も華子も律儀だな、と思うのは、二人ともデートをする前にあ
らかじめ知らせておいてくれることだ。

(หน้า 107)

เหตุที่ฉันคิดว่าทั้งเค็งโงะและฮะนะโกะช่างบริสุทธิ์ใจก็เพราะก่อนที่ทั้งสอง
คนจะไปออกเดทกันก็จะบอกให้ฉันรู้ล่วงหน้า

ในที่สุดเมื่อตัวละครทั้งสามสนิทสนมใกล้ชิดกันถึงขั้นสุด เค็งโงะก็ถึงกับออกปากว่าพวกเขา
เหมือนกับเป็นครอบครัวเดียวกันที่มีสมาชิกสามคน ฉากที่เค็งโงะแสดงความเห็นเช่นนี้คือฉากที่เขาไปที่
ห้องของริกะพร้อมกับซื้อออมเล็ตเค้กมาด้วย ริกะกับฮะนะโกะออกมาต้อนรับเค็งโงะด้วยชุดนอน
ไบหน้าของทั้งสองคนปราศจากเครื่องสำอาง ริกะคิดว่าท่าทางที่ตัวเธอกับฮะนะโกะรับประทานเค้กอยู่
นั้นพร้อมกันต้องดูเหมือนเด็กเป็นแน่แท้ เห็นได้ว่าเหตุการณ์ในฉากนี้ดำเนินไปด้วยบรรยากาศที่สงบสุข
อันเป็นการสื่อถึงความสัมพันธ์ระหว่างริกะ เค็งโงะและฮะนะโกะได้พัฒนาไปในทางที่ดีจากที่
เริ่มแรกฮะนะโกะยังปรากฏตัวในฐานะคนนอกและริกะไม่คิดจะยอมรับฮะนะโกะในตอนนั้น การที่ริกะ
กับฮะนะโกะออกมาต้อนรับเค็งโงะด้วยรูปปลั๊กซ์ที่ปราศจากการปรุงแต่งนั้นแสดงถึงความเป็นกันเอง
ของคนทั้งสาม เค็งโงะเองก็คงสัมผัสได้ถึงบรรยากาศดังกล่าวจึงเอ่ยออกมาเช่นนั้นด้วยท่าทางอารมณ์ดี

「なんか、3人家族みたいだな」
うれしそうに健吾が言った。

(หน้า 117)

“แหม ยังกะครอบครัวสามคนเลยน้ำ”

เค็ง โงะเอ่ยด้วยท่าทางสุขใจ

ท้ายที่สุด สายสัมพันธ์ของทั้งสามคนนั้นพัฒนาจนใกล้เคียงคำว่าครอบครัวจริงๆ เมื่อเค็ง โงะลาออกจากงาน ริกะก็คิดว่าหากเค็ง โงะไม่มีเงินเหลือก็สามารถมาอยู่ด้วยกันได้ นั่นหมายความว่าริกะ เค็ง โงะและฮะนะ โกะจะได้อาศัยอยู่ร่วมกันทั้งสามคน เรียว โกะผู้เป็นเพื่อนสนิทกับริกะถึงกับกล่าววิพากษ์ว่าพวกริกะมีพฤติกรรมผิดประหลาดมากขึ้นทุกทีแต่ริกะกลับเห็นว่าการได้อยู่ร่วมกับเค็ง โงะผู้เป็นที่รักนับว่าถูกต้องที่สุดแล้ว

会社を辞めて、健吾がもしほんとうに「さっぱり」したのなら、ずっとこのままだっていい。お金が低をついたら、私たちのところに住めばいいのだ。

あなたたち、どんどん不健全になっていく。涼子は電話口でそう批判したけれど、健吾と一緒にいられれば、私にとってはそれがいちばん健全なのだ。

(หน้า 118)

ลาออกจากบริษัทแล้ว ถ้าเค็ง โงะสบายใจจริงๆจะอยู่อย่างนี้ตลอดไปก็ได้ ถ้าเงินเหลือน้อยแล้ว จะมาอยู่กับพวกเราก็ได้

พวกเธอนี้ ชักจะออกนอกกรอบนอกรอยขึ้นทุกที เรียว โกะกล่าววิจารณ์มาทางโทรศัพท์ แต่สำหรับฉันการได้อยู่กับเค็ง โงะถือเป็นเรื่องที่น่าพอใจมากที่สุดในชีวิตแล้ว

ข้อความข้างต้นชี้ว่าในที่สุดริกะก็ยอมรับความสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยคนสามคนอย่างเต็มตัว ทั้งนี้ก็เพราะริกะยังต้องการที่จะอยู่ใกล้ชิดกับเค็ง โงะ ส่วนฮะนะ โกะนั้นริกะคงจะให้อยู่ด้วยกันในฐานะเพื่อนและผู้ทำหน้าที่เชื่อมโยงเค็ง โงะเอาไว้ ริกะจึงคิดว่าหากตัวเธอ เค็ง โงะกับฮะนะ โกะต้องอยู่ร่วมกันสามคนจริงๆ แม้ความสัมพันธ์ดังกล่าวจะดูผิดประหลาดในสายตาของคนอื่น ริกะก็ยังพอใจที่จะใช้ชีวิตร่วมกันสามคนเช่นนั้น

เหตุการณ์ที่ยกมาอภิปรายข้างต้นล้วนชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามที่เชื่อมโยงกันอยู่โดยมีตัวละคร “มือที่สาม” ฮะนะ โกะทำหน้าที่เป็นตัวกลางให้ตัวละครริกะกับเค็ง โงะยังคงเกี่ยวข้องกันกระทั่งเกิดความสัมพันธ์แบบสามเส้าขึ้น ทั้งยังปรากฏว่าตัวละครเอกทั้งสามมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกันมากจนถึงระดับที่ลึกซึ้ง กล่าวคือ ตัวละครทั้งสามคนต่างมีสิทธิรับรู้และเข้าถึงพื้นที่ส่วนตัว

ของตัวละครอื่นในกลุ่ม ทั้งสามคนจึงไม่ได้เกี่ยวข้องกับอย่างผิวเผินทั้งต่างตระหนักว่าพวกเขาเป็นคนในกลุ่มเดียวกันและพอใจที่จะดำรงสายสัมพันธ์ลักษณะนี้ไว้ เมื่อพิจารณาแล้วผู้วิจัยเห็นว่าระหว่างตัวละครเอกทั้งสามมีเหตุที่ยึดเหนี่ยวพวกเขาไว้ด้วยกันค่อนข้างเหนียวแน่น เนื่องจากเค็ง โงะพอใจในตัวชนะ โกะมาก ส่วนชนะ โกะนั้นแม้ไม่มีใจให้เค็ง โงะแต่ก็เข้ากับริกะได้ดีจนเกิดเป็นสายสัมพันธ์ที่แนบแน่น ส่งผลให้ริกะที่ยังรู้สึกผูกพันกับเค็ง โงะอยู่ได้มีโอกาสพบกับอดีตคนรักเสมอ

ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามคนนี้ก็ก่อรูปร่างขึ้นด้วยเหตุการณ์ที่ผิดพลาดไม่อยู่บนฐานของเหตุผลที่น่าจะเป็นไปได้ ทว่า ในตรรกะของนวนิยายความผิดพลาดนี้ได้นำไปสู่จุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์อันมีลักษณะแปลกใหม่ ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้เกิดขึ้นอย่างมีพัฒนาการ เริ่มจากที่ริกะยังเห็นว่าชนะ โกะเป็นคนนอกและไม่มีเหตุผลใดที่เธอต้องเกี่ยวข้องกับชนะ โกะ จนกระทั่งชนะ โกะได้เข้ามาเป็นตัวเชื่อมโยงริกะให้ได้พบกับเค็ง โงะ สืบเนื่องถึงจุดที่ทั้งสามคนได้รวมเป็นกลุ่มเดียวกันอย่างแนบชิดและต่างมีตำแหน่งกับการปรากฏตัวตนที่ชัดเจนเท่าเทียมกัน สำหรับด้านความรู้สึกภายในนั้น ทั้งริกะและชนะ โกะต่างมีพัฒนาการต่อกัน คือ ทั้งสองคนได้ให้คุณค่าแก่อีกฝ่ายว่าเป็นเพื่อนสนิท สำหรับชนะ โกะกับเค็ง โงะนั้น แม้ชนะ โกะจะไม่ได้หันมารักเค็ง โงะดังที่เขาารู้สึกกับเธอแต่อย่างน้อยชนะ โกะก็ตระหนักว่าเค็ง โงะเป็นสมาชิกคนหนึ่งในกลุ่มและไม่ได้ปฏิเสธเขาในฐานะมิตรคนหนึ่ง

5.4 ปมปัญหาของตัวละครเอก

นวนิยายเรื่อง *หล่น* เริ่มขมวดปมปัญหาเมื่อตัวละครเอกหญิงริกะถูกคนรักขอแยกทาง ปมปัญหาของตัวละครเอกหญิงริกะจึงเป็นประเด็นสำคัญเพราะถือเป็นแกนหลักของการดำเนินเรื่อง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกศึกษาวิเคราะห์ปมปัญหาของตัวละครดังกล่าว ปมปัญหาของตัวละครเอกหญิงนี้แบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ความทุกข์ที่ต้องแยกทางจากคนรักอย่างกะทันหันและการไม่ยอมรับความจริงของชีวิต ปมปัญหาประการหลังนี้เห็นได้จากที่ริกะยังคงยึดติดกับคนรอบข้างจึงไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเอง และต้องพึ่งพาความมั่นคงทางใจจากคนรักเสมอ ในหัวข้อนี้ผู้วิจัยจะอภิปรายถึงปมปัญหาของตัวละครเอกหญิงริกะโดยแยกเป็นประเด็นดังต่อไปนี้

5.4.1 การต้องแยกทางจากคนรัก

เมื่อเค็ง โงะเลิกจากริกะไปพบว่าในระยะแรกริกะยังคงอาศัยอารมณ์ต่อเขาอยู่มาก นอกจากเหตุผลที่ว่าริกะกับเค็ง โงะคบหากันมานานถึงแปดปีและเค็ง โงะเกิดทิ้งเธอไปอย่างกะทันหันแล้ว ด้วยเหตุที่ริกะเคยชินกับการที่มีเค็ง โงะอยู่ด้วยกัน เธอจึงไม่สามารถปรับใจให้ยอมรับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

เช่นนั้นได้ ริกะจึงเกิดความรู้สึกอ้างว้าง โดดเดี่ยวอย่างไม่ทันตั้งตัว เมื่ออยู่คนเดียวริกะก็มักหวนคิดถึงเค็ง โงะเสมอ ระยะแรกที่ริกะแยกจากเค็ง โงะ เธอรู้สึกหวาดกลัวที่จะยอมรับว่าเหตุการณ์ที่เธอเลิกรากับเขานั้นเป็นเรื่องจริง ริกะจึงไม่ได้กระทำการสิ่งที่ยังบอกถึงอาการอกหัก อย่างเช่น คืมเหล้า อ้วนขึ้น ผอมลง หรือโทรศัพท์หาเพื่อนเพราะสิ่งที่เหล่านั้นจะบอกย่ำว่าตัวเธอได้สูญเสียคนรักไปแล้วจริงๆ

怖かったのだ。そういうことをどれか一つでもしたら、別れが現実
に定着してしまう。これからの人生を、ずっと健吾なしでやってい
かなくてはならないなんて、私には到底信じられないことだった。

(หน้า 11)

ฉันทักว่า กลัวว่าถ้าทำสิ่งนั้นเพียงสักอย่าง การเลิกกับเขาจะกลายรูปร่างเป็น
ความจริงขึ้นมา ช่างเหลือเชื่อที่จากนี้ไปฉันต้องดำเนินชีวิตโดยไม่มีเค็ง โงะ
อีกแล้ว

ความคิดของริกะข้างต้นแสดงว่าขณะนั้นริกะไม่อาจทนรับความจริงกับความเสียวใจว่าตัวเอง
กับเค็ง โงะไม่ใช่คนรักกันอีกต่อไป การปฏิเสธที่จะกระทำการสิ่งต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการอกหักเพราะตัวเธอ
หวาดกลัวความจริงนั้นน่าจะเป็นการพยายามจัดการอารมณ์กับอารมณ์ของตนเอง ในเมื่อริกะไม่ต้องการ
ทนรับความทุกข์ที่จะเกิดขึ้น เธอจึงเลือกใช้ชีวิตหลบเลี่ยงจากสิ่งที่จะนำไปสู่อารมณ์นั้น

พฤติกรรมดังกล่าวของริกะน่าจะเป็นกลไกการป้องกันตน(Defence mechanism) อย่างหนึ่ง
ได้แก่ การปฏิเสธความจริง (Denial) อันหมายถึงการไม่ยอมรับรู้ในเหตุการณ์หรือสภาพที่ไม่พึง
ปรารถนา² สาเหตุที่ริกะไม่กล้าทำอาการแบบคนอกหักเป็นเพราะเธอต้องการปฏิเสธความจริงว่าตนเอง
เลิกกับเค็ง โงะแล้วนั่นเอง การหลบเลี่ยงของริกะครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าริกะไม่ใช่คนที่เข้มแข็งพอที่จะ
เผชิญกับปัญหาโดยตรง ริกะไม่ได้แก้ปัญหาของตนด้วยการทำใจยอมรับว่าในชีวิตต้องเผชิญกับการ
เปลี่ยนแปลงเสมอ มนุษย์ต้องยอมรับความจริงข้อนี้ให้ได้และดำเนินชีวิตต่อไป สิ่งที่สำคัญคือ มนุษย์
สมควรดำเนินชีวิตอยู่ให้ได้ด้วยตนเองไม่ใช่ให้นำตนเองไปอ้างอิงกับโลกรอบตัวตลอดเวลา นับว่าริกะยัง
ขาดความเข้าใจต่อเรื่องเหล่านี้

การแยกทางจากเค็ง โงะไม่เพียงทำให้ริกะเป็นทุกข์เท่านั้น แต่ยังเปิดเผยความอ่อนแอในตัวเธอ
ออกมา เฉพาะความทุกข์ของริกะนั้นไม่เพียงแสดงออกมาในรูปของความเจ็บปวดใจเมื่อได้เห็นว่าเค็ง
โงะไม่เหลือเชื่อใยต่อตนเองและปฏิบัติราวกับริกะเป็นคนอื่นแต่ยังประกอบด้วยความเหงาเมื่อต้องใช้
ชีวิตคนเดียว ตลอดจนรู้สึกสูญเสียความมั่นใจ ริกะคิดว่าเมื่อไม่มีเค็ง โงะอยู่กับเธอ เธอก็ไม่อาจทำอะไร
ได้ คำว่า ‘ทำอะไรไม่ได้’ ของริกะน่าจะหมายความว่า ตัวเธอคิดว่า เมื่อไม่มีเค็ง โงะอยู่ก็ไม่สามารถ
ดำเนินชีวิตต่อไปอย่างดีและมีความสุขได้ ความคิดดังนี้มีสาเหตุมาจากการที่ริกะนำตนเองไปอ้างอิงอยู่

²

สมพร บุษราทิจ, จิตบำบัดแบบอิงทฤษฎีจิตวิเคราะห์, โครงการตำรา-ศิริราช, กรุงเทพฯ, 2525, หน้า 13.

กับตัวคนรักมาตลอด ริกะไม่ใช่ผู้หญิงที่เชื่อมั่นในตนเองว่าตัวเธอสามารถใช้ชีวิตตามลำพังได้อย่างดี ความเชื่อดังนี้ส่งผลให้ริกะยังคงยึดติดอยู่กับตัวเค็ง โงะ

ただ、とても孤独な気がしたのだ。オールアローン。私は一人じゃなにもできないのに、健吾はもう私の味方ではない。

(หน้า 34)

ฉันก็แค่ รู้สึกเหงาเหลือเกิน ฉันตัวคนเดียว ทั้งที่ฉันตัวคนเดียวไม่อาจทำอะไรได้ เค็ง โงะ ไม่ได้อยู่เคียงข้างฉันอีกแล้ว

ปัญหาความทุกข์ของริกะไม่เพียงเป็นปัญหาทางอารมณ์เท่านั้น แต่ยังเชื่อมโยงถึงข้อคิดเห็น ความคาดหวังและตัวตนของริกะอีกด้วย ความอาลัยอาวรณ์ต่อเค็ง โงะ ในแง่หนึ่งแสดงว่าริกะไม่เข้าใจ การเปลี่ยนแปลงของชีวิต ทั้งยังแสดงว่าริกะไม่เคยเชื่อในศักยภาพของตนเองว่าจะสามารถดูแล จัดการให้ชีวิตดำเนินไปอย่างดีได้ ความเหงา ความโหยหาของริกะนั้นชี้ว่าริกะยังยึดติดในตัวคนรอบข้าง ไม่สามารถใช้ชีวิตอย่างเป็นเอกเทศได้ ประเด็นเรื่องการไม่เข้าใจความจริงของชีวิตนี้จะอภิปรายในหัวข้อต่อไป ดังนี้

5.4.2 การไม่ยอมรับความจริงของชีวิต: การยึดติดกับคนรอบข้าง

การไม่ยอมรับความจริงของริกะเป็นปัญหาที่เชื่อมโยงมาจากสภาพจิตใจของเธอ หากความทุกข์ของริกะคือการไม่ต้องการแยกห่างจากคนรัก นั่นหมายความว่าริกะไม่อาจเผชิญกับความจริงที่ตนเองจำเป็นต้องยอมรับ ในฉากที่เค็ง โงะมาหาริกะที่ห้อง เมื่อพบเขาริกะก็ดีใจมากและคิดว่าไม่อยากจะแยกห่างจากเค็ง โงะอีกเลย ทั้งที่จริงแล้วความปรารถนาของริกะไม่มีทางเป็นจริงได้ เมื่อเค็ง โงะเอ่ยขอโทษที่มาอย่างกะทันหัน ริกะก็รู้สึกเศร้า เธอคิดว่าเค็ง โงะไม่ผิดที่มาหาเธอที่ห้องเช่นนี้ ตรงกันข้าม สิ่งนี้กลับทำให้ริกะแทบจะโลดเต้นด้วยความยินดี ตอนที่เค็ง โงะปรากฏตัวที่หน้าประตูนั้น เธอถึงกับคิดไปว่าตนเองตื่นจากฝันร้าย ทั้งเรื่องที่เค็ง โงะย้ายออกจากห้องพัก เรื่องที่มีสะพานโกะอยู่ลึ้นแต่เป็นฝันร้ายที่ยาวนานสำหรับเธอ ความรู้สึกของริกะนั้นชี้ชัดว่าตัวเธอยังคงผูกพันกับเค็ง โงะอยู่มาก ทั้งยังตัดใจจากเขาไม่ได้ แม้เป็นเวลาทีริกะควรจะตระหนักถึงความจริงแต่เธอก็ยังพยายามผลักความจริงให้เป็นเรื่องความฝันเพื่อให้ตนเองรู้สึกดี

やわらかく低い声をきいたときは、全部夢かと思ったほどだ。健吾がでていったことも、華子も、全部ただのながくて悪い夢だったのだ、(中略) 私は絶望的にならなくなった。悪いはずがない。健吾にはそんなこともわからなくなってしまったのだろうか。ほんとうはさっき玄関で、気の狂った子犬みたいに廊下をじゃかじゃか跳ね

เหตุนี้ ตัวละครชนะโกะผู้เคยเป็น “มือที่สาม” ในความรักของริกะมาก่อนจึงได้มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ความยุ่งยากต่างๆคลี่คลายไป บทบาทของตัวละครชนะโกะมีอภิปรายในหัวข้อต่อไป ดังนี้

5.5 บทบาทสำคัญของตัวละคร “มือที่สาม”

5.5.1 มโนทัศน์ที่กำหนดสถานภาพ “มือที่สาม”

เมื่อชนะโกะเป็นต้นเหตุให้เค็ง โงะกับริกะต้องแยกทางกันก็นับว่าชนะโกะคือ “มือที่สาม” ของความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครเอก แม้ภายหลังชนะโกะจะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้คนทั้งสองได้กลับมาใกล้ชิดกันอีกครั้งและเกิดสายสัมพันธ์ใหม่ที่ตัวเธอเป็นสมาชิกด้วย แต่ด้วยลำดับที่ของสมาชิกชนะโกะยังถือเป็นสมาชิกใหม่ในกลุ่ม ในขณะที่ริกะกับเค็ง โงะเคยเกี่ยวข้องกันมาก่อน ดังนั้น นับว่าชนะโกะคือบุคคลที่สามของกลุ่มตัวละครเอก

นับตั้งแต่ตัวละครชนะโกะปรากฏตัว ตัวละครนี้ก็ได้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอกชายหญิงอย่างมาก ในระยะแรกการกระทำของชนะโกะล้วนแสดงถึงบทบาทด้านลบของตัวเธอและสื่อถึงการเป็นผู้บุกรุกชีวิตของผู้อื่น นอกจากชนะโกะจะเป็นสาเหตุของความร้าวฉานระหว่างเค็ง โงะกับริกะ เป็นสาเหตุให้กะทซุยะเลิกกับภรรยา ตัวละครชนะโกะยังได้เจตนาเข้าไปสัมพันธ์กับเค็ง โงะและตัวละครชายอื่นๆ หลังจากนั้นชนะโกะได้ถือวิสาสะขออาศัยอยู่กับริกะทั้งที่เห็นว่าริกะไม่เต็มใจ พฤติกรรมเหล่านี้ล้วนแต่แสดงถึงการเข้าไปเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นอย่างผิดธรรมเนียมคลองธรรม คุณสมบัติเหล่านี้ของชนะโกะทำให้เธอเป็นตัวละคร “มือที่สาม” ในนวนิยายเรื่องนี้

จุดเด่นของตัวละครชนะโกะอยู่ที่รูปลักษณ์อันดึงดูดคนมอง เธอเป็นผู้หญิงหน้าตาสะสวย สะดุดตา เมื่อริกะได้พบชนะโกะครั้งแรก ภาพที่ปรากฏต่อตาริกะคือผู้หญิงสวยผู้มีรอยยิ้มงดงาม ชนะโกะมีรูปร่างเล็กกะทัดรัด แม้อริกะจะถูกชนะโกะพรากคนรักไปแต่เธอก็ยังอดชื่นชมความสวยของชนะโกะไม่ได้ รูปลักษณ์ของชนะโกะนี้น่าจะมีนัยสำคัญเชื่อมโยงถึงปรากฏการณ์ต่างๆในเรื่อง เนื่องจากใบหน้าสวยกับรูปร่างเล็กบอบบางของตัวละครนี้มีกล่าวถึงไว้หลายจุดในเรื่องและนวนิยายมักเน้นนำเสนอรูปลักษณ์ดังนั้นในลักษณะที่ได้ก่อให้เกิดความประทับใจอย่างหนึ่งต่อตัวละครอื่นๆ เช่น ริกะเห็นว่าชนะโกะเป็นผู้หญิงร่างเล็กและสวย *ひきしまって小さな印象の女だ。きれいな顔をしている* (หน้า22) ภรรยาของกะทซุยะเห็นว่าชนะโกะเป็นคนสวยแต่รูปร่างผอมแห้งราวกับเด็กขาดสารอาหาร *美人ね、あの人。でも貧弱な子供みたいで、* (หน้า266) เป็นต้น ข้อคิดเห็นของทั้งริกะและภรรยาของกะทซุยะข้างต้นเป็นตัวอย่างหนึ่งที่สะท้อนรูปโฉมของชนะโกะ ทั้งยังชี้ให้เห็นว่ารูปลักษณ์ดังนี้เป็นจุดเด่นที่ดึงดูดให้ผู้พบเห็นสนใจชนะโกะ ผู้วิจัยเห็นว่านวนิยาย

นำเสนอภาพลักษณ์ของตัวละครสะนะโกะได้สอดคล้องกับบทบาทของผู้ที่ช่วงชิงความรักจากคนอื่น ด้วยรูปโฉมที่ตึงใจบุรุษเพศ สะนะโกะไม่ได้เป็นที่พึงใจของเค็งโงะคนเดียวเท่านั้น แต่ยังมี ความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตัวละครชายอื่นๆในเรื่อง ได้แก่ คะทซุยะเพื่อนของเค็งโงะ มิเงะฟูจิพ่อของ สะนะโตะซึ่งเป็นนักเรียนของริกะ แม้กระทั่งเด็กชายอย่างสะนะโตะก็ชื่นชอบสะนะโกะเช่นกัน ริกะ ถึงกับคิดว่าผู้ชายทุกคนจะชอบสะนะโกะกันทั้งนั้น 男という男はみんな華子を好きになるらしい。(หน้า121)

รูปลักษณ์ของสะนะโกะยังสื่อถึงพฤติกรรมที่เชื่อมโยงกับการพึ่งพาตนเองของสะนะโกะ ดังเห็นว่าสะนะโกะใช้ชีวิตโดยอาศัยการอุปถัมภ์จากผู้อื่นตลอดเวลาโดยเฉพาะผู้ชาย การที่สะนะโกะ ได้รับความช่วยเหลือกับความเสน่หาจากผู้ชายทุกคนยังย้ำเน้นภาพลักษณ์ของสตรีที่สามารถโน้มน้ำ ไม้บรรดาบุรุษมาหลงไหลในตัวเธอ คุณสมบัตินี้จึงเป็นเหตุให้สะนะโกะกลายเป็นสาเหตุให้ริกะกับเค็ง โงะแยกทางกันในที่สุด

โยะมิคะ โมะริโอะ 「吉田 司雄」 กล่าวถึงเรื่องรูปลักษณ์ของสะนะโกะในแง่มุมที่แตกต่าง ออกไป เธอเสนอว่าโดยทั่วไป “เท้าที่เล็ก” 「小さい足」 ของสตรีในนวนิยายเรื่องอื่นๆจะชี้ถึงความงาม อันบุรุษพึงใจ แต่เท้าที่เล็กของสะนะโกะที่ทำให้คิดถึงผู้หญิงเงินที่ถูกรัดเท่านั้นแสดงถึงภาวะที่พึ่งพา ตนเองไม่ค่อยได้ เท้าขนาดเล็กของสะนะโกะอาจแสดงถึงอุปสรรคของการพึ่งพาตนเอง ทั้งนี้เพราะ สะนะโกะถูกล้อมไว้ในโลกของผู้ชาย มีคนมาให้ความรักและความคุ้มครอง³

หากพิจารณาประเด็นเรื่องเท้าขนาดเล็กของสะนะโกะกับการต้องคอยพึ่งพาผู้ชาย ผู้วิจัยเห็นว่า ความคิดเห็นของโยะมิคะมีส่วนที่สอดคล้องกับความเห็นของผู้วิจัย คือ สะนะโกะพึ่งพาความช่วยเหลือ จากบุรุษจริง แต่การกระทำดังนั้นไม่ได้หมายความว่าสะนะโกะพึ่งพาตนเองไม่ได้ เท้าที่เล็กของสะ นะโกะต่างจากเท้าของสตรีเงินโบราณที่ถูกรัด สะนะโกะนั้นมีอิสระสามารถใช้ชีวิตได้อย่างเสรี ทั้งยังมี อำนาจเหนือผู้ชายด้วยเสน่ห์ภายในตัวเธอ แต่การรัดเท้าของสตรีเงินนั้นเกี่ยวข้องกับกดขี่สตรีเพศ และจำกัดอิสรภาพของพวกเธอ โดยทั่วไปพื้นที่ของสตรีที่ถูกรัดเท้าคือภายในขอบเขตรั้วบ้านด้วย ข้อจำกัดทางกายภาพ ส่วนสะนะโกะมีชีวิตที่แตกต่างจากสตรีที่ถูกจำกัดพื้นที่ในการดำเนินชีวิตโดย ลื่นเชิง ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่เห็นด้วยกับโยะมิคะนัก ในความเห็นของผู้วิจัย เท้าที่เล็กของตัวละครนี้น่าจะ แสดงถึงรูปลักษณ์ของสตรีที่ดึงดูดเพศตรงข้ามให้เข้ามามากกว่าจะเป็นสัญลักษณ์ของการพึ่งพาตนเอง ไม่ได้

อย่างไรก็ตาม โยะมิคะกล่าวต่อไปอีกว่าสะนะโกะได้ออกจากบ้านและก้าวเข้าไปอาศัยอยู่กับ ผู้ชายด้วยเท้าขนาดเล็กนั้นทั้งยังเข้าไปอาศัยอยู่กับริกะทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนผู้หญิงขึ้น แม้การฆ่าตัวตายของสะนะโกะจะชี้ถึงความล้มเหลวของการพยายามมีอิสรภาพ 「自立」 แต่สาย

³ 吉田森雄、江國香織から遠く離れて『工学院大学共通課程研究論叢』、工学院大学、2001年、p.101.

สัมพันธ์ระหว่างเธอกับริกะซึ่งถึงการปฏิเสธระบบความรักต่อเพศตรงข้ามและสนับสนุนความสัมพันธ์ในกลุ่มเพศเดียวกัน⁴

ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่สำคัญกว่าเรื่องสถานะโกะคือการปฏิเสธความสัมพันธ์ต่อเพศตรงข้ามคือสถานะโกะเป็นตัวแทนของอิสรภาพ เนื่องจากในท้ายที่สุดสถานะโกะได้ทำให้ริกะเลิกยึดติดกับเค็ง โงะและมีชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเอง นั่นหมายความว่าริกะได้เลิกยึดมั่นถือมั่นในตัวเค็ง โงะและเลิกคาดหวังความรักที่ไม่มีทางกลับมาเหมือนเดิม การเป็นมิตรกับสถานะโกะส่งผลให้ริกะมีชีวิตอยู่อย่างเผชิญกับความเป็จริงได้ อนึ่ง เหตุการณ์ที่สถานะโกะเองกลับเลือกวิธีหลีกหนีจากโลกที่ตัวเธอไม่พอใจนี้ด้วยการฆ่าตัวตาย ทำให้คิดได้ว่าตัวสถานะโกะเองกลับไม่เข้มแข็งพอที่จะเผชิญความจริง ไม่แน่ชัดว่าการฆ่าตัวตายของสถานะโกะจะเกี่ยวข้องกับการพยายามแสวงหาอิสรภาพของเธอหรือไม่ สถานะโกะเคยกล่าวกับริกะว่าตัวเธอนั้นกำลังหนีจากทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัว *まわりのも全部から、ただ逃げてるの。* (หน้า237) คำพูดของสถานะโกะนั้นค่อนข้างคลุมเครือแต่ก็ชี้ให้เห็นว่าตัวเธอไม่พอใจกับชีวิตของตนอย่างมาก จากคำพูดของสถานะโกะที่กล่าวว่าตัวเธอเพียงแต่หนีไปเรื่อย *「ただ逃げてたの」* (หน้า237) ก็อาจเป็นไปได้ว่าตัวเธอกำลังหนีหาอิสรภาพและการที่สถานะโกะพยายามหนีจากอะไรบางอย่างจนทำให้ตัวเธอกลายเป็นคนไร้รากนั้นได้นำพาให้เธอมารู้จักกับริกะในที่สุด

5.5.2 บทบาทอันขัดแย้งกับสถานภาพ“มือที่สาม”

บทบาทในฐานะตัวละครปรปักษ์ของสถานะโกะเริ่มขึ้นเมื่อเค็ง โงะได้พบเธอ แต่บทบาทในฐานะผู้ช่วยคลี่คลายปมปัญหานั้นเริ่มขึ้นหลังจากที่สถานะโกะได้รู้จักกับริกะ หลังจากที่สถานะโกะได้เข้ามาอาศัยอยู่กับริกะ เธอก็ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อชีวิตของริกะทันที ทั้งๆที่สถานะโกะอยู่ในฐานะตัวละครปรปักษ์ของริกะ เธอก็กลับได้กระทำบทบาทที่ส่งผลดีต่อริกะในที่สุด บทบาทสำคัญประการแรกของสถานะโกะ คือ เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างเค็ง โงะกับริกะให้ได้เกี่ยวข้องใกล้ชิดกันมากกว่าอดีตคนรักทั่วไป ริกะนั้นพอใจกับสถานการณ์ดังนี้เนื่องจากในระยะแรกที่แยกทางกับเค็ง โงะนั้น เธออาศัยในตัวเขาอยู่มาก อย่างไรก็ตาม แท้จริงแล้วตัวสถานะโกะเองไม่ได้มีเจตนาให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าวต่อตัวละครทั้งสอง แต่การปรากฏตัวของสถานะโกะได้เป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ริกะกับเค็ง โงะได้กลับมาปฏิสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง อนึ่ง เมื่อสถานะโกะเข้ามาเป็นตัวเชื่อมระหว่างริกะกับเค็ง โงะ ความสัมพันธ์แบบสามเส้าของตัวละครทั้งสามก็ได้ก่อรูปร่างขึ้นด้วย

บทบาทประการที่สองของสถานะโกะคือบทบาทต่อการตระหนักรู้ของตัวริกะ เมื่อริกะกลายเป็นเพื่อนกับสถานะโกะก็เกิดพัฒนาการในตัวเอง ริกะกลายเป็นคนเข้มแข็งมากขึ้น เธอพบว่าตนเอง

4

Ibid.,p.101.

มีความสุขกับชีวิตได้ไม่ว่าจะมีเค็งโงะอยู่หรือไม่ก็ตาม สรุปได้ว่า ตัวละคร “มือที่สาม” สะนะโกะมีบทบาทถึงสองประการ คือ การเป็นตัวเชื่อมโยงตัวละครเอกชายหญิงหรือบทบาทต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอกและการช่วยเยียวยาจิตใจของริกะให้เผชิญกับความจริงได้ตลอดจนเกิดการตระหนักรู้เกี่ยวกับชีวิต ดังที่จะอภิปรายต่อไปนี้

5.5.2.1 บทบาทต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอก: การเป็นผู้เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของตัวละครเอก

บทบาทข้อนี้ของสะนะโกะเริ่มขึ้นเมื่อตัวเธอเข้ามาอาศัยอยู่กับริกะ ก่อนที่จะมาหา ริกะนั้น สะนะโกะรู้ว่าริกะคืออดีตคนรักของเค็งโงะ แต่ทั้งสองคนไม่เคยพูดคุยปฏิสัมพันธ์กันมาก่อน พฤติกรรมของสะนะโกะเช่นนี้จึงนับว่าแปลกและไม่น่าจะมีใครที่กล้ากระทำอย่างสะนะโกะแต่ด้วยความที่สะนะโกะเป็นคนแปลกด้วยนิสัยที่ไม่ใส่ใจกับธรรมเนียมปฏิบัติต่างๆ สะนะโกะจึงกระทำได้โดยไม่เห็นว่าพฤติกรรมของตนผิดปกติ ฝ่ายริกะนั้นรู้สึกแปลกใจไม่น้อยเมื่อเห็นว่าสะนะโกะมาที่ห้องกลางดึกแต่เธอก็เปิดประตูต้อนรับสะนะโกะเพราะเห็นว่าสะนะโกะเป็นจุดเชื่อมโยงกับเค็งโงะ

ドアチャイムが鳴り、穴からのぞくと廊下に華子が立っていた。おどろいたが、それでもすぐにドアをあけたのは、私にとって華子が、健吾につながる存在だったからだ。

(หน้า 35)

เสียงออกประตูดัง พอมองลอดช่องตาแมวก็เห็นสะนะโกะยืนอยู่ตรงทางเดินฉันประหลาดใจ แต่ถึงกระนั้น ที่เปิดประตูทันทีก็เพราะสำหรับฉันแล้ว สะนะโกะเป็นผู้ที่เชื่อมโยงถึงเค็งโงะ

เหตุที่ริกะตัดสินใจเปิดประตูรับสะนะโกะเข้ามาในห้องก็เพียงเพราะเห็นว่าสะนะโกะคือตัวเชื่อมโยงถึงอดีตคนรักเท่านั้น ไม่ใช่เหตุผลอื่น ดังนั้นสำหรับริกะ สะนะโกะนั้นคือสิ่งที่ช่วยบรรเทาความโหยหาต่อตัวเค็งโงะได้บ้าง หลักฐานที่ช่วยสนับสนุนความจริงข้อนี้คือความคิดของริกะที่เห็นว่าการทำแซนด์วิชให้สะนะโกะนั้นดีกว่าการอ่านหนังสือคนเดียวเพราะอย่างน้อยก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเค็งโงะ

健吾の好きな女にサンドイッチを作るのは、一人で本を読むよりは健吾に近いことだった。少なくとも、健吾に関係のあることだった。

(หน้า 41)

การทำแซนด์วิชให้ผู้หญิงที่เค็งโงะชอบ ก็นับว่าเข้าใจเค็งโงะมากกว่าการอ่านหนังสือคนเดียว อย่างน้อยก็ยังเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเค็งโงะ

นอกจากนี้แล้ว ริกะยังรู้สึกว่าได้เข้าไปใกล้เค็ง โงะมากขึ้นเมื่อมีสะนะ โโกะอยู่ในห้อง ความคิดของ ริกะที่ยกมากล่าวทั้งหมดนั้นล้วนแต่ปรากฏในฉากเดียวกัน คือ ฉากที่สะนะ โโกะมาที่ห้องของริกะเพื่อขอ อาศัยอยู่ด้วย ริกะนั้นปฏิเสธสะนะ โโกะในฐานะคนแปลกหน้าที่เข้ามาขออยู่ร่วมชายคาอย่างกะทันหัน แต่ ในอีกด้านหนึ่งริกะกลับยอมรับสะนะ โโกะในฐานะผู้ที่เชื่อมโยงถึงเค็ง โงะ ท่าทีของริกะที่ยินยอมต่อ สถานการณ์ดังกล่าวนี้ทำให้เห็นได้ว่าริกะให้น้ำหนักกับฐานะผู้เชื่อมโยงของสะนะ โโกะมากกว่าการเป็นผู้ บุกรุกยามวิกาล ทั้งนี้เพราะริกะมุ่งสนใจเรื่องเค็ง โงะเป็นสำคัญ แม้สะนะ โโกะจะทำพฤติกรรมที่ก่อให้เกิด ความยุ่งยากใจแต่ริกะยังเลือกที่จะรับความยุ่งยากนั้นไว้เพื่อแลกกับการที่เธอจะได้รู้สึกว่าการกำลังอยู่ใกล้ เค็ง โงะ

リビングにあの女がいる。
それは、一人ぼっちよりもずっと健吾に近いことだった。

(หน้า 43)

ผู้หญิงคนนั้นอยู่ในห้องนั่งเล่น
สิ่งนั้นทำให้ได้ใกล้ชิดกับเค็ง โงะมากกว่าอยู่ลำพัง

ฝ่ายเค็ง โงะนั้นเมื่อได้รู้ว่าสะนะ โโกะได้มาอาศัยอยู่กับริกะ เขาก็มีท่าทีพอใจและโล่งใจที่ สะนะ โโกะหาที่อยู่ใหม่ได้ หลังจากวันที่ได้รู้ว่าสะนะ โโกะอาศัยอยู่กับริกะ เขาก็สนใจจะมาที่ห้องของริกะ เพราะมุ่งหวังที่จะพบสะนะ โโกะ เห็นได้จากครั้งแรกที่ริกะเปิดเผยว่าสะนะ โโกะพักอยู่กับเธอ เค็ง โงะ แสดงออกชัดเจนว่าสนใจเรื่องของสะนะ โโกะยิ่งกว่าริกะที่กำลังสนทนากับเธอหน้าเขา เค็ง โงะมุ่งความสนใจ ไปที่เรื่องสะนะ โโกะเพียงเรื่องเดียว

華子がいる。
健吾の意識は、その一点に集中しているようだった。いきさつをひととおり説明しているあいださえ、健吾は全身をそばだてて、華子の気配を感じとろうとしていた。

(หน้า 55)

สะนะ โโกะอยู่

การรับรู้ของเค็ง โงะไปรวมอยู่ที่เรื่องนั้นเป็นจุดเดียว ขณะที่อธิบายที่มาที่ไปตั้งแต่ ต้นจนจบ เค็ง โงะยืนอยู่ข้างๆ ตั้งท่าเตรียมรับสัมผัสกลิ่นอายสะนะ โโกะ

หลังจากวันที่เค็ง โงะได้พบกับสะนะ โโกะที่ห้องริกะ เขาก็ไปที่ห้องของริกะอีกครั้ง ทั้งที่หลังจาก แยกทางกับริกะแล้ว เมื่อเค็ง โงะนัดพบกับริกะ เขาจะพบกับริกะตามสถานที่สาธารณะ เมื่อโทรศัพท์หาริ กะ เขาจะเลือกเวลาค่ำหลังเลิกงานเท่านั้น เปรียบเทียบกับที่เขากระทำต่อสะนะ โโกะแล้วจะเห็นได้ชัดว่า

เค็งโงะแหวเวียนไปที่ห้องของริกะเพื่อที่จะได้พบสะนะโอะเป็นสำคัญ เค็งโงะโทรศัพท์หาสะนะโอะในเวลาว่าง การกระทำนี้แสดงความทุ่มเทของเค็งโงะต่อสะนะโอะอย่างชัดเจนจึงสร้างความเจ็บช้ำแก่ริกะไม่น้อย เมื่อสะนะโอะโทรศัพท์ไปหาเขาในเย็นวันเดียวกัน เค็งโงะก็จะมาที่ห้องของริกะทันที ริกะนั้นตระหนักดีว่าเค็งโงะมาเพื่อพบสะนะโอะเธอจึงไม่ได้ยินดีเป็นพิเศษ ทว่า ย้อนไปก่อนหน้านี ริกะเคยรู้สึกยินดีที่ได้คุยกับเค็งโงะ แม้เค็งโงะจะเอาแต่พูดถึงเรื่องสะนะโอะเท่านั้น แสดงว่าริกะเองก็ยินยอมพร้อมใจแม้เค็งโงะจะปฏิสัมพันธ์กับเธอโดยมีสะนะโอะเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญเพราะอย่างน้อยริกะก็ไม่ต้องตัดขาดจากเค็งโงะโดยสิ้นเชิง

ただ聞いていたかったのだ。健吾の声、健吾の気配。たとえそれが華子と華子と華子と華子の話でも。

(หน้า 28)

ก็แค่อยากได้ยิน เสียงของเค็งโงะ กลิ่นอายของเค็งโงะ ถึงแม้เขาจะเอาแต่พูดถึงสะนะโอะ สะนะโอะ สะนะโอะ ก็ตาม

ดังนั้น อนุমানได้ว่าการที่เค็งโงะยังเกี่ยวข้องกับริกะเพราะต้องการพบสะนะโอะครั้งนี้ แม้จะเป็นสิ่งที่ยืนยันว่าเขากับริกะไม่อาจกลับไปเป็นคนรักกันได้อย่างเดิมอีกแล้ว แต่สิ่งนี้ก็ไต่ยึดโยงริกะกับเค็งโงะให้ได้มีโอกาสพบกันมากขึ้น ริกะนั้นน่าจะรู้สึกพอใจที่ตนเองยังได้ปฏิสัมพันธ์กับเค็งโงะบ้าง อนึ่ง สะนะโอะยังทำให้เกิดสายสัมพันธ์ระหว่างคนสามคนขึ้น ภายหลังสายสัมพันธ์นั้นพัฒนาเป็นสายใยระหว่างมิตรสหายที่ใกล้ชิดสนิทสนม นับว่าสะนะโอะเป็นตัวละคร “มือที่สาม” ที่กลับทำหน้าที่เชื่อมโยงตัวละครสองตัวเข้าด้วยกัน

เหตุการณ์ที่ได้อภิปรายข้างต้นมาล้วนชี้ถึงบทบาทของสะนะโอะในฐานะตัวเชื่อมโยงตัวละครเอกชายหญิงเข้าไว้ด้วยกัน บทบาทดังนี้ขัดแย้งกับสถานภาพและการกระทำอย่างผู้ทำลายความสัมพันธ์ของผู้อื่นดังที่เคยปรากฏในตอนต้นเรื่อง ตัวสะนะโอะที่สามารถดึงดูดเค็งโงะให้เข้าใกล้ตัวเธอนั้นส่งผลดีสืบเนื่องถึงริกะด้วยเนื่องจากในระยะแรกริกะยังปรารถนาที่จะได้อยู่ใกล้ชิดกับเค็งโงะ เมื่อสะนะโอะทำให้ริกะรู้สึกว่าตัวเองกำลังเชื่อมโยงถึงเค็งโงะดังนี้ ริกะจึงไม่ต้องเป็นทุกข์ด้วยความรู้สึกที่ว่าตนเองไม่มีเค็งโงะอยู่เคียงข้างมากนัก อย่างไรก็ตาม การใกล้ชิดกับเค็งโงะเป็นการแก้ปัญหาคความทุกข์ของริกะในระยะสั้นเท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่าริกะจะพ้นทุกข์ได้จริงก็ต่อเมื่อตัวเธอเข้าใจและยอมรับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตได้ทุกรูปแบบ หากเป็นเช่นนั้น ไม่ว่าริกะจะยังอยู่กับเค็งโงะหรือดำเนินชีวิตตามลำพัง ตัวริกะก็สามารถมีความสุขได้เสมอ ภายหลังริกะเกิดการตระหนักรู้เกี่ยวกับความจริงของชีวิตโดยสะนะโอะนั่นเองเป็นตัวกระตุ้นให้ริกะบรรลุดุจนี้ บทบาทของสะนะโอะด้านการตระหนักรู้ของริกะมีอภิปรายในหัวข้อต่อไป

5.5.2.2 บทบาทต่อการตระหนักรู้ของตัวละครเอกหญิง : การทำให้ตัวละครเอกหญิง เผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของชีวิตได้

บทบาทประการที่สองของตัวละครสะนะ โกะ เริ่มต้นที่การช่วยเยียวยาจิตใจให้ตัวละคร ริกะ ได้หลุดพ้นจากความทุกข์ที่ต้องสูญเสียเค็ง โงะ บทบาทในส่วนนี้เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของริกะ เช่นเดียวกัน แต่แตกต่างจากบทบาทประการแรก เพราะ ในหัวข้อ 5.5.1 สะนะ โกะ นั้นได้ช่วยบรรเทา ปัญหาที่โครงสร้างความสัมพันธ์เป็นสำคัญ เมื่อสายสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามก่อรูปร่างขึ้นมาจึง ส่งผลสืบเนื่องถึงสภาพจิตใจของริกะ ส่วนบทบาทที่จะอภิปรายในหัวข้อนี้ มุ่งเน้นที่ภาวะจิตใจของริกะ เท่านั้น กล่าวคือ ตัวละครสะนะ โกะมีส่วนสนับสนุนให้ริกะเกิดการรู้แจ้ง (enlightenment) ซึ่งเป็นการ หลุดพ้นจากปัญหาในระดับที่เหนือกว่า นั่นหมายความว่า หลังจากที่ตัวละครริกะถูกเยียวยาจิตใจให้ คลายความทุกข์ได้แล้วกระทั่งเกิดความเข้าใจชีวิต ณ จุดนี้ริกะได้ข้ามผ่านปัญหาต่างๆที่ได้เผชิญอย่าง แท้จริง

จุดเด่นของตัวละครสะนะ โกะ คือ ตัวเธอไม่มีเป้าหมายในการใช้ชีวิตที่ชัดเจน ตัวละคร สะนะ โกะ ใช้ชีวิตอย่างเลื่อนลอยไปวันๆ อุปนิสัยดังนี้ส่งผลให้เธอกระทำสิ่งต่างๆโดยที่ไม่มีเจตนาที่ ชัดเจน แม้กระทั่งบทบาทของตัวละครที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ก็ไม่ใช่บทบาทที่เกิดจากการเจตนาจะช่วย ให้ ริกะเกิดพุทธิปัญญาแต่อย่างใด แต่ตัวละครนี้ได้ส่งอิทธิพลต่อริกะอย่างแนชัด อิทธิพลของสะนะ โกะต่อ ริกะนั้นปรากฏผ่านมุมมองของริกะ ผู้วิจัยจึงจะนำเสนอบทบาทของตัวละครนี้จากความคิดและ ความรู้สึกของริกะ ผู้วิจัยพบว่าความคิดความรู้สึกของริกะได้พัฒนาอย่างเป็นลำดับ เริ่มแรกริกะเพียงแต่ พยายามยามที่มีสะนะ โกะอยู่ด้วยกัน จากนั้นก็ริกะเริ่มซึมซับการแสดงออกที่ดูเข้มแข็งมาจากสะนะ โกะ ท้ายที่สุดริกะก็มีจิตใจที่สงบสุขอย่างแท้จริงต่างจากช่วงที่แยกทางกับเค็ง โงะ ไม่นาน

หลังจากที่แยกทางกับเค็ง โงะ ไม่นาน ริกะก็รู้สึกว้าวเมื่อขาดเค็ง โงะ ริกะเพียงแต่ตระหนักว่า ตนเองปรารถนาที่จะมีเค็ง โงะมาอยู่เคียงข้างดังเดิม แต่เธอไม่ได้รู้ว่าแท้จริงแล้ว การได้ปฏิสัมพันธ์กับคน อื่นแม้ไม่ใช่เค็ง โงะก็สามารถช่วยบรรเทาความเหงาของตนเองได้เช่นกัน ริกะคงไม่รู้ตัวว่าแท้จริงแล้ว ตนเองต้องการอยู่กับใครสักคน ดังนั้น เมื่อสะนะ โกะมาที่ห้องของเธอครั้งแรก ริกะก็ได้ปฏิเสธที่จะรับ เธอเป็นเพื่อนร่วมห้อง ประกอบกับขณะนั้นริกะเห็นว่าสะนะ โกะเป็นคนที่ทำให้เค็ง โงะทิ้งตนเองไป ปรากฏว่าในวันต่อมา ริกะเลิกงานกลับมาที่ห้อง เมื่อคิดว่าสะนะ โกะน่าจะออกจากห้องไปแล้วตัวเธอก็ รู้สึกผิดหวังอยู่เล็กๆ แต่เมื่อพบว่าสะนะ โกะยังไม่ย้ายออกไป ริกะกลับรู้สึกโล่งใจอย่างประหลาด ความรู้สึกดังนี้ทำให้คิดได้ว่าลึกๆแล้วริกะเองก็พอใจอยู่กับมีสะนะ โกะอาศัยอยู่ด้วยกัน

私は角をまがって足をはやめ、一直線に歩いた。説明のつかないか
すかな「がっかり」をも含めて、はやくすませてしまいたかった。
靴から鍵をだしてドアをあける。玄関に、小さな黒い靴。私のものではない。
「冗談でしょう？」
私はつぶやいた。そして、奇妙なことにほっとしていた。

(หน้า 45)

ฉันเลียวตรมมแล้วเร่งฝีเท้าเดินตรงไป อยากจะให้มันจบๆลง ไปซะที รวมทั้ง
 ความผิดหวังบางเบาที่อธิบายไม่ได้ นั่นด้วย
 ฉันล้วงกุญแจจากกระเป๋าใบเปิดประตู ที่หน้าประตูนั้นมีรองเท้าสีดำคู่เล็ก ไม่ใช่ของฉัน
 “ล้อเล่น ใช่มั้ยนี่”
 ฉันพึมพำ แล้วรู้สึกโล่งใจอย่างประหลาด

ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าริกะรู้สึกเหงากับการใช้ชีวิตคนเดียวก็เพราะตัวเธอเคยอาศัยอยู่กับเค็ง โงะมา
 นานถึงแปดปี เมื่อเขาย้ายออกไปอย่างกะทันหัน ริกะย่อมจะไม่อาจปรับตัวได้ทันและรู้สึกว้าวุ่นเป็น
 ธรรมดา การมีคนเข้ามาอาศัยอยู่ด้วยกันแม้จะคนผู้นั้นไม่ใช่เพื่อนสนิทก็ยิ่งดีกว่าที่ริกะต้องอยู่เงียบๆ
 ในห้องตามลำพัง ดังนั้น ริกะจึงรู้สึกโล่งใจที่สะนะ โโกะยังไม่ย้ายออกไป

หลังจากที่ริกะได้ใช้ชีวิตร่วมกับสะนะ โโกะ เธอก็พบว่าสะนะ โโกะเป็นเพื่อนร่วมห้องที่ดีกว่าที่คิด
 เอาไว้ เพราะสะนะ โโกะไม่ทำให้ริกะรู้สึกอึดอัด แม้ตัวเธอจะอยู่ข้างๆก็ไม่ทำให้รู้สึกว้าวุ่นตัวเธอดำรงอยู่ ริกะ
 คิดว่าสะนะ โโกะเหมือนกับรองเท้าส้นสูงคู่ใหม่ที่วางอยู่ข้างตัวเท่านั้น 隣に新品ハイヒールが一足お
 いてある。(หน้า 48-49) ด้วยเหตุนี้ ริกะจึงไม่คิดปฏิเสธตัวสะนะ โโกะอีกต่อไป เธอยอมรับสะนะ โโกะใน
 ฐานะเพื่อนร่วมห้องอย่างเป็นทางการ ริกะยังกล่าวกับเค็ง โงะอีกด้วยว่าตัวเธอกับสะนะ โโกะเข้ากันได้ดี
 「結構気があうよ、私、華子と」(หน้า 72) คำพูดของริกะครั้งนี้ชี้ว่าริกะกับสะนะ โโกะมีสัมพันธภาพ
 ที่ดีต่อกัน สัมพันธภาพที่ดีดังนี้ชี้ถึงแนวโน้มว่าหลังจากนี้สะนะ โโกะจะเป็นผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่ขจัดปิดเป่า
 ความเหงาของริกะให้หมดไปอีกด้วย

ข้อสันนิษฐานที่ว่าสะนะ โโกะจะเข้ามาเป็นผู้บรรเทาความเหงา ความเศร้าของริกะนั้นเกิดขึ้นจริง
 สะนะ โโกะช่วยเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในห้องของริกะให้แจ่มใสกว่าที่เคยเป็น ริกะคิดเปรียบเทียบว่า
 เวลาที่สะนะ โโกะไม่อยู่ ห้องทั้งห้องจะเงียบสงบ แต่เมื่อมีสะนะ โโกะอยู่ ริกะรู้สึกได้ว่าในห้องมีชีวิตชีวา
 มากกว่าเดิม ข้าวของในห้องล้วนแผ่กระแสพลังชีวิตออกมา ทั้งๆที่สะนะ โโกะไม่ใช่คนช่างพูดและไม่ใช่
 คนที่มีลักษณะสื่อถึงชีวิตชีวา ในหนึ่งวันสะนะ โโกะจะเอาแต่นอนเล่นเท่านั้น

華子がいると、物がみんな奇妙に息づいてしまう、と。壁もテレビも冷
 蔵庫も鉢植えも、なにかもゆるゆると生気を放つのだ。それで、部屋
 のなかがたとえジャングルのような微熱を持つ。

(หน้า 83)

พอมีสะนะ โโกะอยู่ ข้าวของทุกชิ้นก็ดูมีชีวิตชีวาอย่างประหลาด ไม่ว่าจะเป็ผนัง
 ห้อง โทรทัศน์ ตู้เย็น ต้นไม้ในกระถาง ล้วนแต่ปล่อยพลังชีวิตลอยอ้อยอิ่ง ดังนั้น
 ภายในห้องจึงมีบรรยากาศอบอุ่นราวป่าดงดิบ

ความคิดของริกะข้างต้นชี้ถึงพัฒนาการความสัมพันธ์ระหว่างริกะกับสะนะโกะ คือ เมื่อริกะได้อยู่ร่วมห้องกับสะนะโกะแล้วทั้งคู่ก็กลายเป็นมิตรที่ดีต่อกัน บรรยากาศในห้องอันเต็มเปี่ยมด้วยชีวิตชีวานั้นน่าจะเชื่อมโยงกับสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างคนทั้งสอง หากริกะไม่ได้รู้สึกดีต่อสะนะโกะบ้างเลย เธอก็คงจะไม่คิดเห็นว่ายานในห้องมีบรรยากาศอบอุ่นน่าพึงใจเช่นนี้ ในฉากที่สะนะโกะไม่อยู่ข้างต้นนี้ ริกะปฏิเสธว่าตนเองไม่ได้เหงาและรู้สึกเป็นอิสระ แต่ในอีกด้านหนึ่ง เธอก็ยอมรับกับตัวเองว่ากระแสน้ำชีวิตที่แผ่ออกมายามสะนะโกะอยู่ในห้องนั้นทำให้ภายในห้องอวลอุ่มราวกับป่าดงดิบ ริกะไม่ได้แสดงออกว่าพอใจกับสภาพดังกล่าว แต่ผู้วิจัยเห็นว่าบรรยากาศดังนี้ได้ช่วยปรับเปลี่ยนอารมณ์ของริกะให้ดีขึ้น เมื่อริกะได้อยู่ท่ามกลางบรรยากาศเช่นนี้ เป็นไปได้ว่าเธอจะลืมความเบื่อหน่ายต่อชีวิตที่ไม่มีเรื่องน่ารื่นรมย์ใจนัก โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เธอเพิ่งแยกทางจากคนรักเช่นนี้ เมื่อริกะได้อยู่กับ

สะนะโกะ เธอก็ได้มีโอกาสสัมผัสกับบรรยากาศเปี่ยมชีวิตชีวาที่ไม่เคยมีมาก่อนนับจากเลิกอยู่กับเค็งโงะ สะนะโกะคือผู้ที่เข้ามาช่วยเติมความสดใสให้กับชีวิตของริกะอีกครั้ง ริกะจึงไม่คาดหวังความเสนาหาจากเค็งโงะอีก ปรากฏว่าภายหลังริกะเริ่มเคยชินกับชีวิตที่ไม่มีเค็งโงะ บรรยากาศอบอุ่นราวกับป่าดงดิบภายในห้องน่าจะชี้ถึงอิทธิพลของบุคลิกสะนะโกะที่มีต่อริกะให้สลัดทิ้งความทุกข์จากการผิดหวังในความรักออกไปได้ ในเมื่อสะนะโกะใช้ชีวิตอย่างเป็นเอกเทศและไม่ยึดติดกับสิ่งใด 独立して、しかも寛容だった。(หน้า 50) ริกะเองก็น่าจะเรียนรู้จากสะนะโกะว่าตนเองสามารถใช้ชีวิตแบบนั้นได้เช่นกัน ความเคยชินของริกะที่ไม่มีเค็งโงะในปรากฏในข้อความที่ยกมาต่อไปนี้

華子がいなくなってわかったのだが、私は健吾の不在にすでにちゃんと慣れていた。いまではこの距離が普通になっていて、たまに健吾が遊びにくると落ち着かないほどだ。華子ぬきだとぎくしゃくしてしまう。私たちは別れたのだ、忘れていたけれど。二人で向いあっていると、それを思いだして愕然する。

(หน้า 167)

เมื่อไม่มีสะนะโกะอยู่แล้วฉันถึงได้รู้ว่าเคยชินกับการที่ไม่มีเค็งโงะอยู่อีกแล้ว เดี่ยวนี้ระยะห่างระหว่างกันเป็นเรื่องปกติ นานๆครั้งเวลาเค็งโงะมาหาฉันถึงขนาดรู้สึกกระวนกระวายใจ ถ้าไม่มีสะนะโกะอยู่ด้วยก็จะกระอักกระอ่วน ขอบกล ฉันลืมเรื่องที่เราเลิกกันแล้ว ทว่า เวลาที่หันมาเจอหน้ากันแล้วคิดถึงเรื่องนั้น ฉันก็ต้องตกตะลึง

ข้อความข้างต้นบรรยายถึงความคิดของริกะที่ได้ใช้ชีวิตร่วมกับสะนะโกะไประยะหนึ่ง ในวันหนึ่งที่สะนะโกะไม่อยู่ ริกะก็ตระหนักได้ว่าตนเองเคยชินที่มิได้เป็นคนรักของเค็งโงะแล้ว เมื่อเขามาหา

ริกะก็ไม่ได้รู้สึกตื่นเต้นดีใจอีกแต่กลับรู้สึกกระอักกระอ่วนด้วยซ้ำ ริกะลืมเหตุการณ์ที่ตนเองเลิกราบกับเค็งโงะไปแล้ว เธอจะคิดถึงเหตุการณ์นั้นขึ้นมาได้ก็เฉพาะเวลาที่พบหน้าเขาเท่านั้น ซ้ำริกะยังตกตะลึงใจเมื่อคิดเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าเนื่องจากริกะได้ลืมเหตุการณ์ที่ตนแยกทางจากเค็งโงะไปหมดสิ้นแล้ว เมื่อได้หวนคิดถึงเรื่องดังกล่าวอีกครั้งเธอจึงแปลกใจกับเหตุการณ์ในอดีตที่ไม่น่าเชื่อว่าเคยเกิดขึ้น สิ่งที่ช่วยสนับสนุนให้ริกะลืมเรื่องราวอันน่าเจ็บช้ำในอดีตไปได้โดยสิ้นเชิงก็คือการได้ใช้ชีวิตร่วมกับสะนะโกะ เป็นได้ว่าสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนหญิงได้เข้าทดแทนความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิง ในอดีตเค็งโงะคือคนที่เคยอยู่เคียงข้างริกะ ปัจจุบันสะนะโกะได้เข้าแทนที่เค็งโงะและกลายเป็นคนที่ส่งผลให้ริกะสามารถละทิ้งอดีต หลุดพ้นจากความทุกข์เพื่อเตรียมก้าวไปสู่ชีวิตในอนาคตต่อไป

สะนะโกะช่วยเยียวยาจิตใจของริกะด้วยการปรากฏตัวอยู่เคียงข้างเธอและส่งอิทธิพลบางอย่างต่อริกะมากกว่าจะกระทำการใดต่อเธอ กล่าวคือ แท้จริงแล้วสะนะโกะไม่ได้มีเจตนาเพื่อช่วยแก้ไขปมปัญหาให้ริกะเลย แต่การปรากฏตัวของสะนะโกะก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางความรู้สึกนึกคิดของริกะได้ ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกพึงพอใจเมื่อมีสะนะโกะอยู่ด้วยกันหรือสภาพจิตใจที่เยียวยาตนเองให้เคยชินกับความจริงได้ว่าตนเองไม่ใช่คนรักของเค็งโงะอีกต่อไปแล้ว เหตุที่เป็นเช่นนี้น่าจะเป็นเพราะริกะมีสะนะโกะเข้ามาเป็นมิตรคนใหม่ ทั้งยังได้ซึมซับวิถีคิดกับท่าทีที่สะนะโกะตอบสนองต่อเหตุการณ์รอบตัวมาด้วย ในที่สุด ริกะก็สละเค็งโงะทิ้งจากใจได้อย่างเด็ดขาด ริกะไม่รู้สึกเดือดร้อนอีกต่อไปเมื่อไม่มีเค็งโงะอยู่ในชีวิต ความจริงข้อนี้ปรากฏในฉากที่เค็งโงะกับกะทซุยะกับมาที่ห้องของริกะ ริกะไม่ต้องการพบหน้าสองคนนั้น สะนะโกะเสนอให้ริกะหลบหน้าทั้งสองคนไปยังบ้านพักตากอากาศที่โฌนัน ริกะตัดสินใจหนีไปพร้อมกับสะนะโกะทันที ก่อนนอน ริกะครุ่นคิดว่าตนเองนั้นเคยคิดว่าไม่อาจอยู่ห่างจากเค็งโงะได้แม้สักนาที แต่บัดนี้เธออยู่ห่างไกลจากเค็งโงะมากก็ยังรู้สึกสงบใจได้

健吾から、こんなに遠く離れてしまった。こんなにしずかな心で一人ぼっちになってしまった。片ときも離れてられない、とっていたのにこんなにやすらかに。

(หน้า241)

ฉันอยู่ห่างไกลจากเค็งโงะถึงขนาดนี้แล้ว อยู่ลำพังด้วยจิตใจสงบสุขเช่นนี้ ทั้งที่เคยคิดว่าห่างเขาไม่ได้แม้สักนาที แต่กลับวางเฉยได้ถึงเพียงนี้

เหตุการณ์ที่สะนะโกะชักชวนริกะไปที่โฌนันเชื่อมโยงถึงความสำคัญของสะนะโกะในฐานะผู้ที่ช่วยดึงให้ริกะเลิกยึดติดกับเค็งโงะ การกระทำของสะนะโกะนั้นเป็นบทบาทในระดับภายนอก ได้แก่ การนำพาให้ตัวริกะได้อยู่ห่างจากเค็งโงะ การสร้างสายสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนผู้หญิงขึ้นมาชื่อว่าหญิงสาวทั้งสองไม่จำเป็นต้องพึ่งพาความรักจากผู้ชาย ส่วนเรื่องสภาพจิตใจหรือวิถีคิดของริกะที่พัฒนาจนพ้นทุกข์นั้นเกิดจากการเรียนรู้ของริกะเอง เริ่มตั้งแต่ที่ริกะคลายความว้าวุ่นหวาดได้เพราะมีสะนะโกะอาศัยอยู่

ด้วย หลังจากนั้นริกะได้รับเอาวิธีการตอบสนองต่อเหตุการณ์รอบตัวของฮะนะโกะมาโดยไม่รู้ตัว ฮะนะโกะใช้ชีวิตโดยไม่ยึดติดสิ่งใด ริกะก็ไม่เห็นจำเป็นที่จะต้องยึดติดกับตัวเค็งโงะเช่นกัน ประกอบกับขณะนี้ริกะมีฮะนะโกะเป็นคนใกล้ชิดแทนที่เค็งโงะ เธอจึงตัดใจจากเค็งโงะได้ เมื่อริกะหลุดพ้นจากความอาลัยอาวรณ์ในตัวอดีตคนรักแล้วจึงรู้สึกสงบใจได้และไม่เป็นทุกข์อีก

หลังจากที่ริกะกลับจากบ้านพักตากอากาศที่โชนัน ราวสองวันถัดจากนั้นเธอก็ได้ทราบข่าวฮะนะโกะฆ่าตัวตายในบ้านหลังนั้นจากกะกะมิยะผู้เป็นเจ้าของบ้าน ไม่มีใครทราบแน่ชัดว่าฮะนะโกะจบชีวิตตนเองด้วยสาเหตุใด ริกะกับเค็งโงะไปร่วมงานศพฮะนะโกะด้วยกัน ริกะกล่าวกับเค็งโงะว่าหากฮะนะโกะมาร่วมงานศพด้วยกัน งานศพนั้นต้องสนุกมากขึ้นอย่างแน่นอน คำพูดดังกล่าวสร้างความประหลาดใจให้เค็งโงะ ส่วนริกะนั้นรู้ว่าฮะนะโกะเสียชีวิตแล้วแต่เธอก็ยังรู้สึกว่าเหตุการณ์ดังกล่าวไม่ได้เกี่ยวข้องกับฮะนะโกะ ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่าคำพูดดังกล่าวซึ่งมุมมองอย่างหนึ่งของริกะ ริกะเห็นว่าฮะนะโกะเป็นผู้ที่เพิ่มชีวิตชีวาให้กับสิ่งต่างๆรอบตัว ลักษณะดังกล่าวของฮะนะโกะได้เคยช่วยขจัดความเหงาและความอ่อนไหวออกจากใจของริกะมาแล้ว แม้เมื่อฮะนะโกะเสียชีวิตไป ริกะก็ยังต้องการให้ฮะนะโกะมีตัวตนอยู่เสมอเพื่อให้ริกะได้สัมผัสกับชีวิตชีวาจากฮะนะโกะต่อไป

婦りみちも、健吾はなにもしやべらなかつた。

「華子も来ればよかつたのにね」

私が言うと、一瞬おどろいたような顔をした。改札口のわきには柳の木があつて、若枝が春風に揺れている。

「華子来れば、お葬式ももっとたのしかつたのに」

(หน้า 259)

ตอนขากลับ เค็งโงะก็ไม่ได้พูดอะไร

“ถ้าฮะนะโกะมาด้วยก็คงดีนะ”

พอฉันพูดอย่างนั้นเขาก็ทำหน้าคล้ายตกใจวูบหนึ่ง ตรงข้างช่องตรวจตั๋วมีต้น

หลิว กิ่งอ่อนของมันส่ายไหวในสายลมฤดูใบไม้ผลิ

“ถ้าฮะนะโกะมา งานศพต้องสนุกกว่านี้แน่”

สาเหตุที่ฮะนะโกะฆ่าตัวตายนั้นไม่แน่ชัดว่าเพราะเหตุใด แต่หากเริ่มพิจารณาจากที่มาที่ไปของตัวละครนี้จะพบว่าฮะนะโกะเป็นตัวละครที่ไร้ราก ฮะนะโกะแสดงออกว่าตัวเธอมีสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีกับครอบครัว ในเนื้อเรื่องกล่าวถึงข้อมูลครอบครัวของฮะนะโกะไว้อย่างไม่ปะติดปะต่อ คือ กล่าวถึงน้องชายอันเป็นที่รักของฮะนะโกะเพียงเล็กน้อย ฮะนะโกะเองยังกล่าวว่าเธอเชื่อในตัวน้องชายไม่ใช่สายเลือด 「血じゃなくて惣一を信じてるのよ」 (หน้า210) ส่วนแม่ของฮะนะโกะนั้นปรากฏตัวเพียงครั้งเดียวในงานศพของฮะนะโกะเท่านั้น สิ่งเหล่านี้ชี้ว่าฮะนะโกะคงจะพยายามปฏิเสธไม่เกี่ยวข้องกับสายสัมพันธ์ในครอบครัวเพราะเธอไม่พอใจอะไรบางอย่าง นอกจากนี้ ฮะนะโกะมักจะเฝ้าว่าตัวเธอ

พยายามหนีจากทุกสิ่งทุกอย่างรอบๆตัวและสุดท้ายก็หนีไม่รอด 逃げまわって逃げまわって、でも結局絶対逃げられない (หน้า230) แสดงว่าแท้จริงแล้วชนะ โกะก็เป็นคนเปราะบางและไม่กล้าเผชิญกับความจริงของชีวิตเช่นกัน ชนะ โกะมักแสดงออกว่าไม่ยึดติดและไม่เชื่อในสิ่งใดทั้งนั้น อาจเป็นไปได้ว่าการแสดงออกกับทัศนะนั้นไม่ใช่เพราะชนะ โกะเป็นคนมั่นใจในตนเอง ตรงกันข้ามเป็นเพราะชนะ โกะหวาดกลัวที่จะเชื่อถือในสิ่งใดอีก ชนะ โกะเองอาจมีเรื่องกระทบกระเทือนใจเช่นเดียวกับริกะไม่เช่นนั้นเธอคงไม่เลือกที่จะหนีมาตลอด ไม่ว่าชนะ โกะจะมีปัญหาใดแน่ เมื่อความอ่อนแอของเธอรวมกับการไม่มีที่ให้อึดเหนี่ยว ชนะ โกะจึงเลือกจบชีวิตของตนได้อย่างไม่ลังเล

อีกประการหนึ่ง ผู้วิจัยวิเคราะห์ว่า ตัวละครชนะ โกะนี้ถูกกำหนดมาให้เป็นผู้ช่วยผลักดันให้ตัวละครริกะได้เกิดการตระหนักรู้ หากว่าแท้จริงแล้ว ตัวละครชนะ โกะเปราะบางเสียยิ่งกว่าริกะ จึงเป็นไปได้ว่าตัวเธอส่งผลให้ริกะหลุดพ้นจากปัญหาและกลับไม่อาจแก้ไขปัญหาให้ตนเองได้ เหตุการณ์ที่ชนะ โกะได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับริกะนั้นเกิดส่งผลให้ตัวละครหญิงริกะมีพัฒนาการ พิจารณาเหตุการณ์โดยรวมแล้วจะพบว่า แท้จริงแล้วริกะไม่เคยรู้เลยว่าชนะ โกะเป็นคนอ่อนแอ ริกะกลับเข้าใจผิดไปว่าชนะ โกะเป็นคนมั่นใจในตัวเองมากจึงได้ไม่แยแสกับสรรพสิ่งรอบตัว ทั้งชนะ โกะยังดูมีอิสรเสรีอย่างน่าอิจฉา เห็นได้จากที่ริกะเคยคิดว่าจะต้องทำอย่างไรเพื่อจะก้าวออกไปข้างนอกได้ 一体どうやって外にでたの? (หน้า195-196) ในขณะที่ชนะ โกะพูดอย่างเป็นปริศนาว่า หากได้ก้าวออกไปข้างนอกก็จะไม่สามารถหันกลับได้ 「一度外にでてしまったら、帰ることなんてできないのよ」 (หน้า 195) คำพูดของชนะ โกะชี้ว่าเธอก็ไม่ได้พึงใจกับสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ อย่งไรก็ตาม ริกะก็ได้รับอิทธิพลจากท่าทีของชนะ โกะในแง่ที่เป็นประโยชน์ คือ ริกะได้หันมาดำรงตนอย่างเป็นเอกเทศไม่ยึดติดกับตัวเค็ง โงะอีก ผู้วิจัยเห็นว่า การเลิกยึดเหนี่ยวของริกะนั้นอยู่ในลักษณะที่ว่า ริกะไม่เห็นความจำเป็นที่ต้องยึดเหนี่ยว แต่การไม่ยึดเหนี่ยวของชนะ โกะนั้นเป็นเพราะเธอสูญเสียศรัทธาในทุกสิ่งทุกอย่างและหวาดกลัวที่จะยึดถือสิ่งใดให้ต้องเป็นทุกข้ออีก ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าชนะ โกะปรากฏตัวในฐานะผู้ที่ช่วยให้ริกะมีพัฒนาการเท่านั้น หลังจากที่ริกะตระหนักได้แล้วว่าตนเองสามารถมีชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องมีเค็ง โงะ ตัวละครชนะ โกะก็หมดหน้าที่ ไม่จำเป็นต้องปรากฏตัวอีก อนึ่ง ภายหลังจากที่ชนะ โกะเสียชีวิตแล้ว ริกะก็ยังไม่ต้องการยอมรับความจริงว่าไม่มีชนะ โกะอยู่อีกแล้ว เห็นได้จากการที่เธอปิดบังชนะ โอะโตะเรื่องที่ชนะ โกะเสียชีวิตหรือการลงทำทางเลียนแบบชนะ โกะ ทำที่สุด ริกะคิดว่ามีก่อนวันชนะ โกะสถิตอยู่ทั่วห้องและชนะ โกะถูกกักขังอยู่ในห้อง ความสับสนระหว่างความจริงกับการพยายามหลอกตนเองของริกะครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าชนะ โกะปรากฏตัวราวภาพมายา การดำรงอยู่ของชนะ โกะกำลังอยู่ระหว่างความจริงความลวง

อย่างไรก็ตาม ชนะ โกะก็ได้มีส่วนช่วยแก้ปัญหาให้กับริกะ โดยเริ่มแรกชนะ โกะได้เข้ามาเป็นตัวเชื่อมโยงริกะกับเค็ง โงะเข้าด้วยกันในเวลาทีริกะยังไม่อาจขาดเค็ง โกะได้ หลังจากนั้น ด้วยบุคลิกที่แลดูมั่นใจในตนเอง เป็นเอกเทศและเข้มแข็งในสายตาของริกะ ประกอบกับมิตรภาพที่ศิระหว่างเพื่อน

หญิงได้ส่งผลต่อวิธีคิดของริกะให้เธอเลิกยึดติดเค็งโงะ สามารถดำเนินชีวิตอย่างสงบสุขแม้ไม่มีเค็งโงะ อยู่เคียงข้างอีกต่อไป ผลลัพธ์จากบทบาทของตัวละครสะนะโงะนั้นจะมีอภิปรายในหัวข้อต่อไป

5.6 ผลลัพธ์ที่เกิดจากการมีอยู่และบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม”

หลังจากที่ตัวละคร “มือที่สาม” สะนะโงะได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับตัวละครเอกหญิงริกะก็ได้เกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อตัวละครเอกหญิงดังกล่าว บทบาทของตัวละครสะนะโงะนั้นส่งผลทั้งต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอกชายหญิงและต่อการตระหนักรู้ของตัวละครหญิงริกะ ผลลัพธ์ที่เกิดจากการปรากฏตัวของตัวละครสะนะโงะมีดังต่อไปนี้

5.6.1 ผลลัพธ์ต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอก : ตัวละครเอกได้เกี่ยวข้องกันในฐานะมิตรแท้

หลังจากที่ตัวละครสะนะโงะได้เป็นผู้ที่ดึงดูดให้เค็งโงะมาที่ห้องของริกะบ่อยครั้งความสัมพันธ์ของตัวละครทั้งสามก็ก่อรูปร่างขึ้นเป็นสายสัมพันธ์ของเพื่อนสามคน แม้ว่าริกะจะไม่อาจกลับไปเกี่ยวข้องกับเค็งโงะในฐานะคนรักได้อีก แต่อย่างน้อยเธอก็ได้ใกล้ชิดกับเขามากกว่าอดีตคนรักทั่วไป สายสัมพันธ์แบบเพื่อนของตัวละครทั้งสามนั้นยังพัฒนาพร้อมกับความผูกพันที่ลึกซึ้งกว่าเพื่อนในระดับผิวเผิน เห็นได้จากที่เค็งโงะกล่าวว่าพวกตนนั้นคล้ายกับเป็นครอบครัวเดียวกัน หรือที่ริกะคิดว่าหากเค็งโงะไม่มีเงินเก็บเหลือก็สามารถมาอยู่กับเธอและสะนะโงะได้ ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสามนี้เกิดขึ้นและดำรงอยู่นอกเหนือระบบเหตุผล แต่การยอมรับสายสัมพันธ์ที่อยู่เหนือความเป็นไปได้จริงนี้ก็ทำให้ตัวละครริกะได้พัฒนาความสัมพันธ์กับเค็งโงะในอีกลักษณะหนึ่ง คือ ทั้งสองคนเกี่ยวข้องกันอย่างมิตรแท้ซึ่งสายสัมพันธ์ลักษณะนี้มันคงยิ่งกว่าการเป็นคู่รักกัน เหตุการณ์ที่แสดงให้เห็นว่าริกะยังคำนึงถึงเค็งโงะในฐานะเพื่อนแท้ปรากฏในตอนที่ริกะต้องการให้เค็งโงะเกิดการรู้แจ้งเช่นเดียวกับเธอ เหตุการณ์ข้างต้นเกิดขึ้นหลังจากที่ริกะเกิดตระหนักรู้ด้วยตนเองแล้ว ดังที่จะกล่าวถึงภายหลังในหัวข้อที่

5.6.2

5.6.2 ผลลัพธ์ต่อการตระหนักรู้ของตัวละครเอกหญิง : ตัวละครเอกหญิงเข้าใจและยอมรับความจริงของชีวิต

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่าผลลัพธ์ที่สำคัญที่สุด คือ ผลลัพธ์ในระดับตัวตนของริกะอันเป็นเรื่องภายในของตัวละคร หลังจากทีสะนะโงะได้เป็นตัวเชื่อมโยงเค็งโงะให้ได้เข้ามาปฏิสัมพันธ์กับริกะแล้ว เหตุการณ์ลำดับต่อมาก็คือริกะได้หันไปสนิทสนมกับสะนะโงะมากขึ้นและเกิดพัฒนาการของจิตใจ ในที่สุด ริกะก็

ไม่ทุกข์ใจกับการแยกห่างจากเค็งโกะอีกต่อไป ริกะยังตระหนักได้อีกว่าตัวเธอควรจะยอมรับความจริงของชีวิต บัดนี้ เธอไม่ใช่คนที่เค็งโกะรักอีกต่อไปแล้วและเธอควรจะเข้าใจเรื่องนี้ตามที่มันเป็นจริง การตระหนักถึงความจริงของริกะนั้น ปรากฏในเหตุการณ์ต่างๆ ดังต่อไปนี้

วันหนึ่งเค็งโกะมาที่ห้องของริกะ ในวันนั้นสะนะโกะไม่อยู่ เค็งโกะกับริกะจึงรับประทานอาหารด้วยกันสองคน เค็งโกะเอ่ยขึ้นว่าการรับประทานอาหารกันสองคนในห้องที่เคยอยู่ด้วยกันเช่นนี้ เหมือนกับเหตุการณ์ในอดีต แต่ริกะคิดว่าทุกสิ่งทุกอย่างได้เปลี่ยนไปแล้ว เวลาผ่านไปและริกะก็ไม่เศร้าเสียใจอีก ริกะคิดว่าเธอรู้สึกรักเค็งโกะอย่างแม่ อย่างเพื่อนและอย่างคนรักด้วย

後は全部、全然ちがっていた。緊張もしなかつた。時間が流れたのだ。かなしくはなかった。昔よりももっと、私は健吾が好きになっていた。母親みたいに。友人みたいに。そして、それでもやっぱり恋人みたいに。

(หน้า 120)

ที่เหลือทุกอย่างล้วนเปลี่ยนไปหมด ฉันไม่ตื่นเต้น เวลาผ่านไปแล้ว ฉันไม่เศร้าเสียใจอีก ฉันรักเค็งโกะมากกว่าเมื่อก่อนด้วยซ้ำ รักเหมือนแม่ เหมือนเพื่อนและยัง ใ้รักเขาอย่างคนรักอยู่ดี

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความคิดของริกะข้างต้นว่าขณะนั้นจิตใจของริกะได้พัฒนาจนเข้มแข็งพอที่จะละทิ้งความเศร้าเสียใจเข้าสู่ภาวะที่จิตใจสงบได้ ส่วนความรักของริกะก็ได้พัฒนาเป็นความรักแบบไม่ยึดมั่นถือมั่น ไม่เรียกร้องต้องการ แต่เป็นความรักแบบความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ ริกะจึงรักเค็งโกะได้โดยไม่เดือดร้อนใจอีกแม้ว่าเธอจะไม่ได้ตอบสนองต่อความรักของเธอ

ริกะได้ใช้ชีวิตร่วมกับสะนะโกะล่วงเลยไปจนถึงใกล้วันสิ้นปี ก่อนหน้านั้นสะนะโกะหายหน้าออกไปจากห้อง ในวันหยุดสิ้นปีริกะจึงอยู่ตามลำพัง ในช่วงเวลาดังกล่าว ริกะได้ใช้ชีวิตอย่างเรื่อยเปื่อยไม่เป็นแก่นสาร ริกะคิดว่าการใช้ชีวิตเช่นนี้ ‘เหมือนสะนะโกะ’ แม้จะถึงวันคริสต์มาส ริกะก็ไม่ได้นำต้นคริสต์มาสออกมาวาง ไม่ให้ของขวัญแก่ใคร ไม่ได้รับของขวัญจากใคร สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าริกะไม่ได้ใส่ใจกับสถานการณ์รอบตัว ลักษณะดังกล่าวคล้ายคลึงกับพฤติกรรมของสะนะโกะ ริกะยังคิดว่าตัวเธอไม่รู้สึกลงใจด้วย การปฏิบัติตนกับความรู้สึกของริกะดังนี้น่าจะเป็นผลสืบเนื่องจากที่ริกะได้เห็นและรับเอาบุคลิกลักษณะของสะนะโกะมาเป็นคุณลักษณะของตนเอง ดังนี้แล้ว แสดงว่าคุณลักษณะของสะนะโกะได้ส่งผลให้ริกะกลายเป็นคนที่ไม่ถูกกระทบกระเทือนจากเหตุการณ์รอบๆตัวได้ง่ายอีกต่อไป ดังข้อความต่อไปนี้

毎日ごろごろして過ごした。華子みたいに。

クリスマスになっても、今年はなにもしなかった。ツリーもださなかったし、贈り物を買ってもらいもしなかった。淋しくはなかった。

(หน้า 160)

ฉันใช้ชีวิตผ่านไปทุกวันอย่างเรื่อยเปื่อย เหมือนชนะ โกะ
แม้จะถึงวันคริสต์มาส ปีนี้ฉันก็ไม่ทำอะไรทั้งนั้น ไม่เอาต้นคริสต์มาสออกมา
ไม่ซื้อของขวัญให้ใคร ไม่ได้รับของขวัญจากใครด้วย ฉันไม่รู้รู้สึกเหงาเลย

จากนั้นสภาพจิตใจของริกะก็พัฒนามากขึ้นตามลำดับ หลังจากฤดูหนาวใกล้จะผ่านพ้นก่อนเข้าสู่ฤดูใบไม้ผลิ ริกะนัดเจอกับเค็งโงะในวันหนึ่ง เมื่อพบหน้าเขา ริกะก็คิดว่าตัวเองเคยชอบเขามาก แต่ขณะนี้กลับคิดไม่ออกว่าความรู้สึกตอนที่เคยรักเขาเป็นอย่างไร ริกะยังจำได้ว่าเคยรักเขา ทั้งยังรู้สึกว่าน่าจะกลับไปรักเขาได้อีกครั้ง จากนั้นริกะก็เอ่ยกับเค็งโงะว่า ไม่ว่าจะให้เธอไม่ได้พบเขาอีกตลอดไป จะให้กลับไปรักเขาอีกครั้งหรือจะให้นอนกับเขาด้วย ริกะก็ไม่ขัดข้องทั้งนั้น

私はこのひとが大好きだった。いまはもう上手く思い出せないが、大好きだったという事実だけはよく憶えている。そして、おかしなことに、もう一度あらためて好きになれそうな気さえていた。

(中略)

「私、健吾ともう二度と会わないことも、健吾ともう一度恋愛をすることも、いまずぐ健吾と寝ることもできるわ」

(หน้า 219)

ฉันเคยชอบคนๆนี้มาก ตอนนี้นึกความรู้สึกนั้นไม่ค่อยออกนัก จำได้แค่ว่าเคยชอบเขามากเท่านั้นเอง แล้วก็น่าแปลก ฉันรู้สึกว่าอาจกลับไปชอบเขาได้อีกครั้ง

(ย่อ)

“ฉันนะ จะไม่เจอเค็งโงะอีกเลยก็ได้ จะรักเค็งโงะอีกครั้งก็ได้ จะให้นอนกับเค็งโงะเดี๋ยวนี้เลยก็ได้ทั้งนั้น”

ความคิดกับด้อยคำของริกะข้างต้นชี้ถึงสภาพจิตใจของริกะที่พัฒนาแล้ว แม้ความคิดของริกะจะทำให้คิดได้ว่าตัวเองยังอาลัยรักเค็งโงะอยู่ แต่คำกล่าวของเธอกลับบ่งบอกว่าไม่ว่าสถานการณ์ระหว่างตัวเธอกับเค็งโงะจะออกมาในรูปแบบใด ตัวเธอก็จะไม่ทุกข์ร้อนอีกต่อไป หากริกะจะรักเค็งโงะ เธอก็อาจรักเขาอย่างไม่ยึดมั่นถือมั่น หากเธอกับเขาจะไม่ได้เป็นคนรักกัน เธอก็สามารถทำใจยอมรับความจริงดังนั้นได้เช่นกัน ขณะนี้ริกะเป็นคนที่จิตใจเข้มแข็ง สงบนิ่ง สามารถทำใจรับเหตุการณ์ต่างๆได้ทุกรูปแบบ ทั้งหมดนี้เนื่องจากริกะได้เรียนรู้วิธีการวางเฉยต่อโลกรอบตัวมาจากชนะ โกะ ประกอบกับวัน

เวลาที่มิตรภาพระหว่างเธอกับชนะ โกะ ได้ก่อตัวขึ้นมาทำให้ริกะค่อยๆผละทิ้งจากความรักที่ไม่มีทางเป็นเหมือนเดิม ในที่สุดริกะก็กลายเป็นคนที่เข้าใจความเป็นไปในโลกว่ามีลักษณะหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จิตใจที่สงบนิ่งของริกะทำให้เธอได้มีโอกาสไตร่ตรองความรู้สึกของตัวเอง เธอตระหนักว่าตนเองไม่ทุกข์ร้อนใจอย่างที่เคยอีกแล้ว ริกะเป็นคนที่ลุ่มลึกทางความคิด ความรู้สึกมากขึ้นอีกด้วย

แม้เมื่อชนะ โกะ เสียชีวิตไปแล้ว ริกะก็ยังระลึกถึงชนะ โกะ เสมอ กระทั่งวันหนึ่ง ภาวะที่ชนะ โกะ ดำรงยังอยู่ในใจของริกะก็ได้ส่งผลให้ริกะได้ตระหนักถึงความจริงอีกระดับหนึ่ง คือ ชนะ โกะ ได้เสียชีวิตไปแล้ว เธอควรจะยอมรับความจริงข้อนี้รวมถึงความเป็นจริงทุกอย่างของชีวิต ริกะยังต้องการรู้ให้เค็ง โงะ ได้อยู่กับความเป็นจริงเช่นกัน ดังข้อความต่อไปนี้

せめて、健吾の直人くんになりたかった。健吾のまえて、現実の女でいたかった。健吾に、現実の女にさわってほしかった。愛情なんてなくても。記憶なんてなくても。

(หน้า 285)

อย่างน้อยฉันก็อยากเป็นเหมือนนะ โอะ โตะที่ปรากฏตัวตนชัด อยากเป็นผู้หญิงที่มีตัวตนจริงต่อหน้าเค็ง โงะ อยากให้เค็ง โงะ ได้สัมผัสผู้หญิงที่จับต้องได้ ไม่ต้องมีความรัก ไม่ต้องมีความทรงจำก็ได้

私は、現実のこちら側にしようと思った。健吾にもいてほしいと願った。私の気持ちが健吾にとどいたかどうかはわからない。

(หน้า 287)

ฉันตัดสินใจจะอยู่ฝั่งนี้ที่เป็นความจริง หวังให้เค็ง โงะ ได้อยู่ด้วย ไม่รู้ว่าคุณรู้สึกของฉันจะสื่อถึงเค็ง โงะ หรือเปล่า

หากก่อนหน้านี้ ริกะได้ตระหนักถึงความจริงว่าตนเองกับเค็ง โงะ ไม่มีทางจะกลับไปเป็นคนรักกันได้อีก ในลำดับต่อมา หลังจากที่ริกะได้ฟังข้อความที่นะ โอะ โตะ ฝากถึงชนะ โกะ เธอก็ตระหนักได้ถึงวิถีโดยรวมของชีวิตว่า มนุษย์สมควรดำรงชีวิตอยู่กับความเป็นจริง การตระหนักรู้อย่างหลังนี้เป็นความเข้าใจในระดับที่เหนือกว่าเพราะเป็นการเข้าถึงความเป็นไปในโลก ริกะเห็นว่าการตระหนักรู้อย่างนี้เป็นสิ่งสำคัญสูงสุด เธอจึงต้องการให้เค็ง โงะ ได้มองเห็นสัจธรรมอย่างเดียวกับเธอ เค็ง โงะนั้นลุ่มหลงในตัวชนะ โกะ มาตลอดแต่ไม่เคยได้รับความรักตอบจากชนะ โกะ เลย แม้เขาจะเคยสัมผัสกับชนะ โกะ แต่ในเมื่อชนะ โกะ ไม่ได้ให้คุณค่าแก่ตัวเขานัก ก็เท่ากับว่าความสัมผัสครั้งนั้นไม่มีความหมายอันใด ด้วยเหตุนี้ ริกะจึงไปหาเค็ง โงะ และขอหลับนอนกับเขา เหตุผลของริกะก็คือ ต้องการให้เค็ง โงะ ได้สัมผัสกับผู้หญิงที่จับต้องได้ ตัวเธอนั้นปรารถนาจะเป็นผู้หญิงที่มีตัวตนจริงต่อหน้าเขา หากครั้งนี้เค็ง โงะ ได้สัมผัสกับริกะก็เท่ากับว่าเขาได้สัมผัสกับความเป็นจริงอย่างที่ริกะต้องการแล้ว

การตระหนักรู้ของริคะนี้เป็นความรู้อันเกิดจากการใช้เหตุผลเพื่อเข้าถึงความจริงทางจริยธรรม เรียกว่าเหตุผลปฏิบัติ (Practical Reason) ซึ่งเป็นความรู้หรือเห็นแจ้งในกฎศีลธรรมและสิ่งเหนือธรรมชาติโดยตรง มีกลไกต่างจากเหตุผลบริสุทธิ์ บุคคลต้องสัมผัสกับความจริงนั้นด้วยตนเอง หลังจากที่ได้ประสบกับปัญหาต่างๆ ในที่สุดริคะก็ตระหนักถึงสัจธรรมของโลกได้ด้วยตนเองว่ามนุษย์ควรจะใช้ชีวิตอยู่กับความเป็นจริงไม่ใช่ความเพ้อฝันถึงสิ่งที่ไม่มียู่ ริคะในขณะนี้ได้แตกต่างจากในอดีตที่เคยพยายามปฏิเสธความจริงว่าตนเองแยกทางจากคนรักไปแล้ว การเข้าถึงความจริงของริคะครั้งนี้ชี้ว่า ริคะเกิดการรู้แจ้งด้วยปัญญาของตน นับว่าริคะเกิดพัฒนาการในระดับความคิดขึ้นแล้ว

ย้อนกลับไปพิจารณาเหตุผลที่ริคะสามารถผละทิ้งจากการยึดติดกับเค็งโงะนั้นได้แก่ มิตรภาพระหว่างเพื่อนหญิงที่เข้ามามีบทบาทแทนที่สายสัมพันธ์ระหว่างคู่อริ อีกประการหนึ่งคือ การที่ริคะได้ซึมซับท่าทีตอบสนองต่อโลกภายนอกมาจากฮะนะโกะ หากริคะไม่เหลือความอาลัยต่อเค็งโงะเพราะมีฮะนะโกะอยู่เคียงข้างแล้ว ก็คิดได้ว่า ริคะนั้นยังไม่ใช่คนที่เข้มแข็งหรือทำใจยอมรับการเปลี่ยนแปลงภายในชีวิตได้อย่างแท้จริง เพียงแต่มีที่ยึดเหนี่ยวใหม่แล้วเท่านั้น ดังนั้น ก่อนที่เนื้อเรื่องจะดำเนินมาถึงตอนที่ฮะนะโกะเสียชีวิตจึงยังมีข้อสงสัยหลงเหลืออยู่ว่า ตัวละครริคะนั้นมีพัฒนาการในตัวเองจริงหรือไม่ แม้กระทั่งหลังจากที่ฮะนะโกะเสียชีวิต ยังปรากฏว่าริคะคิดว่าฮะนะโกะยังอยู่ในห้องเช่นเคย *うちに帰ればいつでもそこに華子はいた。* (หน้า 278) ริคะนั้นยอมรับและเข้าใจเหตุการณ์ที่ตนเองแยกทางจากเค็งโงะแล้วก็จริง แต่ความคิดเห็นของเธอต่อเรื่องฮะนะโกะเชื่อว่าตัวเธอยังไม่ได้เข้าใจความจริงของชีวิต จนกระทั่งข้อความของฮะนะโกะ โตะเป็นสิ่งกระตุ้นให้เธอได้เกิดตระหนักรู้อย่างแท้จริง กล่าวคือ แม้เบื้องต้นริคะจะเพียงแค่อธิบายความเข้าใจต่อการแยกทางกับเค็งโงะซึ่งเป็นเรื่องระดับหน่วยย่อย(individual) ** ว่าตัวเธอต้องยอมรับเหตุการณ์นี้ แต่ภายหลังเธอก็เกิดความรู้ตระหนักรู้ในระดับที่กว้างขึ้น(generals) *** ได้ด้วยตนเองว่ามนุษย์ต้องยอมรับความจริงของชีวิตทุกอย่าง ริคะเกิดความเข้าใจได้ด้วยตนเองครั้งนี้หมายความว่าริคะเกิดพัฒนาการในตัวเองแล้ว ประกอบกับการตายของฮะนะโกะ

* เหตุผลบริสุทธิ์ (Pure Reason) เป็นเหตุผลสำหรับความรู้ทางคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เป็นการใช้เหตุผลทางทฤษฎีโดยต้องผ่านกลไกทางเราปัญญาของเรา

5 บุญมี แทนแก้ว, *ปรัชญาตะวันตก (สมัยใหม่)*, กรุงเทพฯ, โอเดียนสโตร์, 2545, หน้า147.

** ความรู้พื้นฐานแห่งหน่วยที่ให้ความเข้าใจเป็นหน่วย

*** ความรู้พื้นฐานแห่งกฎที่ให้ความเข้าใจสากล ได้แก่ วิทยาศาสตร์สาขาต่างๆ เรื่องความรู้ในเรื่องเฉพาะกับความรู้เรื่องที่เป็นสากลนี้สืบเนื่องมาจากการหาความจริงแบบอนุমানนิยม (Apriorism) ของอิมมานูเอล คานท์ (Immanuel Kant) ที่ได้นำแนวคิดของลัทธิประจักษ์นิยม (Empiricism) กับเหตุผลนิยม(Rationalism)มารวมกัน คานท์อธิบายว่าความรู้เชิงประจักษ์เป็นความรู้เฉพาะหน่วย ส่วนความรู้จากการคิดเป็นสากล ภายหลังจากฮันริช ริคเคิร์ต (Heinrich Rickert) นักคิดจากสำนักคานท์ใหม่ได้สืบต่อแนวคิดของคานท์โดยเสนอว่าความรู้แบ่งเป็นความรู้แห่งกฎที่ให้ความเข้าใจสากลกับความรู้แห่งหน่วย ความรู้แห่งหน่วยของสิ่งหนึ่งจะทำให้เข้าใจมโนภาพรวมของสิ่งนั้น เช่น ต้นไม้ต้นหนึ่งให้ความเข้าใจแก่ต้นไม้ที่เป็นสากล ในกรณีของริคะ หากพิจารณาว่าริคะใช้เหตุผลในทางญาณวิทยา นั่นคือ ริคะเข้าใจเรื่องการแยกทางกับเค็งโงะว่าเป็นความจริงที่ต้องยอมรับในฐานะความรู้เฉพาะที่ทำให้ริคะเกิดความเข้าใจในระดับที่กว้างขึ้นว่า ทุกๆเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตก็เป็นสิ่งที่ต้องยอมรับเช่นกัน

น่าจะมีนัยสำคัญอย่างหนึ่ง คือ เป็นสิ่งที่ชี้ชัดว่าริกะสามารถดำรงชีวิตได้โดยลำพังตัวเอง ริกะไม่จำเป็นต้องมีใครคอยเคียงข้างอีกต่อไปแล้ว ความจริงข้อนี้เห็นได้ในประโยคสุดท้ายที่ริกะกล่าวกับเค็ง โงะว่าเธอตั้งใจจะย้ายออกจากอพาร์ทเมนต์ที่อาศัยอยู่ปัจจุบัน

「引越そうと思うの」

(หน้า 287)

“ฉันตั้งใจว่าจะย้ายออกล่ะ”

คำพูดของริกะข้างต้นน่าจะตีความได้ว่าริกะเองก็จะออกไปเริ่มต้นชีวิตใหม่เช่นกัน ชีวิตใหม่นั้นจะมีเค็งโงะอยู่ด้วยกันหรือไม่ก็ได้ แต่ที่สำคัญคือชีวิตนั้นเป็นชีวิตที่อยู่กับความจริง ผู้วิจัยเห็นว่าริกะน่าจะเหลือความรู้สึกดีๆต่อเค็งโงะอยู่ แต่ขณะเดียวกันริกะก็เข้าใจดีว่าเค็งโงะไม่ได้รักตนแล้ว ด้วยการตระหนักที่ที่เกิดขึ้นในตัวริกะทำให้เธอไม่เป็นที่ทุกข์กับสถานการณ์ใดๆอีกต่อไป บัดนี้ ริกะพร้อมที่จะดำเนินชีวิตด้วยความเข้าใจต่อโลกรอบตัว

พัฒนาการในตัวละครริกะนี้มีส่วนสำคัญมาจากบทบาทของตัวละครฮะนะโกะซึ่งถือเป็นตัวละคร “มือที่สาม” ในเรื่อง บทบาทของฮะนะโกะนั้นอยู่ในรูปของการดำรงอยู่ของตัวละครนี้มากกว่าจะเป็นการกระทำโดยเจตนา กล่าวคือ แม้ตัวละครฮะนะโกะจะไม่ได้ตั้งใจให้เกิดผลใดต่อริกะ แต่ริกะก็ได้เรียนรู้ ซึมซับคุณลักษณะกับท่าทีการตอบสนองต่อโลกภายนอกมาจากฮะนะโกะ จนกระทั่งในที่สุดริกะก็เกิดความเข้าใจต่อสถานการณ์รอบตัวทั้งในระดับย่อยและระดับรวม ดังนี้แล้ว ผู้จึงสรุปได้ว่าตัวละครฮะนะโกะมีลักษณะตรงตาม “ภาพเหมารวม” ของตัวละคร “มือที่สาม” เพียงบางส่วน เพราะในเบื้องต้นตัวละครฮะนะโกะเป็นสาเหตุให้ความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครริกะกับเค็งโงะต้องล่มสลายแต่หลังจากนั้นตัวละครฮะนะโกะก็ได้เชื่อมโยงให้ตัวละครเอกทั้งสองได้กลับมาใกล้ชิดกันอีกครั้ง ลำดับต่อมาฮะนะโกะยังได้มีส่วนช่วยแก้ไขปัญหาคือให้ตัวละครเอกหญิงริกะได้หลุดพ้นจากความทุกข์ที่ต้องเลิกจากคนรัก ในที่สุดริกะได้กลายเป็นคนที่มีจิตใจสงบ ลุ่มลึกกว่าเดิมและเกิดปัญญาสามารถเผชิญกับความจริงของชีวิตได้ทุกรูปแบบ

5.7 สรุป

นวนิยายเรื่อง *หล่น* เป็นผลงานอีกเรื่องที่น่าเสนอความสัมพันธ์ของตัวละครเอกสามคนที่ประกอบด้วยตัวละคร “มือที่สาม” ผู้มีบทบาทอันย้อนแย้งกับตำแหน่งของตน ตัวละครฮะนะโกะมีคุณสมบัติของตัวละครปรปักษ์อย่างครบถ้วน ไม่ว่าจะเป็นรูปลักษณ์และพฤติกรรม เห็นได้จากที่ ฮะนะโกะคือปัจจัยสำคัญที่ทำให้ความสัมพันธ์ของเค็งโงะกับริกะล่มสลายไป แต่ภายหลังตัวละครฮะนะโกะนี้ก็กลายเป็นตัวเชื่อมโยงริกะกับเค็งโงะกระทั่งเกิดสายสัมพันธ์ของคนทั้งสามขึ้น อีกทั้งยัง

ก่อให้เกิดสายสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนหญิงระหว่างตัวเธอกับริกะขึ้นมาอีกด้วย ตัวละครชนะโกะไม่เพียงส่งผลกระทบต่อโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเท่านั้น แต่ยังเป็นตัวกระตุ้นให้ริกะตัวละครเอกฝ่ายหญิงได้เกิดการรู้แจ้งกระทั่งเข้าใจและยอมรับว่าชีวิตต้องอยู่กับความเป็นจริงไม่ใช่การหลีกเลี่ยงหนีจากสิ่งที่ไม่พึงประสงค์ เห็นได้จากการที่ริกะสามารถดำเนินชีวิตโดยไม่ต้องยึดติดกับใครอีกต่อไปไม่ว่าจะเป็นเค็งโงะหรือชนะโกะ บทบาทของตัวละครชนะโกะนั้นแตกต่างจากบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม” ในเรื่อง *เป็นประกาย* กับ *โฮลีการ์ดเคน* เพราะ ถึงแม้ในเบื้องต้นตัวละครนี้จะทำหน้าที่เชื่อมโยงตัวละครเอกสองคนเช่นเดียวกับนวนิยายทั้งสองเรื่องข้างต้น แต่การเชื่อมโยงนั้นกลับนำไปสู่ความเป็นเอกเทศของตัวละครในภายหลัง กล่าวคือ ในขณะที่คงกับนะกะโนะมีบทบาทเป็นตัวประสานให้ตัวละครเอกได้อยู่ด้วยกันต่อไป บทบาทอีกประการของชนะโกะในเรื่อง *หล่น* นี้กลับได้แก่การทำให้ริกะสามารถดำเนินชีวิตอยู่โดยลำพังได้ ตอนจบของนวนิยายเรื่อง *หล่น* จึงไม่ได้อยู่ที่การอยู่ร่วมกันของตัวละครเอก แต่จบลงที่ตัวละครเอกค้นพบสัจธรรมของชีวิตอีกยังทั้งไม่สนใจว่าตนเองจะมีความผูกพันกับตัวละครอื่นหรือไม่ นับว่าตัวละคร “มือที่สาม” ในนวนิยายเรื่องนี้มีบทบาทต่อการความคิดและการใช้เหตุผลของตัวละครเอกเป็นสำคัญ ตัวละครชนะโกะส่งผลดีต่อตัวละครเอกโดยเฉพาะริกะไว้อย่างมาก ด้วยผลลัพธ์ที่เกิดจากตัวละครชนะโกะดังนี้จึงกล่าวได้ว่าตัวละครนี้มีคุณลักษณะแตกต่างจาก ตัวละคร “มือที่สาม” ตาม “ภาพเหมา” รวมถึงเชื่อกันว่าเป็นผู้ที่ส่งผลเสียต่อตัวละครเอกเท่านั้น

บทที่ 6 บทสรุป

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์บทบาทของตัวละคร “มือที่สาม” ในนวนิยายของอะกุโน คะโอะริจำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เป็นประกาย โฮลิการ์เคนและหล่น ในฐานะที่เป็นตัวละคร“มือที่สาม”ซึ่งมีบทบาทผิดแผกไปจาก “ภาพเหมารวม” ที่ว่าตัวละครนี้มักเป็นผู้ที่ส่งผลเสียแก่ความสัมพันธ์ของบุคคลอื่นและเป็นปรปักษ์กับตัวละครเอก จากการวิจัยพบว่าตัวละคร “มือที่สาม”ในนวนิยายของอะกุโน คะโอะริไม่ได้มีบทบาททำลายความสัมพันธ์ของตัวละครเอก แต่กลับมีบทบาทเป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างตัวละครเอกทั้งสองตัว รวมถึงช่วยแก้ปัญหาด้านอารมณ์กับทัศนคติให้แก่ตัวละครหญิง ตัวละคร “มือที่สาม” นี้จึงมีบทบาททั้งต่อโครงสร้างความสัมพันธ์ของตัวละครเอกและบทบาทต่อสภาพจิตใจของตัวละครเอกหญิง กล่าวคือ ตัวละคร “มือที่สาม” ในนวนิยายของอะกุโน คะโอะริมีบทบาททั้งต่อโลกภายนอกและโลกภายในของตัวละครเอก บทบาทของตัวละครดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

ตารางสรุปผลการวิจัย

เรื่อง	ตัวละครเอก	ลักษณะสัมพันธ์ของตัวละครเอก	ตัวละครเอกหญิงที่มีปมปัญหา	ตัวละคร “มือที่สาม”	ปมปัญหาของตัวละครเอก/ตัวละครเอกหญิง	การคลี่คลาย
เป็นประกาย	มุทช์ชุกิ (ชาย) โฌโกะ (หญิง)	สามีภรรยา	โฌโกะ	กง	-ความสัมพันธ์ถูกสั้นคลอนเพราะคนรอบข้าง -ความกลัวสูญเสียคนที่รัก	ตัวละครเอกทั้งสามสามารถดำรงความสัมพันธ์ต่อไปได้ ตัวละครหญิงโฌโกะจึงไม่ต้องหวนเกรงเรื่องการสูญเสียมุทช์ชุกิ
โฮลิการ์เคน	คะโสะ กับฉิสึเอะ (หญิงสองคน)	เพื่อนสนิท	-คะโสะ -ฉิสึเอะ	นะกะโนะ	-การอภัยกับความรักในอดีตมากเกินไปจนเกิดปัญหากับเพื่อนสนิท -การยึดมั่นถือมั่น	-คะโสะละทิ้งอดีต หันมาเปิดใจรับความรักครั้งใหม่ -ฉิสึเอะปรับเปลี่ยนทัศนคติ ลดอดีตาลงได้ จึงเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น

					ในความคิดของ ตนเอง -ความไม่เข้าใจกัน ระหว่างเพื่อน สนิท	-ความสัมพันธ์ระหว่าง เพื่อนสนิทกลับมา ใกล้ชิดอบอุ่นดังเดิม
หล่น	ริกะ (หญิง) เค็งโงะ (ชาย)	คนรัก	ริกะ	สะ นะโกะ	-การเป็นทุกข์ เพราะต้องแยกทาง จากคนที่รัก -การยึดติดกับผู้อื่น ไม่สามารถ ดำรงชีวิตได้เพียง ลำพัง	-ริกะไม่เป็นทุกข์กับการ แยกทางจากคนรักอีก -ริกะเลิกยึดติดกับคนที่ รักและตระหนักได้ว่า ชีวิตต้องอยู่กับความเป็น จริง แม้ชีวิตจะ ไม่มีใคร เคียงข้าง

จากตารางข้างต้น สรุปบทบาทของตัวละคร “มือที่สาม” ในนวนิยายของอะกุนิ คะโอะริ ได้ดังนี้

1. ตัวละคร “มือที่สาม” มีบทบาทต่อความสัมพันธ์ของตัวละครเอกในนวนิยายทั้งสามเรื่อง คือ เป็นผู้ช่วยชำระความสัมพันธ์ของตัวละครเอกทั้งสอง
2. ตัวละคร “มือที่สาม” มีบทบาทต่อสภาพจิตใจและทัศนคติของตัวละครเอกหญิงในนวนิยายทั้งสามเรื่อง สังเกตได้ว่าการหลุดพ้นจากปัญหาในระดับจิตใจของตัวละครเอกหญิงมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ เริ่มแรกจุดที่ปมปัญหาคลี่คลายนั้นอยู่ที่ความรู้สึกของตัวละคร ภายหลังจุดที่ปมปัญหาคลี่คลายอยู่ที่ปัญญาของตัวละครที่ได้เข้าใจเรื่องหนึ่งๆ เห็นได้ว่าในนวนิยายเรื่อง *เป็นประกาย* นั้นตัวละครหญิงโมโกะ ไม่ได้หลุดพ้นจากความทุกข์เพราะเข้าใจหรือยอมรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับชีวิตแต่เป็นเพราะแน่ใจว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวเธอกับสามีจะไม่เปลี่ยนแปลงไป ส่วนนวนิยายเรื่อง *โฮลีการ์ด* กับ *หล่น* นั้นพบว่าตัวละครเอกหญิงเอาชนะปัญหาได้เพราะการปรับเปลี่ยนวิธีคิดหรือเพราะเข้าใจและยอมรับสถานการณ์รอบตัวได้ โดยเฉพาะตัวละครเอกหญิงริกะในนวนิยายเรื่อง *หล่น* นั้นแสดงถึงการตระหนักรู้อย่างชัดเจนที่สุดเพราะท้ายที่สุดแล้วตัวละครนี้ตระหนักได้ว่ามนุษย์ต้องยอมรับความจริงและต้องดำเนินชีวิตอยู่ได้ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น

สำหรับประเด็นเรื่องเหตุผลที่เกิด ‘ภาพเหมารวม’ ต่อตัวละคร “มือที่สาม” ในทางลบ วิเคราะห์ได้ว่าเป็นเพราะนวนิยายในยุคหนึ่งได้รับอิทธิพลจากกระแสแนวคิดหลักในสังคมที่ให้ความสำคัญกับการแบ่งแยกคุณลักษณะที่เหมาะสมกับไม่เหมาะสม วัฒนธรรมใดที่เป็นที่เชื่อว่า ‘ไม่เหมาะสม’ จะถูกกำจัดออกไป การกำจัดนั้นสะท้อนออกมาในรูปของการสถาปนากอบความคิดเพื่อเหยียดสิ่งนั้นว่าเป็นสิ่งไม่ดี เป็นสิ่งที่ขัดขวางวิถีทางอันถูกต้องดีงาม ทั้งนี้เพื่อรองรับอุดมการณ์ของรัฐสมัยใหม่ที่มุ่งจัดระเบียบสังคม ในกระบวนการนี้ ผู้คนจะถูกวางกรอบความคิดเพื่อให้พวกเขาปฏิบัติตัว

เหมือนๆกันและสังคมจะมีเอกภาพ อุดมการณ์ของสังคมสมัยใหม่เชื่อว่าสังคมจะพัฒนาสู่ความเจริญได้ก็ต่อเมื่อผู้คนดำรงตนอยู่ในแนวทางที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การสร้างกรอบจารีตเพื่อครอบงำ ควบคุมความประพฤติของคนจึงเป็นสิ่งสำคัญในกระบวนการนี้ อุดมการณ์สำคัญที่ปรากฏอยู่ในสังคมสมัยใหม่อย่างหนึ่ง คือ อุดมการณ์ความรักต่างเพศแบบคู่เดียวเมียเดียว อุดมการณ์นี้ส่งผลดีต่อสังคมทุนนิยมด้วยเหตุที่สามารถเพิ่มทรัพยากรบุคคลอันจะส่งผลถึงการผลิตเพื่อตอบสนองการขยายตัวของสังคมเมือง ในแง่หนึ่ง อุดมการณ์ดังกล่าวยังชี้ถึงศีลธรรมอันดีและความเป็นอารยะอย่างที่สังคมสมัยใหม่พึงมีพึงเป็น เรื่องความรักต่างเพศแบบคู่ครองคนเดียวจึงเป็นอุดมคติที่นวนิยายเลือกไปนำเสนอซ้ำๆ หากมีบุคคลที่สามของความสัมพันธ์ ตัวละครนั้นตัวละครมักถูกนำเสนอให้เป็นตัวละครปรปักษ์เพื่อขบขันการแบ่งแยกฝ่ายธรรมกับอธรรม การกล่าวถึงตัวละคร “มือที่สาม” ในแง่ลบจึงกลายเป็นขนบของนวนิยายในยุคที่กระแสแนวคิดแบบสมัยใหม่เป็นกระแสแนวคิดหลักในสังคม

ส่วนเหตุที่เกิดมโนทัศน์ต่อตัวละคร “มือที่สาม” แตกต่างไปจากเดิม วิเคราะห์ได้ว่าเป็นเพราะวิถีคิดของผู้คนที่เปลี่ยนไป เมื่อสังคมเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคปัจจุบัน ผู้คนเริ่มตระหนักถึงกรอบจารีตธรรมที่ครอบงำพวกเขาให้เชื่อและปฏิบัติตามอุดมการณ์ต่างๆรวมถึงอุดมการณ์ความรัก ทำที่ที่ผู้คนมีต่อจารีตธรรมเหล่านี้ได้แก่การตั้งคำถามและวิพากษ์วิจารณ์กรอบความคิดที่กำหนดว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดีนั้นไม่ใช่ความจริง ในยุคปัจจุบัน ผู้คนตระหนักได้ว่าความหมายหรือคำอธิบายสิ่งต่าง ๆ นั้นเกิดจากมายาคติซึ่งเป็นผลมาจากการสร้างความหมายเชิงสัญลักษณ์แก่สิ่งนั้น หากในยุคหนึ่งมายาคติของตัวละคร “มือที่สาม” ได้แก่ บุคคลที่สามผู้ทำลายความสัมพันธ์ของบุคคลอื่น ในยุคหลังก็เป็นที่ตัวละคร “มือที่สาม” จะถูกกำหนดให้มีความหมายในทำนองอื่น นวนิยายของอะกุนิ คะโอะริเป็นตัวอย่างหนึ่งของการใส่ความหมายให้แก่สิ่งหนึ่งและความหมายนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามอุดมการณ์ของผู้กำหนดความหมาย โดยมากแล้วการให้ความหมายหรือสร้างความจริงเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งมักเชื่อมโยงกับอุดมการณ์หลักของสังคม ในยุคที่สังคมให้ความสำคัญกับระเบียบแบบแผนและความเป็นเอกภาพอันเป็นคุณลักษณะของสังคมแบบสมัยใหม่นั้น ผู้คนจะถูกปลูกฝังให้พิจารณาสิ่งต่างๆอย่างเหมารวม ละเลยรายละเอียดปลีกย่อยเพราะวิถีคิดแบบสมัยใหม่จะมองหาลักษณะที่เป็นสากลจึงอธิบายปรากฏการณ์ต่างๆด้วยข้ออ้างแบบรวม เมื่อผู้คนได้ตระหนักว่าวิถีพิจารณาสรรพสิ่งเช่นนั้นไม่ได้ทำให้เข้าใจสิ่งที่มองอย่างแท้จริงเพราะแท้จริงแล้วโลกรอบตัวสลับซับซ้อนและสิ่งต่างๆมีบริบทของตนมากกว่าจะมีลักษณะเหมือนกันทั้งหมด พวกเขาจึงได้ตั้งคำถามกับกรอบความคิดต่างๆ ตลอดจนมีท่าทีปฏิเสธวิถีคิดอย่างยุคที่เคยมองข้ามความแตกต่างในสรรพสิ่ง ทำที่ วิถีคิดของผู้คนในยุคปัจจุบันได้ส่งผลต่อเนื้อหาของนวนิยายอันเป็นสื่ออย่างหนึ่ง ภายหลังจึงปรากฏนวนิยายที่นำเสนอคุณลักษณะอันแหวกกรอบความคิดดั้งเดิม นวนิยายของอะกุนิ คะโอะริเป็นอีกหนึ่งผลงานสะท้อนท่าทีที่ละเมิดกรอบจารีตโดยนำเสนอตัวละคร “มือที่สาม” ซึ่งมีบทบาทแตกต่างจาก “มือที่สาม” ตามขนบเดิมของนวนิยาย ตัวละคร “มือที่สาม” ของอะกุนิชี้ให้เห็นการพิจารณาคุณสมบัติของสิ่งหนึ่งอย่างสนใจในรายละเอียดและเชื่อว่าทุกสิ่งทุก

อย่างมีบริบทของตนเอง ในบรรดาตัวละครที่อยู่ในฐานะ “มือที่สาม” นั้นแท้จริงแล้วอาจไม่ได้กระทำบทบาทที่ส่งผลร้ายต่อตัวละครเอกเสมอไปเพราะเงื่อนไขที่ตัวละครนี้ปรากฏอยู่ในนวนิยายแต่ละเรื่องนั้นแตกต่างกัน อนึ่ง ความสัมพันธ์ของตัวละครเอกที่ประกอบด้วยคนสามคนนั้นยังสื่อถึงบริบทชีวิตแบบสังคมร่วมสมัยที่ผู้คนต่างมีรายละเอียดของชีวิตหลากหลายจึงไม่จำเป็นต้องมีวิถีชีวิตที่เหมือนกัน การดำเนินชีวิตของตัวละครเอกนั้นสอดคล้องกับความคิดเห็นของยุคปัจจุบันที่ว่าโลกนั้นสลับซับซ้อนเกินกว่าจะใช้เกณฑ์ที่ตายตัวกำหนดแบบแผนชีวิตของผู้คนได้ ผู้วิจัยเห็นว่า นวนิยายของอะกุนิ คะโอะริ ทั้งสามเรื่องนี้ได้นำเสนอความสัมพันธ์แบบใหม่ในโลกของนวนิยาย สืบเนื่องจากที่อะกุนิเป็นนักเขียนร่วมสมัยจึงได้นำเสนอเรื่องราวที่ไม่เป็นไปตามมโนคติในยุคนั้นอีกต่อไป

นวนิยายในแต่ละยุคจะนำเสนอกรอบความคิดที่ต่างกันเพราะนวนิยายเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่สะท้อนหน้าที่ วิถีคิดของคนในสังคม สิ่งที่นวนิยายนำเสนออย่างบอกถึงอุดมการณ์บางอย่างในสังคมอีกด้วย เหตุที่ในยุคหนึ่งนวนิยายกล่าวถึงสิ่งหนึ่งด้วย ‘ภาพเหมารวม’ เนื่องจากโลกรอบตัวนั้นมีรายละเอียดมากมายเกินกว่าจะนำเสนอได้ทั้งหมด เมื่อ ‘ภาพเหมารวม’ ซึ่งเป็นภาพแทนอันเข้าใจง่ายของสิ่งนั้นได้ฝังอยู่ในการรับรู้ของคนแล้ว การนำเสนอสิ่งหนึ่งโดยเน้นกล่าวถึงภาพแทนของสิ่งนั้นทำให้ผู้คนรับรู้และเข้าใจสิ่งที่นำเสนอได้ง่าย ด้วยเหตุนี้ นวนิยายจึงมักนำเสนอภาพที่สอดคล้องกับ ‘ภาพเหมารวม’ ของสิ่งนั้นกระทั่งกลายเป็นการผลิตซ้ำคุณลักษณะต่างๆ การนำเสนอคุณลักษณะที่ตรงกับภาพเหมารวมนอกจากจะชี้ว่านวนิยายได้กล่าวถึงเรื่องราวที่สอดคล้องกับบริบทสังคมนั้นๆแล้ว ในอีกแง่หนึ่งการตอบสนองกับมโนคติของผู้อ่านจะทำให้นวนิยายนั้นเป็นที่ยอมรับได้ในท้องตลาด ‘ภาพเหมารวม’ นี้เชื่อมโยงกับการรับรู้ของคนซึ่งประกอบด้วยปัจจัยทางกายภาพ ได้แก่ อวัยวะรับสัมผัส กับปัจจัยทางจิตวิทยา ได้แก่ อารมณ์ ค่านิยม ทักษะคิด ปัจจัยอื่นๆ เช่น สภาพสังคมวัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น ในกระบวนการสร้างความเป็นจริงทางสังคมนั้น การรับรู้ของคนนับเป็นปัจจัยสำคัญทำให้การสถาปนาความจริงบรรลุผล เนื่องจากโดยมากแล้วสิ่งที่เรียกว่าความจริงนั้นเป็นเพียงการสร้างมายาคติต่อสิ่งนั้นโดยมีรูปสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความหมายในระดับที่ลึกกว่าความหมายระดับแรก สิ่งที่คุณรับรู้ก็คือมายาคติที่แฝงตัวมากับรูปสัญลักษณ์ การรับรู้มายาคตินี้ยังขึ้นอยู่กับการปลูกฝังค่านิยมให้สอดคล้องกับสังคมวัฒนธรรมอีกด้วย จนกระทั่งสังคมเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคที่ผู้คนหันมาพิจารณาสรรพสิ่งอย่างสนใจบริบทและรายละเอียด ผู้คนจึงไม่นิยมมองสิ่งต่างๆอย่างเหมารวมอีกต่อไป นวนิยายได้ตอบสนองท่าทีดังนี้ด้วยการนำเสนอเรื่องราวที่ผิดไปจากการรับรู้เดิมของผู้คน สำหรับนวนิยายของอะกุนิ คะโอะรินั้นไม่เพียงนำเสนอตัวละคร “มือที่สาม” ให้ผิดแผกไปจากการรับรู้เดิมด้วยการกำหนดให้เป็นผู้ช่วยเหลือตัวละครเอกเท่านั้น แต่ยังนำเสนอสายสัมพันธ์ของตัวละครเอกให้ผิดแผกไปจากรูปแบบที่ชายหญิงสองคนครองคู่กันตามขนบนวนิยายรัก ในโลกของนวนิยายผลงานของอะกุนิเป็นดั่งเวทีที่สร้างสรรค์ความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ของคนขึ้นมา

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กนกพรรณ วิบูลย์ศรีน.การเปรียบเทียบภาพตัวแทนของผู้หญิงสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ ในภาพยนตร์ ไทยและภาพยนตร์อเมริกัน.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- กาญจนา แก้วเทพ.กลุ่มทฤษฎีว่าด้วยเนื้อหา/สารและความหมาย, [Online]. available: [http:// www.stou.ac.th/Thai/Schools/sca/MA_TEXT/UNIT12.t](http://www.stou.ac.th/Thai/Schools/sca/MA_TEXT/UNIT12.t)
- กิริติ บุญเจือ.2009.จริยศาสตร์หลังนวยุค, [Online]. available: http://kirti.bunchua.com/wp-content/uploads/2009/12/BaumanPE_Intro.pdf
- คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดลและบริษัทบุญรอดบริวเวอรี่. สมุนไพรสวนสิริรุกขชาติ.กรุงเทพฯ: อมรินทร์,2535.
- คณาจารย์คณะอักษรศาสตร์.วรรณคดีที่สนา.โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ:2538.
- ไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร์.สัญวิทยา โครงสร้างนิยม หลังโครงสร้างนิยมกับการศึกษารัฐศาสตร์.วิทยา, กรุงเทพฯ:2545.
- ไชยรัตน์ เจริญสิน โอฟาร์.วาทกรรมการพัฒนา อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกักษณ์และความเป็นอื่น.วิภาษา,กรุงเทพฯ:2542.
- ธีรยุทธ บุญมี.มิเชล ฟูโกต์.วิทยา,กรุงเทพฯ:2551.
- บุญมี แทนแก้ว. ปรัชญาตะวันตก (สมัยใหม่). โอเคียนสโตร์, กรุงเทพฯ: 2545.
- พระราชินีโรซังสิคัมภีร์ปัญญาวิศิษฏ์.ปจฉาวิชันนาในประเทศ.วัดราชบพิตรสถิตมหาสีมาราม, กรุงเทพมหานคร: 2539.
- ราชบัณฑิตยสถาน.พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2542.นานมีบุ๊คส์,กรุงเทพฯ: 2546.
- ราชบัณฑิตยสถาน.พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2549.ราชบัณฑิตยสถาน,กรุงเทพฯ: 2549.
- ราชบัณฑิตยสถาน.พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม อังกฤษ-ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2545.ราชบัณฑิตยสถาน,กรุงเทพฯ: 2545.
- รัตนา ประยูรรัชฎ์.การประกอบสร้างความเป็นจริงและการตัดสินผู้ตกเป็นข่าวด้วยการเล่าเรื่องในหนังสือพิมพ์.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต,สาขาวิชาวารสารศาสตร์ ภาควิชาสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,2545.
- รุจิเรข ชขรัตน์.ภาพและกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย การรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม.วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

- สมพร บุขราทิจ.จิตบำบัดแบบอิงทฤษฎีจิตวิเคราะห์.โครงการตำรา-ศิริราช,กรุงเทพฯ:2525.
- สุรเดช โชติอุดมพันธ์.โพสต์โมเดิร์นกับประเด็นในการศึกษาวรรณกรรม. ใน Bookmarx,หน้า202-237.
กรุงเทพฯ:ผจญภัย, 2553.
- สุรพงษ์ โสธนะเสถียร. 2010.ความจริงในมายา, [Online]. available: <http://www.surapongse.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=510079&Ntype=1>

ภาษาอังกฤษ

- Coltrane,S., and Collins,R.Sociology of marriage & the family : gender, love, and property. California:Wadsworth,2001.
- Foucault,M.,The body of condemned. In Rabinow ,P.,The Foucault Reader, pp.170-178.New York:Pantheon,1984.
- Foucault,M.Discipline and Punish:The Birth of Prison.New York:Vintage Books,1979.
- Jacques,P.I., and Vincent ,Y., and Schadron,G. Stereotypes and Social Cognition .London:Sage,1994.
- Hergenhahn,B.R., and Matthew,H. An Introduction to Therories of Personality.New Jersey:Pearson Prentice Hall,2007.
- Pierson C.The Modern State,New York,Routledge,2004.
- Sergin,C., and Flora,J.Family Communication. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, 2005.

ภาษาญี่ปุ่น

- 江國香織、『きらきらひかる』新潮、1991年。
- 江國香織、『ホリー・ガーデン』新潮、1994年。
- 江國香織、『落下する夕方』角川、1996年。
- 白井ユカリ、「『ホリー・ガーデン』一暗闇のなかのもう一人の気配」、『江國香織：現代女性作家読本11』、鼎書房、2010年。
- 岩淵広子、「〈偽装結婚〉という共同体 きらきらひかる」『ジェンダーで読む愛性家族』、東京堂出版社2006年。
- 小山静子、『良妻賢母という規範』、勁草書房、1991年。
- 与那覇恵子、『現代女性文学を読む』、双文社出版、2006年。
- 佐伯順子、「現代日本の女性作家が描く家族と母性—山田詠美・よしもとばなな・江國香織が描く「近代家族」の終焉と新しい“親密性”」『タイ国日本研究国際シンポジウム2007論文報告集』、チュラーロンコーン大学印刷所、2008年。
- 南恵理、「江國香織 姉妹というモチーフ」『筑紫語文』（第15号）、筑紫女学園大学日本語日本文学科、2006年。
- 吉田森雄、「江國香織から遠く離れて」『工学院大学共通課程研究論叢』、工学院大学、2001年。
- 栗坪良樹、『現代文学鑑賞辞典』、東京道、2003年。

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวชญจุฑา คำแหง เกิดเมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ.2529 ที่จังหวัดอุบลราชธานี สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก จากคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเมื่อ พ.ศ.2551 จากนั้นในปีเดียวกันได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาวิชาภาษาญี่ปุ่น ภาควิชาภาษาตะวันออก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย